

ORD SOM LEVER

Ellen G. White

Kapittel 1

Guddommelige sannheter gjennom lignelser

Kristi undervisning gjennom lignelser viser det samme prinsippet som er den rådende grunntanken i hele hans komme til verden. Det var vesentlig at vi skulle bli kjent med hans guddommelige karakter og hans guddommelige liv. Derfor tok han på seg vår natur og tok bolig blant oss. Guddommeligheten ble åpenbart i menneskelighet, den usynlige helligheten i en synlig menneskelig form. Slik kunne mennesket lære om det ukjente gjennom det kjente. Himmelske ting ble åpenbart gjennom jordiske. Gud ble åpenbart i skikkelsen av et menneske. Slik var det også med Kristi undervisning: Det ukjente ble illustrert ved det kjente. Guddommelige sannheter ble forklart ved jordiske forhold som folk var fortrolige med.

Skriften sier: «Alt dette sa Jesus i lignelser til folket ... Slik skulle det bli oppfylt som er sagt ved profeten: Jeg vil åpne min munn og tale i bilder, fremsi det som har vært skjult fra verden ble til.»¹ De naturlige ting var et redskap for de åndelige. Det ble knyttet bånd mellom to ting: på den ene siden forholdene i naturen og de konkrete livserfaringene tilhørerne selv hadde hatt, og på den andre siden sannhetene i det skrevne Ord. Slik fører Kristi lignelser oss fra det naturlige til det åndelige riket. De blir ledd i en sannhetskjede som binder mennesket til Gud, forener jorden med himmelen.

I sin undervisning fra naturen talte Kristus faktisk om ting som hans egne hender hadde dannet. Egenskapene og kreftene i denne natur var noe han selv hadde gitt den. I sin opprinnelige fullkommenhet var alle skapte ting et uttrykk for Guds tanke. For Adam og Eva i Eden-hjemmet var naturen full av kunnskapen om Gud. Det vrimlet av guddommelige lærdommer i den. Visdommen talte til øyet og ble opptatt i hjertet. Menneskene hadde faktisk direkte samfunn med Gud gjennom hans skaperverk. Men så overtrådte det hellige paret den Høyestes lov. Dermed var det plutselig slutt med det

strålende gjenskinnet fra Guds ansikt i naturens verden. Jorden er nå skjemt og besmittet av synd. Men selv i sin nåværende herjede tilstand har naturen bevart mye som er vakkert. Guds lysende håndskrift i naturens bok er ennå ikke totalt visket ut. For den som riktig har forstand, taler naturen fremdeles sitt tydelige språk om Skaperen.

Et glimt av Gud gjennom hans skaperverk

På Kristi tid hadde en tapt av syne disse naturlige kildene til lærdom. Menneskene hadde praktisk talt sluttet å få et glimt av Gud gjennom hans skaperverk. De var blitt så fulle av synd at skaperverkets skjønne ansikt faktisk var blitt dekt til for dem av et lik klede. Det var nå langt fra tale om noen åpenbaring av Gud gjennom hans verk i naturen. Tvert imot, dette guddommelige skaperverket ble en formelig mur som skjulte Gud. Menneskene «æret og dyrket det skapte istedenfor Skaperen». «Med sine tanker endte de [hedningene] i tomhet, og det ble mørkt i deres uforstandige hjerter.»² På samme måten gikk det til i Israel: Menneskelærdom var blitt satt i stedet for lærdom fra Gud. Ikke bare tingene i naturen var blitt fullstendig forvendt. Nei, det samme hadde funnet sted med offertjenesten og selve Skriften.

Alt dette var jo en gang gitt for å åpenbare Gud. Men nå ble det i den grad forvrenget at det snarere ble midler til å skjule ham.

Kristus søkte å fjerne alt som ville legge seg som et formørkende dekke over sannheten. Sløret synden hadde kastet over naturen, kom han for å trekke til side. Derved åpnet han veien for den åndelige herlighetsglansen som alt det skapte skulle re! flektere. Ved hans ord kom ikke bare Bibelen i et nytt lys, men også selve naturens tale til menneskene ble en ny åpenbaring.

Jesus plukket den vakre liljen fra marken og la den i hånden på barn og ungdom. Disse måtte da uvilkårlig se inn i hans ungdommelige ansikt, som glødet friskt i solen fra den gavmilde himmelske Far. Så lot han lærdommen springe fram: «Se på liljene på marken, hvordan de vokser!»³ Han mener: hvor naturlig de ter seg i sin enkle skjønnhet. «De arbeider ikke og spin. ner ikke; men jeg sier dere: Selv ikke Salomo i all sin prakt var kledd som en av dem.» Så følger den herlige forsikringen og den betydelige lærdommen: «Når Gud kler gresset på marken så fint, det som står der i dag og kastes i ovnen i morgen, hvor mye mer skal han da ikke kle dere? Så lite tro dere har!»

I bergprekenen ble disse ordene også talt til andre enn barn og ungdom. De ble talt til en broket flokk av mennesker. Blant dem var det menn og kvinner fulle av bekymringer og uløste problemer, nedtrykt av skuffelse og sorg. Jesus fortsatte: «Vær altså ikke bekymret og si: Hva skal vi spise? eller: Hva skal vi drikke? eller: Hva skal vi kle oss med? Alt dette er hedningene opptatt av; men den Far dere har i himmelen, vet at dere trenger alt dette.» Så rakte Kristus ut hendene mot menneskene som satt omkring ham, og sa: «Søk først Guds fike og hans rettferdighet, så skal dere få alt det andre i tillegg!»⁴

Slik tolket Jesus budskapet han selv en gang hadde nedlagt i liljene og gresset på marken. Han ønsker fortsatt at vi skal lese det i hver lilje og hver gresspire. Hans ord er fulle av forsikring. De bidrar til å stadfeste tilliten til Gud.

Så vid var Kristi horisont når det gjaldt sannheten, så omfattende var hans undervisning, at hvert område av naturen ble brukt for å illustrere sannheten. øyet hviler jo daglig ved så mange scener. Disse ble her alle sammen knyttet til en eller annen åndelig sannhet. Slik kan en si at naturen faktisk ble dekt av Mesterens lignelser.

Effektiv undervisningsmåte

I den første delen av sin tjenestetid som lærer hadde Kristus talt til folket i ord så enkle og klare at alle tilhørerne ville ha kunnet gripe sannheter med kraft i seg til å gjøre dem vise til frelse. Men i mange hjerter hadde ikke sannheten slått rot, og derved ble den fort snappet bort. «Derfor taler jeg til dem i lignelser,» sa han. «For de ser, og likevel ser de ikke; de hører, og likevel hører de ikke og forstår ikke ... For dette folks hjerte er blitt sløvt, tungt hører de med ørene, øynene har de lukket til.»⁵

Jesus ønsket å vekke dem opp og få dem til å stille spørsmål. Han søkte å sette liv i de likegyldige og få sannheten til å gjøre virkelig inntrykk på hjertet. Å undervise gjennom lignelser var blitt et folkelig trekk i tiden. Det avtvang respekt og vakte oppmerksomhet, ikke bare blant jødene, men også blant tilhørere fra andre folkeslag. Han kunne simpelthen ikke ha funnet noen mer effektiv undervisningsmåte. Om bare tilhørerne hadde ønsket kunnskap om guddommelige ting, kunne de godt ha forstått hans ord. For han var alltid villig til å forklare det nærmere for dem som kom med ærlige spørsmål.

På den andre siden hadde Kristus også sannheter å forkynne som folket ennå ikke var ferdige til å akseptere. De var ikke en gang ferdige til å forstå dem. Her var det en spesiell grunn for å tale til dem i lignelser. Han knyttet altså sin undervisning til forhold i livet, forhold i den daglige erfaring eller i naturen. På denne måten kunne han likevel vekke deres oppmerksomhet og gjøre inntrykk på deres hjerter. Etterpå kunne de se de gjenstandene han hadde brukt til å illustrere lærdommene med. Da ville de huske ordene fra den guddommelige læreren. Betydningen av Frelserens undervisning foldet seg etter hvert ut mer og mer for sinn som åpnet seg for Den Hellige Ånd. Mysterier ble klare. Det som hadde vært vanskelig å gripe, ble innlysende.

Jesus søkte en eller annen vei som kunne føre fram til den enkeltes hjerte. Han benyttet seg av et rikt utvalg av illustrasjoner. Derved oppnådde han ikke bare å fremstille forskjellige sider av sannheten, men også å appellere til forskjellige tilhørere. Deres interesse ble fanget av bilder trukket fra de særlige forholdene som daglig omga dem. Ingen som lyttet til Frelseren, kunne føle at de var blitt oversett eller uteglemt. Selv den laveste, den mest syndige, hørte i hans forkynnelse en stemme som talte til ham med sympati og ømhet.

Han hadde enda en grunn til å undervise gjennom lignelser. I flokken som stimlet sammen omkring ham, var det prester og rabbinere, skriftlærde og eldste, herodianere og rådsherrer, verdsligsinnede, skinnhellige, ærelystne mennesker. Disse var framfor alt ute etter å finne et anklagepunkt mot ham. Spionene deres fulgte hans skritt fra dag til dag for å gripe ham i et eller annet ord som kunne nedkalle fordømmelse over ham. Det gjaldt å bringe til taushet stemmen til den mannen som syntes å dra verden etter seg. Frelseren forsto karakteren hos disse menneskene, og han la sannheten fram på en slik måte att de ikke fant noe påskudd til å stevne hans sak inn for rådet (jødenes Sanhedrin). I lignelser refset han hykleriet og den urettferdige vandelen hos dem som innehadde høye stillinger. Med sitt billedspråk ga han sannheten en meget effektiv form. Hadde denne skarpe kritikken virket som en åpen fordømmelse, ville de ikke ha fortsatt å lytte til ham. Tvert imot, de ville ha gjort kort prosess og satt en hurtig stopper hans forkynnervirksomhet. Altså, han unnvek behendig sine spioner. Men samtidig gjorde han likevel sannheten så klar at feil ble stilt åpent fram i dagen. Slik kunne de oppriktige av hjertet alltid trekke fordel av hans lærdommer. Den guddommelige visdom og den uendelige nåde fikk sitt klare vitnesbyrd gjennom bilder hentet fra Guds skaperverk. Menneskene fikk lære Gud _ kjenne ved hjelp av naturen og deres daglige livserfaring: «For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har menneskene helt fra skapelsen av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger.»⁶

Nøkkelen til mysterier

Kristi forkynnelse gjennom lignelser gir et godt glimt av hva «høyere utdanning» egentlig består i. Kristus kunne ha åpenbart for menneskene de dypeste sannhetene i naturvitenskapene. Han kunne ha gitt nøkkelen til mysterier som det har tatt mange århundrer fulle av møysommelig forskning å trenge inn i. Han kunne ha kommet med antydninger i vitenskapelig retning som ville ha skaffet næring for tanken og ansporet til oppfinnelser helt fram til tidenes ende. Men han gjorde ikke det. Han sa ingenting i den hensikt å tilfredsstille nysgjerrigheten eller nære menneskenes ærgjerrighet ved å åpne nye dører mot verdslig storhet. I all sin lærervirksomhet brakte Kristus mennesket i kontakt med den Uendelige Intelligens. Han ga ikke folk anvisning om å studere menneskenes teorier angående Gud, hans Ord og hans verk. Han lærte dem å se på ham slik han er blitt åpenbart i sine gjerninger, i sitt hellige Ord og i sitt forsyns styrelse. Kristus ga seg ikke av med abstrakte teorier. Han holdt seg til det som er vesentlig for karakterutviklingen, det som kan øke menneskets evne til å lære Gud å kjenne og styrke dets dugelighet i å gjøre godt. Han talte til menneskene om de sannhetene som har direkte forbindelse med livssyn og livsførsel, sannheter som griper tak i selve evigheten.

Lovene og prinsippene i Guds rike

Det var Kristus som ledet skolevesenet i Israel. Om Herrens bud og forskrifter sa han: «Du skal gjenta dem for dine barn [1930-oversettelsen: du skal innprente dine barn dem] og tale om dem når du sitter hjemme og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. Bind dem på hånden som et merke og ha dem på pannen som en minneseddel. Skriv dem på dørstolpene i huset ditt og på portene dine.»⁷ I sin egen undervisning viste nå Jesus hvordan denne befalingen skal oppfylles. Han viste hvordan lovene og

prinsippene i Guds rike kan bli fremstilt på en slik måte at deres skjønnhet og høye verdi faller i øynene. En gang hadde Herren lært opp Israel til å være spesielle representanter for ham. Han hadde gitt dem hjem blant fjell og daler. I sitt hjemmeliv og sin religiøse tjeneste var de blitt brakt i stadig kontakt med naturen og Guds Ord. På samme måten var det nå helst ute ved innsjøene, i bakkeskråningene, på markene og i skogholtene han underviste dem. Her kunne de fritt betrakte tingene i naturen, nettopp de ting han brukte til å illustrere sin forkynnelse med. Og mens de lærte av Mesteren, satte de også lærdommen ut i livet. De ble medarbeidere med Kristus i hans arbeid for menneskene.

Slik er det vi skal bli kjent med Skaperen gjennom skaperverket. Naturen er en storslagen lærebok. Den skal vi bruke sammen med Skriften for å undervise andre om Kristi karakter og føre bortkomne sauer tilbake til Guds hegn. Mens man studerer Guds skaperverk, lar Den Hellige Ånd sitt strålende lys virke på menneskesinnet og skaper overbevisning der. Det er ikke den slags overbevisning som logiske resonnement frambringer. Et menneskesinn kan noen ganger bli for mørkt til å kjenne Gud. øyet kan bli for svakt til å se ham, øret for sløvt til å høre hans stemme. Men så langt ned forutsetter vi at forfallet ennå ikke har utviklet seg. Det er ennå følsomhet nok tilbake til å gripe den dypere meningen med alt omkring en. De opphøyde åndelige sannhetene i det skrevne Ordet vil gjøre inntrykk på hjertet.

Det naturlige og det åndelige

I disse lærdommene tatt direkte fra naturen finnes det en enkelhet og en renhet som gjør dem uendelig verdifulle. Alle trenger vi undervisningen som kommer til oss fra en så naturlig kilde. Skjønnheten i naturen er nemlig av en underlig art. Det er noe i den som umiddelbart trekker sjelen bort fra synd og verdslige tillokkelser mot renhet og fred -- mot Gud! Altfor ofte blir elevs tanker opptatt av menneskers teorier og kunstige spekulasjoner, dette som

med urette går under navn av vitenskap og filosofi. De studerende trenger til å bli ført i intim forbindelse med naturen. La dem lære at skapelsen og kristendommen har en og samme Gud. La dem bli undervist om harmonien mellom det naturlige og det åndelige. La hver ting deres øyne sel og deres hender håndterer, bli en lekse i karakterdannelse. Slik vil åndsevnene bli styrket, karakteren utviklet, ja, hele livet foredlet.

Kristi hensikt med å undervise i lignelser var nøyaktig den samme som hensikten med hviledagen. Gud ga mennesket et minnesmerke over sin skaperakt for at de skulle se ham selv gjennom det verk han hadde gjort. Sabbaten representerer en særskilt befaling til oss om å få øye på Skaperens herlighet gjennom skaperverket. Og det var nettopp fordi Jesus ønsket å etterkomme en slik befaling at han flettet naturherlighetene inn i sine kostelige lærdommer. På den hellige hviledagen framfor alle andre dager burde vi studere budskapene Gud har gitt oss i naturen. Kristi lignelser bør vi studere nettopp der hvor han selv uttalte dem, nemlig på markene og i skogholtene, ute under åpen himmel, blant gress og blomster. Idet vi søker nær til naturens hjerte, trer Kristus nær til oss og taler til hjertene våre om sin fred og kjærlighet.

Kristus har imidlertid ikke bare knyttet sin undervisning til hviledagen, men også til arbeidsuken med dens mangfoldige strev. Han har visdomsord til den som går bak plogen og den som sår såkornet. Både i pløying og såing, både i våronn og høstonn, lærer han oss å se et bilde på nådeverket han gjør i hjertet. Altså, i nyttig arbeid av alle slag og under alle livets forhold ønsker han at vi skal finne en guddommelig sannhet vi kan lære. Da vil ikke lenger vårt daglige strevoppslukke oss og lede oss til å glemme Gud. Det vil snarere stadig minne oss om vår Skaper og Forløser. Tanken på Gud vil løpe som en gyllen renning gjennom vår daglige dont og våre daglige bekymringer.

For våre øyne vil da igjen glansen fra hans ansikt avspeile seg i skjønnheten i naturen. Vi skal stadig lære nye lekser fylt med himmelske

sannheter og bli mer og mer lik ham i renhet. Slik skal vi bli «opplært av Herren»,⁸ og i de praktiske livsforhold vi er blitt kalt under, skal vi «gjøre det [alt] for Gud».⁹

Kapittel 2

"En mann gikk ut for å så"

Bygd over Matt 13,1-9.18-23; Mark 4,1-20,26-29; Luk 8,4-15

Kristus bruker lignelsen om såmannen for å illustrere forhold i himmelriket og den store Husbondens arbeid for husfolk ene sine. Liksom en såmann på åkeren kom han for å så det himmelske sannhetskornet. Selve undervisningen gjennom lignelser var en sæd som ble sådd for å få nådebudskapets dyrebare sannheter til å spire fram. Lignelsen om såmannen er så ualminnelig enkel og liketil. Derfor er den aldri blitt verdsatt som den skulle. Kristus tar utgangspunkt i det naturlige kornet som blir kastet i jorden. Fra dette søker han å lede våre tanker mot evangeliet. Når det sås ut en sæd, er det for å bringe menneskene tilbake til deres troskapsplikt mot Gud. Han som ga lignelsen om de bitte små frøene i jorden, er himmelens suverene Herre. Og de samme lovene som styrer den naturlige såingen av korn på jorden, er også gyldige for utsåing av sannhetens sæd i den åndelige verden.

Ved Galilea-sjøen hadde det samlet seg en ivrig, forventningsfull flokk av tilhørere. Det var Jesus de gjerne ville se og høre. De syke var også der. De lå på mattene sine og bare ventet på en anledning til å legge fram sin sak for ham, den store Legen. Det var Kristi guddommelige rett å hele sårene til en syndig menneskeslekt. Han var nettopp i ferd med å by sykdommene vike. Omkring seg på alle kanter spredte han liv og helse og fred.

Men folkestimmelen ble bare større og større. Tilhørerne trykket seg stadig tettere inn til Kristus. Til slutt var det ikke lenger plass til å ta imot dem som kom. Da vekslet han et par ord med noen fiskere som var der med

fiskebåtene sine. Han gikk ut i den båten som lå og ventet på å føre ham over innsjøen. Han ba disiplene skyve den et lite stykke fra land. Og så talte han fra båten til den store menneskevrimmelen på land.

Like ved sjøen lå den vakre Gennesaret-sletten. Bortenfor denne skrånet bakkene oppover, og her var både såmenn og høstfolk travelt opptatt. Samtidig med at noen sådde, var det andre som allerede høstet inn det tidlige kornet. Kristus så ut over denne scenen og sa:

«En mann gikk ut for å så. Og da han sådde, falt noe ved veien; og fuglene kom og tok det. Noe falt på steingrunn hvor det var lite jord; og det skjøt snart opp, fordi jordlaget var tynt. Men da solen steg, ble det avsvidd og visnet fordi det ikke hadde fått slått rot. Noe falt blant tornebusker, og tornebuskene vokste opp og kvalte det. Men noe falt i god jord og bar frukt: hundre foll, seksti foll, tretti foll.»¹

Jesus var grunnvollen

Kristi misjon ble ikke forstått av folket på hans tid. Den måten han kom på, var ikke i samsvar med forventningene deres. Den Herre Jesus var grunnvollen for hele den jødiske husholdningen. Gudstjenesten med de imponerende og praktfulle seremoniene var av guddommelig opprinnelse. Den skulle lære folket at det i tidens fylde ville komme en som disse seremonier pekte fram til. Men jødene hadde opphøyd selve seremonien og de ytre formene i den grad at de hadde tapt av syne den egentlige hensikten med det hele. Menneskers tradisjoner, lover og vedtekter skjulte for dem de lærdommene Gud hadde ønsket å formidle. Disse, vedtektene og overleveringene ble en hindring når det gjaldt å forstå den sanne religion og sette den ut i livet. Omsider kom virkeligheten som symbolene pekte fram til, nemlig Jesus Kristus i egen høye person. Men da kjente de ham ikke. De kunne ikke i ham se oppfyllelsen av forbildene, virkeligheten som

seremonien bare var en skygge av. De forkastet det store motbilde og klynget seg fortsatt til sine forbilder og tomme ytre former. Guds Sønn var kommet, men de fortsatte å be om et tegn. Johannes' budskap var: «Vend om, for himmelriket er nær!».² Til dette svarte de bare ved å kreve et mirakel. Kristi evangelium var en snublestein for dem. For de krevde tegn i stedet for en Frelser. De ventet at Messias skulle bevise påstandene sine ved hjelp av mektige erobringer og opprette sitt rike på ruinene av jordiske herrevelder. På denne falske forventningen ga Kristus sitt svar, i lignelsen om såmannen. Ikke ved våpen makt, ikke ved voldshandlinger skulle Guds rike hevde sin stilling, men bare ved at et nytt prinsipp ble plantet inn i menneskehjertene.

«Den som sår det gode kornet, er Menneskesønnen.»³ Kristus var altså kommet, ikke som en konge, men som en såmann, ikke for å kaste om kull verdensriker, men for å så ut en sæd, ikke for å vise sine etterfølgere til jordiske triumftog og nasjonale storhetsdrømmer, men til et innhøstingsarbeid. Og det gjaldt en høstønn hvor avlingen skulle samles inn bare etter tålmodig slit, gjennom tap og bitre skuffelser.

Fariseerne fattet vel meningen med Kristi lignelse, men for dem var lærdommen i den i høyeste grad uvelkommen. De lot derfor som om de ikke forsto den. For den store mengden ble det bare enda mer gåtefullt hvor den nye læreren egentlig ville med sin tale. Ordene hans hadde på underlig vis rørt ved hjertene deres. Men de hadde også bittert skuffet deres ambisjoner. Selv disiplene hadde ikke riktig forstått lignelsen. Men deres interesse var blitt vekt. Privat kom de siden til Jesus og ba om i en forklaring.

Det var nettopp en slik interesse Kristus ønsket å vekke. For derved kunne han gi dem en mer detaljert undervisning. Han forklarte lignelsen for dem. Og på lignende måte vil han gjøre sitt Ord klart for alle som søker ham av et oppriktig hjerte. Noen studerer Guds Ord med hjerter som er åpne for lyset fra Den Hellige Ånd. Disse behøver ikke fortsette å famle i mørke når det gjelder betydningen av Ordet. «Den som vil gjøre hans vilje, skal kjenne

om læren er av Gud, eller om jeg har den fra meg selv».⁴ Alle som kommer til Kristus for å få en klarere kunnskap om sannheten, vil få den. Han vil åpenbare for dem hemmelighetene omkring himmelens rike. Disse hemmelighetene vil bli forstått av dem som virkelig lengter etter å få kjenne sannheten. Et himmelsk lys vil skinne inn i sjelens tempel, og det samme lyset vil gå videre til andre som det strålende skinnet fra en lampe over en mørk sti.

Livets såkorn

«En mann gikk ut for å så.» I østen var ofte forholdene meget usikre. Faren for voldsangrep var så stor at folk helst bodde i byer beskyttet av murer. Gårdbrukerne gikk utenfor murene hver dag for å stelle med åkrene sine. Slik gikk også Kristus, den himmelske såmannen, ut for å så til åkeren sin. Han forlot sitt hjem, sin sikkerhet og sin fred. Han forlot den herligheten han hadde hos Faderen før verden var til. Han forlot sin herskerstilling på universets trone. Han dra ut og ble et lidende, fristet menneske. Han gikk ut i ensomhet for å så såkornet med tårer og vanne det med sitt eget blod. Det var livets såkorn han sådde for en forlatt verden.

På samme måten må også hans tjenere gå ut for å så. Abraham ble kalt ut for å så sannhetens sæd: «Dra bort fra ditt land og din slekt og din fars hus til det landet jeg vil vise deg!»⁵ Slik lød befalingen. «Han dra av sted uten å vite hvor han kom hen.»⁶ Også til Paulus kom budskapet fra Gud. Han holdt nettopp på å be i tempelet i Jerusalem da Guds stemme lød: «Dra bort herfra, for jeg vil sende deg ut til hedningefolkene.»⁷ Slik er det med dem som blir kalt til å forene seg med Kristus. De må forlate alt for å følge ham. Tidligere forbindelser må brytes. Framtidsplaner må oppgis. Jordiske håp må ofres. Med møysommelig strev og mange tårer, i ensomhet og forsakelse, må såkornet sås.

Sannhetens rene prinsipper

Såmannen sår Ordet. Kristus kom for å tilså verdens åker med sannhet. Helt siden syndefallet har Satan sådd villfarelsens ugressfrø. Det var ved hjelp av en løgn han først fikk kontroll over mennesket. Og slik arbeider han fortsatt på å styrte Gudsriket på jorden og få mennesket i sin makt. En såmann fra en høyere. verden, Kristus, kom for å så en sæd av sannhet. Kristus hadde vært i Guds råd. Han hadde hatt sin bolig i den Eviges innerste helligdom. Hvem kunne være bedre skikket enn han til å bringe menneskene sannhetens rene prinsipper? Helt fra syndefallet hadde Kristus vært den som åpenbarte sannheten for verden. Ved ham blir det uforgjengelige såkornet formidlet til menneskene. Det er «Guds levende Ord som er og blir».8 Med dette første løftet til vår falne slekt sådde Kristus allerede i Eden evangeliets sæd. Men lignelsen om såmannen kommer ganske særlig til anvendelse på hans personlige tjeneste blant menneskene og det verk han derved opprettet.

Guds Ord er såkornet, eller frøet. Hvert frø har et prinsipp nedlagt i seg som bringer det til å spire. Gjennom dette kommer plantens liv til utfoldelse. Slik er det liv i Guds Ord. Kristus sier: «De ord jeg har talt til dere, er ånd og liv.»9 «Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv.»10 I hver befaling og hvert løfte i Guds Ord er Guds liv til stede. Med andre ord: befalingen har i seg selv den kraften som garanterer at den vil bli til virkelighet. Løftet har i seg selv den kraften som garanterer at det vil få sin oppfyllelse. Den som i tro tar imot Ordet, tar dermed imot Guds eget liv, Guds egen karakter.

Hver sæd bringer frukt etter sitt eget slag. Så bare sæden under de riktige forhold. Da vil den utvikle sitt eget liv i form av en plante. Ta opp i din sjel ved tro den uforgjengelige sæden som er Ordet, så vil dette bringe fram i ditt indre en karakter og et liv i likhet med Guds egen karakter, Guds eget liv.

Lærerne i Israel sådde ikke den sæden som er Guds Ord. Kristi virke som lærer i sannhet sto i skarp kontrast til rabbinerne på hans tid. Disse dvelte ved tradisjoner, ved menneskelige teorier og spekulasjoner. Det mennesker hadde lært og skrevet om Ordet, satte de inn i stedet for Ordet selv. Deres undervisning hadde ingen kraft til å gi sjelen liv. Emnet for Kristi undervisning og prekevirkosomhet var Guds Ord. Dem som stilte ham spørsmål, imøtegikk han med et enkelt: «Det står skrevet!». «Hva sier Skriften?» «Hvordan leser du?» Ved hver anledning hvor interesse var blitt vakt til live hos venn eller fiende, sådde han Ordets sæd. Han som selv er Veien, Sannheten og Livet -- det levende Ordet -- viser til Skriftene, idet han sier at det er «nettopp de [som] vitner om meg.»¹¹ «Deretter begynte han å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene.»¹²

Kristi tjenere skal gjøre det samme arbeidet. Også i våre dager blir de livsviktige sannhetene i Guds Ord satt til side til fordel for menneskelige teorier og spekulasjoner. Mange som gir seg ut for å forkynne evangeliet, tar ikke imot hele Bibelen som det inspirerte Ord. Den ene lærde forkaster ett avsnitt, den andre et annet. De setter sin egen dømmekraft høyere enn Ordet. Og den del av Skriften som de holder seg til i det hele tatt i sin undervisning, blir tolket med deres egen synsmåte som bærende autoritet. Dens guddommelige ekthet blir ødelagt. Slik blir vantroens frø sådd vidt og bredt. For folk blir jo forvirret og vet ikke hva de skal tro.

Bibelen grunnlaget for all tro

Det finnes mange slags tro som menneskesinnet ikke har noen rett til å nære. I Kristi dager forvrengte rabbinerne store deler av Skriften ved å tvinge inn sine egne mystiske fortolkninger. En enkel forkynnelse av Guds Ord måtte uvilkårlig kjennes som en fordømmelse av deres vandel. Derfor søkte

de å ødelegge virkningen av en slik forkynnelse. Det samme blir gjort i dag. En gir Guds Ord et hemmelighetsfullt og dunkelt preg simpelthen for å unnskyldes sin egen overtredelse av hans lov. Kristus irttesatte sin samtid for en slik handlemåte. Han lærte at Guds Ord skulle forstås av alle. Han viste til Skriften som en urokkelig og absolutt autoritet. Det samme burde vi gjøre. Bibelen skal presenteres som den evige, uendelige Guds Ord. Den er den siste avgjørelsen i alle stridsspørsmål. Den er grunnlaget for all tro.

Bibelen er blitt berøvet sin kraft. Følgen viser seg i en senkning av nivået for det åndelige liv. I prekener fra mange talerstoler i dag er det en mangel på den kraftutfoldelsen som vekker samvittigheten og gir sjelen liv. Tilhørerne kan ikke si «Brant ikke vårt hjerte i oss da han talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?».13 Det er mange som skriker ut sin lengsel etter en levende Gud. Filosofiske teorier og litterære avhandlinger kan være strålende nok. Men de tilfredsstillter ikke hjertet. Påstander og påfunn av mennesker er ikke av noen verdi. La Guds Ord tale til folket. Lenge nok har de ikke hørt annet enn overleveringer, menneskelige teorier og menneskelige læresetninger. La dem nå heller få høre Guds stemme, han som kan fornye dem til evig liv.

Kristi yndlingstema var den faderlige ømhet og rike nåde hos Gud. Han oppholdt seg lenge ved helligheten i hans karakter og hans lov. Han fremstilte seg selv for folket som Veien, Sannheten og Livet. La dette være emner for Kristi tjenere. Hold tram sannheten slik den er i Jesus. Gjør klart lovens og evangeliets krav. Fortell folket om Kristi liv, hans selvfornektelse og offer, hans dype ydmykelse og hans død, hans oppstandelse og himmelfart, hans forbønn for dem hos Gud. Fortell dem om hans løfte: «Når jeg er gått bort, ... vil jeg komme tilbake og ta dere til meg.»14

I stedet for å diskutere falske teorier eller søke å kjempe mot evangeliets motstandere, bør vi heller følge Kristi eksempel. Ta nye sannheter fram fra Guds skattkammer, og la dem flamme opp og gi liv.

«Forkynn Ordet.»¹⁵ «Så ved alle vann.»¹⁶ [1930-oversettelsen:] «Vær nidkjær i tide og utide.»¹⁷ «Den som har mitt ord, skal i sannhet tale mitt ord. Hva har halmen til felles med kornet? lyder ordet fra Herren.»¹⁸ «Hvert ord fra Gud er rent ... Legg ikke noe til hans ord, ellers refser han deg, og du står der løgner.»¹⁹

Tvilens frø

Såmannen sår ut Ordet. Her settes fram det store prinsippet som burde legges til grunn for all undervisning og utdanning. «Såkornet er Guds Ord.» Men i altfor mange skoler i dag settes Guds Ord til side. Andre emner opptar tankene. Studiet av vantro forfattere tar en stor plass i skolesystemet. Skeptiske tanker er vevd inn i det stoffet lærebøkene inneholder. Den vitenskapelige forskningen villeder fordi dens oppdagelser blir mistolket og forvrenget. Guds Ord blir sammenlignet med det en vitenskap på avveier doserer, og det på en slik måte at det får et preg av usikkerhet og upålitelighet. Derved blir tvilens frø plantet i ungdommens tanker. I en tid full av fristelser spirer denne tvilen fram. Når troen på Guds Ord er gått tapt, har sjelen ingen trygg veileder lenger. De unge lokkes inn på veier som leder bort fra Gud, bort fra det evige liv.

I dette forholdet kan en for en stor del finne årsaken til den urettferdigheten som griper om seg i våre dager. Straks Guds Ord settes til side, er også noe annet vesentlig blitt forkastet, nemlig kraften til å holde i tømme de onde lidenskapene i det naturlige menneskehjertet. Menneskene sår i kjødet, og av dette kjødet høster de fordervelse. Her ligger også den store årsaken til psykisk svakhet og sviktende effektivitet. Den som vender seg bort fra Guds Ord for å søke næring for sitt liv i skrifter uten inspirasjon fra Gud, får sinnet forkrøplet og blottet for dypere verdier. Det kommer jo ikke i kontakt med noen dyptpløyende og samtidig vidsynte prinsipper for evig sannhet. Forstanden blir nemlig alltid bare i stand til å gripe det den pleier fortrolig omgang med. Altså, ved bare å la den være opptatt med

innskrenkede emner, blir den naturlig svekket. Dens evner til å forstå avtar. Etter noen tid har den mistet evnen til å utvikles.

Alt dette er typisk for falsk utdannelse. Hver lærer burde ha som sin fornemste oppgave å feste tankene hos ungdommen ved de store sannhetene i det inspirerte Ordet. Her ligger det vesentlige ved all utdannelse, det som utdanner for både dette livet og livet i framtiden.

Bildet av Gud i sjelen

Og la ingen innbille seg at dette vil være en hindring for studiet av vitenskapene eller medføre en lavere standard for utdannelsen. Kunnskapen om Gud er så høy som himmelen og så vid som universet. Det finnes ingen ting så foredlende og styrkende som studiet av de store emnene i forbindelse med vårt evige liv. La ungdommen søke å gripe disse guddommelige sannhetene. Da vil tankelivet utvide seg og vokse seg sterkt ved anstrengelsen. Hver elev som samtidig er en «Ordets gjøre», vil føres inn i et videre felt for tanken. Det vil sikre ham en rikdom av kunnskap som er uforgjengelig.

Hva er det da for en utdannelse en ivrig søking av Skriftene sikrer oss? Jo, en personlig, levende erfaringskunnskap om frelsesplanen. En utdannelse av det slaget vil virkelig gjenreise bildet av Gud i sjelen. Det vil gjøre sinnet sterkt mot fristelse og hjelpe eleven til å bli en medarbeider med Kristus i hans nådeverk for verden. Det vil gjøre ham til et medlem av den himmelske familien og gi ham del i de helliges arv i lysets rike.

Men læreren i hellige sannheter kan bare meddele videre til andre det han selv kjenner av personlig erfaring. «En mann gikk ut for å så kornet sitt.» Hvilket korn? Den som alt var blitt hans eget. Kristus lærte sannheten fordi han var Sannheten, Hans tanker, hans karakter, hans livserfaring fant sin

utforming, sin konkrete virkelighet, i hans undervisning. Slik også med hans tjenere. De som skal forkynne Ordet, må først gjøre det til en del av seg selv ved en personlig opplevelse. De må vite hva det vil si å oppta i seg Kristus, som blir alt i dem, både visdom, rettferdighet, hellighet og forløsning, Når de skal legge ut Guds Ord til andre, kan det ikke være som en vag antagelse eller en teoretisk mulighet. De burde si med apostelen Peter: «Det var jo ikke oppdiktete sagn vi holdt oss til da vi kunngjorde for dere vår Herre Jesu Kristi kraft og hans komme. Nei, vi var øyenvitner og så hans guddommelige storhet.»²⁰ Hver forkynner av Kristus og hver lærer burde kunne si med den høyt elskede disippelen Johannes: «Livet ble åpenbart, vi har sett det og vitner om det og forkynner dere det evige liv, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss.»²¹

Jordbunnen ved veien

Det lignelsen spesielt tar for seg, er virkningen det hadde på såkornet at det ble kastet i jordsmonn med ulike egenskaper. Gjennom lignelsen sa Kristus i virkeligheten til sine tilhørere: Det er ikke trygt for dere å stå der som kritikere av mitt verk, eller å gi dere over til en følelse av skuffelse, bare fordi det ikke riktig svarer til deres egne tanker. Det viktigste spørsmålet for dere er dette: Hvordan behandler dere mitt budskap? Deres evige skjebne avhenger av om dere tar imot det eller forkaster det.

Angående såkornet som falt ved veien, ga han denne forklaringen: «Alltid når noen hører ordet om riket og han ikke skjønner det, kommer den onde og røver det som er sådd i hjertet; dette er den som ble sådd ved veien.»

Såkornet ved veien representerer Guds Ord når det faller på hjertet til en uoppmerksom tilhører. En sti som er blitt nedtrampet av mange fotefar, både menneskers og dyrs, blir hard og ugjennomtrengelig. Slik er det også med det hjertet som blir en landevei all verdens trafikk ruller over med sin

ville virvel av forlysteiser og synder. Sjelen er oversvømt av selviske mål og syndige nytelser. Den vil «la seg bedra av synden og bli forherdet.»²² De åndelige evnene blir lammet. Menneskene hører Ordet, men forstår det ikke. De fatter ikke at det angår dem. De skjønner ikke sin egen nød og sin egen fare. De merker ikke Kristi kjærlighet. De lar budskapet om Guds nåde gå dem hus forbi, som om det var noe helt uvedkommende.

Fuglene står parat til å snappe opp kornet som faller ved veien. Slik er også Satan stadig klar til å snappe bort fra sjelen frøene med guddommelige sannheter. Han er redd for at Guds Ord kan vekke den likeglade og virke på det forherdede hjerte. Satan og hans engler er til stede i forsamlinger hvor evangeliet forkynnes. Engler fra himmelen gjør sitt beste for å virke på hjertene med Guds Ord. Men der er samtidig fienden ivrig på ferde for å gjøre Ordet virkningsløst. Med et alvor som bare finner sin like i hans ondskap, søker han å motvirke Guds Ånd. Mens Kristus drar på sjelen med sin kjærlighet, gjør Satan sitt beste for å vende oppmerksomheten bort fra denne kjærligheten. Det gjelder for enhver pris å hindre den som føler seg tilskyndet til å søke Frelseren. I den hensikt fyller Satan sinnet med verdslige planer og gjøremål. Han vekker kritikk eller lar det smyge seg inn tvil og vantro. Det kan være talerens ordvalg eller hans manerer som ikke faller i tilhørernes smak. Så henger de seg gjerne opp i disse manglene. Slik går det til at sannhetene de så sårt trenger til, og som Gud i sin nåde har sendt dem, ikke gjør noe varig inntrykk.

Satan har mange hjelpere. Mange som til og med bekjenner seg til å være kristne, kan hjelpe fristeren til å snappe vekk såkornet fra andres hjerter. Mange som lytter til forkynnelsen av Guds Ord, gjør det til gjenstand for kritikk når de er kommet hjem. De oppkaster seg til dommere over prekenen, akkurat som de ville gjøre etter å ha hørt en hvilken som helst foredragsholder eller politisk taler. Budskapet de skulle ha sett på som Herrens eget ord direkte til dem, blir skyteskive for spøkefulle eller sarkastiske kommentarer. Uhemmet gir en seg til å drøfte predikantens

karakter, hans motiver og handlinger, eller kanskje andre medlemmer av menigheten og deres handel og vandel. Strenge dommer blir avsagt, sladder og baktalelse blir fortalt videre, og dette selv mens uomvendte mennesker sitter og hører på. Ofte er det foreldre som snakker slik i barnas påhør. Derved rives respekten for Guds budbærere ned. Og med ærefrykten for budskapet går det på samme måten. Mange blir lært opp til å ringeakte både Gud og Guds Ord.

Midt i hjemmene til bekjennende kristne blir mange ungdommer simpelthen oppdratt til vantro. Og så spør foreldrene hvorfor barna deres er så lite interessert i evangeliet og så snare til å tvile på sannheten av Bibelen. De undrer seg over at det er så vanskelig å nå dem med en moralsk og religiøs innflytelse. De innser ikke at de selv med sitt eget eksempel har forherdet barnas hjerter. Den gode sæden finner jo ikke noe sted hvor den kan slå rot, og så kommer Satan og snapper den bort.

På steingrunn

«Den som ble sådd på steingrunn, er en som straks tar imot ordet med glede når han hører det. Men han har ingen rot og holder ut bare en tid. Når han møter trengsel eller forfølgelse for ordets skyld, faller han straks fra.»²³

Det såkornet som sås på steingrunn, finner bare et grunt jordlag. Planten skyter hurtig i været, men roten kan ikke trenge gjennom steinene og finne næring til å holde veksten ved like. Derfor går den snart til grunne. Mange av dem som bekjenner seg til en religion, er egentlig bare tilhørere med et hjerte av steingrunn-typen. Under er det et lag av gode lengsler. Men like under ligger selvisheten i det naturlige hjertet. Kjærligheten til selvet er ikke blitt undertvunget. Vedkommende mennesker har ikke sett hvor uendelig syndig synden er. Hjertet er ikke blitt ydmyket ved en intens følelse av skyld. Denne klasse kan nok lett bli overbevist, men de har bare en rent

overfladisk religion.

Hvorfor faller noen mennesker bort fra Gud etter en kort tid? Det er ikke fordi de tar imot ordet så spontant. Det er heller ikke fordi de gleder seg så hjertelig over det med det samme. Matteus hørte Frelserens kall, og i samme øyeblikk reiste han seg, forlot alt og fulgte ham. Det er Guds ønske at vi skal ta imot det guddommelige Ordet så snart det kommer til våre hjerter. Og det er også aldeles riktig å ta imot det med glede. «På samme måte blir det større glede i himmelen over en synder som vender om.»²⁴ Det er og må være glede i den sjel som tror på Kristus. Men hva er da galt med dem i lignelsen som straks tar imot Ordet? De beregner ikke omkostningene! De tenker ikke over hva Guds Ord egentlig krever av dem. De lar ikke sine gamle vaner stå ubønnhørlig ansikt til ansikt med dette Ordet. De overgir seg ikke fullstendig til dets kontroll.

Røttene fra planten må trenge dypt ned i jorden. De er skjult for våre øyne. Men det er gjennom dem næringen stiger opp og gir planten liv. Slik også med den kristne: Sjelens forening med Kristus er i seg selv usynlig. Men det er gjennom denne foreningen, altså i tro, at det åndelige livet får sin næring. Men de som har hjerter av steingrunn-typen, stoler på seg selv i stedet for på Kristus. De setter hele sin lit til sine egne gode gjerninger og impulser. De kjenner seg sterke nok i sin egen rettferdighet. De er ikke sterke i Herren. Slike har «ingen rot». De er jo ikke forbundet med Kristus.

Den hete sommersolen styrker og modner det hardføre kornet. Men den samme solen ødelegger det som mangler dype røtter. Den som ikke har rot, «holder ut bare en tid. Når han møter trengsel eller forfølgelse for ordets skyld, faller han straks fra.»²⁵ Mange tar imot evangeliet bare som et middel til å unngå lidelse, snarere enn som en befrielse fra synd. De gleder seg da en tid. For de tror at religionen vil spare dem for vanskeligheter og prøvelser. Så lenge slike har medgang i livet, later de til å være konsekvente kristne. Men de synker sammen så snart de står overfor fristelsens ildprøve. De kan ikke

holde ut vanære for Kristi skyld. Kanskje Guds Ord en dag peker på en skjødesynd i deres liv. Eller det krever selvfornektelse og offer. Da tar de straks anstøt. Det ville koste dem altfor mye anstrengelse å gå til en virkelig radikal forandring i livsførselen. De ser på ulempene i øyeblikket og glemmer de evige virkelighetene. De ligner de disiplene som forlot Jesus. Liksom dem sier de: «Dette er en hård tale; hvem kan høre den?»²⁶

Svært mange bekjenner seg til å tjene Gud, men deres kjennskap til ham er ikke grunnet på selvopplevelse. Deres ønske om å gjøre hans vilje er mer en følge av deres egen naturlige tilbøyelighet, ikke av den dype overbevisning som bare Den Hellige Ånd kan gi. Deres livsførsel er ennå ikke brakt i harmoni med Guds lov. Riktignok gjør de krav på å ha antatt Kristus som sin Frelser. Men de tror ennå ikke at han vil gi dem kraft til å seire over deres synder. De har ikke noen personlig forbindelse med en levende Frelser. Og deres karakter viser store mangler, både nedarvede og tilegnede.

Én ting er det å gi sitt samtykke, slik rent generelt, til Den Hellige Ånds virkende krefter. Noe helt annet er det å anta hans virksomhet når han peker på spesielle synder en må avstå fra. Mange har en følelse av atskillelse fra Gud. De merker godt at de er slavebundet av selvet og synden. De gjør vel også anstrengelser for å oppnå en reform. Men de korsfester ikke selvet. De overgir seg ikke helt i Kristi hender, hvor de kunne få guddommelig kraft til å gjøre hans vilje. De er ikke villige til å la seg forme etter det guddommelige forbildet. Visstnok innrømmer de sine ufullkommenheter rent teoretisk. Men de gir ikke opp sine spesielle synder. Med hver ny handling i gal retning tiltar den selviske naturen i styrke.

Det eneste håpet for slike sjeler er om de tar til seg sannheten i Kristi ord til Nikodemus: «Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny.»²⁷

Sann hellighet er også sann helhet i tjenesten for Gud. Dette er selve vilkåret for et sant kristenliv. Kristus forlanger en total helligelse, en udelt tjeneste. Han gjør krav på hjertet, sinnet, sjelen og livs styrken. Selvet må vi ikke degge for. Den som lever for seg selv, er ikke noen kristen.

Kjærligheten må være prinsippet for vår handling. Kjærlighet er det grunnleggende prinsippet for Guds styre i himmelen og på jorden. Den må bli grunnlaget for den kristnes karakter. Den -- og bare den -- kan gjøre ham stø. Den -- og bare den -- kan sette ham i stand til å stå fast i prøver og fristelser.

Og kjærligheten vil åpenbare seg i offer. Forløsningsplanen ble lagt i selvoppofrelse -- et offer med en bredde, en dybde og en høyde som gjør det grenseløst. Kristus ga alt for vår skyld. Og de som tar imot Kristus, vil være beredt til å ofre alt for sin Gjenløseres skyld. Tanken på hans ære og herlighet vil gå foran alt annet.

Dersom vi elsker Jesus, vil vi finne vår glede i å leve for ham, by ham vårt takkoffer, arbeide hardt for ham. Dette arbeidet vil likevel bli lett nok. For hans skyld vil vi med glede tåle både smerte, hardt strev og hvert offer. Vi vil føle den høyeste sympati for ham som lengter etter å frelse menneskene. Og vi vil oppleve den samme ømme lengselen i hjertet etter menneskesjelene som alltid har preget Kristus.

Dette er Kristi religion. Alt som ikke når opp til dette målet, er et bedrag. Ikke en eneste sjel blant oss vil bli frelst ved en ren teori av sannhet eller en blott og bar bekjennelse av at vi er hans disipler. Vi må nemlig være Kristi eiendom helt og holdent. Ellers tilhører vi ham ikke i det hele tatt. Det er et halvhjertet kristenliv som gjør menneskene svake i sin målsetting og vaklende i sine ønsker. Å legge seg etter å tjene både selvet og Kristus på samme tid gjør en til en tilhører av steingrunn-typen, og et slikt menneske vil

aldri bli stående når prøvens stund er over ham.

Blant torner

«Den som ble sådd blant tornebusker, er en som hører ordet, men dette livs bekymringer og rikdommens bedrag kveler ordet, så det ikke bærer frukt.»²⁸

Evangeliets såkorn faller ofte blant torner og kvelende ugress. Det har ikke funnet sted den nødvendige forvandling i menneskehjertet. Gamle vaner fra et tidligere liv i synd er fortsatt gjengs. Egenskaper som hører Satan til, er ikke blitt drevet ut av sjelen. Men dermed er den gode avlingen av hvete dømt til å kveles. Tornene overtar faktisk rollen som den egentlige avlingen. Og disse dreper ubarmhjertig hver spire av hvete.

Nåden kan bare trives i det hjertet som stadig blir bearbeidet for å oppta de kostelige sannhetskornene. Syndens torner kan greie seg i en hvilken som helst jordbunn. De trenger ingen pleie. Men nåden må pleies med stor omhu. Torner og tistler er alltid klar til å vokse opp. Så arbeidet med å renske dem ut må gå fram uavlatelig. Hjertet må stadig være under Guds kontroll. Den Hellige Ånd må få lov til å virke uten opphold for å foredle karakteren. Hvis ikke vil de gamle vanene igjen gjøre seg gjeldende i livet. Folk kan saktens bekjenne seg til å tro på evangeliet. Men uten at de blir helliggjort under innflytelsen fra dette samme evangeliet, er deres bekjennelse til ingen nytte. De må vinne seier over synden. Ellers vil synden vinne seier over dem. Noen torner er bare blitt skåret over. De er ikke blitt rykket opp med rot. Da vokser de videre med stor fart. Og snart er sjelen aldeles dekt av dem.

Kristus pekte særskilt på de enkelte ting som er farlige for sjelen. Ifølge Markus nevner han spesielt «dette livs bekymringer, rikdommens bedrag og lysten på alle andre ting».²⁹ Lukas gjengir det som «bekymringer og rikdom

og nytelser».30 Dette er de ting som kveler ordet, det spirende åndelige såkornet. Sjelen slutter å trekke næring fra Kristus. Dermed dør åndeligheten ut i hjertet.

«Dette livs bekymringen»

Ingen klasse mennesker slipper fri fra fristelsen til verdslig bekymring. Blant de fattige er det strev og forsakelse og frykten for nød som plager og tynger. Blant de rike er det frykt for å tape rikdommen og bekymringer uten ende. Mange kristne glemmer lærdommen Kristus ba oss trekke av blomstene på marken. De stoler ikke på hans stadige omsorg. Kristus kan ikke bære byrdene deres av den enkle grunn at de ikke kaster dem over på ham. Det var meningen at livets bekymringer skulle drive dem til Frelseren, som både kan hjelpe og trøste. Men i stedet setter de snarere et skille mellom dem og ham.

Mange som kunne ha båret rike frukter i Kristi tjeneste, blir oppsatt på å samle seg rikdom. Hele deres energi brukes opp i på forretningsforetak, og de føler at de er «nødt» til å forsømme; ting av åndelig art. Slik skiller de seg fra Gud. Vi blir riktignok oppfordret i Skriften til ikke fl være «lunkne» i vår iver.³¹ Vi skal arbeide flittig slik at vi kan ha noe å gi til dem som er i nød. Kristne mennesker må arbeide. De må engasjere seg i livets gjøremål av et eller annet slag. Og de kan gjøre det uten å begå synd. Men mange blir så aldeles oppslukt av sitt daglige arbeid at de ikke har noen tid igjen til bønn. De har ingen tid til å studere Bibelen, ingen tid til å søke og tjene Gud. Av og til gjør det seg vel gjeldende en lengsel i sjelen etter hellighet og himmelske ting. Men da er det kanskje ingen tid til å vende seg bort fra verdens larm for å lytte til Guds Ånds majestetiske og bydende stemme. Det evige er blitt redusert til noe underordnet. Interessene i denne verden har prioritet. Under slike forhold blir det umulig for Ordets såkorn å spire og gi frukt. For sjelens liv går med til å nære verdslighetens torner og tistler.

Ja, selv mange som arbeider med et helt annet mål for øye, faller i den samme snaren. De er saktens opptatt med arbeid til andres beste. Deres plikter skaper travelhet. Deres ansvar er mangfoldige. Så lar de sitt svare strev med alle disse plikter og ansvar simpelthen trenge til side deres personlige gudhengivenhet. Samkvem med Gud gjennom bønn og bibelstudium blir forsømt. De glemmer at Kristus har sagt: «Uten meg kan dere intet gjøre.»³² Deres vandring er bort fra Kristus. Deres liv er ikke gjennomtrengt av hans nåde. Så kommer naturlig de selviske karaktertrekkene fram. Deres tjeneste blir skjemt av ønsket om å være den største og alle andre harde, kjærlighetsløse trekk fra et hjerte som ikke har underkastet seg. Her ligger en av de viktigste årsakene til fiasko i kristent arbeid. Dette er hemmeligheten med de ofte ytterst magre resultatene av slikt arbeid.

«Rikdommens bedrag»

Kjærligheten til rikdom har en trolsk makt til å forføre. Altfor ofte glemmer de som eier verdslige skatter, at det er Gud som gir dem evnen til å skaffe seg rikdom. De sier: «Det er min kraft og min sterke hånd som har vunnet meg denne rikdom.»³³ Deres rikdom burde vekke takknemlighet til Gud. I stedet leder den til selvopphøyelse. De rike mister følelsen av sin avhengighet av Gud og sine forpliktelser overfor sine medmennesker. Rikdom burde ses på som et talent å investere til Guds forherligelse og til å løfte menneskene opp fra elendighet. I stedet ser de på den som et middel til å tjene egne interesser. Rikdommen kunne brukes til å utvikle hos menneskene de egenskapene Gud vil gi dem. Men den blir i stedet brukt til å utvikle Satans egenskaper. Ordets såkorn blir kvalt av tornene.

«Sanselige lyster»

Det ligger farer på lur i fornøyelse som søkes bare for å tilfreds. stille selvet. Alle vaner en gir seg over til på en slik måte at de svekker ens fysiske kraft, omtåker de intellektuelle evnene og avstumper ens åndelige følsomhet, er å regne blant de «sanselige lyster, som er i kamp mot sjelen».34

«Og attrå etter de andre ting»

Dette er ikke nødvendigvis ting som er syndige i seg selv. Det kan være hva som helst som settes først i stedet for Guds rike. Alt som trekker tankene bort fra Gud, alt som vender hjertet bort fra Kristus, er en fiende av sjelen.

Når sinnet er ungdommelig og sterkt og i stand til hurtig utvikling, ligger fristelsen uhyggelig nær å være ærgjerrig på selvisk vis, å tjene selvet. Dersom verdslige planer lykkes, er det en tilbøyelighet til å gå stadig videre langs en linje som døyver samvittigheten og hindrer en klar vurdering av hva som virkelig utgjør en fremragende karakter. Når forholdene er gunstige for en slik utvikling, vil en se at det skjer en vekst i en retning som forbyr av Guds Ord. I denne tidlige perioden formes de unges liv. Og nettopp da er foreldrenes ansvar særlig stort. Det burde være et mål for deres bestrebelser å omgi barna med den rette innflytelsen, noe som vil gi dem et riktig syn på livet og vise dem hva sann framgang er. Men hvor mange foreldre gjør ikke noe helt annet til gjenstand for sin første bekymring. Det er å sikre barna verdslig framgang. All deres omgang blir valgt med dette målet for øye. Mange foreldre velger sitt hjem i en eller annen større by. Her byr de barna et selskap av moderne mennesker. De omgir dem med et miljø som oppmuntrer til verdslighet og stolthet. I en slik atmosfære blir både intellektuelle og åndelige evner forkrøplet. De høye og edle målene tapes av syne. Den forrett å få være sønner og døtre av Gud, arvinger til evigheten, byttes skjendig bort mot verdslig vinning.

Mange foreldre søker å fremme sine barns lykke ved å føye dem i deres trang til fornøyelser. De lar dem ta del i selskapslivet med forlystelse som det store målet. De forsyner dem med penger som de kan bruke uhemmet til ytre pynt og tilfredsstillelse av selvet. Jo mer en gir etter for lysten til å more seg, desto sterkere blir den. Interessene hos de unge konsentreres mer og mer ensidig om fornøyelser. Omsider kommer de til å se på dette som det store målet i livet. De danner vaner preget av lediggang og hengivelse til selvet. Dette gjør det praktisk talt umulig for dem å bli stabile kristne.

Nå burde jo menigheten være en riktig grunnpillars for sannheten. Men til og med den kan gripes i å oppmuntre til egenkjærighet og forlystelse. Sett at det skal samles inn penger til et religiøst formål. Hvilket middel griper mange menigheter til under slike forhold? Basarer, banketter, forestillinger, ja, selv lotterier og lignende påfunn. Ofte blir stedet som egentlig var satt til side til gudsdyrkelse, vanhelliget ved matfester, kjøp og salg og lystig moro. Respekten for Guds hus og ærefrykten for gudstjenesten der blir forringet i de unges tanker. Selvbeherskelsens skranker blir redusert. Selviskheter, vellyst og trang til å pynte seg og vise seg får friere spillerom. Men jo mer en gir etter for disse menneskelige tilbøyelighetene, desto sterkere blir de.

Jakten etter fornøyelse og atspredelse konsentrerer seg gjerne om byene. Når foreldre så ofte velger en by til hjemsted for barna, er naturligvis tanken å skaffe dem større fordeler. Men mange opplever bare bitre skuffelser som endelig resultat. For sent angrer de sin tragiske feiltagelse. Byene i dag utvikler seg hurtig til å bli som Sodoma og Gomorra. De mange fridagene oppmuntrer til lediggang. Spannende sportsstevner, teater, hesteveddeløp, spill om penger, alkoholnyttelse og fråtseri -- alt dette virker til å sette lidenskapene i bevegelse. De unge rives med av strømmen. De som lærer seg til å elske moro for morskapens egen skyld, åpner slusene for en flom av fristelset. De hengir seg til selskapslivets gleder og mange slags tankeløs lystighet. For samværet med forlystelsessyke mennesker har en

berusende virkning på sinnet. Slik driver de framover fra den ene form for atspredelse til den andre. Til slutt har de mistet både lysten og evnen til et enkelt liv med nyttige sysler. Deres religiøse lengsler er blitt dempet ned til en kald likegladhet. Deres åndelige liv er blitt formørket. Alle edlere evner i sjelen, alt det som overhodet knytter mennesket til en åndelig verden, er blitt senket ned på et ynkelig lavt plan.

Riktignok kan noen bli klar over sin galskap og angre den. Og slike kan Gud tilgi. Men de har såret sin egen sjel og utsatt seg for en fare som vil vare livet ut. Dømmekraften, den fine evnen til å skjelne mellom riktig og galt, må stadig holdes ved like. Når denne fine følsomheten hos mennesker er blitt redusert i vesentlig grad, er noe uvurderlig blitt ødelagt i deres indre. De er ikke lenger så snare til å registrere Den Hellige Ånds stemme, den styrende instansen i deres liv. De er ikke så vare til å skjelne Satans lumske anslag. På farens dag faller de bare så altfor ofte for fristelsen og driver bort fra Gud. Enden på deres liv i rastløst jag etter nytelsen er et tragisk nederlag i denne verden og uten håp for den kommende. Bekymring, rikdom, forlystelse -- alt dette er skjebnesvangre sjakktrekk av Satan overfor den som er blitt en brikke i hans kyniske spill om menneskesjelen. Advarselen er gitt: «Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden! Den som elsker verden, har ikke kjærligheten til Faderen i seg. For alt her i verden, sanselig begjær og øynenes lyst og hovmodig skryt på grunn av rikdom -- det er ikke av Faderen, men av verden.»³⁵ Han som leser menneskehjertene som en åpen bok, sier videre: «Vær på vakt, og la dere ikke sløve av svir og drikk eller av livets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere som en snare!»³⁶ Og apostelen Paulus skriver, inspirert av Den Hellige Ånd: «De som vil bli rike, faller i fristelser og snarer og gripes av mange slags tåpelige og skadelige begjær, som styrter mennesker ned i undergang og fortapelse. For kjærlighet til penger er en rot til alt ondt. Drevet av pengebegjær er mange ført vill og er kommet bort fra troen, og har påført seg mange lidelser.»³⁷

Arbeidet med jordbunnen

Gjennom hele lignelsen om såmannen viser Kristus fram de forskjellige resultatene av såingen, alt etter jordens egenskaper. Hele tiden er såkornet det samme, og såmannen er også den samme. Hva lærer han oss altså angående årsaken til at Guds Ord noen ganger unnlater å fullføre sitt verk i våre hjerter og våre liv? Jo, han lærer oss at årsaken er å finne hos oss selv. Resultatet er ikke helt utenfor vår kontroll. Riktignok kan vi ikke forandre oss selv. Men det står i vår makt å velge. Og det står til oss å bestemme hva vi skal bli til. De tilhørerne som ligner veikanten, steingrunnen eller tornekrattet, behøver ikke nødvendigvis å fortsette med å ligne disse. Guds Ånd søker stadig å bryte troll ringen som holder dem fanget i verdslige interesser, og å vekke lengselen etter de uforgjengelige skattene. Det er ved å stå mot Ånden at menneskene blir uoppmerksomme og likegyldige overfor Guds Ord. De er selv ansvarlige for hardheten i hjertet, som hindrer det gode såkornet i å skyte rot. De er ansvarlige for ugresset som hemmer veksten.

Hjertets hage må stelles. Jorden må brytes opp ved dyp anger over synden. Giftige sataniske planter må rykkes opp med roten. Jord som er overgrodd av torner, kan bare vinnes tilbake ved flittig strev. De onde tendensene i det naturlige hjertet kan overvinnes bare ved alvorlige anstrengelser i Jesu navn og Jesu kraft. Herren byr oss gjennom sin profet: «Bryt dere nytt land, og så ikke mer blant torner!»³⁸ «Så rettferds sæd, og høst troskaps frukt.»³⁹ Dette arbeidet ønsker han å utføre for oss, og han ber oss samarbeide med ham for at det kan skje.

De åndelige såmennene har et arbeid å gjøre med å forberede hjertene til å ta imot evangeliet. I evangelisk arbeid er det altfor mye preking og altfor lite arbeid fra hjerte til hjerte. Det er behov for personlig arbeid for å frelse fortapte sjeler. På en barnlig, sympatisk måte bør vi komme nær til menneskene som enkeltindivider og prøve å vekke deres interesse for de store ting av rent personlig art i det evige liv. Deres hjerter kan være så harde

som den slagne landevei. Og tilsynelatende kan det være et nytteløst strev å sette fram et levende bilde av Frelseren for dem. En logisk fremstilling kan være virkningsløs når det gjelder å røre hjertene. Og dype argumenteringer kan være forgjeves når det gjelder å overbevise. Men Kristi kjærlighet, lagt levende for dagen i en personlig evangelisk tjeneste, har kraft i seg til å bløtgjøre steinhjertet, slik at sannhetsfrøene kan spire og få røtter.

Slik har såerne saktens sitt å gjøre for at såkornet ikke skal kveles av torner eller gå til grunne av manglende dybde i jordsmonnet. Helt ved inngangen til det kristne liv burde den tro. ende bli undervist i dets grunnleggende prinsipper. Det burde bli gjort klart for ham at han ikke bare skal bli frelst ved Kristi offer som en slags affære mer utenfor mennesket. Nei, han skal gjøre Kristi liv til sitt eget liv og Kristi karakter til sin egen karakter. La alle lære at de har byrder å bære og naturlige tilbøyeligheter å kjempe mot. La dem lære hvor velsignet det er å arbeide for Kristus, følge ham på selvfornektelsens vei og tåle hardt slit som gode soldater. La dem lære å stole på hans kjærlighet og kaste på ham sine bekymringer. La dem smake gleden ved å vinne sjeler for ham. I sin kjærlighet til og interesse for de fortapte vil de miste selvet av syne. Forlysteisene i verden vil tape sin tiltrekning, og byrdene der vil tape sin makt til å gjøre motløs. Sannhetens plogjern vil gjøre sitt verk. Det vil bryte opp brakkjorden. Det vil ikke bare skjære toppen av tornene. Det vil rydde dem ut med roten.

I den gode jord

Såmannen skal ikke alltid møte skuffelser. Om såkornet som falt i en god jord, sa Frelseren: Det «er en som hører ordet og forstår det. Han bærer frukt: hundre foll, seksti foll eller tretti foll.»⁴⁰

«Det i den gode jord, det er de som hører ordet og tar vare på det i et fint og godt hjerte, så de holder ut og bærer frukt.»⁴¹

Det vakre og gode hjertet som lignelsen taler om, er ikke et hjerte uten synd, for det er jo til de fortapte budskapet skal forkynnes. Kristus sa: «Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige. men syndere.»⁴² Et ærlig hjerte har den som lar seg overbevise av Den Hellige Ånd. Han bekjenner sin skyld og innrømmer sitt behov av nåde og kjærlighet fra Gud. Han har et oppriktig ønske om å lære sannheten å kjenne, så han kan være lydige mot den. Det gode hjertet er et troende hjerte. Det har tro på Guds Ord. Uten tro er det umulig å ta imot Ordet. «Den som trer fram for Gud, må tro at han er til, og at han lønner dem som søker ham.»⁴³

Dette er «en som hører ordet og forstår det» Fariseerne på Kristi tid lukket øynene for at de ikke skulle se, og ørene for at de ikke skulle høre. Derfor kunne ikke sannheten nå hjertene deres. De skulle få lide for sin hardnakkede uvitenhet, sin selvforskyldte blindhet. Kristus ga disiplene undervisning om at de skulle åpne sinnet for lærdom og være rede til å tro. Han uttalte en velsignelse over dem fordi de så med øyne som trodde, og hørte med ører som også trodde.

Den som hører Ordet og tar imot det, han tar imot det «ikke som menneske-ord, men som det Guds ord det i sannhet er».⁴⁴ Bare den som tar imot Skriften som Guds personlige Ord talt direkte til ham, er en sann elev. Han skjelver i andakt ved lyden fra Ordet. For ham er det nemlig en levende virkelighet. Han åpner sin forstand og sitt hjerte for å oppta det i seg. Slike tilhørere var Kornelius og hans venner som sa til apostelen Peter: «Nå er vi alle samlet for Guds ansikt og vil høre alt som Herren har pålagt deg å si.»⁴⁵

En kunnskap om sannheten avhenger ikke så mye av intellektets styrke som av rene og ærlige hensikter, av den barnlige enkelheten som preger en alvorlig tro, blottet for den voksnes selvsikkerhet. De som av et ydmykt hjerte søker guddommelig veiledning, får oppleve at engler drar nær til dem.

Den Hellige Ånd blir gitt dem for å åpne sannhetens rike skattkammer.

Tilhørerne med «et fint og godt hjerte» som ligner den gode jord, nøyer seg ikke med å høre Ordet. De tar imot det, holder det fast. Selv Satan med alle sine virksomme englemakter i det ondes tjeneste er ikke i stand til å snappe det bort fra dem.

Bare å høre eller lese Ordet er ikke nok. Den som ønsker å få utbytte av Skriften, må grunne på sannheten som er blitt lagt fram for ham. Ved alvorlig oppmerksomhet og tanker fylt med inderlig bønn inn han arbeide seg inn til meningen med sannhetsordet. Han må drikke i dype drag av den Ånd som besjeler de hellige Skriftene.

Gud byr oss å fylle sinnet med store tanker, rene tanker. Han ønsker at vi skal fordype oss i hans kjærlighet og nåde for å trenge inn i hans vidunderlige verk omkring forløsningsplanen, Da vil vår oppfatning av sannheten bli klarere og klarere. Vår lengsel etter renhet i hjertet og skarphet i tanken vil bli høyere og helligere. Sjelen vil bo i en atmosfære av hellig fordypelse, Den vil forvandles ved sitt samkvem med Gud gjennom studiet av hans Ord.

«Og det vokste opp og bar frukt»

De som ikke bare hører ordet, men holder fast på det, vil bære frukt i lydighet. Guds Ord opptatt i menneskesjelen vil ytre seg i gode gjerninger. Resultatene blir synlige i en kristen karakter og en kristen livsførsel. Kristus sa om seg selv: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.»⁴⁶ «Det er ikke min egen vilje jeg vil fremme, men hans vilje som har sendt meg.»⁴⁷ Og skriften sier videre: «Den som sier at han er i ham, må leve slik Jesus levde.»⁴⁸

Guds Ord kommer ofte i konflikt med menneskers ned arvede og tilegnede karaktertrekk og deres livsvaner. Men tilhører en med det ærlige hjerte, som tar imot Ordet, har dermed også akseptert alle dets vilkår og krav. Hans vaner, skikker og hele vandel blir brakt i harmoni med Guds Ord. I hans øyne blir de befalingene fryktelig ubetydelige som skriver seg fra begrensede og feilende mennesker, sammenlignet med Ordet fra den uendelige Gud. Av et helt hjerte og med udelt interesse søke! han det evige liv. Om det så skal koste tap, forfølgelse, ja, til og med døden, vil han være lydlig mot sannheten.

Og de «holder ut og bærer frukt»

Ingen som tar imot Guds Ord, er dermed spart for vanskeligheter og prøver. Men når lidelsene kommer, blir ikke den sanne kristne rastløs, urolig eller nedstemt. Riktignok kan vi ikke alltid se noen bestemt løsning på problemene eller fatte hensikten med Guds styrelse. Men vi skal ikke derfor kaste bort vår tillit. Vi skal huske Herrens ømme barmhjertighet og legge all vår bekymring på ham for å vente med tålmodighet på hans frelse.

Gjennom kamp blir det åndelige livet styrket. Prøver en holder ut i, vil utvikle fasthet i karakteren og vakre trekk av høy åndelig kvalitet. Den fullkomne frukten av troen, ydmykhet og kjærlighet, modnes ofte best i motgangens storm og mørke.

«En bonde venter på jordens dyrebare grøde; han må ha tålmodig til både høstregnet og vårregnet har falt.»⁴⁹ Slik må den kristne vente med tålmodighet på at Guds Ord skal bære sin fulle frukt i hans liv. Vi ber ofte om Åndens nådegaver. Da svarer Gud gjerne på våre bønner ved å plassere oss under forhold som utvikler disse fruktene. Men vi forstår ikke riktig hans hensikt. Vi blir forbauset og nedslått. Likevel er det ingen som kan utvikle disse vakre åndelige trekkene uten å gjennomgå den prosessen som heter

åndelig vekst og åndelig fruktbarhet. Vår del i prosessen er ganske enkelt å ta imot Guds Ord og holde fast ved det. Slik bøyer vi oss helt inn under dets kontroll. Og dermed vil dets hensikt med oss bli fullbyrdet.

Kristus sa: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme til ham og ta bolig hos ham.»⁵⁰ Det faste grepet av en sterkere makt, en fullkommen intelligens, vil merkes i vårt liv. For nå har vi en levende forbindelse med kilden til den styrke som utholder alle ting. I vårt liv med Gud vil vi bli tatt til fange av Jesus Kristus. Vi skal ikke lenger leve selvets ynkelige ordinære liv. Nei, Kristus skal nå leve i oss. Hans karakter vil skape en gjenpart av seg selv i vår natur. Slik blir vi satt i stand til å bære Åndens frukter -- «noen tretti foll, noen seksti foll og noen hundre foll».

Kapittel 3

"Først strå, så aks"

Lignelsen om såmannen framkalte mange spørsmål blant tilhørerne. Noen av dem fikk den forståelsen at Kristus ikke ville opprette et jordisk rike, og mange var forundret og rådvile. Kristus forsto deres forvirring. Derfor brukte han også andre illustrasjoner. Han prøvde stadig å lede tankene deres bort fra håpet om et jordisk rike og vende dem mot Guds nådegjerning i sjelen.

«Han sa: Slik er det med Guds rike: En mann har sådd korn i jorden. Han sover og står opp, det blir natt og det blir dag, og kornet spirer og vokser opp; hvordan det går til, vet han ikke. Av seg selv gir jorden grøde: først strå, så aks og til sist modent korn i akset. Så snart grøden er moden, svinger han sigden; for høsten er kommet.»⁵¹

Den bonden som straks tar sigden fram fordi høsten er kommet, kan ikke være noen annen enn Kristus. Det er han som på den siste store dag vil høste jordens høst. Men såmannen fremstiller dem som arbeider i Kristi sted. Det står om kornet at det «spirer og vokser opp» uten at han selv vet hvordan. Men dette passer ikke på Guds Sønn. Kristus sover ikke på sin post. Han våker over sine barn dag og natt. Han er heller ikke uvitende om hvordan såkornet vokser.

Lignelsen om såkornet forteller oss at Gud utfører sin gjerning i naturen. I selve såkornet finnes det spirekraft, en kraft som Gud selv har lagt ned i det. Men ble kornet overlatt til seg selv, ville det likevel ikke kunne vokse opp. Mennesket må gjøre sin del for å fremme kornets vekst. Det må pløye opp jorden og gjødsle den for siden å så ut kornet. Mennesket må

dyrke jorden. Men ut over dette kan det ingenting gjøre. Ingen kraft eller visdom som mennesket er i besittelse av, kan få en levende plante til å spire fram av såkornet. Mennesket kan godt anstrenge seg til det ytterste. Likevel er det avhengig av den Allmektige. Hans kraft står på forunderlig vis i forbindelse med sæd og høst.

Det er liv i såkornet. Det er kraft i jordbunnen. Men hvis ikke en guddommelig makt virker dag og natt, vil ikke sæden gi noe utbytte. Regnet må falle og væte de tørre markene. Solen må gi sin varme. Det må ledes en elektrisk strøm ned til det skjulte frø. Skaperen har lagt ned livet i planten. Han alene kan kalle det fram. Det er ved Gud kraft hvert frø spirer og hver plante utvikles.

En rik høst

«For likesom jorden lar spirene vokse, som en hage lar vekstene gro, slik skal Herren vår Gud la rettferdighet spire fram og lovsang lyde for alle folkeslag.»⁵² Som det forholder seg med såingen på marken, slik er det også i åndelig henseende. Den som underviser i Bibelens sannheter, må prøve å berede jordbunnen i hjertet. Han må så sæden. Men den kraften som alene kan frambringe liv, kommer fra Gud. Det finnes en grense som menneskers anstrengelser ikke kan overskride. Vi skal nok preke Ordet, men vi kan ikke meddele den kraften som vil gjøre sjelen levende og få rettferdighet og lovsang til å spire fram. Når Ordet forkynnes, må det være en kraft som er større enn menneskets. Det er bare Den Hellige Ånd som kan gjøre Ordet kraftig og levende, så det forvandler sinn og tanke og gjør mennesket beredt til det evige liv. Det var denne lærdommen Kristus søkte å få disiplene til å forstå. Han lærte at de ikke eide noe i seg selv som kunne gi dem framgang i arbeidet. Då var Guds kraft som virket gjennom hans eget Ord.

Såmannens gjerning er en troshandling. Han kan ikke forstå

hemmeligheten med dette at: kornet spirer og får vekst. Men han har tillit til midlene Gud benytter for å få plantene til å vokse og trives. Når han kaster kornet i jorden, kunne det se ut som om han ødslet med det kostbare kornet, emnet til brød for hele familien. Men han gir bare avkall på et øyeblikkelig gode for å få enda mer igjen senere. Han strør ut kornet og venter å få mange fyll igjen i en rik høst. Det er på denne måten Kristi tjenere skal arbeide og vente på en høst av såkornet de sår ut.

Den gode sæden ligger kanskje en tid ubemerket i et kaldt, egenkjærlig, verdslig hjerte. Men senere taler Guds Ånd til sjelen. Da vokser det skjulte kornet opp og bærer til sist frukt til Guds ære. I vår gjerning her i livet vet vi ikke om dette eller hint skal lykkes. Det er heller ikke et spørsmål som vi skal avgjøre. Vi skal utføre arbeidet og overlate resultatet til Gud. «Så din sæd om morgenen, og la ikke hånden hvile mot kveld.»⁵³ I Guds store pakt med menneskene sies det: «Så lenge jorden står, skal sæd og høst ... aldri mer ta slutt.»⁵⁴ Det er i tillit til dette løftet bonden pløyer og sår. Vi skal ikke arbeide mindre tillitsfullt med den åndelige såingen, men stole på hans forsikring: «Slik er det også med mitt ord, det som går ut av min munn. Det vender ikke tomt tilbake til meg, men utfører det jeg vil, og fullfører det jeg sender det ti!»⁵⁵ «Gråtende går de og sår sitt korn; med jubel skal de komme og bærer sine kornband.»⁵⁶

Såkornet som spirer forestiller begynnelsen til åndelig liv, og plantens utvikling er et vakkert bilde på kristenlivets vekst. Det er med nåden som det er i naturen: Det kan ikke være noe liv uten vekst. Planten må enten vokse eller dø. Den vokser hele tiden stille uten at en legger merke til det. På samme måten foregår det også i kristenlivet. Vårt liv kan være fullkomment på hvert trinn i utviklingen. Men om Guds hensikt med oss skal oppfylles, må vi stadig gjøre framgang. Helliggjøreisen varer hele livet. Vi får etter hvert flere og flere anledninger. Og hele tiden høster vi våre erfaringer og øker våre kunnskaper. Vi får styrke til å bære ansvar og modnes i forhold til privilegiene vi nyter.

Planten vokser ved å suge opp næring Gud har sørget for. Den sender sine røtter ned i jorden. Solen skinner på den. Den forfriskes av dogg og regn. Den tar imot luftens livgivende stoffer. Slik skal også den kristne vokse i samarbeid med Gud. Idet vi innser vår hjelpeløshet, skal vi benytte alle anledninger som bys til å få en dypere erfaring. Liksom planten fester røttene i jorden, skal vi rotfestes i Kristus. Liksom planten får solskinn, dogg og regn, skal vi ta imot Den Hellige Ånd i våre hjerter. Veksten i kristenlivet vil skje «ikke ved makt og ikke ved kraft, men ved min Ånd, sier Herren, Allhærs Gud».57 Dersom vi stoler på Kristus, vil han komme til oss «som regnet, som et vårregn som væter jorden».58 [1930-oversettelsen] Han skal gå opp for oss som «rettferds sol» -- «med legedom under sine vinger».59 Vi skal «blomstre som en lilje». Vi skal «blomstre som et vintre».60 Ved stadig å stole på Kristus som vår personlige Frelser vil vi «i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus».61

Den himmelske såmannen venter

Hveten utvikler «først strå, så aks og til sist modent korn i akset». Bondens hensikt med å så ut sæden og dyrke markene er å avle korn. Han ønsker å skaffe brød til de sultne og såkorn til neste års avling. Den himmelske såmannen venter også en høst som lønn for sitt arbeid og sitt offer. Kristus søker å gjenreise sitt eget bilde i menneskehjertene, og han gjør det gjennom dem som tror på ham. Målet med kristenlivet er å bære frukt. Det er å gjenopprette Kristi karakter hos de troende. Ved dem kan den så gjenopprettes hos andre. Det er ikke for sin egen skyld planten spirer, vokser og bærer frukt. Nei, det er for å gi «såkorn til den som skal så, og brød til den som skal spise».62 Slik skal heller ikke mennesket leve bare for seg selv. Den kristne er her i verden for å representere Kristus og lede andre til frelse.

Den som er opptatt av seg selv, kan ikke vokse og bære frukt. Har du

tatt imot Kristus som din personlige Frelser, må du glemme deg selv og prøve å hjelpe andre. Tal om Kristi kjærlighet, og fortell andre hvor god han er. Utfør hver gjerning du blir stilt overfor. Ha en byrde for andre i hjertet, og gjør alt som står i din makt for å frelse menneskesjeler. Etter hvert som du tar imot Kristi Ånd -- den ånd som viser seg i uegennyttig kjærlighet og i tjeneste for andre -- vil du vokse og bære frukt. Åndens frukter vil modnes i ditt liv. Din tro vil vokse. Din overbevisning vil bli dypere. Din kjærlighet vil bli fullkommen. Kristi bilde vil gjenspeiles mer og mer i deg i alt som er rent, edelt og vakkert.

«Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, tålsomhet og selvbeherskelse.»⁶³ Denne frukten kan aldri forgå, men vil modnes til en høst til evig liv.

«Så snart frukten er moden, svinger han sigden; for høsten er kommet.»⁶⁴ Kristus venter med lengsel på å se sitt bilde åpenbart i menigheten. Når hans karakter gjenspeiles i all sin fullkommenhet i etterfølgernes hjerter, vil han komme for å ta dem til seg.

Det er ikke bare hver kristens forrett å vente på Guds dag, men også å framkynde dens komme.⁶⁵ Hvor hurtig ville ikke hele verden bli tilsådd med evangeliets sæd dersom alle bekjennende kristne virkelig bar frukt til Kristi ære! Den siste store høsten ville modnes i en fart, og Kristus ville komme for å samle inn sin dyrebare avling.

Kapittel 4

Bitre frukter

Bygd over Matt 13,24-30.37-40

«Han la fram for dem en annen lignelse og sa: 'Himmelriket kan lignedes med en mann som hadde sådd godt korn i åkeren sin. Og mens alle sov, kom hans fiende og sådde ugress blant hveten og gikk sin vei. Da nå kornet skjød opp og satte aks, kom også ugresset til syne. '»

«Åkeren er verden,» sa Kristus. Men vi må forstå at det betyr Kristi menighet i verden. Lignelsen beskriver det som hører Guds rike til, nemlig den gjerning Gud gjør for å frelse menneskene, og denne gjerning blir utført gjennom menigheten. Det er sant nok at Den Hellige Ånd er sendt ut til hele verden. Overalt virker han på menneskehjertene. Men det er i menigheten vi skal vokse og modnes for Guds låve.

«Den som sår det gode kornet, er Menneskesønnen. ... Det gode kornet er de som hører riket til, ugresset er de som hører den onde til.» Det gode kornet representerer dem som er født av Guds Ord, født av sannheten. Ugresset representerer en klasse mennesker som er frukten av villfarelser og forkjærte prinsipper. «Fienden som sådde ugresset, er djevelen.» Verken Gud eller hans engler har noen gang sådd noe som ville vise seg å være ugress. Ugresset blir alltid sådd av Satan, som er både Guds og menneskets fiende.

I østen hevnet man seg undertiden på en fiende ved å strø ut over markene hans frø fra en eller annen ugressplante som hadde stor likhet med hveten. Når den vokste opp sammen med hveten, gjorde den skade på grøden og påførte eieren vanskeligheter og tap. Satan, Kristi fiende, sprer også ut sitt

onde frø blant rikets gode såkorn. Og når så ugresset vokser opp, gil han Guds Sønn skylden for det. Den onde fører slike inn i menigheten som bærer Kristi navn, men forneker hans karakter. Derved forårsaker han at Gud blir vanæret, at frelsesverket blir stilt i et falskt lys, og at sjeler settes i fare.

Kristi tjenere blir sorgtunge når de ser sanne og falske troende sammen i menigheten. De lengter etter å gjøre noe for at menigheten kan bli ren. Liksom husbondens tjenere er de klar til å rykke ugresset opp med rot. Men Kristus sier til dem: «Nei, ... for da kommer dere til å rykke opp hveten sammen med ugresset. La dem begge vokse der sammen til høsten kommer.»

Kristus har gitt klar undervisning om at de som fortsetter med å synde åpenlyst, må skilles fra menigheten. Men han har ikke satt oss til å dømme karakterer og motiver. Han kjenner oss altfor godt til å betro oss et slikt verv. Hvis vi skulle prøve å utelukke dem fra menigheten som vi mener er falske kristne, ville vi sikkert begå mange feil. Ofte anser vi nettopp dem for å være håpløse som Kristus er i ferd med å dra over til seg. Dersom vi skulle behandle disse sjelene slik vår egen mangelfulle dømmekraft tilskynder oss til, ville vi kanskje slokke den siste gnisten av håp. Mange regner seg selv for å være kristne, men vil til slutt finne at de er blitt veid og funnet for lette. På den andre siden vil det være mange i himmelen som naboene mente aldri ville komme dit. Mennesket ser på det utvendige, men Herren ser på hjertet. Ugresset og hveten skal vokse sammen inntil høsten. Når høsten kommer, da er prøvetiden forbi.

Av Frelserens ord kan vi også lære noe annet som viser oss hans store overbærenhet og ømme kjærlighet. Liksom røttene på ugresset kan være flettet sammen med hvetens, kan også, falske brødre i menigheten være nært knyttet til de sanne disiplene. Den sanne karakteren hos disse såkalte troende er ennå ikke blitt helt åpenbart. Hvis de ble utelukket av menigheten, ville derved kanskje andre bli ledet til fall som ellers ville ha vært trofaste.

Satan er en bedrager

Lærdommen i denne lignelsen ses også i Guds handlemåte overfor både engler og mennesker. Satan er en bedrager. Da han syndet i himmelen, kunne selv ikke de trofaste blant englene gjennomskue hans karakter. Det var grunnen til at Gud ikke straks tilintetgjorde Satan. Hadde han gjort det, ville de hellige englene ikke ha kunnet forstå Guds rettferdighet og kjærlighet. Tvil angående Guds godhet ville ha vært et giftig frø som ville bære syndens og smertens bitre frukter. Derfor sparte Gud opphavsmannen til det onde, slik at han fullt ut kunne utvikle sin karakter. I mange århundrer har Gud med smerte betraktet det onde i virksomhet. Men han ville ikke at noen skulle bli ført bak lyset av den ondes falske fremstillinger av saken. Derfor gikk han til og med så langt at han ga sitt store offer på Golgata. Ugresset kunne ikke fjernes uten fare for at det dyrebare kornet kunne bli rykket opp samtidig. Burde ikke vi være like overbærende med våre medmennesker som himmelens og jordens Herre er med Satan?

Verden har ingen rett til å tvile på at kristendommen er sann fordi det finnes uverdige medlemmer i menigheten. Og de kristne burde heller ikke bli motløse på grunn av disse falske brødrene. Hvordan var det med den første menigheten? Ananias og Saffjra sluttet seg til disiplene. Trollmannen Simon ble døpt. Demas, som forlot Paulus, var blitt regnet som en troende. Judas Iskariot var en av apostlene. Frelseren ønsker ikke å miste en eneste sjel. Hans erfaringer med Judas er nedskrevet for å vise hvor tålmodig han er med falne mennesker av en bedervet natur, og han byr oss å bære over med dem liksom han gjorde. Han har sagt at det vil finnes falske brødre i menigheten helt til tidenes ende.

På tross av Kristi advarsler har mennesker forsøkt å luke ugresset vekk. Kirken har søkt hjelp hos borgerlige myndigheter for å straffe dem den

regnet for å være onde. De som vek av fra de anerkjente læresetningene, ble fengslet og underkastet tortur. Ja, de måtte til og med lide døden. Dette ble tilskyndet av menn som ga seg ut for å handle i samsvar med Kristi befaling. Men det er Satans og ikke Kristi ånd som leder til slike handlinger. Det er den framgangsmåten den onde benytter for å legge verden inn under sitt herredømme. Gud er blitt fremstilt i et feilaktig lys i selve menigheten som følge av den måten antatte kjettere er blitt behandlet på.

I denne lignelsen lærer Kristus oss at vi ikke skal klandre og fordømme andre. Vi skal være ydmyke og små i egne øyne. Ikke alt som sås på marken, er god sæd. Å være medlem av en menighet er ikke noe bevis for at man er en kristen.

En dag kommer verdens høsttid

Ugresset lignet mye på hveten mens strået ennå var grønt. Men da marken var moden til høst, hadde det verdiløse ukruttet slett ikke lenger noen likhet med hveten der den bøye seg under vekten av de fulle aksene. Noen syndere gir seg ut for å være gudfryktige. De ferdes en tid blant Kristi etterfølgere. Deres likhet med de oppriktige kan da bedra mange. Men en dag kommer verdens høsttid. Da vil det ikke lenger være noen likhet mellom gode og onde. Noen har sluttet seg til menigheten uten å forene seg med Kristus. Disse vil da bli avslørt.

Ugresset får lov til å vokse blant hveten. Det får nyte alle fordelene ved sol og regn. Men så kommer høsten. Og da «skal dere igjen se forskjell på rettferdige og ugudelige, på dem som dyrker Gud, og dem som ikke dyrker ham».1 Kristus vil selv avgjøre hvem som er verdige til å bo i Guds rike. Han skal dømme hvert menneske etter dets ord og handlinger. En blott og bar bekjennelse har ingenting å si. Det er vår karakter som avgjør vår skjebne.

Frelseren peker ikke fram til en tid da alt ugresset skal bli til hvete. Hveten og ugresset vokser sammen inntil høsten, som er verdens ende. Da vil ugresset bli bundet sammen i bunter for å brennes. Hveten vil bli samlet inn i Guds himmelske låve. «Da skal de rettferdige skinne som solen i sin Fars rike.» «Menneskesønnen skal sende sine engler ut, og de skal sanke sammen og ta bort fra hans rike alt som fører til fall, og alle som gjør urett. Så skal de kaste dem i ildovnen; der en gråter og skjærer tenner.»

Kapittel 5

Det minste frøet

Bygd over Matt 13,31.32; Mark 4.30-32; Luk 13,18.19

I skaren som lyttet til Kristi undervisning, var det mange fariseere. Disse la med forakt merke til hvor få av hans tilhørere som anerkjente ham som Messias. De lurte på hvordan denne enkle og fordringsløse læreren kunne opphøye Israel til en verdens makt. Hvordan skulle han kunne opprette det nye riket uten rikdom, makt og ære?

Kristus leste tankene deres og svarte: «Hva skal vi sammenligne Guds rike med? Hvilken lignelse skal vi bruke?» Blant rikene på jorden var det ikke noe det kunne lignedes med. Det fantes ikke noe borgerlig samfunn en kunne sammenligne det med. «Det er som sennepsfrøet. Når det legges i jorden, er det mindre enn noe annet frø i verden, men når det er sådd, vokser det opp og blir større enn alle andre hagevekster og får så store grener at fuglene under himmelen kan bygge rede i skyggen mellom dem.»¹

Kimen i frøet vokser takket være spirekraften Gud har nedlagt. Dets utvikling beror ikke på noen menneskelig makt. Slik er det også med Kristi rike. Det er et nytt skaperverk. Prinsippene som ligger til grunn for det, står i motsetning til dem som er ledende i rikene i denne verden. Jordiske regjeringer hersker ved å bruke fysisk makt. De opprettholder sitt herredømme ved krig. Men grunnleggeren av det nye riket er Fredsfyrsten. Den Hellige Ånd bruker fryktelige rovdyr til å symbolisere rikene i denne verden. Men Kristus er det Guds lam som bærer verdens synd. I hans regjeringsplan brukes det ikke makt for å tvinge samvittigheten. Jødene ventet at Guds rike skulle bli grunnnet etter de samme retningslinjene som

rikene på jorden. De tok sin tilflukt til ytre midler for å fremme rettferdighetens sak. De fan! opp metoder og tenkte ut planer. Men Kristus grunnfester et prinsipp. Han innpoder sannhet og rettferdighet. Derved motvirker han synd og villfarelse.

Da Jesus kom fram med denne lignelsen, kunne en se sennepsplantene både her og der. Høyt over gresset og kornet raget de. Og grenene på planten vaiet så lett i vinden. Fugler fløy glade fra gren til gren og lot sangen sin tone mellom det grønne bladverket. Men hvordan var så det frøet som en slik kjempeplante spirte fram av? Det var blant de aller minste av alle frø. Først sendte det en ynkelig liten spire opp av jorden. Men den hadde stor levedyktighet. Den vokste og foldet seg ut. Til slutt nådde den en imponerende størrelse.

Slik syntes også Kristi rike å ha en sped og ubetydelig begynnelse. I sammenligning med jordiske riker syntes det å være det minste av alle. Kristi krav på å være konge ble latterliggjort av denne verdens herskere. Men det var store og dype sannheter han betrodde sine etterfølgere. I disse sannhetene eide evangeliet om riket et guddommelig livs prinsipp. Og hvor hurtig var ikke dets vekst, hvor vidtrekkende var ikke dets innflytelse! Da Kristus fortalte denne lignelsen, var det bare noen få galileiske menn som representerte det nye riket. Det ble stadig hevdet at de var fattige og få i antall, og at menneskene derfor ikke skulle stå i forbindelse med disse enfoldige fiskerne som fulgte Jesus. Men sennepsfrøet skulle vokse og bre ut greinene sine over hele verden. Hva så med rikene som med sin herlighet opptok menneskenes tanker på den tiden? Jo, de skulle snart gå til grunne, men Kristi rike ville fortsatt bestå, og dets makt ville nå ut over, hele verden.

Nådens verk i menneskehjertet har også en beskjeden begynnelse. En eller annen sier et par ord. Et lite lysglimt når sjelen. Det øves en bestemt innflytelse. Dette er begynnelsen til det nye livet. Og hvem kan dømme om den videre virkningen?

Kamper å kjempe -- seirer å vinne

Lignelsen om sennepsfrøet kaster ikke bare lys over Kristi rike Som et hele. Utviklingen som frøet representerer, gjentar seg på hvert enkelt trinn av rikets vekst. Gud har nemlig en særskilt sannhet og en særskilt gjerning i hvert eneste slektledd. Sannheten som er skjult for de vise og forstandige, er åpenbart for de umyndige og ydmyke. Her kreves selvoppofrelse. Det er kamper å utkjempe og seirer å vinne. Til å begynne med har sannheten bare et lite antall forkjempere. De møter motstand og blir foraktet av verdens store. De blir også foraktet av den menigheten som følger verden. Legg merke til døperen Johannes, forløperen for Jesus Kristus. Alene står han der og slynger sin irettesettelse ut mot den jødiske nasjonen for dens stolthet og formalisme. Se på mennene som først brakte evangeliet til Europa. Se på Paulus og Silas. To teltnakere går om bord i et skip i Troas med kurs for Filippi. Hvor ubetydelig -- eller rett og slett håpløs -- synes ikke deres gjerning å være på dette tidspunktet. Se «den gamle Paulus» der han står i lenker og forkynner Kristus i Cæsars sterke borg. Se den ynkelige gruppen av slaver og bønder i kamp mot hedenskapet i det keiserlige Rom. Legg merke til Luther der han går mot en kirke som er den verdslige visdommens mesterverk. Se ham holde urokkelig fast på Guds Ord tross keiser og pave, idet han ydmykt erklærer: «Her står jeg. Jeg kan ikke annet. Gud hjelpe meg. Amen.» Få et gløtt av John Wesley der han preker Kristus og hans rettferdighet midt i en tid full av formvesen, sanselighet og vantro. Legg merke til framferden hos en som i sitt indre bærer en virkelig byrde fol stakkars formørke de hedninger. Han tigger formelig om lov til å bringe budskapet om Kristi kjærlighet til dem. Og hør hva geistligheten svarer: «Sett deg ned, unge mann. Når Gud ønsker å omvende hedninger, vil han gjøre det uten både din og min hjelp.»

De store religiøse lederne i vår tid lovpriser riktignok disse fortidens pionerer. De bygger strålende minnesmerker for de trofaste mennene som

sådde sannhetens sæd for århundrer siden. Men hva gjør så mange av dem senere? De gir seg simpelthen til å trække ned den planten som spirer fram fra det samme frøet i vår egen tid. Det som ble sagt i fordums dager, blir gjentatt nå: «Vi vet at Gud har talt til Moses, men vi vet ikke hvor denne mannen er fra.»² Med «denne» mente de den gangen Kristus. I dag kan det godt være det sendebudet han sender ut.

Regelen gjelder stadig: det finnes sannheter i dag som er spesielle for vår tid, men de er ikke betrodd de geistlige myndighetene. De er betrodd menn og kvinner som ikke er for lærde eller selvkloke til å tro Guds Ord.

Brødre, tenk på hvem dere selv er, dere som ble kalt: ikke mange vise, menneskelig talt, og ikke mange med makt eller av fornem ætt. Men det som går for å være uforstandig i verden, utvalgte Gud seg for å gjøre de vise til skamme. Det som regnes som svakt I verden, utvalgte Gud seg for å gjøre det sterke til skamme. Det som står lavt i verden, det som blir foraktet, det som ingenting er, det utvalgte Gud seg for å gjøre til intet det som er noe, ... for at «deres tro [ikke] skulle bygge på menneskelig visdom, men på Guds kraft.»³

Og i denne siste slekt skal lignelsen om sennepsfrøet få en enestående herlig oppfyllelse. Det lille frøet vil bli til et stort tre. Den siste advarselen og det siste budskapet om nåde skal bringes til «alle nasjoner og stammer, tungemål og folk»⁴ «for å vinne seg et folk av hedninger som skal ære hans navn».⁵ Og jorden skal bli opplyst av hans herlighet. [1930-oversettelsen]⁶

Kapittel 6

Evige sannheter

Andre lærdommer fra lignelsen om såkornet

Vårt emne her er gjerningen å så ut såkornet. Det handler også om hvordan plantene vokser og trives. Av dette kan vi hente mange dyrebare lærdommer for livet i hjem og skole. Barn og unge bør læres opp til å iakttå naturen. I den kan de se hvordan Gud styrer og virker i det åndelige liv. Derved kommer troen inn. Den setter dem i stand til å tilegne seg de usynlige skattene og alle Guds rike velsignelser. Litt etter litt lærer de seg til å forstå Guds underfulle gjerning i naturens verden. De ser hvordan han der forsyner den enkelte med det han trenger. Og de forstår hvor viktig det er for oss å samarbeide med ham. Slik øver de seg opp i stadig større tillit til Gud, og de får en førstehånds erfaring av hans kraft i deres eget dagligliv.

Gud skapte frøet, akkurat som han skapte jorden, nemlig ved sitt Ord. Ved dette Ordet ga han det kraft til å vokse og formere seg. Han sa: «'Jorden skal la grønne vekster gro fram, planter som setter frø, og trær som bærer alle slags frukt med frø i, på jorden!' Og det ble slik. ... Og Gud så at det var godt.»¹ Det er dette Ordet som fremdeles gjør at sæden vokser. Hver sæd som sender sin lille spire opp mot solen, bærer bud om den vidunderlige kraften i det ordet han ytret da han «talte, og det skjedde, han bød, og det sto der».²

Kristus lærte disiplene å be: «Gi oss i dag vårt daglige brød». Så pekte han på blomstene og ga dem denne forsikringen: «Når Gud kler gresset på marken så fint, ... hvor mye mer skal han ikke da kle dere?»³ Kristus er i stadig virksomhet for å besvare denne bønningen og oppfylle dette løftet. En

uopphørlig kraft el virksom i tjenesten for å skaffe mennesket mat og klær. Vår herre bruker mange midler for å bringe et tilsynelatende bortkastet frø til å spire og å folde seg ut til en levende plante. Han sørger for alt som trenges for at dette frøet skal nå fullkommenhet og bære frukt. Salmisten uttaler seg om dette i følgende skjønne ordelag:

«Du har gjestet jorden og gitt den regn, du har gjort den overdådig rik. Guds bekk er full av vann; du sørger for at kornet vokser. Slik legger du alt til rettet: du vannet forene, jevner plogveltene og bløter opp jorden med regn; du signer det som gror på den. Du kroner året med gode gaver, det drypper av fruktbarhet i dine hjulspor.»⁴

Det materielle er underlagt Guds herredømme. Naturen lyster lovene som er satt for den. Alle ting går for seg i nøye samsvar med Skaperens vilje. Skyer og solskinn, dogg og regn, storm og uvær, alt står under Guds oppsyn og viser ubetinget lydighet mot hans bud. Det er også i lydighet mot Guds lov den lille spiren fra det utsådde kornet baner seg vei gjennom jorden, «først strå, så aks og til sist modent korn i akset».⁵ Alt dette lar Herren finne sted i rett tid. For ingenting i naturen står hans vilje imot. Hva så med mennesket, skapt i Guds bilde, utrustet med forstand og taleevne? Skulle dette være alene om å vise utakknemlighet mot ham på tross av hans mange gaver, og sette seg opp mot hans hellige vilje? Skulle de fornuftige vesenene på jorden skille seg ut som de eneste med trang til å bringe forstyrrelse inn i vår verden?

I alle ting som tjener til menneskets underhold, ser vi et samvirke av guddommelig og menneskelig anstrengelse. Det blir ingen høst med mindre menneskene gjør sitt og sår sæden ut. Men for at sæden skal modnes og bære frukt, kreves det noe langt mer. Gud må sørge for solskinn og regn, dogg og skyer. Slik er det med hvert foretak i verden, i hver gren av studier og vitenskap. Slik er det også på det åndelige område, i karakterens utvikling og hvert kristent virke. Vi har vår del å utrette, men vi må ha Guds signing med

i vårt strev, ellers vil det hele være forgjeves.

Når et menneske utretter noe, enten det er i åndelige eller timelige ting, må det huske at alt blir gjort i samarbeid med en allmektig Skaper. Dette er så avgjørende nødvendig for at vi skal ha klart for oss hvor totalt avhengige vi er av Gud i alt. En setter så altfor lett sin lit til mennesker og stoler så absolutt på menneskelige innretninger. Derimot stoler en altfor lite på kraften Gud står klar til å gi oss del i. «Vi er Guds medarbeidere»⁶ Den del mennesket kan gjøre, er ganske ubetydelig. Men en annen sak blir det om det samme menneske står forenet med Kristus og derved blir delaktig i hans guddommelige natur. Da kan det utrette alle ting gjennom den styrken Kristus gir.

Plantens gradvise utvikling helt fra frøets første spire er faktisk en anskuelsesundervisning i barneoppdragelse. Igjen er prosessen den samme: «Først strå, så aks, så fullt korn i akset.» Han som satte fram denne lignelsen, hadde skapt det lille frøet, utstyrt det med kraft til å spire og fastlagt lovene som styrer veksten. Og sannheten som belyses i lignelsen, ble til en levende virkelighet i hans eget liv. I både sin fysiske og sin åndelige natur fulgte han den guddommelige orden som er nedlagt i plantens vekst. Han ønsker at alle unge skal gjøre det samme. Riktignok var han himmelens Majestet, herlighetens Konge. Ikke desto mindre finner vi ham også som det lille barnet i Betlehem. Der representerte han for en tid det hjelpeløse spedbarnet i morens armer. I sin barndom oppførte han seg som en lydig sønn. Han talte og handlet med et barns, ikke en voksen manns, visdom. Han hedret sine foreldre, var dem til hjelp og oppfylte deres ønsker i samsvar med de krefter og evner et barn har. Men på hvert trinn i sin utvikling var han fullkommen og eide et syndfritt livs troskyldighet og naturlige ynde. Den hellige skrift sier om hans barndom: «Og gutten vokste og ble sterk, fylt av visdom, og Guds nåde var over ham.» Og om hans ungdom står det: «Og Jesus gikk fram i alder og visdom og var til glede for Gud og mennesker.»⁷

Å verne om de unges evner og anlegg

Her får vi et lite innblikk i hvordan foreldre og lærere bør arbeide. Det bør være deres mål å verne om de unges evner og anlegg. Derved vil de til enhver tid i sin livsutvikling kunne legge for dagen den naturlige ynde som passer for deres alder. De vil vokse og gjøre framgang i kunnskap med den samme trinnvise naturlighet som karakteriserer plantene i hagen.

De barn som er naturlige og utvungne i sin måte å være på, virker mest tiltrekkende på sine omgivelser. Det er ikke klokt å vise dem altfor mye oppmerksomhet og snakke om hvor dyktige de er mens de selv hører på. Å skryte av deres utseende, ord og handlinger er bare å gi ny næring til forfengeligheten. De burde heller ikke få kostbare klær i den hensikt at folk skal legge merke til dem. Dette vil gjøre dem stolte og hovmodige og vekke misunnelse hos kameratene.

De små bør oppdras i barnlig likeframhet. De bør læres opp til å være fornøyd med sine små plikter i hjemmet og med de fornøyselsene og opplevelsene som er naturlige i deres alder. Barndommen svarer til det fine gresstrået i lignelsen. Og strået har sin egen skjønnhet. En skal ikke tvinge inn på barna en moden-het som ikke passer til deres alder. De bør tvert imot så lenge som mulig få bevare de første barneårenes friskhet og ynde.

De små barna kan godt være kristne med en religiøs erfaring som svarer til deres år. Mer venter ikke Gud av dem. De trenger imidlertid til å bli undervist i de åndelige ting. Foreldrene bør gjøre alt de kan for at barna kan utvikle en karakter i likhet med Kristi karakter.

I Guds lover i naturen ser vi at virkning følger etter årsak med en aldri sviktende sikkerhet. Høsten vil vitne om hvordan det er blitt sådd. Den late arbeideren blir dømt av sitt eget arbeid. Høstens frukt vitner mot ham. Slik

også i de åndelige liv. Målestokken for hver arbeiders troskap blir ganske enkelt det synlige resultatet av hans virksomhet. Om hans gjerning har vært god eller ond, det vil gå klart nok fram av frukten som høsten bringer. Her blir det avgjort hva hans evige skjebne skal bli.

Hver s ed som s as frambringer en h ost av tilsvarende slag. Slik er det ogs a i menneskelivet. Vi b or alle s a medlidenhetens, sympatiens og kj arlighetens s ed. For som vi s ar, skal vi h oste. Hvert uedelt trekk i v ar karakter -- s a som egen nytte, selvopph oyelse. og enhver egenkj arlig handling -- vil uvegerlig gi en n oyaktig tilsvarende h ost. Den som lever for  a tilfredsstille seg selv, «s ar i sin syndige natur» og skal «h oste undergang av dem»⁸ [1930-oversettelsen: For den som s ar i sitt kj od, skal h oste fordervelse av kj odet.]

Det et menneske s ar, skal det og h oste

Gud  delegger ingen. De som blir  delagt, vil selv v are skyld i det. Hver den som d oyver samvittighetens advarende stemme, s ar i og med dette et vantroens korn i sitt sinns  ker, og han kan _ v are sikker p a   h oste bare vantro der. Faraos forkastet p a denne m aten den f orste advarselen Gud sendte ham. Derved s adde han i sin tid en s ed av tross og oppr or. Og han h ostet tross og oppr or. Det var ikke Gud som tvang ham til   vise vantro og ulydighet. Men s eden av vantro han selv s adde, brakte en h ost av samme slag. Slik turet han fram i sin hardnakkede motstand like til han m atte se landet sitt  delagt. Ogs a sorgen over sin f orstef odte s onns d od m atte han b are. Og lignende d ode legemer av f orstef odte s onner var   se i hele hans kongelige hus, ja, i alle familiene i hele hans rike. Til slutt lukket vannmassene fra R odehavet seg over hestene, stridsvognene og hele h eren hans. Beretningen er et fryktelig eksempel p a sannheten i ordene: «Det et menneske s ar, skal det og h oste.»⁹ Om menneskene forsto alvorret i dette, ville de v are mer forsiktige med hva de s adde.

Sæden som sås, gir omsider sin høst. Men løpet stanser ikke her. For høsten blir i sin tur til en ny utsæd. Og denne frambringer igjen en ny høst. Det samlede resultatet blir på denne måten større og større. En lignende lov vil gjøre seg gjeldende i vårt forhold til våre medmennesker. Hver handling, hvert ord er et frø som bærer sin frukt mange foll. Hvert eneste lite uttrykk for kjærlighet, lydighet eller selvfornektelse vil bære frukt i andres liv, og gjennom dem igjen i nye menneskers liv. På samme måten er det naturligvis med hver handling som skaper misunnelse, hat eller uenighet. Den er et frø som omsider skyter opp som en «bitter rot»¹⁰ Av den vil mange bli smittet. Og disse «mange» vil i sin tur forgifte livet for et antall som heller ingen av oss kjenner. Slik vil bølgene rulle. Det som sås, blir til godt eller til ondt for tid og evighet.

Grobunnen i hjertet

Rundhåndethet -- både i åndelige og timelige ting -- er noe vi også kan lære av lignelsen om sædens såing. Herren sier: «Lykkelige er dere som sår ved alle bekker.»¹¹ «Men det sier jeg: Den som sår sparsomt, skal høste sparsomt, og den som sår rikelig, skal høste med rik velsignelse.»¹² Å så ved alle vann vil si å være vedholdende i det å dele ut rundhåndet av Guds gaver. Det betyr å gi og gi -- hver gang Guds verk eller trengende enkeltpersoner står i behov av vår hjelp. Dette vil ikke føre til fattigdom. «Den som sår rikelig, skal høste med rik velsignelse.» Såmannen for øker sæden ved å kaste den ut. Det samme gjelder for dem som trofast deler ut av Guds gaver. De bare øker sine velsignelser ved å gi. Gud har lovt dem at de alltid skal ha nok, så de kan fortsette med å gi. «Gi, så skal dere få: Et godt mål, rystet, stappet og breddfullt, skal dere få i fanget.»¹³

Men det ligger enda flere skatter skjult i denne lignelsen om å så og høste. Hva skjer i det øyeblikket vi deler ut til andre timelige gaver som Gud

har gitt oss? Jo, en sjelelig nyrydning finner sted som bereder grunnen for noe riktig stort: Den sympatierklæringen dette betyr overfor våre omgivelser, vil vekke takknemlighet og takksigelse til Gud hos den som mottar vår gave. Derved blir grobunnen i hjertet beredt til også å ta imot sannhetens åndelige såkorn. Og han som gir sæd til å så, han vil også la sæden få kraft til å spire og bære frukt til evig liv.

Kristus sammenligner offeret han brakte til vår frelse nettopp med såkornet som kastes i jorden: «Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene korn. Men hvis det dør, bærer det rik frukt.»¹⁴ Slik vil Kristi død bære frukt for Guds rike. I samsvar med lovene i planteriket vil liv bli resultatet av hans død.

Men hva med alle andre som ønsker å bære frukt som Kristi medarbeidere? Også de må først legges i jorden og dø. Livet må kastes ned i den lidende verdens plogfurer. Egenkjærlighet og selvopptatthet må dø. Men selvoppofrelsens lover selvoppholdelsens lov. Sæden som graves ned i jorden, bærer frukt -- en frukt som igjen kan plantes. På denne måten mangfoldiggjøres høsten. Bonden bevarer kornet ved å strø det ut. Slik er det også i menneskelivet: Å gi er å leve. Det liv som blir bevart, er bare. det liv som gis frivillig til tjeneste for Gud og mennesker. De som ofrer sitt liv i denne verden for Kristi skyld, vil i dette offeret vinne det evige liv.

Såkornet dør for å spire fram til nytt liv. I dette lærer vi om oppstandelsen. Alle som elsker Gud, skal leve videre i det himmelske Eden. Om menneskelegemet som gjemmes i jorden for å smuldre bort, har Gud sagt: «Det som blir sådd, er forgjengelig; men det som står opp, er uforgjengelig. Det blir sådd i vanære, men det står opp i herlighet. Det blir sådd i svakhet, men det står opp i kraft.»¹⁵

Vi har nå sett på en del av de lærdommene vi kan hente fra naturen i

lignelsen om såmannen og såkornet. Når foreldre og lærere forsøker å lære barna og elevene dette, bør undervisningen anskueliggjøres. La barna selv gjøre jorden så klar og såfrøet i den. Mens de arbeider med dette, kan foreldrene eller lærerne forklare sannheten om hjertets hage der både god og dårlig sæd blir sådd. Også hjertet må beredes til å motta sannhetens såkorn. Når de små legger frøet i jorden, kan den voksne undervise dem om Kristi død. Når det så begynner å spire fram fra det sorte jordsmonnet, kan han forklare oppstandelsens under. Etter hvert som plantene vokser, kan han gå stadig videre i sin sammenligning mellom veksten i naturen og veksten i menneskehjertet.

De unge burde læres opp på lignende vis. En burde lære dem å dyrke jorden.

Det ville være godt om det til alle skoler hørte et stykke dyrkbar jord. Og en burde betrakte denne jorden som Guds eget klasseværelse. Alt i naturen bør ses på som en lærebok. Fra den skal Guds elever hente kunnskap om sjelens pleie.

Flid og utholdenhet i arbeidet

Det er hele tiden noe som kan læres når jorden dyrkes og bearbeides. Ingen som slår seg ned på et stykke uoppdyrket jord, ville vente å se en rik høst spire fram fra den. Alvor, flid og utholdenhet må legges i arbeidet med å gjøre jorden klar til såing. Det samme er tilfelle i åndelig forstand med menneskehjertet. De som ønsker å se frukt av sitt arbeid, må gå ut med Guds Ord i hjertet. Så vil de finne at den harde, uoppdyrkede jordbunnen der inne en vakker dag er blitt løsnet og bløtgjort ved Den Hellige Ånds stille innflytelse. Med mindre det legges hardt arbeid i det å gjøre jorden klar til såing, vil den ikke kaste noe av seg. Slik forholder det seg også med jordbunnen i hjertet. Guds Ånd må virke på hjertet for å rense det og gjøre

det skikket til å bære frukt til Guds ære.

Jorden vil ikke kaste noe av seg om en bare arbeider på måfå. Nei, den krever daglig, omhyggelig oppmerksomhet. Den må pløyas grundig og renses sent og tidlig for å holde ugresset borte. Ellers vil dette ta næringen fra den gode sæden som er sådd. Slik ser vi stadig at de som pløyer og sår, legger grunnen for en vellykket høst. Ingen behøver å stå ørkesløs og motløs på marken og bare se på sine brystne forventninger.

Herrens velsignelse vil være med dem som dyrker jorden på . rette måten og trekker åndelig lærdom av sitt dyrkingsarbeid. Den som arbeider med jorddyrking, har bare en ufullkommen forestilling om hvilke skatter han egentlig kan finne i åkeren. på den ene siden bør han ikke ringeakte undervisningen han kan få av mer erfarne og virkelig forstandige folk. På den andre siden burde han øke sitt fond av kunnskaper ved de erfaringene han selv gjør. Dette hører alt sammen med til hans utdanning. Det vil vise seg at det å dyrke jorden virker med til å gi en rik åndelig horisont.

Han som får sæden til å spire, ja, faktisk står personlig vakt om den dag og natt og gir den alle muligheter for å utvikles, er vår Skaper, himmelens Konge. Men enda større omsorg og interesse har han for sine barns dypeste ve og vel. Såmannen sår ut såkornet som skal holde ved like vårt fysiske liv. Men på lignende måte sår den guddommelige såmannen ut det såkornet i hjertet som skal spire fram og bære frukt til evig liv.

Kapittel 7

En forvandlende kraft

Bygd over Matt 13,33; Luk 13,20.21

Mange dannede og innflytelsesrike mennesker var kommet for å høre profeten fra Galilea. Noen av dem så med forundring på folkemengden som hadde flokket seg om Kristus mens han underviste ved sjøen. Alle samfunnsklasser var representert. Der var det fattigfolk, uvitende tiggere i sine filler røvere med ansikter merket av forbrytelse, krøplinger, utsvevende levemenn, kjøpmenn og lediggjengere, høye og lave, rike og fattige. Alle stimlet de sammen omkring Kristus for å finne en plass der de kunne høre hva han hadde å si til dem. Mens de nær dannede og opplyste mennene sto der og så på den merkelige forsamlingen, spurte de seg selv: Er det av slike mennesker ;om disse Guds rike består? Og igjen ga Frelseren svar på deres spørsmål i form av en lignelse:

«Himmelriket kan lignedes med en surdeig som en kvinne la inn i tre mål mel, så det hele til slutt var gjennomsyret.»

Blant jødene ble surdeig gjerne brukt som et bilde på synd. De fikk påbud om å fjerne all surdeig fra husene sine i påskeuken. På samme måten skulle de fjerne synden fra hjertene sine. Kristus advarte disiplene: «Ta dere i vare for fariseernes surdeig, hykleriet!»¹ Paulus taler på lignende måte om «gammel surdeig av ondskap og synd».² Men i Frelserens lignelse brukes surdeigen som et symbol på himmelriket. Den illustrerer den levendegjørende og forvandlende kraften i Guds nåde.

Ingen er så bunn fordervet, ingen er falt så uendelig dypt, at denne

kraften ikke lenger kan nå ham. Alle som er villige til å underkaste seg Den Hellige Ånds ledelse, vil få en ny forståelse av hensikten med livet. Guds bilde gikk en gang tapt, men det vil igjen komme til syne i mennesket.

Riktignok kan ikke mennesket forandre seg selv av egen kraft. Det eier ingen styrke som kan frambringe denne forandringen. Surdeigen -- noe utenfra -- må føres inn i melet. Først da kan den ønskede forvandlingen finne sted. På samme måten må synderen ta imot Guds nåde før han kan bli skikket for herlighetens rike. All den kultur og dannelses verden kan gi, er utilstrekkelig til å gjøre et syndens barn til et Guds barn. Den omskapende kraften må komme fra Gud. Forvandlingen kan bare finne sted ved Den Hellige Ånds hjelp. Alle som ønsker å bli frelst -- om høy eller lav, om rik eller fattig -- må underkaste seg påvirkningen fra denne kraften.

Når surdeigen blir blandet inn i melet, arbeider den innenfra. Slik virker også Guds nåde på hjertet for å forandre livet. En ytre forandring er ikke nok til å bringe oss i harmoni med Gud. Mange prøver å forbedre seg selv ved å rette på en eller annen dårlig vane. De håper å bli kristne på denne måten. Men de griper ikke saken riktig an. De må begynne med hjertet.

Det kommer an på vår troskap

En ting er å bekjenne seg til å tro. Noe helt annet er det å eie sannheten i et godt og vakkert hjerte. Det er slett ikke nok bare å ha teoretisk kjennskap til sannheten. Det kan vi godt ha uten at vårt innerste vesen er forandret. Hjertet må omvendes og helliges. Noen kan prøve å holde Guds bud bare fordi de føler at det er deres plikt -- fordi det kreves av dem. Men de vil aldri føle gleden ved å være lydige. De adlyder overhodet ikke. Noen føler Guds krav som en riktig byrde. De går nemlig på tvers av menneskets egne tilbøyeligheter. Men da skal de vite at det liv de lever, ikke er et kristent liv. Sann lydighet er følgen av en indre overbevisning. Den har sin rot i

kjærlighet til rettferdighet, kjærlighet til Guds lov. Det det kommer an på, er vår troskap mot vår Forløser. Den vil lede oss til å handle rett fordi det er rett -- fordi det er Gud velbehagelig at vi gjør det som er rett.

Den store sannheten om hjertets omvendelse ved Den Hellige Ånds påvirkning går fram av Kristi ord til Nikodemus: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny. ... Det som er født av kjøtt, er kjøtt, men det som er født av Ånden, er ånd. Undre deg ikke over at jeg sa at dere må fødes på ny. Vinden blåser dit den vil, du hører den suser; men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor den farer hen. Slik er det med den som er født av Ånden.»³

Drevet av Den Hellige Ånd skriver Paulus: «Men Gud er rik på miskunn. Fordi han elsket oss med så stor en kjærlighet, gjorde han oss levende med Kristus, vi som var døde på grunn av våre synder. Av nåde er dere frelst. I Kristus Jesus har han reist oss opp fra døden sammen med ham og satt oss i himmelen med ham. Slik ville han i de kommende tider vise sin uendelige rike nåde og sin godhet mot oss i Kristus Jesus. For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave.»⁴

Et nytt mål i livet

Surdeigen som er blandet inn i melet, virker i det skjulte for å gjennomsyre hele deigen. På samme måten virker sannhetens surdeig for å omdanne mennesket: usett, stille og vedholdende. De naturlige tilbøyelighetene temmes og overvinnes. Nye tanker, nye følelser, nye impulser opptar mennesket. Det får et nytt mål i livet, nemlig å ligne Kristus i liv og karakter. Sinnet forvandles. Evnene beslaglegges av helt andre interesser. Mennesket får riktignok ikke nye evner, men de evnene det allerede har, blir helliget til det godes tjeneste. Samvittigheten blir vakt. Vi får karaktertrekk som kan hjelpe oss til å utføre en gjerning for Gud.

Men ofte høres spørsmålet: Hvorfor er det da så mange som gjør krav på å tro Guds Ord, når det ikke skjer noen forandring med deres tale, sinn og karakter? Hvorfor er det så mange som ikke kan tåle at deres egne planer og mål blir motsagt? Hvorfor har de et så hissig sinn? Hvorfor bruker de så harde, overlegne og hissige ord? I deres liv ses den samme egenkjærlighet, den samme lyst til å tilfredsstille selvet, den samme hissigheit som hos mennesker som bare lever for denne verden. En ser den samme stolthet, den samme svakhet overfor kjødelige lyster, de samme dårlige karaktertrekk over hele linjen. Det virker som om de slett ikke kjente evangeliets sannhet.

Grunnen er enkel nok: De er ikke omvendt. De har ikke gjemt sannhetens surdeig i hjertet. Den har ikke hatt anledning til å utføre sitt forvandlingsverk. De medfødte og tilegnede tilbøyelighetene til å gjøre det onde er ikke blitt underlagt den omskapende kraften. Selve livet åpenbarer at Kristi nåde er en ukjent ting. De har ingen tro på at han er mektig til å forvandle karakteren.

«Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskap et kommer av Kristi ord.»⁵ Den hellige skrift er middelet som virker med til å omdanne karakteren. Kristus ba: «Hellige dem i sannheten; ditt ord er sannhet.»⁶ Hvis Guds Ord blir lest og gransket, vil det gjøre sin gjerning i hjertet og seire over hvert vanhellig karaktertrekk. Den Hellige Ånd vil komme og overbevise om synd. Troen som vokser i hjertet, vil bli virksom ved _ kjærlighet til Kristus. Derved blir vi omdannet i legeme, sjel og sinn, så vi kommer til å ligne ham. Og da kan Gud bruke oss til å gjøre sin vilje. Kraften som gis, virker innenfra og utover idet den driver oss til å fortelle andre om sannheten vi selv har fått del i.

Hjertets omvendelse

Sannhetene i Guds Ord sørger for det som mennesket trenger aller mest, nemlig hjertets omvendelse ved tro. En må ikke mene at disse sannhetene er for hellige og rene til å komme til anvendelse i dagliglivet. Det dreier seg riktignok om sannheter som når helt opp til himmelen og helt ut til evighetens uendelighet. Ikke desto mindre må deres meningsfylte kraft gjøre seg gjeldende selv i de mest hverdagslige erfaringene et ringe menneskebarn møter på sin vei her nede. De må gjennomtrenge alt som skjer av både stort og smått i livet.

Når sannhetens surdeig får lov til å trenge inn i hjertet, vil den lede våre ønsker, gi oss rene tanker og et mildt sinn. Den vil skjerpe vår forstand og gjøre vårt trosliv mer levende. Den vil gi oss større medfølelse og sterkere kjærlighet.

Verden betrakter med forundring mennesker som er i besittelse av slike prinsipper. Egenkjærlige, pengekjære mennesker lever bare for å skaffe seg rikdom, ære og forlysteiser i denne verden. De taper helt den evige verden av syne. Men slike verdslige gjøremål vil ikke være den altoppslukende interessen hos den som følger Kristus. Hos den blir det store i livet nettopp dette å gjøre noe for å frelse dem som står uten Kristus og uten håp i verden. Verden forstår riktignok ikke et slikt menneske som har de evige verdiene for øye. For det er helt annerledes på et vesentlig punkt: Kristi kjærlighet og dens frelsende kraft har tatt bolig i hjertet. Denne kjærligheten behersker alle andre motiv og hever sin eier over denne verdens dårlige innflytelse.

Kjærlighet til Gud og kjærlighet til mennesker

Guds Ord må ha en helliggjørende virkning på vår omgang med alle våre medmennesker. Sannhetens surdeig vil ikke skape kappestrid,

ærgjerrighet eller ønske om å være den første. Sann, guddommelig kjærlighet er ikke selvisk eller foranderlig. Den er ikke avhengig av ros fra andre mennesker. Den som har tatt imot Guds nåde i hjertet, vil være fylt av kjærlighet til Gud og kjærlighet til menneskene Kristus døde for. Han kjemper ikke for å bli på skjønnet. Han elsker andre, ikke fordi de elsker ham og søker å behage ham, heller ikke fordi de setter pris på det han gjør, men kort og godt fordi de er Kristi eiendom, en eiendom han har kjøpt så uendelig dyrt. Noen ganger blir hans hensikter, ord og handlinger misforstått eller stilt i et falskt lys. Men han blir ikke sint for det. Han fortsetter bare rolig sin gang. Han er vennlig og full av omtanke, liten i egne øyne, men likevel forhåpningsfull, for han stoler alltid på Guds nåde og barmhjertighet.

Apostelen formaner oss: «Han som kalte dere, er hellig; så vær også dere hellige i all deres ferd. For det står skrevet: Dere skal være hellige, for jeg er hellig.»⁷ Guds nåde skal styre både tanke og tale. Virkningen vil kunne ses i høflighet og hensynsfullhet mellom brødrene, i vennlige og oppmuntrende ord. Hjemmet blir som et paradis, og livet sender ut en egen duft. Denne stiger opp til Gud som hellig røkelse. Kjærligheten vil komme til syne i vennlighet, mildhet, overbærenhet og langmodighet.

Utseendet blir forandret. Kristus bor i hjertet, og det får ansiktene til å stråle hos dem som elsker ham og holder hans befalinger. Sannheten står skrevet i slike ansikter. Himmelens fred hviler over dem. Dette gir vitnesbyrd om at mildhet er blitt en vane, at en mer enn menneskelig kjærlighet bor i menneske. hjertet.

Sannhetens surdeig utvirker en forandring i hele mennesket. Den uhøvlede blir dannet. Den råbarkede blir blid. Den egen. kjærlige blir gavmild. Ved sannhetens surdeig blir den urene rensset. Han blir vasket i Lammets blod. Takket være dens livgivende kraften blir både ånd, sjel og legeme brakt i harmoni med det guddommelige. Kristus får ære når karakteren hos el menneske blir edel og fullkommen. Englene bryter ut i

lovsang når disse forandringene finner sted. Gud og Kristus gleder seg over de sjelene som er blitt omdannet etter det guddommelige mønster.

Kapittel 8

Den skjulte skatten

Bygd over Matt 13,44

«Himmelriket kan lignes med en skatt som var gjemt i en åker. En mann fant den, dekket den til igjen, og i sin glede gikk han bort og solgte alt han eide, og kjøpte åkeren.»¹

I gamle dager var det skikk og bruk at en gjemte skattene sine i jorden. Det var mange tyver og røvere. Og hver gang det kom en ny regent, var det fare for at de rike ville bli ilignet en stor skatt. Dessuten måtte en alltid være forberedt på at landet kunne bli herjet av fiendtlige plyndringstokter. Derfor prøvde ofte de rike å bevare skattene sine ved å gjemme dem. Og jorden ble regnet som et relativt sikkert skjulested. Men ofte glemte en simpelthen hvor en hadde gjemt skattene. Kanskje eieren døde. Eller han ble skilt fra skattene ved fengsling eller landsforvisning. Slik ble rikdommen han hadde gjort så mye for å bevare, prisgitt tilfeldighetene. Den tilfalt den første og beste heldige finner. På Kristi tid var det ikke uvanlig at en fant gamle mynter eller smykker av gull og sølv på åkrer som ikke lenger var under dyrking.

En mann leier et stykke jord for å dyrke det. Mens oksene pløyer åkeren, kommer en skjult skatt fram til overflaten. Mannen ser skatten og er med en gang klar over at han er kommet over en formue. Stille legger han gullet tilbake der det hadde vært gjemt, og går rett hjem og selger alt han eier for å kunne kjøpe åkeren med den skjulte skatten. Familien og vennene tror han må ha gått fra forstanden. De ser på åkeren, men kan ikke få øye på noe av særlig verdi ved dette forsømte jordstykket. Mannen vet imidlertid godt hva han gjør. Så snart han har fått skjøte på åkeren, gjennomsøker han hver

fotsbredd av den for å finne hele skatten han nå har sikret seg.

Denne lignelse illustrerer verdien av de himmelske skattene. Den viser hvordan vi bør legge oss i selene for å få tak i dem. Mannen som fant skatten i åkeren, var villig til å gi avkall på alt han eide for å kjøpe den skjulte rikdommen. Slik er det også med den som finner den himmelske skatten. Ikke noe arbeid blir for besværlig for ham. Ikke noe offer synes for stort. For her kan han tilegne seg sannhetens skatter.

I lignelsen står åkeren hvor skatten var gjemt, for Den hellige skrift. Og evangeliet er selve skatten. Jorden er ikke så fylt med gullårer som Guds Ord er med åndelige kostbarheter.

Hvordan skatten er skjult

Det står at evangeliets skatter er skjult. Noen er kloke i sine egne øyne og opptatt av denne verdens lærdommer og filosofi. De kan ikke fatte forløsningsplanens skjønnhet og kraft. Dette er og blir en hemmelighet for dem! Mange har øyne, men ser ikke. De har ører, men hører ikke. De har forstand, men de oppdager ikke den skjulte skatten.

Det kan godt hende at en mann i stor nød uforvarende går over stedet der skatten er skjult. Kanskje bestemmer han seg for å hvile litt ved foten av et tre. Og så aner han ikke at en stor skatt ligger gjemt under røttene på treet. Dette var tilfellet med jødene. Sannheten var blitt betrodde det hebraiske folket som en skatt av gull. Den jødiske husholdningen bar himmelens eget stempel. Den var blitt innstiftet av Kristus selv. Forløsningens dyrebare sannheter lå i et slør av symboler og forbilder. Så kom Kristus;. Men jødene kunne ikke kjenne igjen ham som alle disse symbolene viste til. De hadde Guds Ord midt iblant seg. Men visse overleveringer hadde gått i arv fra det ene slektleddet til det andre. Disse menneskelige fortolkningene av Skriften

skjulte sannheten slik den egentlig er i Jesus Kristus. Den åndelige betydningen av De hellige Skriftene var tapt av syne. Et skattkammer fylt av all verdens kunnskap sto åpent for dem, men de visste det ikke.

Gud skjuler ikke sannheten for menneskene. Det er deres handlemåte som gjør sannheten uklar. Kristus ga jødefolket rikelig med beviser på at han var Messias. Men hans undervisning krevde en avgjort forandring i deres liv. De så at de måtte gi avkall på sine kjæreste læresetninger og tradisjoner, på sine egenkjærlige og syndige vaner. Det ble et stort offer for dem å ta imot den evige og uforanderlige sannheten. Derfor ville de ikke bøye seg for det mest avgjørende bevis Gud kunne gi dem for å styrke deres tro på at Jesus var Messias. De bekjente seg til å tro på Det gamle testamentes skrifter. Men de nektet å tro på vitnesbyrdene som fantes der om Kristi liv og karakter. De var redde for å bli overbevist. Det ville ha tvunget dem til å omvende seg og gi opp sine forutfattede meninger. Midt blant dem fantes evangeliets skatt -- veien, sannheten og livet. Men de vraket den største gaven himmelen kunne gi dem.

«Likevel var det mange som trodde på ham, også av rådsherrene.» Slik står det skrevet. Men vi leser videre: «Men på grunn av fariseerne bekjente de det ikke, for at de ikke skulle bli utstøtt av synagogen.»² De var overbevist nok. De trodde at Jesus var Guds Sønn. Men det kunne ikke forenes med deres ærgjerrighet å bekjenne det. De hadde ikke den tro som kunne sikre dem den evige salighet. De søkte verdslige skatter.

Også i vår tid søker menneskene ivrig etter jordiske skatter. Deres sinn er fylt med egenkjærlige, ærgjerrige tanker. Deres plan er å vinne verdslig rikdom, ære og makt. Derfor setter de menneskers meninger, tradisjoner og påbud høyere enn Guds bud. Skattene i Guds Ord er skjult for deres øyne.

«Men slik et menneske er i seg selv, tar det ikke imot det som hører

Guds Ånd til. For ham er det uforstand, og han kan ikke fatte det; det kan bare bedømmes på åndelig vis.»³ «Er vårt evangelium skjult, så er det for dem som går fortapt det er skjult. For denne verdens gud har blindet de vantros sinn, så de ikke ser lyset som stråler fram fra evangeliet om Kristi herlighet, han som er Guds bilde.»⁴

Skattens verdi

Frelseren så at menneskene var opptatt av å vinne jordisk rikdom, slik at de tapte de evige verdiene av syne. Han satte seg fore å rette på det onde. Han prøvde å løse dem fra fortryllelsen som lammet sjelen. Han hevet stemmen og ropte: «Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?»⁵ Han stiller fram for en fallen menneskehet en edlere og mer opphøyd verden som var tapt av syne. Det er for at de skal, få blikket åpnet for de evige verdiene. Han fører dem til den Eviges dørterskel som stråler av Guds herlighet, og viser dem sine skatter.

Verdien av disse skattene kan ikke måles med gull eller sølv. De rikeste gruvene på jorden tåler ingen sammenligning med. dem.

«Dypet sier: 'I meg er den ikke,' og havet sier: 'Den er ikke her.' En kan ikke få den for det fineste gull, prisen kan ikke betales med sølv; den kan ikke kjøpes for Ofir-gull, for kostbar karneol og safir. Verken gull eller glass kan måle seg med den, og ingen kan bytte den til seg for kar av det fineste gull. Koraller og bergkrystall kan ikke nevnes ved siden av den; å eie visdom er bedre enn perler.»⁶

Slik er den skatten som finnes i Den hellige skrift. Bibelen er Guds store lærebok, den store oppdrager- han gir menneskene. Den legger grunnlaget for all sann vitenskap. All kunnskap kan finnes ved å granske

Guds Ord. Og framfor alt rommer den den største av alle vitenskaper, vitenskapen om frelsen i Jesus. Bibelen er den graven hvor Kristi uransakelige rikdommer ligger gjemt.

Den eneste sanne form for en høyere utdanning når vi opp til ved å studere og være lydige mot Guds Ord. Å legge Guds Ord til side og i stedet lese bøker som ikke leder tankene til Gud og himmelriket, er et skjebnesvangert misgrep. For den utdanningen som oppnås på denne måten, fortjener ikke navnet utdanning i det hele tatt.

Naturen rommer forunderlige sannheter. Jorden, havet og himmelen kan lære oss uendelig mye. Her er en læremester som taler til oss med inntrengende stemme, fører oss inn i en himmelsk visdom av evige sannheter. Men naturens språk vil det falne menneske ikke forstå. Synden har formørket dets forstand. Av seg selv kan det derfor ikke tolke naturens budskap. Det stiller den over Gud selv. Sann kunnskap kan ikke nå inn til et menneske som forkaster Guds Ord. Mye kunne læres om naturens vesen. Men menneskene har forvansket det i den grad at tankene ledes rett bort fra Gud. Mange er av den mening at folks visdom er bedre enn Guds visdom. Guds lærebok regnes for å være gammeldags og kjedelig. Men den som er blitt levendegjort ved Den Hellige Ånd, vil mene noe helt annet. Han får øye på en uvurderlig skatt og er villig til å selge alt for å kjøpe _ åkeren hvor skatten finnes. Han velger ikke bøker som fortaper seg i såkalte store forfatteres gjetninger. Nei, da velger han heller selveste Boken -- inspirert av den største forfatter og lærer verden noen gang har kjent -- han som ga sitt liv for oss for at vi skulle få evig liv ved troen på ham.

Følgene av å sette skatten til side

Satan virker på menneskenes sinn. Han får dem til å tro at de kan skaffe seg strålende kunnskaper uten Gud. Ved å benytte seg av villedende

argumenter fikk han Adam og Eva til å tvile på Guds ord. De erstattet det med en teori som førte til ulydighet. Og Satans spissfindighet oppnår de samme resultatene i dag som den gangen i Edens hage. Lærere fører inn vantro forfatteres meninger i sin undervisning. Derved gir de ungdommen ideer som leder til tvil på Gud og overtredelse av hans lov. De forstår ikke hva følgene vil bli av en slik undervisning. En elev kan fullføre et studium i vår tids høyere skoler og universiteter. Han kan bruke alle sine evner og krefter til å skaffe seg kunnskaper. Men hvis han ikke kjenner Gud, er det hele forgjeves. Hvis han forsømmer å være lydige mot loverne som styrer hele hans liv, vil han ødelegge seg selv. Dårlige vaner lammer evnen til å øve selvkritikk og beherske seg. Det blir uråd å ta de rette bestemmelsene i saker som vedrører hans eget jeg. Han blir ubesindig og ufornuftig i det å dra omsorg for sin egen kropp og sin egen sjel. Dårlige vaner gjør ham snart til det rene vrak. Han kan umulig være lykkelig. For han har forsømt å utvikle rene og sunne prinsipper. I stedet er han blitt slave av vaner som ødelegger freden. Et årelangt og trettende studium er til ingen nytte. Han har nemlig ødelagt selve livet. Både de fysiske kreftene og de intellektuelle har han misbrukt. Legemets tempel er lagt i grus. Både dette livet og det kommende er spilt. Han trodde nok han skulle finne en skatt ved å tilegne seg jordiske kunnskaper. Men dessverre la han Bibelen til side. Derved ga han avkall på en skatt mer verd enn alt annet.

Skatten søkes

Guds Ord bør riktig gjøres til gjenstand for vårt studium. De sannhetene det rommer, må vi også lære våre barn opp til å kjenne. Her ligger det en uuttømmelig kilde. Men mange finner den ikke. Hvorfor? Fordi de ikke leter grundig helt til de har funnet den. Bare så altfor mange er tilfreds med antagelser og gjettverk når det gjelder sannheten. De slår seg til ro med en overfladisk gransking. Egentlig tar de det for gitt at de allerede eier alt som trenges. De aksepterer andres mening som sannhet. Selv er de for makelig anlagt til å studere med flid og iherdighet på den måten

lignelsen anviser når det gjelder graving etter skjulte skatter. Menneskers meninger er ikke bare upålitelige, de er rett og slett farlige. Saken er at de gjerne stiller mennesket i Guds sted. De aksepterer et menneskes utsagn der hvor bare et «så sier Herren» burde være avgjørende.

Kristus er sannheten. Ordene hans er sannhet, og de har en dypere betydning enn folk straks legger merke til. Hver eneste en av Kristi uttalelser, selv den tilsynelatende mest fordringsløse, er breddfull av mening. Deres sinn som er blitt forvandlet ved Den Hellige Ånd, vil vite å verdsette disse uttalelsene. De vil finne fram til de dyrebare sannhetene selv der hvor de forekommer som skjulte skatter.

Menneskers teorier og spekulasjoner vil aldri føre til en forståelse av Guds Ord. Folk som mener at de forstår seg på filosofi, tror nok at deres forklaringer er nødvendige til å åpne for kunnskapens skatter og hindre de falske lærdommene fra å snike seg inn i menigheten. Men det er nettopp disse forklaringene og utlegningene som har forårsaket at falske teorier og virkelig kjetteri har oppstått. Folk har gjort fortvilte anstrengelser for å forklare det de mente var vanskelige skriftsteder. Men ofte har de oppnådd bare en ting: Det de forsøkte å kaste lys over, har de bare gjort enda mørkere.

De skriftlærde og fariseerne mente de gjorde en stor bragd pedagogisk sett når de satte fram sine egne fortolkninger av Skriftordet. Men om dem sa Kristus: «Dere farer vill! Og kommer ikke det av at dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds makt?»⁸ Han anklaget dem for at «det de lærer, er menneskebud».⁶ De var lærere i Guds lov. Altså burde de virkelig forstå Guds Ord. Men de levde slett ikke etter det. Satan hadde gjort deres øyne blinde for at de ikke skulle se det i dets sanne lys.

Det samme er tilfelle også i våre dager. Mange menigheter gjør seg skyldige i denne synden. Det er stor fare for at de såkalte vise i vår tid vil

pådra seg den samme dom som de jødiske lærerne den gangen. De kommer med en falsk utlegning av Guds Ord. Sjeler blir derved rådville. De omgis av mørke fordi de ikke forstår de guddommelige sannhetene rett.

Guds herlighet åpenbart

Vi er ikke henvist til å lese Den hellige skrift i det dunkle lyset fra menneskelige overleveringer og spekulasjoner. Vi kunne like gjerne lyse for solen med en fakkell som å forklare Skriften ved hjelp av tradisjonens fabuleringer. Guds hellige Ord trenger ikke noe jordisk fakkelskjær for at dets herlighet skal bli synlig. Nei, Ordet er jo selv et lys. Det er en åpenbaring av Guds egen herlighet. Ved siden av det vil alt annet miste sin glans.

Men det må granskes med ettertanke. Den som under lesingen farer lett over det hele, vil aldri bli belønnet med en klar forståelse av sannheten. Vi kan ikke høste jordiske velsignelser uten først å ha gjort en alvorlig, tålmodig og utholdende innsats. Sett at en ønsker å gjøre framgang i forretningslivet. Da må en legge hele sin vilje inn i verket. En må også ha tro på at det skal lykkes. På samme måten kan ingen vente å høste åndelige velsignelser og skaffe seg dype kunnskaper uten en tilsvarende alvorlig arbeidsinnsats. De som ønsker å finne sannhetens skjønne skatter, må grave etter dem. Det må de gjøre med samme iherdighet som gruvearbeideren graver etter timelige skatter dypt nede i det svarte fjellet. Den som er likeglad og upåpasselig, vil aldri oppnå noe stort. Dette er derfor viktig for både ung og gammel: Guds Ord må ikke bare leses. Det må studeres med liv og sjel, med dypt alvor og i bønn til Gud. Sannheten i det må søkes som en søker etter skjulte skatter. De som gjør dette, vil få lønn for strevet. For Kristus vil skjerpe fatteevnen.

Kunnskap gjemt i Bibelen

Hele vår frelse er avhengig av kunnskapen som ligger gjemt i Bibelen. Det er Guds inderlige ønske at vi skal komme i besittelse av denne kunnskapen. Gransk, gransk, gransk den dyrebare bibelboken med åpne, mottagelige hjerter. Undersøk Guds Ord nøye, akkurat som gruvearbeideren undersøker jorden for å finne gullårer. Gi ikke opp å lete før du har fått absolutt visshet om ditt forhold til Gud og hans vilje med deg. Kristus sa: «Det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen skal bli forherliget gjennom Sønnen. Dersom dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det.»⁹

Fromme og begavede mennesker får av og til et glimt av ting som hører Guds rike til, men de skjønner ikke alltid hva det betyr, for de synlige ting skjuler de usynliges herlighet. Det kreves mye for at din leting etter den skjulte skatten skal lykkes: Du må trakte etter noe langt høyere enn det som hører denne verden til. Du må hellige alle dine evner og krefter til denne letingen.

Ulydighet har lukket døren for et vell av kunnskap som ellers kunne ha vært hentet rett fra Den hellige skrift. Den riktige forståelsen forutsetter simpelthen lydighet mot Guds bud. En må ikke prøve å tilpasse Skriften etter menneskers fordommer og iver. Den vil bare bli forstått av dem som ydmykt søker sannheten i den ærlige hensikt å være lydige mot den.

Spør du: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» Da må du legge bort dine egne forutfattede meninger, dine nedarvede og tillærte ideer. Gå så i gang med å granske Skriften. Kanskje studerer du Bibelen bare for å bevise dine egne meninger. I det tilfellet vil du aldri finne sannheten. Du må lese den med et eneste stort mål for øye: å få vite hva Herren sier til deg. Kanskje blir du da overbevist om noe bestemt mens du leser. Kanskje blir du var at dine

egne teorier ikke er i harmoni med sannheten. Da må du endelig ikke utlegge sannheten feilaktig bare for å få den til å stemme overens med dine egne meninger. Du må tvert imot ærlig ta imot lyset som gis deg. Åpne sinnet og hjertet så du kan skue de underfulle ting i Guds Ord. Troen på Kristus som verdens Forløser må godtas av den opplyste forstand. Denne forstand skal nemlig ledes av et hjerte som forstår å vurdere den himmelske skatten. Troen det her er tale om, er uatskillelig fra omvendelsen og en forvandling av karakteren. Å tro betyr å finne og ta imot evangeliets skatt med alle de forpliktelsene dette innebærer.

«Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny.»¹⁰ Vi kan vel gjøre våre gjetninger og ha våre formodninger. Men, uten troens øye kan vi ikke se skatten. Kristus ga sitt liv for å sikre oss denne uvurderlige skatten. Men uten at vi blir gjenfødt ved troen på hans blod, er det ingen syndsforlatelse, ingen skatt for den fortapte sjel.

Vi trenger til at Den Hellige Ånd opplyser oss. Ellers kan vi ikke forstå sannhetene som finnes i Guds Ord. Den naturlige verdens skjønne ting kan ikke ses før solen sprer mørket og kaster sitt lys over dem. Slik er det også med skattene i Guds Ord. De klare strålene fra Rettferdighetens Sol må åpenbare dem for menneskene. Først da kan de fullt ut vurderes.

Den evige kjærlighets Gud har i sin godhet sendt Den Hellige Ånd ned fra himmelen. Han tar det som hører Gud til og åpenbarer det for hver sjel som overlater seg til Kristus. Ved Åndens kraft blir de evige sannhetene, grunnlaget for sjelens salighet, prentet inn i sinnet. Livets vei blir nå så klar at ingen behøver å fare vill. Når vi leser og gransker Guds Ord, bør vi alltid be Gud om å sende oss Den Hellige Ånds lys til å gjøre ordet klart, så vi kan se skattene og sette pris på dem.

Lønnen den iherdige gransker skal få

La ingen mene at det ikke er mer kunnskap igjen å samle. Den menneskelige forstand kan måles. Verker fra menneskelige forfattere kan vi mestre. Men selv med den høyeste, dypeste og mest omfattende tenkning kan vi ikke fatte Gud. Bak alt det vi kan gripe med vår tanke, ligger uendeligheten selv. Vi har bare fått et gløtt inn i den herlighet, kunnskap og visdom som hører Gud til. Dette kan nemlig ikke noe menneske utgrunne. Vi har arbeidet på gruvens overflate, kan vi godt si. Men den gyldne åren ligger nede i dypet. Den venter bare på å gi sin rike lønn til hver den som orker å grave etter den. Sjakten må senkes dypere og dypere ned i graven. Da vil de virkelig rike skattene kunne utvinnes. En sann og oppriktig tro er nødvendig for at menneskene skal få del i den guddommelige kunnskap.

Hver den som i Kristi Ånd og med Kristi sinnelag ransaker Skriftene, vil bli belønnet. Et menneske må bare være villig til å la seg undervise som et lite barn. Det må overlates seg helt til Gud. Da vil det finne sannheten i hans Ord. Menneskene burde vise større lydighet mot Gud. Da ville de få et bedre innblikk i den planen han styrer alle ting etter. Den himmelske verden ville derved åpne for den søkende sjel hele det skjulte vell av sin nåde og herlighet. Menneskene ville bli helt annerledes enn de nå er. Ved å grave i sannhetens rike gruver ville nemlig deres sinn bli foredlet. Frelsens hemmelighet, Kristi mirakuløse komme til verden, hans forsonende offer, dette hører til de herligste sannhetene. De ville da ikke som nå stå dunkle og uklare for menneskenes sinn. De ville ikke bare bli bedre forstått, men også bli vurdert høyere.

I sin bønn til Faderen ga Kristus verden en undervisning som burde innprentes i hvert sinn og hjerte. «Dette er det evige liv,» sa han, «at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus».11 Dette er sann utdanning. Den gir sjelen liv og kraft. Ved egen erfaring får vi kjennskap til Gud og Kristus, som han har sendt. Denne kunnskapen

forvandler oss etter Guds bilde. Den gir mennesket herredømme over seg selv. Hver følelse og ytring som springer ut fra vår lavere natur, bringes under kontroll av de høyere kreftene i sinnet. En slik kunnskap gjør eiermannen til et Guds barn og himmelens arving. Den setter ham i forbindelse med den Uendeliges tanker og åpner for ham veien til universets rike skattkammer.

Dette er den kunnskapen som fås ved en nøye gransking av Guds Ord. Og denne skatten kan hvem som helst finne. Han må bare være villig til å gi alt han har for å tilegne seg den.

«Ja, bare kall på forstanden, og rop med høy røst etter innsikt. Let etter den som om det var sølv, grundig som når en graver etter skatter. Da skal du skjønne hva gudsfrykt er, og vinne kjennskap til Gud.»¹²

Kapittel 9

Perlen

Bygd over Matt 13,45.46

Vår Frelser bringer menneskene. en makeløs velsignelse. Denne sammenligner han med en kostelig perle. Han illustrerer nemlig sin undervisning med en lignelse om en «kjøpmann som lette etter fine perler. Da han kom over en meget verdifull perle, gikk han bort og solgte alt han eide, og kjøpte dem».1 Kristus er selv den kostbare perlen. I ham finnes hans Fars fulle herlighet. «I ham er hele guddomsfylden legemlig til stede.»2 Han er «utstrålingen av Guds herlighet og bildet av hans vesem».3 Herligheten av Guds egenskaper gjenspeiler seg i hans karakter. Hvert blad i Den hellige skrift gir gjenskinnet av hans lys. Kristi rettferdighet er fullkommen, uten en plett. Den er en ren, hvit perle. Menneskene kan ingenting gjøre for å forbedre Guds store og dyrebare gave. Den er uten feil eller lyte. Det er i Kristus «alle visdommens og kunnskapens skatter [er] skjult til stede»:4 Han er blitt «vår visdom fra Gud, vår rettferdighet, helliggjørelse og forløsning».5 I Kristus finnes alt som kan tilfredsstille menneskesjelens trang og lengsel både i denne og den tilkommende verden. Vår Forløser er en perle så dyrebare at alt annet blir for ingenting å regne sammenlignet med den.

Kristus «kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham».6 Guds lys skinte i denne verdens mørke, men «mørket tok ikke imot det».7

Ikke alle var likegyldige overfor himmelens gave. Kjøpmannen i lignelsen representerer en klasse mennesker som oppriktig ønsket å finne sannheten. I de forskjellige nasjonene var det alvorlig tenkende menn og kvinner som i den hedenske verdens litteratur, vitenskap og religioner hadde

lett etter noe de kunne anta som en skatt for sjelen. Også blant jødene var det folk som søkte etter noe de ikke hadde. Utilfredse som de var med religiøs formvesen, lengtet de etter noe mer åndelig og oppløftende. Disiplene Jesus valgte, hørte til denne gruppen jøder. Kornelius og den etiopiske hoffmannen hørte til en lignende gruppe av hedninger. De hadde lengtet etter lys fra himmelen og bedt om det. Da Kristus ble åpenbart for dem, tok de imot ham med glede.

I lignelsen fremstilles ikke perlen som en gave. Kjøpmannen kjøpte den for alt han eide. Mange undrer seg på hva dette kan bety. For Skriften fremstiller jo ellers Kristus som en gave. Jo, han er en gave, men bare for dem som uten forbehold overgir seg til ham med kropp, sjel og ånd. Vi må overgi oss selv til Kristus for å leve et liv i lydighet mot alle hans krav. Alt vi er, og alle evner og krefter vi eier, tilhører Herren og bør helliges til hans tjeneste. Når vi slik gir oss selv helt til ham, gir også Kristus seg selv til oss med alle himmelens skatter. Dermed kommer vi i besittelse av den kostbare perlen.

Sannhetens skattkammer er åpent for alle

Frelsen er en fri gave. Og likevel er den underkastet kjøp og salg. Det finnes et marked hvor det er den guddommelige nåde som gjelder. Her kan perlen kjøpes uten penger og uten betaling. På dette markedet kan alle få himmelens varer. Sannhetens skattkammer er åpent for alle. «Se, jeg har satt foran deg en åpen dør, som ingen kan stenge,» sier Herren.⁸

Ikke noe sverd vokter inngangen til denne døren. Røster, innenfra og ved døren sier: Kom! Vår Frelser innbyr oss med inntrengende og kjærlig stemme: «Derfor gir jeg deg det råd at du kjøper gull av meg, lutret i ild, så du kan bli rik»⁹

Kristi evangelium er en velsignelse som alle kan eie. Den fattigste er like mye i stand til å kjøpe frelsen som de rikeste. Eller den ene er like lite i stand til det som den andre, om du vil. For den kan ikke skaffes for noen jordisk rikdom i det hele tatt. Den oppnås ved sann og villig lydighet mot Gud, ved å gi oss selv til Kristus som hans egen kjøpte eiendom. Selv den høyeste utdanning og lærdom makter ikke av seg selv å føre noen nærmere Gud. Fariseerne skulle ha enhver fordel både timelig og åndelig. Og de sa med forfengelig stolthet: Vi er rike og «har overflod og mangler ingen ting». Og likevel var de ynkelige og blinde og fattige og nakne.¹⁰ Kristus tilbød dem den kostelige perlen, men de nektet å ta imot den. Da sa han til dem: «Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere.»¹¹ Vi kan ikke fortjene frelsen. Men vi må jage etter den med en iver og utholdenhet som gir opp alt annet i verden for å vinne den.

Vi må lete etter den kostelige perlen, men ikke på jordiske torg eller på verdslig vis. Prisen vi må betale er verken gull eller sølv, for alt dette eier Gud fra før. Kast den tanken fra deg at noen timelige eller åndelige fortrinn skulle kunne skaffe deg frelse. Gud krever villig lydighet av deg. Han ber deg gi opp dine synder. Kristus sier: «Den som seirer, ham vil jeg la sitte sammen med meg på min trone, likesom jeg selv har seiret og satt meg med min Far på hans trone.»¹²

Noen synes stadig å være på leting etter den kostelige perlen. Men de gir ikke helt opp sine dårlige vaner. De lar ikke selvet dø for at Kristus skal kunne leve i dem. Derfor kan de ikke finne perlen. De har ikke vunnet over vanhellig ærgjerrighet og kjærlighet til verden. De tar ikke korset opp og følger Kristus langs selvoppofrelsens og selvfornektelsens sti. De er nesten kristne. De synes å være like ved himmelriket, men kan ikke komme inn. Å være nesten, men ikke helt frelst, betyr å være helt fortapt, ikke bare nesten fortapt.

Kristus -- den himmelske kjøpmannen

Lignelsen om kjøpmannen som lette etter kostbare perler, har en dobbelt betydning. Den passer ikke bare på mennesker som søker himmelens rike, men også på Kristus som søker sin tapte arv. Kristus, den himmelske kjøpmannen på leting etter gode perler, fant i den tapte menneskehet en slik perle. I mennesker, smittet og fordervet av synd, så han muligheten for en forløsning. Noen hjerter har kanskje vært slagmark for mange kamper mot Satan. Men ved kjærlighetens makt er de blitt reddet fra fortapelsen. Og dermed er de blitt mer dyrebare i Frelserens øyne enn de som aldri har falt. Gud så ikke på menneskeslekten som helt slett og verdiløs. For han så på den gjennom Kristus. Han så den slik den kunne bli, takket være Kristi forløsende kjærlighet. Så samlet han alle universets skatter og la dem fram for å kjøpe perlen. Og da Jesus hadde funnet den, satte han den i sin egen krone. «Som steiner i et diadem skal de funkle i hans land.»¹³ «Den dagen jeg gjør mitt verk [1930-oversettelsen: den dag jeg skaper], sier Herren, Allhørs Gud, skal de være min eiendom.»¹⁴

Men Kristus er også selv den kostelige perlen. Det er vår forrett å eie denne himmelske skatten. Dette er det emnet våre tanker burde dvele mest ved. Det er Den Hellige Ånd som åpenbarer for menneskene hvor kostelig denne fine perlen egentlig er. Denne himmelske gaven blir ettersøkt og funnet nettopp i tider da Den Hellige Ånd virker med særlig kraft. På Kristi tid var det mange som hørte evangeliet. Men deres sinn ble formørket av falsk forkynnelse. De erkjente derfor ikke at akkurat den ydmyke læreren fra Galilea var Guds utsendte Sønn. Men etter at Kristus for opp til himmelen og satte seg på sin trone i det rike hvor han var Mellommann mellom Gud og mennesker, da ble dette markert ved at Den Hellige Ånd ble utgytt. På pinsefestens dag ble Ånden gitt. Kristi vitner forkynte høyt budskapet om den oppstandne Frelserens makt. Lyset fra himmelen trengte inn i de formørkede sinnene som var blitt forført av Kristi fiender. Nå så de ham opphøyd «til frelser og høvding, for å gi Israel omvendelse og

syndstilgivelse»¹⁵ De så ham omgitt av himmelens herlighet med uendelige skatter i sine hender til å dele gavmildt ut blant dem som ville vende om fra sitt opprør. Idet apostlene forkynte budskapet om denne herligheten som den Enbårne har hos sin Far, ble hele tre tusen overbevist om sin fortapte tilstand. De fikk se seg selv som de egentlig var, en flokk syndige og tilsølte mennesker. De fikk også se Kristus som deres venn og Forløser. Kristus ble opphøyd. Kristus ble herliggjort. Det skjedde ved Den Hellige Ånds kraft, som senket seg over menneskene. I tro kunne de omvendte se ham, den eneste Frelser, mannen som hadde båret ydmykelse, lidelse og død for at de ikke skulle gå fortaapt, men ha evig liv. Åndens åpenbaring av Kristus hjalp dem å erkjenne hans makt og majestet, og de rakte hendene ut mot ham og bekjente sin tro.

Det glade budskapet til verdens ytterste grenser

Så ble det glade budskapet om en oppstanden Frelser brakt til de ytterste grensene av den befolkede verden. Menigheten fikk oppleve at nyomvendte flokket seg om den fra alle kanter. Syndere sluttet seg til de kristne for sammen med dem å lete etter den kostelige perlen. Profetordet ble oppfylt: Den svake blant dem æ skal «være som David», og Davids hus skal være «som Herrens engel foran dem».¹⁶ Hver kristen så i sin bror et levende bilde på guddommelig velvilje og kjærlighet. En eneste stor interesse var rådende. Ett eneste mål fortrengte alle andre. Alle hjerter slo i takt. Den eneste ærgjerrighet de troende hadde, var å legge for dagen likheten med Kristi karakter og å virke for Guds rikes vekst. «Hele flokken av troende var ett i hjerte og sinn ... Med stor kraft bar apostlene fram vitnesbyrdet om Herren Jesu oppstandelse, og stor nåde var over dem alle.»¹⁷

Kristi Ånd besjelet hele menigheten, for de hadde funnet den kostelige perlen.

Disse scenene skal gjenta seg, og det med enda større kraft. Utgytelsen av Den Hellige Ånd på pinsefestens dag var tidligregnet. Men senregnet vil bli enda mer overstrømmende. Ånden venter på at vi skal kreve den og ta imot den. Kristus skal igjen bli åpenbart i sin fylde gjennom Den Hellige Ånds kraft. Mennesker vil oppdage hvor verdifull den fine perlen egentlig er. Og med apostelen Paulus vil de si:

«Det som før var en vinning for meg, ser jeg nå som et tap på grunn av Kristus. Ja, jeg regner alt som tap, fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd. For hans skyld har jeg tapt alt, og jeg ser det som skrap for at jeg kan vinne Kristus.»¹⁸

Kapittel 10

Noten som kastes i havet

Bygd over Matt 13,47.50

«Endelig er himmelriket å ligne med en not som blir kastes i sjøen og fanger fisk av alle slag. Når den er full, drar fiskerne den opp på stranden; de setter seg ned og samler de gode fiskene i kar, men kaster ut de ubrukelige. Slik skal det gå ved verdens ende: Englene skal dra ut og skille de onde fra de rettferdige og kaste dem i ildovnen; der en gråter og skjærer tenner.»

Med garnet som kastes i havet, forstås forkynnelsen av evangeliet. Dette samler både gode og onde inn i menigheten. Når evangeliet har oppfylt sin misjon, vil dommen komme og atskillelsen finne sted. Kristus så at falske brødre ville finnes i menigheten og bringe spott og skam over sannhetens vei. Verden ville tale ondt om evangeliet fordi disse brødrenes liv ikke svarte til deres høye bekjennelse. Det ville til og med være fare for at de virkelige kristne kunne ledes til fall. Slik virker det nemlig når så mange bærer Kristi navn uten å være ledet av hans Ånd. Noen ville tenke at Gud unnskylder synden, når de så at syndere tåltes i menigheten. Derfor løfter Kristus framtidens slør. Han innbyr alle til å se hva som avgjør et menneskes skjebne, nemlig dets dypeste karakter og ikke den ytre stillingen det inntar.

Både lignelsen om ugresset og lignelsen om noten lærer oss klart en ting: Det vil aldri komme noen tid da alle de ugudelige skal vende seg til Herren. Hveten og ugresset vokser sammen like til høsten. De gode og de dårlige fiskene dras sammen inn på strandbredden. Først der blir de endelig skilt fra hverandre.

Disse lignelsene lærer oss en ting til: Det vil ikke bli noen: prøvetid etter dommen. Når evangeliets forkynnelse er avsluttet, følger atskillelsen mellom gode og onde like etter. Dermed er begge klassenes skjebne avgjort for evig.

Gud ønsker ikke at noen skal gå fortapt. «Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke at den ugudelige skal dø, men at han skal vende om fra sin onde ferd og leve. Vend om, vend om fra det onde livet dere fører! Hvorfor vil dere dø, israelitter?»¹

Så lenge prøvetiden varer, taler Ånden inderlig til menneskene og ber dem ta imot livets gave. Men noen forkaster hans inntrengende kall og hans ømme formaninger. Det er bare diss; om vil bli overlatt til fortapelse. Gud har erklært at synden må gjøres til intet. Den er nemlig et onde som virker ødeleggende å hele universet. Noen henger krampaktig fast ved sine synder. Naturligvis må de da gå under sammen med dem på utryddelens dag.

Kapittel 11

Evangeliet -- nøkkelen som åpner hemmeligheter

Bygd over Matt 13,51.52

Samtidig med at Kristus lærte folket, utdannet han også disiplene til deres framtidige gjerning. I all hans tale var det noe de skulle lære. Etter å ha satt fram lignelsen om noten spurte han dem: «'Har dere forstått alt dette?' 'Ja,' svarte de..» Deretter korn han med en lignelse som viste deres ansvar fued hensyn til sannhetene de hadde fått del i. «Da sa han. til dem: 'Derfor er enhver skriftlærd som har gått i himmelrikets skole, å ligne med en husbond som har både nytt og gammelt å hente fram av sitt forråd. '»1

Det forrådet husbonden har samlet, blir ikke liggende unyttet. Han tar fram fra det noe han gir videre til andre. På den måten blir det bare enda større. Blant sitt forråd har husbonden både nytt og gammelt. Kristus vil med dette lære oss følgende: Sannheten han har betrodd disiplene, vil han de skal gi videre til verden. Men etter hvert som sannheten slik blir brakt videre til andre, vil den bare øke i mengde.

Alle som mottar evangeliet i hjertet, vil lengte etter å forkynne det videre. Kjærligheten til Kristus er en kjærlighet fra himmelen. Når den blir plantet inn i et menneskehjerte, må det komme til uttrykk i livet. De som har iført seg Kristus, vil uvilkårlig fortelle om sine erfaringer. De vil fortelle om hvordan Guds Ånd skritt for skritt ledet dem, om deres hunger og tørst etter å kjenne Gud og den han utsendte, Jesus Kristus. De vil fortelle om følgen av at de gransket Skriftene, om sine bønner og sin sjeleangst, men også om Kristi ord til dem: «Dine synder er tilgitt.» Det er unaturlig å holde dette hemmelig. De som er fylt med Kristi kjærlighet, vil ikke gjøre det. I samme

grad som Herren har gjort dem delaktige i de hellige sannhetene, vil de ønske at også andre skal få del i den samme velsignelsen. De legger fram det ene og det andre av de rike skattene Gud i sin nåde har gitt dem. Og etter hvert vil bare mer og mer av denne nåden strømme inn i deres hjerter. I sin enfoldighet og uforbeholdne lydighet vil de være som de små barna. Deres sjeler vil lengte etter hellighet. Mer og mer av sannhetens og nådens skatter vil åpenbare seg for dem. Dette skal så de, i sin tur, åpenbare for verden.

Naturens bok og erfaringenes bok

Det store forrådshuset for sannheten er Guds Ord. Det vil si det skrevne Ordet, naturens bok og erfaringenes bok. Alt dette viser Guds handlemåte med menneskene. Her er forrådet av skatter Kristi tjenere skal ta fram etter hvert som behovet melder seg. I sin leting etter sannhet må de stole utelukkende på Gud, ikke på lærde menneskelige fornuftsslutninger. For denne verdens visdom er dårskap for Gud. Gud har stilt sine spesielle redskaper til rådighet. Gjennom disse formidler han kunnskap om seg selv til alle som søker etter den. Kristi etterfølgere behøver bare å tro hans Ord og leve etter det. Da vil det ikke være noen vitenskap i naturens store rike som de ikke skal være i stand til å fatte og forstå. Alt vil tjene som midler til å bringe sannheten til andre. Naturvitenskapene er et skattkammer av kunnskap som hver disippel i Kristi skole kan øse fritt av etter som han trenger den. La oss bare dvele av hjertens lyst ved naturens skjønnhet. La oss studere hva den kan lære oss om fruktene jorden kan frambringe, om trærnes vekst og alle undrene på jorden, i havet og under himmelhvelvingen. Derved vil vi få en ny og dypere forståelse av sannheten. Vel synes det å være mye hemmelighetsfullt i Guds handlemåte med menneskene. Visdommen ved hans dommer kommer imidlertid fram i den enkeltes religiøse erfaring. Og dette temaet blir for framtiden et forrådshus fullt av kostelige skatter.

Men det er i det skrevne Ordet kunnskapen om Gud er klarest stilt fram for den falne slekt. Der finner vi skattkammeret hvor Kristi uransakelige

rikdom er nedlagt.

Guds Ord innbefatter ikke bare Det nye, men også Det gamle testamentes skrifter. Det ene er ikke fullstendig uten det andre. Kristus erklærer at sannhetene i Det gamle testamente er like verdifulle som sannhetene i Det nye. Kristus var like mye en Forløser for menneskene ved begynnelsen av denne verden som i våre dager. Før han kledde sin guddommelighet i menneskelighet og kom til vår verden, ble evangeliets budskap forkynt for Adam, Set, Enok, Metusjalah og Noah. Abraham i Kanaan og Lot i Sodoma var Herrens sendebud. Og fra slekt til slekt har trofaste menn vitnet om ham som skulle komme. Seremoniene i den jødiske husholdningen ble innstiftet av Kristus selv. Han var grunnvollen hele deres offertjeneste hvilte på. Han var forbildet for deres religiøse kultus. Blodet som ble utgytt når offerdyrene ble slaktet, pekte fram til det store offeret, Guds Lam, som skulle ofres til frelse for menneskene. Alle disse forbilledlige ofringene fant sin oppfyllelse i ham.

Kristus ble åpenbart for patriarkene gjennom det offersystemet Gud brukte som et symbol. I loven ble hans bilde tegnet for dem. Av profetene ble hans budskap forkynt. Slik står han som hele Det gamle testamentes store skatt. Vår Frelser, en avglans av sin Fars herlighet og et nøye bilde av hans dypeste vesen, utgjør både det nye og det gamle i husbondens forråd.

Apostlene skulle gå ut og vitne om Kristi liv, om hans død og hans midlergjerning, ja, om alt det profetene hadde forutsagt om ham. Deres stadige emne skulle være Kristus, hans fornedrelse, hans renhet og hellighet, hans uforlignelige kjærlighet. Deres oppgave var å preke evangeliet i hele sin fylde. Derfor måtte de fremstille vår Frelser slik han er blitt åpenbart i sitt liv og sin lære. Mer enn det, de skulle også forkynne ham som han var blitt forkynt av profetene i Det gamle testamente, og åpenbare ham som han var blitt åpenbart i det jødiske offersystemet.

Evige sannheter i en strålende vakker kledning

Kristus kom fram med gamle sannheter i sin nye undervisning. Han var selv opphavsmannen til disse sannhetene. Det var han som i tidligere tider hadde talt dem gjennom patriarkenes og profetenes munn. Men nå kastet han et enda større lys over dem. Og hvilken ny og forunderlig dyp mening de plutselig fikk! Et skjær av åndelig lys kom over dem idet han nå ga dem sin nye tolkning. Kristus lovte at Den Hellige Ånd skulle komme og opplyse disiplene. Derved ville Guds Ord fortsatt kunne folde seg ut for dem på samme måten. De ville bli satt i stand til å legge de evige sannhetene fram i en ny og strålende vakker kledning.

Det første løftet om forløsningen ble gitt i Edens hage. Helt siden da har menneskesinnene vært opptatt av å studere Kristi liv, hans karakter og hans midlergjerning. Men hver ny mann som Den Hellige Ånd har benyttet ned gjennom tidene, fremstilte disse emnene i et klarere og herligere lys. Sannhetene omkring det store forløsningsverket er av den art at de bare gradvis kan folde seg ut og åpenbare sine skjulte dybder for den ivrige gransker. Selv om de er aldri så gamle, blir de stadig nye for den som søker etter dem. De åpenbarer en større herlighet og en mektigere kraft.

I hver tidsalder kommer det en ny utfoldelse av sannheten. Den tar form av et spesielt budskap til samtidens mennesker. De gamle sannhetene er alle uunnværlige. De såkalte nye sannhetene er nemlig ikke uavhengige av de gamle. De er jo nett opp en spesiell utfoldelse av disse. Bare i den grad en alt har grepet de gamle, kan en fullt ut fatte de nye. Se på det tilfellet da Kristus ønsket å åpenbare sannheten om sin oppstandelse for sine disipler. Da «begynte han å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene».2 Hva er det her som kaster sitt spesielle lys over de gamle sannhetene og får dem til å se ut som nye? Det er den

historiske personlighet Jesus Kristus, som står konkret fram på denne tiden og gir sannheten sin egenartede tolkning. Den som ville forkaste det nye, eller i hvert fall sette det til side, ville dermed heller ikke lenger eie det gamle. For ham ville nemlig dette gamle da miste sin livgivende kraft. Det ville synke ned til å bli en død form.

Noen bekjenner seg til å tro og lære sannhetene i Det gamle testamente. Men samtidig forkaster de Det nye testamente. De vegrer seg ved å ta imot Kristi undervisning. Men derved viser de egentlig at de ikke tror det profetene og patriarkene har talt. Kristus sa: «Hadde dere trodd Moses, hadde dere også trodd meg; for det er om meg han har skrevet».3 Slik blir det ikke lenger noen kraft i deres undervisning fra Det gamle testamente.

Velluktende blomster

Noen hevder at de tror evangeliet og gir undervisning om det. Men de begår en lignende feil. De setter nemlig til side Det gamle testamentes skrifter. Om disse sa jo Kristus at «nettopp de vitner om meg.»4 Idet de forkaster Det gamle testamente, forkaster de egentlig også Det nye. For disse to danner tilsammen et uatskillelig hele. Ingen kan på rett måte framholde Guds lov uten evangeliet, eller evangeliet uten loven. Loven inneholder nemlig evangeliet, og evangeliet er bare en utfoldelse av loven. Loven er roten. Evangeliet er de velluktende blomstene. Det er fruktene loven bærer.

Det gamle testamente kaster lys over Det nye, og Det nye over Det gamle. Begge er en åpenbareise av Guds herlighet i Kristus. Begge inneholder sannheter/som stadig tilbringe den oppriktige søker nye dybder av kunnskap.

Sannheten i Kristus og gjennom Kristus er uutgrunnelig. Den som gransker skriftene, ser liksom ned i en brønn som blir dypere og bredere jo

mer han stirrer ned i dens dybder. Her i livet blir vi ikke i stand til å fatte det uforklarlige i den kjærligheten Gud viste da han ga sin Sønn til soning for våre synder. Vår Forløser arbeid på jorden er og kommer alltid til å bli et emne som ingen fullt ut kan fatte. Menneskene kan grunne hvor mye de vil for å komme til bunns i denne store hemmeligheten. Men deres fatteevne blir likevel svak og uklar. Den flittigste gransker vil foran seg bare kunne se et grenseløst, uoverskuelig hav.

Sannheten som den er i Jesus, kan erfares, men aldri forklares. Dens høyde og bredde og dybde overgår all forstand. Vi kan anstrenge tankene til det ytterste. Likevel ser vi bare omrisset av en kjærlighet som er ufattelig, uforklarlig, så høy som himmelen. Men det var denne kjærligheten som ledet vår Frelser til å nedlate seg til å komme til vår jord for at menneskene kunne bli dannet etter Guds bilde.

Likevel er det mulig for oss å se alt vi kan tåle å se av Guds nåde og kjærlighet. Dette er åpenbart for den ydmyke og angrende sjel. Vi kan forstå Guds barmhjertighet i samme grad som vi setter pris på hans offer for oss. Når vi ransaker Guds Ord med et ydmykt hjerte, vil forløsningens opphøyde verk åpne seg for vårt blikk. Det vil øke i klarhet etter hvert som vi betrakter det, og når vi gjør vårt ytterste for å fatte det, vil dets høyder og dybder stadig utfolde seg.

I berøring med Jesus

Vårt liv må være knyttet til Kristi liv. Vi må stadig hente kraft fra ham. Vi må få del i ham, det levende brødet som kom ned fra himmelen. Vi må stadig drikke av den friske kilden som alltid strømmer ut og gir oss sine rike skatter. Dersom vi alltid har Herren for oss, og vi løfter opp hjertene i takk og pris til ham, skal vi stadig få erfare ny friskhet i vårt åndelige liv. Våre bønner vil bli en samtale med Gud akkurat som når vi snakker med en venn.

Han vil åpenbare sine hemmeligheter for oss personlig. Vi skal da ofte få en salig, opphøyd følelse av Jesu nærvær. Ofte vil da våre hjerter brenne i oss når han kommer nær til oss for å vandre med oss slik han vandret med Enok. Når dette i sannhet blir den kristnes opplevelse, vil det i hans liv vise seg en hjertets enfoldighet, ydmykhet, saktmodighet og beskjedenhet som åpenbarer for alle han kommer i berøring med, at han har Ert med Jesus og vært av ham.

Hos alle sanne tilbedere vil Kristi religion vise seg som et livsvekkende, altgjennomtrengende prinsipp, en virksom, åndelig kraft. En ungdommens friskhet, kraft og glede vil komme i syne. Et hjerte som tar imot Guds Ord, er ikke som en dam som dunster vekk, eller som en sprukken brønn som ikke holder onn. Det er som en bekk som veller ut fra en kilde som aldri slår feil. Dens kjølige, sprudlende vann styrter fra avsats til avsats og oppfrisker den trette, tørste vandreren.

Denne opplevelsen gir hver sannhetens lærer en slik forberdelse og utdanning som vil gjøre ham skikket til på rett måte representere Kristus. Den ånd som gjennomsyret Kristi undervisning, vil gi hans budskap og hans bønner liv og kraft. Hans vitnesbyrd om Kristus vil ikke bli svakt og virkningsløst. Predikanten vil ikke gang på gang holde de samme prekenene. Hans sinn vil alltid være åpnet så han kan ta imot undervisning fra Den Hellige Ånd.

Kristus sa: «Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, har evig liv. ... Liksom Faderen, den levende, har sendt meg, og jeg har liv ved ham, slik skal også den som spiser meg, ha liv ved meg. ... Det er Ånden som gjør levende. ... De ord jeg har talt til dere, er ånd og liv.»⁵

Når vi spiser Kristi kjød og drikker hans blod, vil det evige livs prinsipper bli framholdt av sannhetens forkynnere. De vil da ikke gang på

gang gjenta gamle, forslitte ideer. Da vil det ikke lenger bli døde, søvndyssende prekener. De gamle sannhetene vil bli framholdt, men de vil bli sett i et nytt lys. Sannheten vil bli framholdt i klarhet og kraft, slik at alle kommer til å fatte den. De som får anledning til å lytte til slike prekener, vil komme til å føle det nye livets energigivende kraft. Men da må de være mottagelige for Den Hellige Ånds innflytelse. Guds kjærlighets ild vil da bli tent i dem. Deres forstandsevner vil bli åpnet, så de kan fatte sannhetens skjønnhet og kraft.

Hjelp i alle livets plikter

Den trofaste husholder er et bilde på hva hver lærer som underviser barn og unge, bør være. Dersom Guds Ord blir hans forrådshus, vil han stadig finne fram nye skatter, nye sannheter. Når læreren holder seg nær til Gud i bønn, vil Kristi Ånd hvile over ham. Gjennom ham vil Gud ved Åndens kraft påvirke andres sinn. Ånden vil fylle hans sinn og hjerte med glad forvissning og frimodighet. Hans tanker vil grunne på de herlige sannhetene i Guds hellige ord. Og i sin undervisning vil han gi de unge som er under hans rettleiding, alt hva han selv har opplevd. Kilden til himmelsk glede og fred som Guds Ånd slik har gitt læreren, og som han selv har opplevd, vil øve en velsignet innflytelse over alle han kommer i forbindelse med. Bibelen blir da ikke en trettende bok for barna og de unge. Under den forstandige lærers rettleiding vil Ordet bli mer og mer dyrebart for dem. Det vil bli som livets brød. Det blir aldri gammelt. De unge kommer til å elske det mer og mer på grunn av de vakre lærdommene de henter fra det. Det vil bli liksom solen som skinner på jorden. Den gir stadig sitt lys og sin varme, men den blir aldri uttømt.

Guds hellige Ånd, som er vår lærer og rettleider, er i hans Ord. Fra hver eneste side i Bibelen strømmes det ut et guddommelig lys, et stadig nytt lys. Sannheten er åpenbart i det, og det vil stadig bli klarere og klarere for sinnet. Det vil være til hjelp i alle livets plikter. Den blir som en røst fra Gud som

taler til sjelen.

Den Hellige Ånd vil gjerne tale til de unge. Den søker å legge fram for dem Guds herlige skatter. De ord som den store Læreren har uttalt, vil fengsle deres oppmerksomhet og styrke sjelens evner. Da vil Guds kraft bli åpenbart gjennom dem. De vil da gå fram i kunnskap om det som hører Guds rike til, og dette vil gi dem et sikkert vern mot fristerens angrep.

Ordets sannheter vil stadig få ny betydning. De vil vise seg å inneholde en dybde av visdom og kunnskap som vi aldri før har drømt om. Ordets skjønnhet og kraft fører til en forandring i vårt sinn og vår karakter. Den himmelske kjærlighets lys vil strømme inn i hjertet og gi oss nye mål og beslutninger.

Jo mer vi leser i Bibelen, jo større pris kommer vi til å sette på den. Hvor som helst vi leser, finner vi Guds kjærlighet og evige visdom åpenbart.

Evangeliet -- nøkkelen som åpner hemmeligheter

Betydningen av den jødiske husholdningen blir ennå ikke fullt ut forstått. Sannheter av stor rekkevidde og betydning er forbilledlig fremstilt i seremoniene og symbolene vi finner der. Evangeliet er nøkkelen som åpner dens hemmeligheter for oss. Kjennskapet til forløsningens store plan vil åpne vår forstand for dens sannheter. Det er vår forrett å få en langt bedre forståelse av disse vidunderlige emnene enn vi har nå. Vi bør lære å forstå dybdene i Guds sannhet. Englene ønsker å fatte sannhetene som blir åpenbart for dem som med sønderknuste og botferdige hjerter ransaker Guds Ord, og som ber om at de må få lære å forstå lengden og bredden og høyden og dybden av den kunnskapen som han alene kan gi.

Etter hvert som vi nærmer oss avslutningen på denne verdens historie,

vil profetiene som hører til de siste dager, særlig legge beslag på vår oppmerksomhet og vår betraktning. Den siste boken i Det nye testaments skrifter er full av sannheter. Det er nødvendig for oss å forstå dem. Satan har forblindet manges sinn slik at de har kommet med alle mulige unnskyldninger for ikke å granske Åpenbaringsboken. Men gjennom sin tjener Johannes har Kristus gjort det klart hva som skal skje i de siste dager. Han sier: «Salig er den som leser ordene i denne profeti, og de som hører dem og tar vare på det som der står skrevet.»⁶

«Dette er det evige liv,» sa Kristus, «at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus.»⁷ Hva er grunnen til at vi ikke fatter hva denne kunnskapen virkelig er verdt? Hvorfor brenner ikke disse herlige sannhetene i hjertene våre? Hvorfor strømmer de ikke over leppene og fyller hele sinnet?

Da Gud ga oss sitt Ord, ga han oss alt som er nødvendig for vår frelse. Tusener har trukket opp vann fra disse livets kilder, og likevel har forrådet ikke minket. Tusener har satt Herren framfor seg, og ved å betrakte ham er de blitt forvandlet etter det samme bildet. Deres ånd brenner i dem når de taler om hans karakter, når de bekjenner hva Kristus er for dem, og hva de er for ham. Men disse granskerne har ikke unngått disse herlige og hellige emnene. Ennå kan tusener ta fatt på å granske frelsens hemmeligheter. Når vi fordyper oss i Kristi liv og karakteren av hans misjon, vil Ordets lys stadig stråle klarere for oss ved hvert forsøk vi gjør på å granske sannheten. Hver eneste ny ransaking vil åpenbare noe av enda større interesse enn det vi alt har sett. Emnet er uuttømmelig. Kristi unnfangelse, hans forsoningsdød og midlergjerning er emner som vil oppta den ivrige granskers sinn så lenge tiden varer. Og når han tenker på himmelen med dens år uten tall, vil han utbryte: «Gudsfryktens hemmelighet er stor.»⁸

I evigheten skal vi lære det som ville ha åpnet vår forstand her dersom vi bare hadde tatt imot all den opplysning det var mulig å få. Forløsningens

store og herlige emne vil oppta de frelstes hjerter, sinn og tunger gjennom evighetens evighet. De skal forstå sannhetene Kristus lengtet etter å legge fram for disiplene, men som de ikke hadde tro til å fatte. Kristi fullkommenhet og herlighet vil alltid bli åpenbart i et nyere og skjønnere lys. Gjennom endeløse tider vil den tro husholder hente fram av sitt forråd nytt og gammelt.

Kapittel 12

Den største kraften i universet

Bygd over Luk 11,1-13

Kristus mottok hele tiden budskaper fra sin Far for å kunne gi dem videre til oss. «Det ord dere hører,» sa han, «er ikke mitt, men Faderens, han som har sendt meg»¹ «Slik er heller ikke Menneskesønnen kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene.»² Det var ikke for seg selv, men for andre han levde, tenkte og ba. Etter timer tilbrakt sammen med Gud kom han til menneskene morgen etter morgen for å bringe himmelens lys til dem, Dag etter dag fikk han sin dåp av Den Hellige Ånd, I de tid. lige timene av en ny dag vekte Herren ham fra hans søvn. Hans sjel og lepper ble salvet med nådens olje for at han skulle dele med andre, Ordene ble gitt ham nye og friske fra de himmelske saler, ord han kunne tale i rette tid til de trette og bekymrede. Han sa: «Herren min Gud har gitt meg en disippels tunge, så jeg med mitt ord kan styrke den trette. Hver morgen vekker han mitt øre, så jeg kan høre på disiplers vis»³

Det gjorde et sterkt inntrykk på disiplene å høre Kristi bøn. ner og se hvordan han hadde gjort det til en vane å søke samfunn med Gud, En dag hadde de vært borte fra ham en stund. Da de kom tilbake, fant de ham fordypet i inntrengende bønn. Han syntes ikke å merke at de var kommet, men fortsatte bare å be høyt. Disiplene ble dypt beveget. Da han hadde sluttet å be, sa de: «Herre, lær oss å be.»

Kristus svarte med å gjenta Herrens bønn slik han hadde introdusert den i bergprekenen. Så kom han med en ny lignelse for å illustrere lærdommen han ønsket å gi dem, Han sa: «Sett att en av dere går til en venn

midt på natten og ber ham: Kjære, lån meg tre brød, for en venn som er på reise, er kommet til meg, og jeg har ikke noe å by ham. Tror dere han der inne da vil svare: Ikke forstyr meg! Døren er alt stengt, og både barna og jeg er i seng. Jeg kan ikke stå opp og gi deg noe. Nei, sier jeg dere: Selv om han ikke står opp og gir ham det for vennskaps skyld, så vil han iallfall gjøre det fordi han er så pågående, og gi ham alt han trenger»⁴

Her fremstiller Kristus den som ber om noe for å kunne gi det videre til en annen. Han må ha tak i brød. Ellers vil han ikke ha noe å gi til den sultne, trette vandreren i denne sene nattetimen. Naboen liker ikke å bli forstyrret. Men verten er i knipe og lar ikke være å trenge inn på ham for det. Han må skaffe vennen lindring. Og til slutt blir også hans påtrengende bønner belønnet. Behovet blir dekt.

Kilden med rikelig vann

På samme måten skulle disiplene søke velsignelser fra Gud, Kristus hadde alt tidligere mett den store folkemengden mens disiplene så på. Han hadde holdt sin preken for dem om brødet fra himmelen, Slik hadde han gjort det klart at de skulle arbeide som hans representanter, De skulle gi livets brød til folket. Han som hadde lagt til rette dette arbeidet for dem, visste hvor ofte troen deres ville bli satt på harde prøver, Ofte ville de plutselig stå overfor uventede situasjoner. Da ville de bli klar over sin menneskelige utilstrekkelighet. Sjeler som hungret etter livets brød, ville komme til dem. Og overfor disse trengende ville de føle seg fattige og hjelpeløse, De måtte først ta imot åndelig føde selv. Ellers ville de ikke ha noe å gi videre. Men de skulle ikke sende noen bort uten mat. Kristus viser dem til kilden for de rikelige forsyningene. Der kan de finne nok å gi av. Slik var det med mannen som plutselig fikk besøk av sin venn. Denne kom til ham for å få mat til sitt livsopphold, Og det var til og med midt på natten. Likevel behøvde han ikke å sende ham tomhendt bort. Riktignok hadde verten ingenting selv å sette fram for den trengende, Men han gikk til en som hadde, Og han gikk hardt

inn på ham med sin bønn om mat. Til slutt ga naboen etter og ga ham det han behøvde, Skulle ikke Gud gjøre det samme? Han hadde jo selv sendt dem ut som sine tjenere for å gi mat til de sultne. Skulle han så ikke være villig til å dekke deres primære behov i tjenesten for å fremme hans egen sak?

Riktignok representerer ikke naboen i lignelsen Guds karakter, Lærdommen vi skal trekke, er ikke en lærdom ved likhet, men en lærdom ved kontrast. Selv et egenkjærlig menneske vil til slutt gi etter for en inntrengende anmodning, om ikke for annet så i det minste for å bli kvitt en plageånd som forstyrret hans ro. Gud derimot vil ingenting heller enn å gi. Han er full av medlidenhet. Og han lengter etter å imøtekomme anmodningen fra dem som kommer til ham i tro. Han gir oss for at vi skal kunne gi til andre og slik bli lik ham.

Kristus sier: «Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på så skal det lukkes opp for dere! For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, blir det lukket opp for.»⁵

Frelseren fortsetter: «Er det vel en far blant dere som vil gi sin sønn en orm når han ber om en fisk, eller gi ham en skorpion når han ber om et egg? Når selv dere som er onde, vet å gi barna tres gode gaver; hvor mye mer skal ikke da Faderen gi Den Hellige Ånd fra himmelen til dem som ber ham!»⁶

Den uendelige Gud -- vår Far

For å styrke vår tiltro til Gud lærer Kristus oss å tiltale ham med et nytt navn, et navn som er knyttet til de inderligste følelsene i menneskehjerte. Han gir oss den forrett å kalle den uendelige Gud vår Far. Dette navnet skal vi bruke når vi taler til ham og om ham. Det blir derved et tegn på vår kjærlighet til ham og vår tillitsfullhet overfor ham. Det blir også et pant på hans dype interesse i forholdet til oss. Vi bruker det når vi ber ham om hans

tjenester og velsignelser. Og da lyder det som musikk i hans ører. Han setter mye inn på at vi ikke skal mene det er respektløst [før: formastelig] å tiltale ham med et slikt navn. Derfor har han sagt det om og om igjen. Han vil at vi skal bli riktig fortrolig ed denne tiltaleformen.

Gud ser på oss som sine barn. Han har frelst oss ut av en verden som ikke bryr seg om oss, og han har valgt oss ut til å være medlemmer av den kongelige familien som sønner og døtre av den himmelske Kongen. Han innbyr oss til å stole på ham med en tillit som er sterkere og dypere enn den et barn føler overfor sin jordiske far. Foreldre elsker riktignok barna sine. Men Guds kjærlighet er større, bredere og dypere enn noen menneskelig kjærlighet har mulighet for å bli. Den er umåtelig. Dersom så jordiske foreldre vet å gi barna sine gode gaver, hvor mye mer skal ikke da vår Far i himmelen gi dem Den Hellige Ånd som ber ham!

Vi bør nøye overveie Kristi lærdommer angående bønn. Det er en guddommelig vitenskap i bønnen. Hans lignelse bringer for dagen prinsipper som alle trenger å forstå. Han viser hva bønnens sanne ånd består i. Han lærer oss hvor nødvendig det er å holde ut i å legge våre ønsker fram for Gud. Og han forsikrer oss om hvor villig han er til å høre vår bønn og svare på den.

Vår bønn skal ikke være et uttrykk for våre egenkjærlige ønsker. Den skal ikke bare tenke på vårt eget beste. Når vi ber om noe, skal det alltid være for å kunne gi videre til andre. Prinsippet for Kristi liv må også være prinsippet for vårt liv. «Jeg innvier meg for dem, for at også de skal være innviet ved sannheten.»⁷ [1930-oversettelsen: Jeg helliger meg for dem, for at også de skal være helliget i sannhet.]

Dette er fra bønnen der han taler om sine disipler. Det viser den hengivenhet, selvoppofrelse og selvunderkastelse Kristus la for dagen

overfor Guds Ords krav til ham. Nøyaktig de samme egenskapene må komme til syne hos hans tjenere. Vår oppgave i verden er ikke å tjene og behage oss selv. Vi skal herliggjøre Gud ved å samarbeide med ham i å frelse syndere. Vi skal be om velsignelser fra Gud for å ha noe å gi til andre. Evnen til å ta imot kan bare bevares ved å dele ut. Vi kan ikke fortsette å ta imot himmelske skatter uten å gi dem fra oss igjen til andre i en stadig strøm.

I lignelsen var det slik at han som ba og ba, ble avvist igjen og igjen. Men han tapte ikke målet av syne. Slik er det også med våre bønner. De synes ikke alltid å få et øyeblikkelig svar. Men Kristus lærer oss at vi ikke må holde opp med å be for det. Bønnen skal ikke egentlig utvirke noen forandring hos Gud. Den har til hensikt å bringe oss i harmoni med Gud. Når vi ber ham om noe, ser han kanskje at det først er nødvendig for oss å granske våre egne hjerter og angre våre synder. Derfor fører han oss gjennom prøvelser. Han leder oss fram til erfaringer som gjør oss ydmyke. Derved blir det klart for oss hva som står i veien og hindrer Den Hellige Ånd i å virke gjennom oss.

Vår sak overfor Gud

Det er satt betingelser for oppfyllelsen av Guds løfter. Bønn kan aldri tre i stedet for utførelsen av en plikt. «Dersom dere elsker _ meg, holder dere mine bud,» sier Kristus. «Den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg. Og den som elsker meg, skal elskes av min Far. Også jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham.»⁸ Noen legger sine begjæringer fram for Gud og gjør krav på hans løfter. Men de innfrir ikke vilkårene for bønnehørelse. Denne inkonsekvente holdningen er en hån mot Jehova. Slike mennesker påberoper seg Kristi navn som en fullgyldig garanti for at løftene skal oppfylles. Men samtidig unnlater de å gjøre det som skulle vise at de virkelig tror på Kristus og elsker ham.

Mange kommer til kort når det gjelder å fylle betingelsene for å bli antatt av Faderen. Vi bør undersøke nøye om vår sak står rett overfor Gud når vi nærmer oss ham. Dersom vi er ulydige, er det som om vi legger fram for Gud en sjekk og forlanger å få summen utbetalt uten å ha oppfylt betingelsene for å gjøre sjekken betalbar i vårt navn. Vi konfronterer Gud med hans løfter og ber ham om å oppfylle dem under helt umulige forhold. Om Gud skulle oppfylle løftene da, ville han derved føre vanære over sitt eget navn.

Løftet lyder: «Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, da be om hva dere vil, og dere skal få det.»⁹ Og Johannes sier: «Det som viser oss om vi har lært Gud å kjenne, er om vi holder hans bud. Den som sier at han kjenner ham, men ikke holder hans bud, er en løgner, og sannheten er ikke i ham. Men den som holder hans ord, i ham er kjærligheten til Gud fullendt. Av dette vet vi at vi er i ham.»¹⁰

En av Kristi siste befalinger til disiplene var denne: «Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.»¹¹ Er vi lydige mot dette budet, eller gir vi etter for i krasse, ukristelige karaktertrekk? Dersom vi på en eller annen måte har såret andre, er det vår plikt å bekjenne vår feil og søke forsoning. Dette er en vesentlig forberedelse for å kunne stå fram for Gud i tro og be om hans velsignelse.

Grunnen til ubesvarte bønner

Det er også noe annet som altfor ofte blir forsømt av dem som søker Gud i bønn. Har du vært ærlig mot Gud? Gjennom profeten Malaki sier Herren «Dere har helt siden fedrenes tid forlatt mine forskrifter og ikke holdt dem. Vend tilbake til meg, så skal jeg vende meg til dere, sier Herren, Allhærs Gud. Men dere spør: 'Hvordan skal vi vende tilbake?' Kan et menneske røve noe fra Gud? For dere bedrar meg, men spør likevel: 'Hva er

det vi har røvet fra deg?'12 Tienden og avgiftene.» [1930-oversettelsen: Tienden og de hellige gavene.]

Gud er den som gir alle velsignelser. Derfor krever han en del av alt det vi eier. Dette er middelet han har godkjent for å holde ved like forkynnelsen av evangeliet. Ved å betale tilbake til Gud denne summen skal vi vise om vi virkelig setter pris på hans gaver. Men hvordan kan vi så gjøre krav på fortsatt velsignelse fra ham dersom vi holder tilbake det som er hans eget? Om vi er utro husholdere i jordiske ting, hvordan kan vi så vente at han skal betro oss de himmelske? Det kan godt være at grunnen til ubesvarte bønner ligger her.

Men i sin store barmhjertighet er Gud klar til å tilgi. Han sier: «Bring hele tienden til forrådshuset, så det kan finnes mat i mitt hus, og prøv meg på denne måten» om jeg ikke vil «åpne himmelens luker og øse ut over dere velsignelse i rikt mål. Jeg vil skremme gresshoppene bort fra dere, så de ikke ødelegger grøden på marken; frukten skal ikke slå feil på vintrærne i hagen. ... Da skal alle folkeslag prise dere lykkelige; for da har i dere et ønskeland, sier Herren, Allhærs Gud.»¹³

Slik er det også med alle de andre kravene Gud stiller. De må oppfylles i lydighet. Alle hans gaver er lovt på betingelse av slik lydighet. Gud har en himmel full av velsignelser for dem som vil samarbeide med ham. Alle som er lydige mot ham, kan tillitsfullt gjøre krav på oppfyllelsen av hans løfter.

Men vi må vise en fast, urokkelig tillit til Gud. Ofte venter han med å svare oss, simpelthen for å prøve vår tro eller for å se hvor ekte vårt ønske egentlig var. Når vi har bedt i samsvar med hans Ord, har vi bare å tro på hans løfter og fortsette våre bønner med en besluttomhet som ikke lar seg avvise.

Gud sier ikke: Be en gang, så skal du få. Han oppfordrer oss til å fortsette å be -- utrettelig. Stadig, vedholdende bønn gjør at den som ber, blir mer alvorlig innstilt. Den gir ham en økende lengsel etter å få de ting han ber om. Kristus sa til Marta ved graven til Lasarus: «Sa jeg deg ikke at hvis du tror, skal du se Guds herlighet?»¹⁴

Guds villighet til å gi

Men mange eier ingen levende tro. Det er derfor de ikke ser mer av Guds kraft. Deres svakhet er en direkte følge av deres vantro. De har mer tro på sine egne anstrengelser enn på Guds anstrengelser i deres favør. De prøver å ta hånd om seg selv. De legger planer og tenker ut metoder. Men de ber lite, og de har ikke mye av virkelig tillit til Gud. De tror nok de har tro, men det dreier seg bare om innskytelser i øyeblikket. De er ikke klar over sitt eget behov -- og heller ikke over Guds villighet til å gi. Derfor er de ikke vedholdende i å legge sine begjæringer fram for Herren. Våre bønner bør være like alvorlige og utrettelige som den inntrengende bønnen fra den trengende vennen som tryglet om brød ved nattetider. Jo mer alvorlig og urokkelig vi holder ut i bønnen, desto mer intim vil vår forening med Kristus bli. Vi skal motta økte velsignelser fordi vi har en større tro.

Vår del består i å be og tro. Våk og be. Våk og samarbeid med en bønnehørende Gud. Husk at vi er «Guds medarbeidere».¹⁵ Tal og virk i samsvar med dine bønner. Prøver vil vise om din tro er ekte eller bare en form. Dette vil bety uendelig mye for deg i den ene eller den andre retningen.

Når problemer melder seg og vanskeligheter tårner seg opp foran deg, så gå ikke til ynkelige mennesker for å få hjelp. Stol helt på Gud. Denne vanen å gå til andre med våre vanskeligheter gjør oss bare svakere selv, og det gir sannelig ikke de andre noen større styrke. Det legger bare på dem en ekstra byrde, nemlig våre åndelige svakheter, som de er ute av stand til å rå

bot på. Vi søker hjelp hos begrensede og feilende mennesker, mens vi hos den aldri sviktende Gud kunne ha fått sikker styrke.

Du behøver ikke å gå til jordens ytterste grenser for å finne visdom. For Gud er jo like ved. Det er ikke evnene du nå eier, som vil gi deg framgang. Heller ikke noen evner du måtte tilegne deg i framtiden. Nei, det er det Herren alene kan gjøre for deg. Vi må nære langt mindre tillit til hva mennesker kan utrette, og langt mer tillit til det Gud kan gjøre for hver troende sjel. Han lengter bare etter at du skal strekke deg ut mot ham i tro. Han lengter etter at du skal vente store ting av ham. Han lengter etter å gi deg forstand både i åndelige og timelige ting. Han kan skjerpe sjelsevnen. Han kan gi deg takt og dyktighet. Sett inn i verket evnene du har fått. Be så Gud om visdom, og du vil få den.

Ta Kristus på ordet

Ta Kristus på ordet. Det er for deg det sikreste som finnes. Har han kanskje ikke innbudt deg selv til å komme til ham? Tillat aldri et håpløst, mistrøstig ord å komme over dine lepper. Om du gir etter for ditt mismot på denne måten, vil du tape mye på det. Du ser på de ytre forholdene og klager straks vanskeligheter kommer, når trykket melder seg. Slik legger du for dagen en sykkelig tro, en ynkelig, svekket tro. Tal og virk som om din tro var uovervinnelig. Herren er rik på hjelpeklider. Det er han som eier verden. Se opp mot himmelen i tro. Se til ham som har lyset, kraften og effektiviteten i sin hånd.

I ekte tro finnes det en oppdrift, en støhet i prinsippsspørsmål og en målbevissthet som verken tid eller møye kan svekke. «Gutter ka bli trette og slitne, unge menn kan snuble og falle. Men de som venter på Herren, får ny kraft; de løfter vingene som ørner; de løper og blir ikke utmattet, de går og blir ikke trette.»¹⁶

Det er mange som lengter etter å hjelpe andre. Men de føler at de ikke har noen åndelig styrke, noe virkelig lys å gi videre. La dem legge fram sin begjæring for nådetronen. Be intenst og tryglende om Den Hellige Ånd. Gud står bak hvert eneste løfte han har gitt. Hold Bibelen i hendene og si: Jeg har gjort det du bød meg. Nå påberoper jeg meg ditt løfte: «Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere.»¹⁷

Vi må ikke bare be i Kristi navn. Vi må be med Den Hellige Ånd som vår inspirasjonskilde. Her ligger forklaringen på det som står skrevet: «Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes i ord.»¹⁸ En slik bønn føler Gud det som en fryd å svare på. Når vi med alvor og intensitet hvisker fram en bønn i Kristi navn, ligger det i selve denne intensiteten et faktisk pant på at Gud står klar til å svare på bønnen -- «uendelig _ mye mer enn alt det vi ber om og forstår».¹⁹

Kristus har sagt: «Alt det dere ber om i bønnene deres, tro at dere har fått det, og dere skal få det.»²⁰ «Det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen skal bli forherliget gjennom Sønnen.»²¹ Den elskede disippelen Johannes taler under inspirasjon av Den Hellige Ånd når han sier med stor enkelhet og fast forvisning: «Denne frimodige tillit har vi til ham at han hører oss når vi ber om noe som er etter hans vilje. Og når vi vet at han hører oss hva vi enn ber om, så vet vi at vi allerede har det vi har bedt ham om.»²² Altså, treng bare tillitsfullt inn på din Far med bønn i Jesu navn. Gud vil ære det navnet.

Regnbuen over tronen er en forsikring om at Gud er sann. I ham er det «ingen forandring eller veksling mellom lys og mørke».²³ Vi har syndet mot ham og fortjener ikke hans gunst. Ikke desto mindre er det han selv som har lagt i vår munn den mest vidunderlige av alle bønner: «For ditt navns skyld, støt oss ikke bort, og la ikke vanære komme over din herlighets trone. Kom i

hu din pakt med oss, og gjør den ikke ugyldig!»²⁴ Når vi kommer til ham med full bekjennelse av vår uverdighet og synd, har han forpliktet seg til å akte på vårt nødrops. Hele sin trones herlighet har han satt i pant på at hans ord til oss skal oppfylles.

Aron var et symbol på Kristus. Liksom Aron bar navnene på Israels stammer på brystet, bærer vår Frelser sine barns navn i sitt hjerte. Slik fører han dem alle inn i helligdommen. Vår store Yppersteprest husker hvert eneste et av alle de ordene han ar brukt for å gi oss oppmuntring, for at vi skulle ha tillit i hjertet Han glemmer aldri pakten han har inngått.

Alle som leter, skal finne hva de søker. Alle som banker, vil se at døren blir lukket opp for dem. Det vil ikke bli gjort noen unnskyldning som denne: «Ikke forstyr meg! Døren er alt stengt. Jeg har ikke lyst til å åpne den.» -- Nei, aldri vil noen møte disse ordene: Jeg kan ikke hjelpe deg. Tvert imot, de som trygler ved nattetider om brød til næring for sultne sjeler, vil alltid ha hell med seg. I lignelsen går det slik at den som ber om brød til sin gjest, får «alt han trenger». Etter hvilket mål vil Gud gi oss det vi trenger for å kunne gi videre til andre? «Etter som Kristi gave blir tilmålt»²⁵ Engler ser på med spent interesse for å konstatere hvordan et menneske behandler sine medmennesker. Når de ser en som legger for dagen en kristen sympati med de feilende, stiller de seg ivrig ved hans side og kaller fram i hans tanker ordene han bør si for virkelig å være et brød til liv for den sultne sjel. «Så skal min Gud, han som er så rik på herlighet i Kristus Jesus, gi dere alt dere trenger.»²⁶ Om ditt vitnesbyrd er ekte og virkelighetsnært, vil han gjøre det mektig ved den makt som hører det kommende livet til Ordet fra Herren vil i din munn være sannhet og rettferdighet.

En personlig innsats for andre mennesker bør grunne seg på forutgående intim bønn i lønnkammeret. For det krever stor visdom å fatte den vitenskapen som går ut på å frelse sjeler. Før du søker samkvem med menneskene, bør du søke samkvem med Gud. For nådens trone i himmelen

skal du søke den forberedelsen du trenger for virkelig å kunne tjene folket

La hjertet formelig briste av lengsel etter Gud, etter den levende Gud. Kristi liv har vist hva menneskelighet kan oppnå- om den bare får del i den guddommelige natur. Alt Kristus mottok fra Gud, kan også vi motta. Så be da, og ta bare imot. La din tro være vedholdende som Jakobs. La din utholdenhet være urokkelig som Elias utholdenhet Slik må du kreve alt det Gud har lovt

La et herlig begrep om Gud fylle ditt sinn. La ditt liv være knyttet til Jesus med skjulte bånd. Det var en som bød lyset skinne fram fra mørket Han er også villig til å la det lyse inn i ditt hjerte. Fra Kristi ansikt stråler det ut -- dette lyset som er kunnskapen om Guds egen herlighet. Den Hellige Ånd vil gripe fatt i det som hører Gud til, og stille det fram for deg i et nytt lys. Det blir en levende kraft som føres inn i det lydige hjertet Kristus villede deg helt fram til den Uendeliges terskel. Du kan dermed få et gløtt av herligheten bak forhenget Og så kan du selv åpenbare for andre hvor absolutt tilstrekkelig i alle deler han er som går i forbønn for oss.

Kapittel 13

Karakteren

Bygd over Luk 18,9-14

Det var noen som stolte på seg selv at de var rettferdige, og foraktet de andre. Til disse fortalte Kristus lignelsen om fariseeren og tolleren. Fariseeren gikk opp til tempelet for å be -- ikke fordi han følte at han var en synder som trengte tilgivelse, men fordi han trodde seg rettferdig og håpet på ros. Sin gudsdyrkelse betraktet han som en fortjenstfull handling som ville gjøre ham vel ansett hos Gud- På samme tid ville han stå høyt i anseelse hos folket og bli rost for sin fromhet Han håpet å vinne gunst hos både Gud og mennesker. Hans gudstjeneste var utslag av ren og skjær egoisme.

Denne mannen er full av selvros. En kan se det allerede på hans gange, på hans blikk, og ikke minst kan en høre det på hans bønn. Han holder seg på en viss avstand fra alle andre. Det er nesten som om han ville si: «Hold deg unna, rør meg ikke, jeg er hellig for deg!»¹ Han står «for seg selv» og ber. Han er helt tilfreds med seg selv. Og han tenker at Gud og mennesker betrakter ham med samme veltilfredshet.

«Gud, jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker, som snyter, gjør urett eller bryter ekteskapet, eller som den tolleren der.»² Han måler sin karakter -- ikke med Guds hellige karakter, men med andre menneskers karakterer. Hans sinn er vendt bort fra Gud til menneskene. Dette er hemmeligheten ned hans selvtilfredshet

Han fortsetter med å regne opp sine gode gjerninger: «Jeg faster to ganger i uken og gir tiende av alt jeg tjener.»³ Fariseerens religion går ikke

så langt som til sjelen. Han søker ikke å bli Gud lik i sin karakter. Det er ikke om å gjøre for ham å eie et hjerte fullt av kjærlighet og barmhjertighet. Han er tilfreds med en religion som bare når det rent ytre i livet. Hans rettferdighet er hans egen. Den er frukten av hans egne gjerninger, slik disse bedømmes etter menneskelig målestokk.

Alle som stoler på sin egen rettferdighet, vil forakte andre. Fariseeren bedømmer seg selv etter andre mennesker. Og han bedømmer andre mennesker etter seg selv. Hans rettferdighet vurderes altså helt etter andres. Jo verre de er, desto mer rettferdig synes -han å være selv -- sammenlignet med dem. Hans oppfatning av sin egen rettferdighet leder ham til å bli en anklager av de andre. Han fordømmer dem som overtredere av Guds lov. Slik legger han for dagen selve Satans ånd, han som er «brødrenes anklagen». Med en slik ånd er det umulig for ham å komme i samfunn med Gud. Han går hjem til sitt hus uten å ha fått den guddommelige velsignelsen.

«Gud, vær meg synde nådig!»

Tolleren var gått opp til tempelet sammen med andre tilbedere. Men han trakk seg snart bort fra dem som uverdige til å ta del i deres andakt. Han sto langt borte «og ville ikke engang løfte blikket mot himmelen, men slo seg for brystet». Så bitter var hans sjelekval, så gjennomtrengende hans avsky for seg selv. Han følte at han hadde overtrådt Guds bud, at han var syndig og besmittet. Han kunne ikke engang håpe på det minste grann av medynk hos menneskene rundt ham. For de så på ham med dyp forakt. Han visste at han ikke eide noe som kunne tale til hans fordel hos Gud. I sin fortvilelse utbrøt han: «Gud, vær meg synde nådig!» Denne mannen sammenlignet ikke seg selv med andre. Overveldet av vekten av egen syndeskyld sto han liksom alene med Gud. Hans eneste ønske var å få tilgivelse og fred. Hans eneste bønn var å finne nåde hos Gud. Slik ble han velsignet. Kristi ord lyder: «Jeg sier dere: Tolleren gikk hjem rettferdig for Gud, den andre ikke.»⁴

Fariseeren og tolleren fremstiller to store klasser. Alle som kommer for å tilbe Gud, faller i den ene eller den andre av disse. Allerede de første to barna som ble født til verden, står som representanter for hver sin klasse. Kain mente om seg selv at han var rettferdig. Derfor kom han fram for Gud med et takkoffer, og ingenting annet. Han bekjente ikke sin synd. Han innrømmet ikke at han trengte til noen nåde. Abel derimot førte fram et offer som pekte på Guds Lam, et virkelig slaktoffer. Han kom som en synder og bekjente at han var fortapt. Han satte sitt håp til Guds kjærlighet alene, ikke til sin egen fortjeneste. Herren fant behag i Abels offer. Til Kain og hans offer så han ikke. Vi må ha en følelse av vår trang. Vi må erkjenne vår fattigdom og vår synd. Dette er den aller første betingelsen for å bli antatt hos Gud. «Salige er de som er fattige i seg selv; for himmelriket er deres.»⁵

Fariseeren og tolleren representerer altså to vidt forskjellige kasser. For hver av disse er det en lærdom å finne i fortellingen om apostelen Peter. I sin første tid som disippel tenkte Peter at han var sterk. Han lignet fariseeren i dette. Han mente om seg selv at han ikke var som andre mennesker. Kvelden før Kristus ble forrådt, advarte Kristus sine disipler: «Dere skal alle vende dere fra meg.» Men Peter svarte selvsikkert: «Om så alle vender seg fra deg, skal ikke jeg gjøre det.»⁶ Peter forsto ikke sin egen fare. Selvsikkerheten førte ham vill. Han trodde seg i stand til å stå fristelsen imot. Men noen få timer senere korn prøven. Da fornektet han sin Herre med eder og forbannelser.

Blikket fra Kristus knuste Peters hjerte

Hanen gol. Dette minte ham straks om Kristi ord. Det han selv lettopp hadde gjort, ga ham en overraskelse, ja, et formelig sjokk. Han snudde seg og så på Mesteren. I samme øyeblikket så også denne på Peter. I dette blikket var det en blanding av nedynk og kjærlighet. I lyset av det så han seg selv

som han var, Han gikk ut og gråt bittert. Det blikket fra Kristus knuste hjertet hans. Peter var kommet til et vendepunkt. Bittert angret tan sin synd. Nå lignet han tolleren i sin knuste tilstand og sin fullstendige anger. Han lignet ham også i en annen ting. Han ant nåde. Blikket fra Kristus ga ham visshet om tilgivelse.

Men selvtilliten var det ute med. Aldri mer ble den skrytende påstanden gjentatt.

Etter sin oppstandelse prøvde Kristus Peter tre ganger på rad ned følgende spørsmål: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn de andre her?» Peter opphøyde seg ikke lenger Iver sine brødre. Han henvendte seg uten reservasjoner til ham ,om kunne lese hjertet. «Herre, du vet alt; du vet at jeg har deg kjær.»⁷

Så fikk han sitt oppdrag. Det var et arbeid mer omfattende Ig ømtålig enn noe som tidligere var blitt pålagt ham: Kristus ,ød ham å fø fårene og lammene.

Med andre ord: Han overlot i hans varetekt sjeler for hvem Frelseren hadde gitt sitt liv. Dermed ga han Peter det sterkeste mulige tillitsvotum. Det kunne ikke her være noen tvil om en fullstendig gjenoppretteise. Han som en gang hadde vært så rastløs, skrytende og selvtilstrekkelig, var nå blitt overvunnet og sønderknust. Fra nå av fulgte han sin Herre på selvfornektelsens og selvoppofreisens vei. Han hadde del i Kristi lidelser. Og når Kristus skal sitte på sin herlighets trone, vil Peter også bli delaktig i denne herligheten. Det var det samme onde som ledet Peter til fall som utelukket fariseeren fra samfunn med Gud. Og den dag i dag er dette til ødeleggelse for tusenvis av mennesker. Ingenting er så sårende for Gud eller så farlig for menneskesjelen som stolthet og selvtilstrekkelighet. Blant alle synder er dette den mest håpløse, den _est uhelbredelige.

Uforberedt til å møte Satans angrep

Peters fall var ikke et øyeblikks verk. Det skjedde gradvis! Selvtillit forledet ham til å mene at han var definitivt frelst. Deretter gikk det skritt for skritt nedover med ham. Til slutt var han beredt til å fornekte sin Mester. Vi er aldri trygge når vi setter vår lit til selvet, eller når vi føler allerede i dette livet at vi er immune mot fristelser. De som tar imot Frelseren, kan erfare en omvendelse som er ekte nok. Men de bør likevel aldri læres opp til å si eller føle at de er frelst. Dette kan være misvisende. Riktignok bør alle læres opp til å nære håp og tro. Men selv når vi gir oss selv til Kristus og vet at han tar imot oss, er vi ennå ikke utenfor rekkevidde av fristelse. Guds Ord erklærer: «Mange skal bli rensset og tvettet og lutret.»⁸ Bare den som holder ut i fristelse, skal få livetss krone.⁹ Noen tar imot Kristus. Men så sier de i sin første selvsikkerhet: «Jeg er frelst.» Disse står i fare for å nære en falsk tillit, nemlig tillit til selvet. De taper sin egentlige svakhet av syne. De glemmer sitt stadige behov for guddommelig styrke. De er ikke beredt til å møte Satans angrep. Under fristelsen faller mange liksom Peter ned i syndens laveste dyp. Vi er blitt advart på denne måten: «Derfor må den som tror han står, passe seg så han ikke faller!»¹⁰ Vår eneste trygghet ligger i en stadig mistillit til selvet, en stadig avhengighet av Kristus.

Det var nødvendig for Peter å bli kjent med sine egne karaktermangler og sitt behov for Kristi kraft og nåde. Herren kunne ikke frelse ham fra selve prøvelsen. Men han kunne ha frelst ham fra å lide nederlag i denne prøve. Hadde Peter vært villig til å ta imot Kristi advarsel, ville han ha våket og bedt. Han ville ha vandret i frykt for at hans føtter ikke skulle snuble. Han ville ha fått guddommelig hjelp. Og Satan ville ikke ha vunnet seier over ham.

Det var ved selvtilstrekkelighet Peter falt. Det var ved å angre og

ydmyke seg at han igjen fikk føttene plantet på klippen. I fortellingen om hans erfaring kan hver synder finne oppmuntring og trøst. Selv om Peter var falt dypt i synd, var han ikke forlatt. Ordene fra Kristus var skrevet i hans sjel: «Men jeg ba for deg at din tro ikke måtte svikte.»¹¹ Midt i sin anger og sjelekval fikk han håp ved denne bønne og ved minnet om Kristi blikk, fylt av kjærlighet og medynk. Etter oppstandelsen tenkte Kristus spesielt på Peter og ga engelen følgende budskap gjennom kvinnene: «Men gå av sted og si til hans disipler og til Peter: Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere få se ham.»¹² Peters anger ble godtatt av en Frelser som tilgir synd.

Og den samme medlidenhet som strakte ut sine armer for å frelse Peter, bys fram til alle som er falt i fristelse. Det er Satans særlige plan å lede menneskene inn i synd for derpå å overlate dem til sin egen hjelpeløshet. Da skjelver de av frykt for å søke tilgivelse. Men hvorfor skulle vi frykte når Gud har sagt: Søk «vern hos meg», slutt «fred med meg»?¹³

Alle forholdsregler er tatt for å rå bot på våre svakheter. Alle mulige oppmuntringer er blitt gitt oss for at vi skal komme til Kristus.

En ny sjanse i livet

Kristus har budt fram sitt sønderbrutte legeme for å kjøpe tilbake Guds arv -- for å gi mennesket en ny sjanse i livet. «Derfor kan han også fullt og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.»¹⁴ Ved sin egen lydighet, sin død og sitt kors på Golgata har Kristus gått i borgen for den fortapte slekt. Og nå er det ikke bare som forbeder vår frelses Herre trer fram for Gud i vårt sted, men som en seirende erobrer som gjør krav på seierens frukter. Hans offer er fullstendig. Og som vår mellommann utfører han det verk han selv har planlagt. For Gud holder han røkelsesketten med sin egen plettfrie fortjeneste sammen med bønnene, bekjennelsene og takksigelsene fra hans folk. Disse stiger til himmelen som

velluktende røkelse i form av hans fullkomne rettferdighet. Offeret er fullt ut antagelig, og en rikelig tilgivelse gir dekning for all overtredelse.

Kristus har forpliktet seg til å være stedfortreder for oss, og han lar ingen i stikken. Han kunne ikke se på at menneskene gikk sin evige fortapelse i møte. Derfor uttømte han heller sin sjel i døden for deres skyld. Med medlidenhet og barmhjertighet ser han på hver sjel som har innsett sin uduelighet til å frelse seg selv. Han kan ikke se på noen skjelvende og inderlig bedende sjel uten å hjelpe. Gjennom sitt eget forsoningsverk skaffet han til rådighet et uendelig forråd av moralsk kraft. Og han vil ikke unnlate å bruke denne kraften til vår fordel. Vi kan legge våre synder og våre sorger for hans føtter, for han elsker oss. Hvert blick og hvert ord fra ham gir oss tillit. Han vil forme og danne vår karakter etter sin vilje. I hele Satans hær er det ikke noen makt som kan beseire en eneste sjel når han i enkel tillit kaster i seg. ned for Kristus. «Han gir den trette kraft, og den som ingen krefter har, gir han stor styrke.»¹⁵

«Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss fra all urettferdighet.»¹⁶ Herren sier: «Bare erkjenn din skyld, at du har gjort opprør mot Herren din Gud.»¹⁷ «Jeg stenker rent vann på dere, så dere blir rene. For all urenheter som skyldes de mange avgudene, vil jeg rense dere.»¹⁸

Men vi må kjenne oss selv

Men vi må kjenne oss selv -- et kjennskap som vil føre til et sønderknust hjerte. Først da kan vi finne tilgivelse og fred. Fariseeren følte ingen syndeskyld.

Den Hellige Ånd kunne ikke gjøre noe inntrykk på hans sinn. Hans sjel var omgitt av et egenrettferdighetens panser som Guds piler, skjerpet og lagt

til rette avenglehender, ikke klarte å gjennomføre. Bare den som erkjenner at han er en syn der, kan Kristus frelse. Han kom for å «kunngjøre at fanger skal få frihet, og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri».19 For «det er ikke de friske som trenger lege».20 Vi må kjenne vår virkelige stilling. Ellers vil vi ikke føle vårt behov for hjelp fra Kristus. Vi må forstå vår fare. Ellers vil vi ikke fly til et sikkert tilfluktssted. Vi må kjenne smerten av våre sår. Ellers vil vi ikke lengte etter helbredelse.

Herrens ord lyder: «'Jeg er rik,' sier du, 'jeg har overflod og mangler ingen ting.' Men du vet ikke at nettopp du er elendig og ynkelig, blind, fattig og naken. Derfor gir jeg deg det råd at du kjøper gull av meg, lutret i ild, så du kan bli rik, og hvite klær som du kan kle deg med og skjule din nakne skam, og salve til å ha på øynene dine, så du kan se.»21 Gull lutret i ild vil si en tro som er virksom ved kjærlighet. Bare dette kan bringe oss i harmoni med Gud. Vi kan vel saktens være aktive. Vi kan gjøre en god del arbeid. Men uten kjærlighet -- det vil si den slags kjærlighet som fantes i Kristi hjerte -- kan vi aldri bli medlemmer av den himmelske familien.

Ikke noe menneske kan av seg selv innse sine feil. «Hjertet el mer fullt av svik enn noe annet, det kan ikke leges. Hvem skjønner seg på det?»22 Leppene kan uttrykke en fattigdom i sjelen som hjertet ikke vil være ved. Vel kan en tale til Gud om å være fattig i ånden. Men samtidig kan hjertet faktisk svulme av innbilsk stolthet over den overlegne grad av ydmykhet og den opphøye de rettferdighet en mener seg å være i besittelse av. Bare på en måte kan en virkelig kunnskap om selvet oppnås: Vi må se Kristus. Det er uvitenhet om ham som gjør menneskene så struttende selvgode i sin egen rettferdighet. Når vi dveler ved hans renhet og fremragende egenskaper av alle slag, da skal vi få se vår egen svakhet og fattigdom, våre egne skavanker slik de egentlig er. Vi vil se oss selv som fortapte og uten håp, kledd i selvrettferdighetens klær akkurat som en hvilken som helst annen synder. Vi skal da komme til å fatte en ting: Blir vi en gang frelst, så vil det så visst ikke være på grunn av vår egen godhet, men utelukkende ved Guds uendelige

nåde. Tollerens bønn ble hørt fordi den uttrykte en avmaktsfølelse som strakte seg ut for å gripe fatt i allmakten. For tollereren var selvet ikke annet enn skam. Slik må det ses av alle som søker Gud. Ved tro -- en tro som gir avkall på all selvtillit -- må den trengende i sin bønn gripe tak i den uendelige makt.

Hjertet må stadig strekke seg ut etter Gud

Ingen ytre former kan erstatte en enkel tro og en fullstendig oppgivelse av selvet. Men ikke noe menneske kan tømme seg for selvet. Vi kan bare gå villig med på at Kristus fullfører det verket. Da vil sjelen tale i disse ordelag: «Frels meg mot min egen vilje, på tvers av mitt svake og ukristelige jeg. Herre, ta mitt hjerte, for selv kan jeg ikke gi deg det. Det er imidlertid din eiendom. Bevar det rent, for jeg kan ikke bevare det for deg. Dann meg og form meg. Løft meg opp i en ren og hellig atmosfære, hvor den rike strøm av din kjærlighet kan flyte gjennom min sjel.»

Det er ikke bare ved begynnelsen av kristenlivet at denne selvoppgivelsen må finne sted. Den må fornyes for hvert eneste skritt på himmelveien. Alle våre gode gjerninger er avhengige av en kraft utenfor oss selv. Derfor må hjertet stadig strekke seg ut etter Gud. Det må stadig finnes en alvorlig, hjerteknusende bekjennelse av synd, en ydmykelse av sjelen for ham. Bare ved en uopphørlig oppgivelse av selvet og ved avhengighet av Kristus kan vi vandre fram i trygghet.

Jo nærmere vi kommer Kristus, og jo klarere vi skjelner renheten i hans karakter, desto klarere vil vi også skjelne syndens grenseløse syndighet, og desto mindre skal vi føle oss tilbøyelige til å opphøye oss selv. De som himmelen anerkjenner som hellige, er de siste til å skryte av sin egen godhet. Apostelen Peter ble en trofast tjener for Kristus, og han ble beæret med en stor grad av himmelsk lys og himmelsk kraft. Han hadde en aktiv del i

oppbyggingen av Kristi menighet. Men Peter glemte aldri den ydmykende erfaringen han en gang måtte gjennom. Hans synd ble tilgitt. Men han visste godt at det bare fantes ett botemiddel mot den. Hos seg selv fant han ingenting å rose seg av.

Ingen av apostlene eller profetene gjorde noen gang krav på å være uten synd. Dette gjelder nettopp de menneskene som lever nærmest Gud, mennesker som ville ofre livet heller enn bevisst å gjøre en gal handling, mennesker Gud hadde æret med guddommelig lys og kraft. De har alle bekjent syndigheten i sin egen natur. De har ikke stolt på kjødet. De har ikke gjort gjeldende at de var rettferdige i seg selv, men har tvert imot satt sin eneste lit til Kristi rettferdighet. Slik vil det være med alle som ser Kristus.

Guds opphøyde plan med deg

Ved hvert skritt framover i den kristne erfaring vil vår anger bli dypere. Det er til dem Herren har tilgitt, til dem han vedkjenner seg som sine barn, han sier: «Da skal dere tenke på deres onde ferd, på alt dere gjorde som ikke var godt. Dere skal kjenne avsky for dere selv.»²³ Igjen sier han: «Når jeg oppretter min pakt med deg, da skal du sanne at jeg er Herren. Så skal du minnes det du har gjort, og skamme deg slik at du aldri mer åpner munnen av skam, når jeg tilgir deg alt du har gjort, lyder ordet fra Herren Gud»²⁴ Under slike forhold vil vi sikkert og visst ikke åpne munnen i selvforherligelse. Vi skal vite at vår tilstrekkelig. het finnes alene i Kristus. Derfor gjør vi apostlenes bekjennelse til vår egen: «For jeg vet at i meg, det vil si slik jeg er i meg selv, bor det ikke noe godt.»²⁵ «Jeg vil aldri rose meg av noe annet enn av vår Herre Jesu Kristi kors. Ved det er verden blitt kors. festet for meg og jeg for verden.»²⁶

I skjønneste harmoni med denne erfaringen lyder befalingen: «Så. ... arbeid på deres frelse med frykt og beven! For det er Gud som virker i dere

både å ville og å gjøre etter hans gode vilje.»²⁷ Gud ber deg ikke frykte for at han kanskje kunne unnlate å oppfylle sine løfter, at hans tålmodighet ikke vil strekke til, eller at hans medlidenhet vil ta ende. Frykt heller for at din vilje skal nekte å underkaste seg Kristi vilje. Frykt for at dine nedarvede og tilegne de karaktertrekk skal komme til å kontrollere ditt liv. «Det er Gud som virker i dere både å ville og gjøre etter hans gode vilje.» Frykt altså bare for at selvet skal stille seg hindrende i veien mellom deg og den store mester. Nær frykt for at en selvisk vilje skal spolere den opphøyde plan Gud har til hensikt å realisere gjennom deg. Nær frykt for å stole på egne krefter, for å trekke din hånd tilbake fra Kristi hånd, så du våger å gå fram på livsveien uten hans stadige nærvær.

Vi må sky alt som vil oppmuntre til stolthet og selvtilstrekkelighet. Derfor bør vi også vokte oss vel for å gi, eller selv motta, smiger og ros. Det er Satans verk å smigre. Han deler ut på den ene siden smiger, på den andre siden anklager og fordømmelser. Slik legger han an på å ødelegge sjelen. De som roser menneskene, brukes av Satan som hans virksomme redskaper. La arbeidere for Kristus vende hvert rosende ord bort fra seg selv. La selvet bli tapt helt av syne. Kristus alene skal prises og opphøyes. La blikket være festet på «ham som elsker oss og har fridd oss fra våre synder med sitt blod».²⁸ La lovsang fra alle hjerter stige opp til ham alene.

Et liv som preges av Herrens frykt, vil ikke bli et liv i sorg og mørke. Det er når Kristus er borte at blikket blir trist og livet en ørkenvandring. De som er fylt med selvopphøyelse og egenkjærlighet, føler ikke behov for en levende, personlig forening med Kristus. Den som ikke har falt på Klippen, føler seg stolt og selvgod. Menneskene ønsker seg en religion full av verdighet. De synes om å ferdes på en livs vei som er bred nok til å gi rom for alle deres vanlige egenskaper. Deres egenkjærlighet og trang til popularitet og ros stenger Frelseren ute fra hjertet. Men uten ham blir det bare trist og mørkt der inne. Får derimot Kristus bo i sjelen, blir han et kildespring av glede. For alle som tar imot ham, blir gleden selve grunntonen

i Guds Ord.

«Så sier han som er høyt opphøyet, som troner evig og heter Den Hellige: I det høye og hellige bor jeg og hos den som er knust og nedbøyd i ånden. Jeg vil vekke de nedbøydets ånd til liv og gjøre de knustes hjerter levende.»²⁹

Det var da Moses var skjult i fjellkløften at han så Guds herlighet. Det er når vi skjuler oss i den sønderknuste Klippen, at Kristus vil dekke oss med sin egen gjennomstungne hånd. Og da skal vi høre hva Herren sier til sine tjenere. Til oss, liksom til Moses, vil Gud åpenbare seg som «en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet», en som «lar sin miskunn vare i tusen slektledd», en som «tilgir synd og skyld og brott».³⁰

Kraften fra Kristus

Forsoningsverket har følger som det er vanskelig for mennesker å danne seg noe riktig begrep om. «Det intet øye så, og intet øre hørte, det som ikke kom opp i noe menneskes tanke, alt det Gud har gjort ferdig for dem som elsker ham.»³¹ Tiltrukket av kraften fra Kristus nærmer synderen seg det oppløftede korset Ydmyk kaster han seg ned foran dette. I det øyeblikket skjer det en ny skaperakt. Et nytt hjerte blir gitt til dette mennesket. Det blir en ny skapning i Kristus Jesus. Helligheten har ingenting mer å kreve. Gud selv gjør «den rettferdig som tror på Jesus».³² Og «dem som han har erklært rettferdige, har han også gitt herlighet».³³ Skammen og nedverdighelsen ved synden er store. Men enda større vil æren og opphøyeisen bli, takket være den forløsende kjærlighet. Til dem som legger vinn på å være i samsvar med det guddommelige bildet, blir det meddelt et forråd av himmelske skatter. Et overmål av kraft vil stille dem til og med høyere enn de englene som ikke er falt i synd.

«Så sier Herren, folkets forløser, Israels Hellige, til ham som er foraktet og avskydd av folk. ... Konger skal se det og reise seg. fyrster skal kaste seg til jorden, for Herrens skyld, han som er trofast, for Israels Hellige, som valgte deg ut.»³⁴

«Den såsom setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.»³⁵

Kapittel 14

Gud hjelper sine

Bygd over Luk 18,2-8

Kristus hadde snakket om tiden like før sitt andre komme, og om farene hans etterfølgere ville måtte gjennomgå. Spesielt med tanke på denne tiden fortalte han lignelsen om den urettferdige dommeren. Det ble gjort for at «de skulle be og ikke gi opp».

Han sa: «I en by var det en dømmer som ikke fryktet Gud og ikke tok hensyn til noe menneske. I samme by var det en enke som stadig på ny kom til ham og sa: 'Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett.' Lenge ville han ikke; men til slutt sa han til seg selv: 'Enda jeg verken frykter Gud eller tar hensyn til noe menneske, får jeg hjelpe denne enken til hennes rett, slik som hun plager meg, ellers ender det vel med at hun flyr like i synet på meg.' Og Herren sa: 'Hør hva denne uhederlige dommeren sier! Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart.'»¹

Den dommeren som her beskrives, hadde ingen respekt for det som er rett. Han hadde heller ingen medynk med de lidende. Enken som inntrengende la fram sin sak for ham, ble avvist gang på gang. Like iherdig kom hun tilbake til ham, men bare for å bli behandlet med samme forakt hver gang. Hun ble formelig jagd bort fra domssalen. Dommeren visste godt nok at hennes sak var rettferdig. Og han kunne ha ordnet saken for henne med en gang. Men han ville ikke. Han ønsket å vise sin vilkårlige myndighet og makt. Det var en tilfredsstillelse for ham å la henne trygle og be forgjeves.

Men hun ville ikke gi opp. Hun nektet å gå sin vei i motløshet.

På tross av dommerens likegyldighet og hardhjertethet trengte hun inn på ham med sin begjæring, helt til han endelig gikk med på å ta seg av hennes sak. Han sa: «Enda jeg verken frykter Gud eller tar hensyn til noe menneske, får jeg hjelpe denne enken til hennes rett, slik som hun plager meg, ellers ender det vel med at hun flyr like i synet på meg.» Det gjaldt å redde sitt gode navn og rykte. Det måtte ikke komme ut blant folk hvilken partisk og ensidig dommer han var. Derfor hjalp han den utholdende kvinnen til å få sin rett.

«Og Herren sa: Hør hva denne uhederlige dommeren sier! Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart.» Kristus trekker her en klar skillelinje mellom den urettferdige dommeren og Gud. Dommeren ga etter for enkens bønn av ren og skjær egoisme. Det gjaldt for ham å bli kvitt et påtrengende menneske. Han følte ingen medynk eller barmhjertighet med henne. Hennes lidelse og elendighet betydde ikke noe for ham. Hvor forskjellig er ikke Guds innstilling til dem som søker ham! Med uendelig medlidenhet hører han på de trengendes og fortviltes bønner.

Tapt forbindelsen med Gud

Kvinnen som bønnfalt dommeren om rettferdighet, hadde mistet sin mann ved dødsfall. Fattig og venneløs som hun var, hadde hun ingen mulighet for å få tilbake sin tapte eiendom. Slik er det også gått med menneskene i sin alminnelighet. På grunn av synden har de tapt sin forbindelse med Gud. I seg selv har de ikke noe middel til frelse. Men i Kristus blir de brakt nær til deres Far I himmelen. Guds utvalgte står hans hjerte nær. Han har selv kalt dem ut fra mørket til sitt vidunderlige lys.

Mening en med dette er at de skal være vitner om hans herlighet. De skal skinne som lys i en mørk verden. Den urettferdige dommeren var ikke særlig interessert i enken som plaget ham såsterkt for å oppnå befrielse. Men han måtte ha fred fra hennes påtrengende klager. Derfor hørte han hennes bønn og fridde henne fra hennes motstandere. Gud derimot elsker sine barn med en uendelig kjærlighet. For ham er hans menighet det kjæreste i verden.

«Herrens del ble hans eget folk, Jakob ble hans arvelodd. Herren fant ham i ødemarken, i den tomme ørken med ulende lyder. Han vernet og sørget for ham og vokter ham som sin øyesten.»² «For så sier Herren, Allhærs Gud, den herlige, som har sendt meg, om de folk som plyndrer dere: Den som rører dere, rører ved min øyesten.»³

Enkens bønn var: «Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett!» Dette fremstiller selve bønnen fra Guds barn til deres Far. Satan er deres store motstander. Han er «våre brødres anklager». Han anklager dem for Gud dag og natt.⁴ Han har det stadig travelt med å forvrengne sakene, føre fram falske anklager og forføre og ødelegge Guds folk. Hva er det så Kristus lærer disiplene å be om i denne lignelsen? Det er nettopp befrielse fra Satan og hans redskaper. I Sakarjas profeti blir Satans verk som anklager brakt fram i lyset, og likeså Kristi verk med å gå imot denne motstanderen av Guds folk. Profeten sier: Så «lot han meg se øverstepresten Josva, som sto for Herrens engel, mens Satan sto på hans høyre side og førte klagemål mot ham. Herren sa til Satan: 'Måtte Herren vise deg til rette, Satan! Ja, måtte Herren som har utvalgt Jerusalem, vise deg til rette! Er ikke denne mann en brann, revet ut av ilden?' Josva var kledd i skitne klær der han sto foran engelen.»⁵

Satan anklager Guds barn

Guds folk blir her fremstilt som en forbryter for retten. Josva anmoder i egenskap av yppersteprest om en velsignelse for sitt folk, som er i den

dypeste nød. Mens han bønnfaller Gud, står Satan ved sin motstanders høyre hånd. Han anklager Guds barn idet han søker å la deres sak tre fram i et så håpløst lys som mulig. Han stiller fram for Gud deres onde gjerninger og deres mangler. Han peker på deres feil og nederlag. Derved håper han at deres karakter i Kristi øyne vil ta seg så dårlig ut at denne ikke vil bringe dem noen hjelp i deres nød. Josva er representanten for Guds folk. Han er kledd i skitne klær og er prisgitt fordømmelsen. Han er fullt klar over sitt folks synder. Og denne erkjennelsen tynger ham ned, så han blir aldeles motløs. Satan plager ham hele tiden med en skyldfølelse som får ham til å føle seg nesten uten håp. Men likevel står han der bønnfallende, med Satans makter fylket til slag mot ham.

Satans verk som anklager begynte i himmelen. Og siden syndefallet i Eden har det vært hans verk på jorden. Etter hvert som vi nærmer oss avslutningen av denne verdens historie, vil det i særlig forstand være hans vesentlige virksomhet. Han ser nå at hans tid er kort. Derfor vil han arbeide med desto større alvor på å forføre og ødelegge. På jorden ser han et folk som er svakt og syndig. Men det har ennå aktelse for Jehovas lov. Dette gjør ham rasende. Det er hans forsett at de ikke skal lyde Gud. Derfor fryder han seg over deres uverdighet. Han har planer lagt til rette for hver eneste sjel. Hensikten er at alle skal falle i hans snare og bli skilt fra Gud. Med sin anklage og fordømmelse søker han først og fremst å ramme Gud. Dernest ønsker han å knuse alle som i barmhjertighet og kjærlighet, i medlidenhet og med et tilgivende sinnelag søker å realisere Guds planer i denne verden.

Hver ytring av Guds makt til fordel for hans folk vekker Satans fiendskap. Hver gang Gud gjør et framstøt i deres favør, mobiliserer også Satan og hans engler nye krefter for å ødelegge dem. Alle som gjør Kristus til sin store styrke, vekker hans sjalusi. Hans plan er nemlig å yppe til ondt. Når dette lykkes for ham, kaster han straks skylden for det hele på dem han lokket inn i fristelsen. Han peker på de skitne klærne deres -- deres mangelfulle karakter. Han stiller ut deres svakheter og dårskaper, deres

utakknemlighetssynder. De er jo så totalt ulike sin Mester. De gjør skam på sin Forsoner. Alt dette setter han fram som et argument imot dem. Det skal nemlig bevise at han er i sin gode rett når han vil fullføre sin hensikt, nemlig å ødelegge dem. Han vet hvordan han skal gjøre dem lamslått av skrekk. Han plager dem med tanken at deres sak er håpløs. De er blitt så tilsølt av synd at de aldri mer kan bli vasket rene. Slik håper han å undergrave deres tro i den grad at de vil gi helt etter for hans fristelser og vende seg forbitret bort fra sin troskapsplikt mot Gud.

Guds barn kan ikke selv renvask seg for Satans anklager eller svare på hans angrep. Når de ser på seg selv, er de ved å fortvile. Men de innanker sin sak for sin guddommelige Forsvarsadvokat. De gjør krav på de fortjenestene Forløseren har innlagt seg i deres favør. Gud har gjort det mesterstykket å forene to ting: Han kunne selv forbli rettferdig og samtidig gjør den ji rettferdig som har troen på Jesus.⁶ I tillit roper Herrens barn til ham for å la ham tvinge til taushet alle anklagene fra Satan og gjøre til intet alle hans anslag. «Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett!» ber de. Og Kristus stopper munnen på den dristige anklageren med et mektig argument: korset.

Kristus har knyttet seg uløselig til menneskene

«Herren sa til Satan: 'Måtte Herren vise deg til rette, Satan! Ja, måtte Herren som har utvalgt Jerusalem, vise deg til rette! Er ikke denne mann en brann, revet ut av ilden?'»⁷ Når Satan prøver å dekke Guds folk med sitt mørke og føre dem ut i ødeleggelsen, da stiller Kristus seg mellom. Riktignok har de syndet. Men Kristus har tatt deres synd på seg. Han har revet menneskeslekten ut av ilden som en brann. Ved sin menneskelige natur har han knyttet seg uløselig til menneskene. Samtidig er han ved sin guddommelige natur fortsatt ett med den evige Gud. Hjelp blir brakt innenfor rekkevidden av sjeler som var i ferd med å gå til grunne. Slik blir motstanderen grundig refset.

Men «Josva var kledd i skitne klær der han sto foran engelen. Og engelen sa til dem som sto foran ham: 'Ta de skitne klærne av ham!' Til Josva sa han: 'Se, jeg tar bort din syndeskyld og vil kle deg i høytidsklær!' Da sa jeg: 'Sett en ren turban på hans hode!' Og de satte en ren turban på hans hode og tok på ham klærne, mens Herrens engel sto der. Så ga Herrens engel dette tilsagn til Josva: Så sier Herren, Allhærs Gud: 'Hvis du går på mine veier og retter deg etter det jeg har fastsatt [1930-oversettelsen holder mine bud], skal du få styre mitt hus og vokte mine forgårder, og jeg vil gi deg adgang sammen med disse som gjør tjeneste her.'» Det vil si blant englene som omgir Guds trone.⁸

Guds folk kan ha mange feil. Men Kristus har omsorg for dem og vender seg ikke bort fra dem. Han har makt til å bytte deres klær. Han fjerner det som er skittent. De som angrer og tror, får hans rettferdighets kledning på. Ved deres navn setter han ordet «Tilgitt» i himmelens regnskapsbøker. Overfor det himmelske univers kjennes han ved dem som sine. Det blir bevist at Satan er en anklager og en forfører. Gud vil sikkert og visst skaffe sine utvalgte rett.

«Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett!» -- Denne bønnen refererer ikke bare til Satan. Den gjelder også de redskaper han forleder til å stille Guds folk i et galt lys, til å friste dem og ødelegge dem. De som har bestemt seg for å lyde Guds bud, vil gjennom sin erfaring lære at de har motstandere som er behersket av en makt fra dypet. Slike motstandere plaget Kristus ved hvert skritt han tok på livsveien her nede. Hvor utrettelige og målbevisste de da var i sin plaging, kan aldri noe menneske gjøre seg noen forestilling om. Kristi disipler må imidlertid dele skjebne med sin Mester. Også de blir ustanselig fristet.

Et bilde av tilstanden i dag

Skriften skildrer forholdene i verden like før Kristi annet komme. Apostelen Jakob tegner et grelt bilde av den griskhet og undertrykkelse som vil herske: «Og nå, dere rike: ... Rikdommen deres råtner, og klærne blir møllspist; gullet og sølvet ruster bort, og rusten skal vitne mot dere og fortære kroppen deres som ild. Dere har brukt ende tiden til å samle rikdom. Men hør: Den lønn dere har holdt igjen for arbeiderne som skar åkrene deres, roper høyt, og høstfolkenes nødrops har nådd fram til Herren Sebaot. Dere har levd i luksus og overflod på jorden og gjort hjertene fete til slaktedagen. Den uskyldige har dere dømt skyldig og drept, uten at noen gjør motstand.»⁹ Dette er et bilde av tilstanden i dag. Ved alle mulige former for undertrykkelse og utpressing samler noen kolossale formuer, mens skrikene fra en sultende menneskehet stiger opp for Gud. «Derfor er retten drevet tilbake, rettferdigheten står langt borte. På torget er sannheten falt, og det som er rett, kommer ingen vei.»¹⁰

Dette ble oppfylt i Kristi liv på jorden. Han var trofast mot Guds bud. Han skjøv heller til side de menneskelige tradisjoner og forordninger, som var blitt satt inn i lovens sted. På grunn av dette ble han hatet og forfulgt. Det samme gjentar seg i vår historie. Menneskenes lover og overleveringer blir satt over Guds lov. De som er tro mot Guds bud også i dag, må lide skam og forfølgelse. På grunn av sin trofasthet mot Gud ble Kristus beskyldt for å være både en sabbatsovertreder og en gudsbespotter. Han ble anklaget for å være besatt av djevelånd og fordømt som en Be'elsebul. På samme måten blir hans etterfølgere anklaget og fremstilt i et falskt lys. Slik håper Satan at han skal få dem til å synde og føre vanære over Gud.

Karakteregenskapene hos dommeren i lignelsen, han som ikke fryktet Gud og ikke tok hensyn til noe menneske, ble skildret i grelle farger av Kristus. Det var for å vise hvilken rettstilstand som hersket i tiden, og hvordan den ville gjøre seg gjeldende når han selv snart skulle stevnes for

retten. Han ønsket at hans folk ned gjennom alle tider skulle være klar over hvor lite en kan stole på jordiske herskere eller domsmenn på motgangens dag. Ofte har Guds utvalgte folk måttet stå overfor menn i offentlige stillinger som slett ikke gjorde Guds Ord til sin veileder og rådgiver, menn som fulgte sine egne vanhellige og ukontrollerte impulser.

Skjold av hellig lys

I lignelsen om den urettferdige dommeren har Kristus vist oss hva vi har å gjøre. «Skulle da ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, dem som roper til ham dag og natt?» Kristus, vårt store eksempel, gjorde ingenting for å renvaske seg eller fri seg selv. Han overlot bare sin sak til Gud. Slik skal heller ikke hans etterfølgere anklage eller fordømme andre eller ty til makt for å befri seg. Når det kommer prøver som synes uforklarlige, bør vi ikke la dette forstyrre vår fred. Hvor urettferdig du enn måtte bli behandlet, så la bare ikke lidenskapene få rom. Ved å gi etter for en gjengjeldesens ånd, skader vi vår egen sak. Vi ødelegger vår tillit til Gud og sårer Den Hellige Ånd. Ved vår side har vi et vitne, en himmelsk budbærer. Han vil nok sørge for å reise et banner for vår skyld til kamp mot fienden. Han vil slutte oss inne i strålene fra Rettferdighetens Sol. Lenger enn dette kan ikke Satan trenge fram. Han får ikke lov til å passere dette skjoldet av hellig lys.

Verden skrider fram i ondskap. Under slike forhold behøver ingen av oss å innbille seg at han skal være uten vanskeligheter. Men det er nettopp disse vanskelighetene som fører oss inn i audiensrommet til den Høyeste. Vi har det privilegiet å søke veiledning hos en som er uendelig i visdom. Herren sier: «Kall på meg på nødens dag.»¹¹ Han innbyr oss til å legge fram for ham våre problemer, våre nødvendige timelige behov og særlig vårt store behov for guddommelig hjelp. Han ber oss være vedholdende i bønnen. Så snart vanskelighetene melder seg, skal vi rette vår oppriktige og alvorlige bønn til ham. Ved å be og be uten blyghet, uten å gi opp, gir vi bevis for vår sterke tillit til Gud. Bevisstheten om vår nød og trang sporer oss til å be med

alvor, og vår himmelske Far lar seg virkelig påvirke av våre inntrengende bønner.

Ofte blir de som er offer for urettferdige anklager eller forfølgelser for sin tros skyld, fristet til å mene seg forlatt av Gud. I menneskers øyne danner de et svakt og ynkerdig mindretall. Etter alle ytre kjennemerker feirer deres fiender sin overlegne triumf over dem. Men disse forfulgte skal bare ikke gå mot sin samvittighets stemme. Han som har lidd for deres skyld og båret deres sorger og anfektelser, har ikke forlatt dem.

Bønn mobiliserer allmaktens arm

Guds barn blir ikke overlatt til sin egen skjebne, uten forsvar og uten håp. Bønn mobiliserer allmaktens arm. Bønn og tro var de maktene som «vant... over kongeriker, håndhevet retten, fikk løfter oppfylt, stoppet gapet på løver, slokte voldsom ild, slapp unna skarpe sverd». Ved disse makter var det noen som «gikk fra svakhet til styrke [1930-oversettelsen: fikk styrke igjen etter sykdom], ble sterke i krig, fikk fienders hærer til å vike».12 Når vi hører fortellingene om martyrer som døde for sin tros skyld, skal vi være klar over bønnens betydning.

Dersom vi bare gir vårt liv til hans tjeneste, kan vi aldri bli stilt i noen situasjon som ikke Gud har en tilstrekkelig plan for. Under alle livets forhold har vi en Leder som kan stikke ut kursen for oss. I hvert dilemma har vi en sikker Rådgiver. I hver sorg, hvert tap og hver opplevelse av ensomhet har vi en medlidende Venn. I vår uvitenhet kan vi gjøre feil, men Kristus forlater oss ikke. Hans stemme lyder klart og tydelig: «Jeg er veien, sannheten og livet.»13 «For han berger de fattige som roper om hjelp, de arme som ingen hjelper har.»14

Herren erklærer at han vil bli æret av dem som drar nær til ham, av alle

som trofast gjør hans tjeneste. «Den som er fast i ,6 sjel og sinn, lar du alltid ha fred, for han setter sin lit til deg.»¹⁵ Allmaktens arm er utstrakt for å lede oss framover, stadig fram over. Rykk bare fram, sier Herren. Jeg skal sende hjelp. Det er jo til mitt navns ære dere ber. Derfor skal dere også få. Jeg vil bli æret like for øynene på dem som følger dere oppmerksomt for å se om det ikke går galt med dere. De skal få se mitt Ords herlige triumf. «Alt dere ber om i bønnene deres, skal dere få, om dere ber med tro.»¹⁶

La bare alle som er plaget eller urettferdig behandlet, skrike ut sin nød til Gud. Vend deg bort fra dem hvis hjerte er hardt som stål. La heller dine begjæringer komme fram for din Skaper. Aldri er noen som kom til ham med et sønderknust hjerte, blitt vist bort. Ikke en eneste oppriktig bønn er noensinne blitt bedt forgjeves. Midt i det mektige brus fra det himmelske kor bærer Gud ropene fra det svakeste menneske på jorden. Vi kan utøse våre hjerter i vårt lønnkammer. Vi kan be en stille bønn for oss selv mens vi går på veien. Ufeilbarlig når våre sukk tronen til universets Fyrste. Ordene kan være så svake at de ikke blir hørt av noe menneskelig øre. Men de kan ikke dø bort eller drukne i taushetens hav. De kan heller ikke overdøves av noen støy fra selv den travleste virksomhet. Ingenting kan bringe sjelens skjulte lengsler til taushet. De løfter seg høyt opp over gatenes larm, over folkemengdenes virvar, og stiger rett inn i de himmelske saler hos Gud. Det er ham vi taler til, og det er han som hører oss.

Da han i sin Sønn Jesus Kristus ga seg selv for verdens synder, tok han på seg hver enkelt sjels spesielle tilfelle. «Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, kan han gjøre noe annet enn å gi oss alle ting sammen med ham?»¹⁷ Skulle ikke han fullbyrde det nådige ord han har talt til vår oppmuntring og styrke?

I prøvelsens smelteovn

Kristus ønsker en ting mer enn alt annet: å fri sin arv fra Satans herredømme. Men før vi kan bli fridd ut fra Satans makt i det ytre, må vi bli fridd fra hans makt i det indre. Herren tillater prøver for å rense oss fra vår jordiskhet, fra vår selviskhet, fra våre harde, ukristelige karaktertrekk. Han lar prøvelsens dype vann gå over vår sjel for at vi skal lære ham å kjenne og Jesus Kristus, som han har sendt. Han lar det skje for at vi skal få en hjertelig lengsel etter å bli rensset for vår urenhet og komme ut av trengselen med et renere, helligere og lykkeligere sinn. Ofte går vi inn i prøvelsens smelteovn med sjelen formørket av egenkjærlighet. Men om vi er tålmodige under ildprøven, skal vi komme ut av den med et sinn som reflekterer den guddommelige karakter. Når hans mål med prøvelsen er nådd, skal han la «din rettferd bryte fram som lyset og din rett bli som høylys dag»¹⁸

Det er ingen fare for at Herren skal være likeglad overfor sitt folks bønner. Faren er tvert imot den at de kan bli motløse i sine prøver og fristelser og derfor ikke holde ved i bønnen.

Frelseren la for dagen en guddommelig medlidenhet med den syrisk-fønikiske kvinnen. Hans hjerte ble rørt da han så hennes sorg. Han lengtet etter å kunne gi henne en øyeblikkelig forsikring om at bønnene hennes var hørt. Men han ønsket også å gi disiplene en lærdom. En stund så det derfor ut som om han ikke brydde seg så mye om ropet fra hennes forpinte hjerte. Så snart hennes tro hadde hatt mulighet for å legge seg klart i dagen, talte han anerkjennende ord til henne, og han sendte henne bort med den skatten hun hadde bedt om. Disiplene glemte aldri denne leksen. Og hendingen er blitt nedtegnet nettopp for å vise hva utholdende bønn fører med seg.

Det var Kristus selv som nedla i morens hjerte den utholdenheten som ikke lot seg avvise. Det var Kristus som ga den bønnfallende enken mot og

besluttsomhet foran dommeren. Det Val Kristus som århundrer i forveien i den gåtefulle kampen ved Jabbok-elven hadde inspirert Jakob med den samme utholdende tro. Og den tillit han selv hadde plantet i hjertet, unnlot han ikke å belønne.

Hvert ord og hver handling blir registrert

Han som bor i den himmelske helligdom, dømmer rettferdig. Han finner mer glede i sitt folk som kjemper med fristelse i en verden full av synd, enn i den engleskaren som stadig omgir hans trone.

Mot dette fnugget av en verden er hele universets spente oppmerksomhet rettet. For Kristus har betalt en uendelig pris for alle sjelene som bor her. Verdens Forsoner har bundet jord og himmel sammen med mektige fellesskapsbånd. For Herrens forløste er her. Himmelske vesener avlegger fortsatt jorden sine besøk, akkurat som i de dagene da de gikk i fortrolig samtale med Abraham og Moses. Himmelen har sine himmelske iakttakere og sine hellige engler midt i storbyens travleste vrimmel. Midt gjennom hovedtrafikkårenes hektiske strøm beveger de seg. Midt i supermarkedenes intense virksomhet er deres våkne øye festet ved alt av vesentlig betydning i menneskelivet. Folk ferdes og lever sitt liv fra morgen til kveld, som om forretning, lettsinn og forlystelse var det eneste som virkelig teller i tilværelsen. Men overalt hvor dette skjer, der er de speidende vokterne til stede og noterer alt. Hvert ord og hver handling hos menneskene blir registrert av usynlige red skaper. I hver eneste forsamling er det flere tilhørere enn de som kan ses med det naturlige øye. Det samme gjelder i saler for forretning og underholdning. Det gjelder også for kirker og religiøse forsamlingshus. Noen ganger trekker de himmelske intelligensene til side forhenget som skjuler den usynlige verden. Det er for at våre tanker for en stund kan ledes bort fra livets rastløse jag og huske på at det finnes usette vitner til alt det vi gjør eller sier.

Vi trenger til å få en bedre forståelse av englenes misjon som besøkende på jorden. Det ville være godt om vi husket på at vi i alt vårt virke har villig samarbeid fra himmelske vesener. Usynlige hærer fra lysets og kraftens verden står ivrig til tjeneste for de ydmyke og saktmodige som tror på Guds løfter og gjør krav på dem. Kjeruber og serafer og engler av fremragende styrke -- ti tusen ganger ti tusen og tusen ganger tusen -- står ved Guds høyre hånd og er «alle ... ånder i Guds tjeneste, som sendes ut for å være til hjelp for dem som skal få frelsen».19

Av disse englebud blir det ført en nøyaktig fortegnelse over alle ord og handlinger hos oss menneskebarn. Hver grusom og urettferdig handling mot Guds folk, alt de må lide på grunn av dem som bruker sin makt til å gjøre ondt i verden, blir skrevet ned i himmelen.

«Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt. Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere at han skal skynde seg å hjelpe dem til deres rett.»20

«Kast ikke fra dere frimodigheten! For den gir stor lønn! Dere trenger utholdenhet, så dere kan gjøre Guds vilje og vinne det som er lovt. For ennå er det bare en kort stund, så kommer han som komme skal, og han skal ikke dryge.»21 «En bonde venter o på jordens dyrebare grøde; han må ha tålmodighet til både høstregnet og vårregnet har falt. Så må også dere være tålmodige og ved godt mot, for Herrens komme er nær.»22

Grenselinjen for Guds langmodighet og nåde

Guds langmodighet er forunderlig. Rettferdigheten venter i sannhet lenge, mens nåden fortsetter sin inntrengende appell til synderen. Og likevel er den en del av hans vesen. «Rett og rettferd er hans trones grunnvoll.»23

«Herren er langmodig. Men hans kraft er stor, og han unnlater ikke å straffe. Gjennom storm og uvær går hans vei, skyer er støvet under hans fot.»²⁴

Verden er blitt dristig i sin overtredelse av Guds lov. Hans overbærenhet er blitt mistolket, og menneskene har gitt seg til å trampe ned hans myndighet. De har oppmuntret hverandre til stadig større undertrykkelse av og grusomhet mot hans arv. De sier: «Hvordan vet Gud om det? Har Den Høyeste kjennskap til noe?»²⁵ Men det er en grense de ikke kan overskride. Tiden er nær da de vil ha nådd denne opptrukne grensen. Allerede nå har de nesten passert grenselinjen for Guds langmodighet og nåde. Gud vil gripe inn for å hevde sin egen ære, befri sitt folk og trenge tilbake den framstormende urettferdigheten.

I Noahs dager hadde menneskene ringeaktet Guds lov så lenge at selve minnet om Skaperen til slutt var nesten visket bort fra jorden. Deres urettferdighet nådde slike høyder at Herren lot en vannflom komme. Slik feide han vekk jordens onde innbyggere.

Fra tidsalder til tidsalder har Herren gjort sin virkemåte kjent. Når det oppsto en krise, åpenbarte han seg. Han har alltid stilt seg hindrende i veien for en virkeliggjøreise av Satans planer. Det samme har hendt med nasjoner, med familier og med enkeltindivider. Han har tillatt at tingene nådde et kritisk punkt. Derved ble hans personlige inngrep i hendingene desto sterkere markert. Slik har han gjort det klart som dagen at det finnes en Gud i Israel, en Gud som vil hevde sin lov og gi sitt folk rett til slutt.

I vår tid er urettferdigheten herskende. Da skal vi vite at den siste store krise står for døren. Trossen mot Guds lover nesten altomfattende. Hans folk blir undertrykt og forfulgt av sine medmennesker. Snart vil Herren gripe inn.

Tiden er nær da han vil si: «Gå inn i kamrene dine, mitt folk, lukk

dørene etter deg! Hold deg skjult en liten stund, til vreden er gått over! Se, Herren går ut fra sin bolig; han vil straffe dem som bor på jorden, for deres synd og skyld. Da skal jorden la det komme for dagen, det blod som er utøst der, og ikke lenger skjule de drepte.»²⁶

Foran jordens Dommer

Mennesker som nå gir seg ut for å være kristne, kan bedra og undertrykke de fattige. De kan rane fra enken og den farløse. De kan gi seg over til sitt sataniske hat. Det er et hat de nærer fordi de ikke er i stand til å øve kontroll over samvittighetene hos Guds folk. Men for alt dette vil Gud føre dem fram for dommen. «Dommen skal være ubarmhjertig mot den som ikke har vist barmhjertighet.»²⁷ Om ikke lenge vil de stå foran hele jordens Dommer for å avlegge regnskap for den smerte de har påført både kropp og sjel hos dem som er hans arv. De kan i dag gi seg sine falske anklager tøylesløst i vold. De kan latterliggjøre dem som Gud har utpekt til å gjøre hans gjerning. De kan stenge hans troende folk inne i fengsler, legge dem i lenker, landsforvise dem og dømme dem til døden. Men hver hjertekval som er lidd, hver tåre som er felt, må de stå til ansvar for. Gud vil gi dem dobbelt igjen for deres synder. Babel er . symbolet på den frafalne kirke. Om denne sier han til sine domstjenere: «For syndene hennes rekker opp til himmelen, og Gud har husket all den urett hun har gjort. Gi henne igjen like for like, ja, gi henne dobbelt tilbake for alt hun har gjort, og skjenk dobbelt til henne i begeret hun selv har fylt.»²⁸ Smerteskriget fra mennesker stiger opp for Gud. Det kommer fra India, fra Afrika, fra øyene i havet, fra de nedtrampede millionene i såkalte kristne land. Det skriket vil ikke lenge forbli ubesvart. Gud vil rense jorden fra dens moralske fordervelse. Det vil ikke bli med en flom av vann som i Noahs dager, men med et ildhav som ikke kan slokkes ved noen menneskelige hjelpemidler.

«Det skal komme en trengselstid som det ikke har vært maken til helt siden folkeslag oppsto. Men på den tid skal ditt folk bli frelst, alle som er

skrevet opp i boken.»²⁹

Fra takkamre og fattige hytter, fra mørke fangehull og skafotter, fra fjell og ørkener, fra jordens huler og havets dyp vil Kristus samle sine barn foran seg. På jorden har de være: fattige, pint og plaget. Millioner døde, baktalt og overøst med skam, fordi de nektet å gi etter for Satans krav. Ved menneskelige domstoler er Guds barn blitt dømt som de tarveligste forbrytere. Men dagen er nå nær da Gud selv skal være dommer.³¹ Da skal mange jordiske bestemmelser bli omgjort. «Fra hele jorden skal han ta bort den skjensel hans folk lider.»³² Hver og en av sine barn skal han iføre hvite klær. Og «de skal kalles det hellige folk, de som Herren har forløst».³³ Det er da det samme hvor tunge kors de har vært kalt til å bære. Det er det samme hva tap de har lidd, eller hvilke forfølgelser de har måttet utholde. Om det så har ført til tap av deres fysiske liv, skal de få sin belønning. «De skal se Guds åsyn, og hans navn skal værre på deres panner.»³⁴

Kapittel 15

Gud søker etter oss

Bygd over Luk 15,1-10

Tollerne og synderne samlet seg omkring Kristus. Rabbinerne likte ikke dette. De ga tydelig uttrykk for sitt mishag: «Denne mannen tar imot syndere og spiser sammen med dem,» sa de.¹

I denne anklagen lå det en insinuasjon: Kristus likte å omgås syndige og lavtstående mennesker. Han var altså ufølsom overfor deres ondskap.

Rabbinerne var skuffet over Jesus. Hvordan gikk det til at en som gjorde krav på å ha en slik opphøyd karakter, ikke heller blandet seg med dem og tok etter deres forkynnelsesmetoder? Hvorfor gikk han omkring på en så beskjeden og liketil måte og underviste blant alle klasser mennesker? Om han hadde vært en sann profet, sa de, så ville han ha vært i harmoni med dem. Han ville ha behandlet tollerne og synderne med den likegyldighet de med rette fortjente. Det ergret disse samfunnets voktere at Jesus skulle legge for dagen en slik sympati med de reneste utskudd sosialt sett.

Riktignok var rabbinerne stadig i strid med Kristus. Men hans rene liv fylte dem med ærefrykt. Ja, det kjentes som en fordømmelse over dem selv. De kunne ikke på noen måte anerkjenne hans metoder. De ville gjerne betrakte seg selv som fine og dannede mennesker, ja, som ualminnelig religiøse mennesker. Men Kristi eksempel avslørte deres selviskhet.

Her var det også noe annet som ergret dem. Hva slags folk besto den egentlig av, denne flokken omkring Jesus? Det dreide seg om tilhørere som

ikke hadde annet enn forakt til overs for rabbinerne. Ikke en eneste gang var de å se i synagogen. Men Jesus flokket de seg altså omkring. Med spent oppmerksomhet lyttet de til hvert ord fra hans munn. De skriftlærde og fariseerne følte ikke annet enn fordømmelse straks de sto overfor renheten hos denne personligheten. Hvordan kunne det så ha seg at syndere og tollere følte seg så tiltrukket av ham?

De visste ikke at forklaringen lå nettopp i ordene de selv hadde uttalt som en hånlige anklage: «Denne mannen tar imot syndere.» Menneskene som kom til Jesus, følte i hans nærvær at det var en redning fra synd og straff også for dem. Fariseerne hadde alltid bare vist dem forakt og uttalt fordømmelse over dem. Men Kristus hilste dem som Guds barn, noen som hadde forvillet seg bort fra Farshuset, men ikke var glemt av Farshjertet. Deres elendighet og synd vakte bare en enda større medlidenhet til live hos ham. Jo fjernere de hadde vandret bort fra ham, jo sterkere var hans lengsel, og jo større var offeret for deres frelse.

Alt dette kunne lærerne i Israel ha fått vite ved å lese de hellige bokrullene. Det var jo deres stolthet å ta vare på disse og utlegge dem. David hadde i sin tid falt i en dødelig synd. Da hadde han skrevet: «Jeg har gått meg vill som en bortkommen sau. Let etter meg, din tjener.. .»² Og hadde ikke Mika også åpenbart Guds kjærlighet til synderen da han sa: «Hvem er en Gud som du, som tar bort skyld og tilgir synd for resten av sitt eget folk? Han holder ikke evig fast på vreden, for han vil gjerne vise miskunn.»³

Den bortkomne sauen

Kristus minnet ikke denne gangen tilhørerne om Skriftens Ord. Han tok et eksempel fra deres egen erfaring. Den vidstrakte høysletten øst for Jordan ga rikelig beite for saueflokker. Og mange forvillede dyr hadde tatt veien gjennom kløftene og bortover de skogklede bakkene. Siden ble det

gjeternes sak å lete etter dem og oringe dem tilbake. I flokken omkring Jesus var det også gjeterere. Det var folk som hadde investert penger i flokker av både storfe og småfe. Alle kunne forstå det bildet Jesus brukte. «Dersom en av dere eier hundre sauer og mister en, lar han ikke da de nittini være igjen ute i marken og leter etter den som har kommet bort, til han finner den?»⁴

Disse sjelene som dere forakter, sa Jesus, de er Guds eiendom. De er hans fordi han har skapt dem og forløst dem. I hans øyne er de derfor av stor verdi. Gjeteren holder av sauene sine. Han kan ikke slå seg til ro om et eneste ett mangler. Slik -- eller i en langt høyere grad -- holder Gud av hver forlatt og bannlyst sjel. Mennesker kan nekte å innrømme at hans kjærlighet har et berettiget krav å stille til dem. De kan fjerne seg fra ham. De kan velge seg en annen mester. Ikke desto mindre er de Guds eiendom, og han lengter etter å få tilbake sitt eget. Han sier: «Liksom en gjeter er hos flokken sin og tar seg av sauene den dagen de blir spredt, slik vil jeg ta meg av sauene mine og berge dem hjem igjen fra alle stedene de kom til den mørke og skytunge dagen da de ble spredt»⁵

I lignelsen går gjeteren ut for å lete etter en sau, det minste antallet som kan nevnes. Altså: om det hadde eksistert bare en eneste fortapt sjel, så ville Kristus likevel ha dødd for denne ene.

Den sauen som har forvillet seg vekk fra flokken, er den mest hjelpeløse av alle skapninger. Gjeteren må lete etter den, for selv kan den ikke finne veien tilbake. Slik er det også med den som har vandret bort fra Gud. Han er like hjelpeløs som den bortkomne sauen. Og om ikke den guddommelige kjærligheten hadde kommet ham til unnsetning, ville han aldri ha funnet veien tilbake til Gud.

Gjeteren som oppdager at en av sauene mangler, ser ikke likeglad på saueflokken som er kommet trygt i hus, og sier: «Jeg har da heldigvis nittini

tilbake. Det ville koste meg altfor mye strev å gå og lete etter den ene som har forvillet seg. Den kan komme tilbake av seg selv. Da vil jeg naturligvis åpne døren til folden og la den slippe inn.»

Gjeterens iherdige leting

Nei, ikke før har sauene gått seg vill, så blir gjeteren fylt av sorg og bekymring. Han teller flokken om og om igjen. Når han får forvillet seg om at en virkelig er borte, får han ikke blund på øynene. Han forlater de nittini innenfor sauehegnet og går ut på leting etter den som er utenfor. Jo mer stormfull natten er, og jo farligere veien er, desto større er gjeterens engstelse, og desto mer iherdig er hans leting. Han gjør sitt aller ytterste for å finne igjen denne ene sauene som er blitt borte.

Hvor lettet han blir når han langt borte hører dens første svake meking. Han følger lyden, klatrer opp de bratteste fjellskrentene, går helt fram til selveste ytterkanten av det store stupet. Han gjør det med fare for sitt eget liv. Slik leter han omkring med økt iver. For brekingen blir svakere og svakere. Det forteller ham at sauene hans er døden nær. Til slutt blir anstrengelsene belønnet. Den tapte sauene blir funnet. Da skjener han ikke på den fordi den har skaffet ham så mye bry. Han driver den ikke fram med en pisk. Han prøver ikke engang på å leie den hjem. I sin glede tar han den skjelvende skapningen på skuldrene. Om den er blitt såret og lemlestet, tar han den inn i armene, trykker den nær til brystet for at varmen fra hans eget hjerte kan gi den liv. Takknemlig for at letingen ikke har vært forgjeves, bære! han sauene hjem til sauehegnet.

Gud skje lov og takk! Kristus har ikke utmalt for vår fantasi noe bilde av en sørgmodig gjeter som vender tilbake uten sauene. Lignelsen snakker ikke om nederlag. Den snakker om seier, om glede og gjenoppretelse. Dette gir den guddommelige garantien for at selv ikke en eneste av de forvillede

sauene fra Guds sauehegn er blitt oversett. Ikke en blir etterlatt uten full aksjon for å berge. Hvert eneste menneske som vil gå med på å la seg gjenløse, vil Kristus redde fra fordervelsens avgrunn og fra syndens tornekratt.

Du som er motløs, fatt nytt mot, selv om du har gjort galt. Tenk ikke som så: Kanskje Gud vil tilgi meg min overtredelse og tillate meg å nærme meg ham. Nei, det er Gud som har tatt det første skrittet. Mens du ennå var i opprør mot ham, dro han ut for å søke etter deg. Med en gjeters ømme hjerte forlot han de nittini og gikk ut i villniset for å finne den som var fortapt. Menneskesjelen var såret og sønderknust, ferdig til å dø. Men nå tar han dette menneske i sine kjærlige armer og bærer det med glede tilbake til hegnen, et hjem fylt av trygghet.

Gud søker etter oss

Jødene lærte at synderen må angre før Guds kjærlighet begynner å strekke seg ut mot ham. Etter dette synet er angeren et verk som gjør mennesket fortjent til himmelens gunst. Det var også dette synet som fikk fariseerne til å utbryte i forbauselse og sinne: «Denne mannen tar imot syndere.» I samsvar med deres forestillinger burde han ikke ha latt noen komme nær ham unntatt de som hadde angret. Men i lignelsen om den bortkomne sau lærer Kristus at frelsen ikke kommer ved at vi søker etter Gud, men ved at Gud søker etter oss. «Det finnes ikke en som er forstandig; ikke en som søker Gud. Alle er kommet på avveier.»⁶ Det er ikke vi som angre for at Gud skal elske oss, men det er han som åpenbarer for oss sin kjærlighet for at vi skal angre.

Når den villfarne sau til sist er brakt hjem, finner gjeterens takknemlighet uttrykk i lovsang. Han kaller naboene og vennene sammen og sier til dem: «Gled dere med meg, for jeg har funnet igjen den sau som var

kommet bort.» Slik er det når en villfaren blir funnet av den store gjeteren -- Den gode hyrde. Da møtes himmelen og jorden i fryd- og takkesang.

«På samme måte blir det større glede i himmelen over en synder som vender om, enn over nittini rettferdige som ikke trenger omvendelse.»⁷ Dere fariseere -- sa Jesus -- regner dere selv som himmelens yndlinger. Dere tror dere vel forvart i deres egen rettferdighet. Men dere skal vite en ting: Dersom dere ikke trenger til å angre, da gjelder ikke min misjon dere. Disse stakkars sjelene som virkelig føler sin fattigdom og syndighet, er nettopp dem jeg er kommet for å frelse. Englene i himmelen er interessert i de fortapte som dere ser ned på. Dere finner feil og spotter når en av disse slutter seg til meg, men dere skal vite at englene jubler, og at de himmelske salene gir gjenlyd av seierssang.

Rabbinerne hadde et ordtak om at det er jubel i himmelen når en som har syndet mot Gud, blir ødelagt. Men Jesus lærte at Gud ikke finner behag i ødeleggelse. Det er noe helt annet himmelen fryder seg over, nemlig å se Guds bilde gjenopprettet i mennesker han har skapt.

Når en som har vandret langt bort i synden, begynner å vende tilbake til Gud, da vil han bli betraktet med skeptiske og : kritiske blikk. Det finnes dem som vil tvile på at omvendelsen er virkelig. Så gir de seg til å hviske seg imellom: «Han der har nok ingen stabilitet. Jeg tviler på at han vil komme til å holde ut.» Slike mennesker gjør ikke Guds gjerning. De gjør hans gjerning som er brødrenes anklager. Den onde håper nettopp ved deres kritikk å kunne gjøre vedkommende motløs og drive ham enda lenger bort fra Gud, bort fra det eneste håp. Den angrende synderen skal legge merke til en ting, nemlig den gleden det er i himmelen over at en bortkommen vender tilbake. Han skal hvile i Guds kjærlighet og bare ikke la seg drive til mismot av fariseernes hån og mistanke.

«Vi får kalles Guds barn»

Rabbinerne forsto Kristi lignelse slik at den gjaldt tollerne og synderne. Men den har også en videre betydning. Ved den bortkomne sauene forsto Kristus ikke bare den enkelte synder, men også den ene verden som falt fra Gud og ble ødelagt av synd, Denne verden er bare et atom i de umåtelige rikene Gud hersker over. Og likevel er denne lille falne verden .. den ene bortkomne sauene .. mer kostelig i hans øyne enn de nittini som ikke gikk seg vill bort fra Guds hegn. Kristus, den høyt elskede øversbefalende i de himmelske salene, steg ned fra sin høye stilling, Han la til side den herligheten han hadde hos sin Far, for å frelse den ene fortapte verden. Med dette målet for øye forlot han de syndfrie verdenene i det høye, de nittini som elsket ham, og kom ned til denne verden for å bli «såret for våre overtredelsen» og «knust for våre misgjerninger.»⁸ Gud ga seg selv i sin Sønn for at han måtte kunne ha den glede å få tilbake den sauene som hadde gått seg vill. «Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss: Vi, får kalles Guds barn.»⁹ Og Kristus sier: «Liksom du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden.»¹⁰ Han har sendt sin disippel til verden i en hensikt som Paulus gjør klar. Det er for å utfylle i sin kropp «det som ennå mangler i Kristi lidelser. ... for hans legeme, kirken».¹¹ Hver sjel som Kristus har reddet, er kalt til å arbeide i hans navn for å frelse de fortapte. Dette arbeidet var blitt forsømt i Israel. Blir det ikke forsømt i dag også av dem som bekjenner seg til å være Kristi etterfølgere?

Hvor mange av de villfarne har du, kjære leser, lett etter og brakt tilbake til hegnen? Du vender deg kanskje bort fra dem som virker lite lovende og tiltrekkende. Er du klar over at du da forsømmer sjeler som Kristus nettopp leter etter? Akkurat på det tidspunktet du vender deg vekk fra dem, kan de stå i det aller .største behov av din sympati. I hver eneste forsamlingsaal for gudstjeneste er det sjeler som lengter etter hvile og fred. Det kan se ut som om de lever et liv i likegyldighet og sorgløshet. Men de er ikke ufølsomme overfor Den Hellige Ånds innflytelse.. Mange blant dem

kunne vinnes for Kristus.

Mer av Kristi Ånd

Dersom den bortkomne sauene ikke blir ført tilbake til saueheggen, vandrer den videre på sin vilje vei inntil den går helt til grunne. Og mange sjeler går undergangen i møte simpelthen fordi det ikke er noe menneske som rekker ut en hånd for å redde dem. Disse forvillede kan virke harde og hensynsløse. Men om de hadde fått de samme fortrinn som andre har nytt, ville de ha kunnet legge for dagen en langt større grad av sjelens adel og likeså et langt større talent for å være til nytte i verden. Engler har medynk med disse forvillede. Engler gråter, mens menneskers øyne er uten tårer og deres hjerter uten barmhjertighet.

Å, denne fatale mangelen på dyp medlidenhet for de fristede: og villfarne! Om vi bare hadde mer av Kristi Ånd og mindre av selvet!

Fariseerne oppfattet Kristi lignelse som en bebreidelse mot dem. Han hadde altså langt fra tatt til inntekt deres kritikk over hans arbeid. Han fant det tvert imot påkrevd å bebreide dem den måten de forsømte tollerne og synderne på. Åpent hadde han ikke gjort dette. For det ville bare ha lukket deres hjerter helt for hans budskap. Men det bildet han brukte, stilte klart fram for dem akkurat hvilket arbeid Gud krevde av dem, et arbeid de hadde forsømt å utføre. Hadde disse lederne i Israel vært sanne gjeterer, ville de også ha gjort gjeterens arbeid. De ville ha lagt for dagen Kristi barmhjertighet og kjærlighet. De ville ha forent seg med ham i hans misjon til verden. De nektet å gjøre dette. Derved viste de at deres egen påstand om fromhet var falsk. Det var i sannhet mange som forkastet Kristi refselse. Men noen ble overbevist av hans ord. Til slike kom Den Hellige Ånd etter Kristi himmelfart. Da slo de lag med hans disipler i nettopp den oppgaven som var blitt skissert i lignelsen om den bortkomne sauene.

Det tapte pengestykket

Etter å ha lagt fram lignelsen om den tapte sauene fortalte Kristus en annen lignelse. Han sa: «Om en kvinne har ti sølvmynter og mister en, tenner hun ikke da en lampe og feier i hele huset og leter nøye til hun finner den?»¹²

I østen besto for det meste husene til fattigfolk bare av ett rom, og det var ofte uten vinduer og uten lys. Rommet ble sjelden feid. Et pengestykke som falt ned på gulvet, kunne fort bli dekt av støv og skitt. Selv midt på dagen kunne det være nødvendig å tenne et lys for å finne en slik gjenstand, og gulvet måtte feies ganske flittig.

Hustruens medgift besto vanligvis av pengestykker. Disse tok hun omhyggelig vare på som en kostelig eiendom. I sin tid skulle de kanskje bli gitt videre til hennes egne døtre. Å miste en av disse myntene ble gjerne sett på som en alvorlig ulykke, og å få den tilbake brakte en stor glede. Denne gleden var noe konene i nabolaget gjerne delte med henne.

«Og når hun har funnet den,» sa Kristus, «kaller hun sammen venninner og nabokoner og sier: 'Gled dere med meg, for jeg har funnet det pengestykket jeg hadde mistet.' På samme måte, sier jeg dere, blir det glede blant Guds engler over en synder som vender om.»¹³

Denne lignelsen har det til felles med den foregående at den handler om tapet av noe som med riktig leting kan finnes igjen og bringer stor glede. Men de to lignelsene representerer forskjellige klasser. Den bortkomne sauene vet om at den er tapt. Den er kommet bort fra gjeteren og fra de andre sauene, og den kan ikke finne veien tilbake av seg selv. Den fremstiller dem som forstår at de er atskilt fra Gud, og som befinner seg i et pinlig virvar av

vanskeligheter, i en ganske ydmykende stilling og i harde fristelser og anføktelser. Det tapte pengestykket representerer snarere dem som er tapt i overtredelser og synder, men uten noen riktig erkjennelse av sin sanne tilstand. De er fremmede for Gud, men de er ikke bevisst sin beklagelige tilstand. Deres sjel er i fare, men de merker det ikke og føler ingen bekymring over det. I denne lignelsen lærer Kristus oss at til og med de som er likegyldige overfor Guds krav, er gjenstand for hans medynk og kjærlighet. Det må letes etter dem for at de kan bli brakt tilbake til Gud.

Sauen vandret bort fra hegnen. Den gikk seg vill ute i ødemarken eller oppe på ville fjellet. Sølvmynten derimot ble mistet i huset. Den var ikke langt borte. Likevel kunne den ikke bli funnet uten alvorlig leting.

Guds bilde og Guds innskrift

Denne lignelsen har en lærdom spesielt til familier. I en familie hersker det ofte en utrolig likegyldighet med hensyn til medlemmenes sjelelige tilstand. Blant disse kan det godt være en som er borte fra Gud, men hvor lite engstelse er det ikke for at en av de betroede gavene fra Gud midt i familieflokken skulle gå tapt for evig!

Mynten kan være dekt av atskillig støv og skitt. Men den er ikke mindre et pengestykke av edelt metall for det. Eieren leter etter den fordi den er verdifull. Slik kan også en sjel være tilsølt av synden. Men fortsatt blir han a_ Gud sett på som noe uendelig verdifullt. Mynten bærer gjerne det herskende regjeringsoverhodes bilde og innskrift. Slik bar også mennesket ved sin skapelse Guds bilde og Guds innskrift. Nå kan det riktignok godt være skjemt av syndens virkninger. Bildet er derved blitt svakt, nesten utvisket. Men et visst spor av en, guddommelig innskrift er blitt tilbake i hver eneste menneske sjel. Gud ønsker å gjenopprette det som er tapt. Han vil gjerne på ny risse inn sitt bilde av rettferdighet og hellighet i den enkelte.

Kvinnen i lignelsen leter med flid etter sitt tapte pengestykke. Hun tenner lys i rommet og soper grundig hver krok av huset. Hun fjerner alt som måtte kunne hindre letingen. Det er bare ett eneste lite pengestykke som er gått tapt. Men det er nok til at hun holder ut. Hun vil ikke gi opp letingen før stykket er funnet. Slik skulle det også være i en familie. Om et eneste medlem er gått seg vill fra Gud, bør alt gjøres for å vinne vedkommende tilbake. Hver enkelt av de andre medlemmene bør da nøye ransake seg selv. Den måten en lever på i hverdagen, bør underkastes en ivrig gransking. Se etter om det ikke skulle være en feil et eller annet sted. Et misgrep i måten å gå fram på kan være nok til å holde en sjel nede i forherdelse eller likegyldighet.

Om det i en familie finnes et barn som ikke føler sin syndige tilstand trykkende, bør foreldrene ikke gi seg rast eller ro. La lyset bli tent. Det vil si: studer Guds Ord, I lyset fra dette må alt i hjemmet undersøkes med flid for å bringe på det rene hvorfor dette barnet er blitt blant de villfarne. Foreldrene bør granske sine egne hjerter, sine personlige vaner, sin daglige atferd. Barna er Herrens arv, og vi er ansvarlige overfor ham for den måten vi forvalter hans eiendom på.

Det finnes fedre og mødre som lengter etter å virke for Gud på en eller annen fjern misjonsmark. Mange er aktive i kristent arbeid utenfor hjemmet, mens deres egne barn står fremmede overfor Frelseren og hans kjærlighet. Å vinne sine barn for Kristus er en oppgave som mange foreldre trygt overlater til presten eller læreren. Men derved forsømmer de et ansvar Gud har gitt dem. Å lære barna opp til å bli kristne er den høyeste tjeneste foreldre kan gjøre for Gud. Det er et arbeid som krever tålmodig strev, en iherdig innsats som varer livet ut. Ved å være likeglad med utførelsen av et slikt oppdrag viser vi oss som troløse husholdere. Gud vil ikke godkjenne noen unnskyldning for en slik grad av forsømmelighet.

Men de som har vært skyldige i unnlattelsessynder, skal likevel ikke fortvile. Kvinnen som hadde mistet pengestykket sitt, lette til hun fant det igjen. Slik skal foreldre virke for sine husstander i kjærlighet, tro og bønn, inntil de med glede kan _ komme fram for Gud og si: Se, «her er jeg og de barn som Herren har gitt meg».14

Dette er ekte misjonsarbeid. Og det er like nyttig for dem som gjør det, som for dem som nyter godt av det. Gjennom vår trofaste interesse for den hjemlige kretsen blir vi også skikket til å arbeide for medlemmene av Guds store familie. Dersom vi blir tro mot Kristus, skal vi leve sammen med disse gjennom uendelige tidsaldrer. For våre brødre og søstre i Kristus bør vi vise den samme interessen som vi legger for dagen for hverandre i en mindre familiekrets.

Det er Guds plan at dette skal kvalifisere oss for arbeidet i en enda videre krets. Om bare våre sympatier vider seg tilstrekkelig ut og vår kjærlighet blir rommelig nok, skal vi overalt finne et arbeid å utføre. Guds veldige husstand av menneskebarn omfatter hele verden. Og ikke et eneste av medlemmene må forbigås i likegyldighet.

Hvor vi enn måtte befinne oss, venter det oss et arbeid med å finne igjen det tapte pengestykket. Gjør vi dette arbeidet? Dag etter dag kommer vi i kontakt med slike som ikke har noen interesse for religiøse spørsmål. Vi snakker med dem. Vi besøker dem. Men viser vi også interesse for deres åndelige ve og vel? Fremstiller vi Kristus for dem som den tilgivende Frelser? Er våre egne hjerter så oppvarmet av Kristi kjærlighet at vi lengter etter å fortelle andre om denne kjærligheten? Om vi ikke gjør det, hvordan skal vi så kunne møte disse sjelene igjen den dagen de står evig forlapt foran Guds trone?

Verdien av en menneske sjel, hvem kan måle den? Vil du kjenne noe til hva den er verd, så gå til Getsemane, og bli der sammen med Kristus gjennom de timene han våket i dødsangst, den gangen svetten hans falt som bloddråper til jorden. Se på Frelseren der han løftes opp på korset på Gofkata-høyden. Hør: det fortvilte skriket: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg!»¹⁵ Se på hans sårede hode, hans gjennomstungne side, hans lemlestedede føtter. Husk at Kristus satte alt på spill. For vår forløsnings skyld ble selve himmelen satt i fare. Husk også at Kristus ville ha gitt sitt liv for en eneste synder. Hold dette fast i tankene der du står ved foten av korset. Da vil du bedre kunne anslå verdien av en menneskesjel.

Dersom du har samfunn med Kristus, vil du vurdere hvert menneske som han vurderer det. Du vil føle for andre den samme dype kjærlighet som Kristus har følt for deg. Da vil du bli i stand til å vinne, ikke skremme bort, dem han døde for. Ingen ville noen gang ha blitt brakt tilbake til Gud om ikke Kristus hadde gjort en personlig innsats i deres favør. Det er ved en lignende personlig innsats også vi kan redde sjeler. Når du ser på dem som er på vei mot dødens land, vil du ikke kunne hvile i likegladhet og selvtilfredshet. Jo større deres synd er, og jo dypere deres elendighet, jo mer alvorlig og øm vil din anstrengelse bli for å vinne dem over til livet. Du vil merke nøden hos dem som lider, alle som har gjort synd mot Gud og t ynges ned av en byrde av skyld. Ditt hjerte vil banke i sympati med dem, og du vil rekke ut en hjelpende hånd til dem. Du vil bringe dem til Kristus i troens og kjærlighetens armer. Du vil våke over dem og oppmuntre dem. Den sympati og tillit du viser dem, vil gjøre det vanskelig for dem å falle. Slik hjelper du dem til å holde seg stabile.

I dette verket er alle himmelens engler beredt til å samarbeide. Alle himmelens ressurser står til rådighet for dem som søker å frelse de fortapte. Engler vil hjelpe deg til å nå de mest likegyldige, de mest forherdede. Og når en av dem bringes tilbake til Gud, blir hele himmelen fylt med glede. Serafer og kjeruber lar tonene strømme fra sine fine instrumenter og synger ut sin

pris til Gud og Lammet for deres nåde og kjærlighet til menneskenes barn.

Kapittel 16

Kjærligheten førte ham hjem

Bygd over Luk 15,11-32

Lignelsene om den bortkomne sau, den tapte sølvmynten og den bortkomne sønnen avtegner i klare konturer Guds barmhjertige kjærlighet til dem som er på vandring bort fra ham. Det er nettopp Gud de har vendt seg bort fra. Men han lar dem ikke bli værende i sin elendige stilling. Han er full av vennlighet og øm barmhjertighet mot alle som har latt fristeren ta dem til fange under sin vilje.

«En mann hadde to sønner. Den yngste sa til ham: 'Far, gi meg den delen av formuen som faller på meg.' Han skiftet da sin eiendom mellom dem. Ikke mange dager etter solgte den yngste sønnen alt sitt og dro til et land langt borte.»¹

Den yngste sønnen var blitt trett av bånd og restriksjoner i farens hus. Han mente at det ble gjort alvorlige inngrep i hans frihet. Farens kjærlighet og omsorg ble mistolket. Sønnen bestemte seg for å følge bare de bud som hans egen tilbøyelighet dikterte ham.

Den unge mannen anerkjenner ingen forpliktelser overfor sin far. Han gir ikke uttrykk for noen takknemlighet. Likevel gjør han krav på privilegiet å få del i farens gods. Arven som ville tilfalle ham ved farens død, ønsker han å få utlevert med det samme. Han er oppsatt på å nyte øyeblikket og bryr seg ikke om framtiden.

Etter å ha fått utbetalt arven fra faren reiser han av sted til «et land

langt borte», det vil si, i betydelig avstand fra faren og hjemmet. Han har penger i overflod og kan gjøre som han selv vil. Han søker dermed å innbille seg at han har nådd målet for sitt hjertes lengsel. Her i det fjerne er det ingen til å si: «Gjør ikke det, for det vil bli til din egen skade.» Eller: «Gjør dette, for det er riktig.» Dårlige kamerater hjelper ham til å arbeide seg bare dypere og dypere ned i synd. «Der sløste han bort alle pengene i et vilt liv.»

Bibelen forteller om menn som «sier de er kloke». Men mens de gjorde dette, «endte [de] i dårskap»² Slik gikk det også med den unge mannen i lignelsen. Rikdommen han i sin selvishet jar krevd av sin far, ødsler han bort på prostituerte. Hans beste ungdoms- og manndoms kraft er blitt sløst bort til ingen nytte. Det går samme veien med alt han en gang eide, både styrke og intelligens, både ungdommens lyse framtidsdrømmer og idealene i åndens verden. Alt blir fortært av den samme ild: lidenskap. er og onde lyster.

Et menneskevrak

En stor hungersnød oppstår i landet. Han begynner å lide mangel. Og nå gir han seg i lag med en arbeidsherre på stedet. Denne sender ham ut på marken for å gjete svinene. For en jøde var dette det simpleste og mest nedverdiggende av alle yrker. Den samme ungdommen som nylig skrøt av friheten, ender dermed som slave. Han er offer for det verste av alle slaverier. «Hans synder holder ham fast som snarer.»³ All glans og glede ved livet han lever, er forsvunnet. Nå føler han virkelig tyngden av jernlenken som binder ham. Han sitter på bakken i et ødslig landskap, herjet av sult og elendighet. Hans eneste kamerater er griseflokken. Han er glad til om han får mette seg med skol. mene dyrene eter. I sine velmaktsdager hadde lystige kamerater flokket seg om ham. De hadde spist og drukket på hans regning. Men nå er det ikke en av dem tilbake til å trøste ham med sitt vennskap. Hvor er det da blitt av lystigheten fra de tøylesløse festene? Den gangen hadde han innbilt seg at han var lykkelig. [den grad hadde han døyvet sin

samvittighet at han var blitt følelsesløs og hard. Men nå er pengene borte. Sulten er ikke til å stille. Stoltheten ligger i støvet. Hans moralske natur er blitt forkrøplet. Viljen er svak og upålitelig. De finere følelsene er tilsynelatende døde. Han er kort og godt et menneskevrak.

For et bilde av tilstanden hos en synder! Synderen er faktisk omringet på alle kanter av velsignelsene som strømmer fra Guds kjærlighet. Men han er bare oppsatt på en ting: å føye sin egen lyst, sin egen perverse syndighet. Derfor er det heller ikke noe han mer lengter etter enn å skille seg fra Gud. Liksom den utakknemlige sønnen i lignelsen gjør han krav på godene fra Guds hånd som en slags selvfølgelig rett. Han tar imot dem, nesten som om de var hans rettmessige eie, og gir ingenting igjen til vederlag. Å vise takknemlighet og gjøre gjengjeld med tilsvarende kjærlighetstjenester -- det er det ikke tale om.

Kain gikk hard og kald bort fra Herrens åsyn for å stifte et hjem på sine egne premisser. Den fortapte sønnen «dro til et land langt borte». Slik søker syndere stadig å glemme Gud.⁴

Det kan nok ofte ta seg annerledes ut, men like fullt er alltid sannheten denne: Et liv med selvet som midtpunkt er uten unntak et bortkastet liv. Alle som prøver å leve sitt liv atskilt fra Gud, ødsler bort sin eiendom. Han sløser med sine mest verdifulle år, øder sine beste krefter både i kropp og sjel. Han synes vill etter å fortære sin ar\:, gjøre seg bankerott for evigheten. Det menneske som skiller lag med Gud for å kunne vie selvet en desto mer helhjertet tjeneste, er slave under mammon. Gud skapte mennesket verdig til å omgås engler. Men det har degradert seg selv til ussel tjeneste for det som er lavt og dyrisk. Dette er hva en tjeneste av selvet munner ut i.

Om du har valgt et slikt liv, skal du vite at du gir ut penger for det som ikke er brød, og gjør deg strev for det som ikke gir tilfredsstillelse. Det

kommer øyeblikk i ditt liv da du blir klar over din verdiforringelse. Alene i et land langt borte føler du kanskje din ynkelighet, og i fortvilelse skriker du ut: «Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?»⁵

Man må bare konstatere en almengyldig sannhet som finnes uttrykt i profetens ord «Forbannet er den mann som setter sin lit til mennesker, som støtter seg til svake skapninger og vender seg bort fra Herren. Han er som en busk i ødemarken; han får ikke se at lykken kommer; men holder til i tørreste ørken, på saltholdig jord, der ingen bor.»⁶ Gud «lar sin sol gå opp over onde og gode og lar det regne over dem som gjør rett og dem som gjør urett».⁷ Menneskene har imidlertid makt til å stenge seg selv ute fra både solskinn og regn. Så mens rettferdighetens sol skinner på sitt beste, og mens nådens regn faller i rike strømmer over alle andre, kan vi gjøre den skjebnesvangre feilen å skille oss fra Gud og søke vår bolig i de mest uttørkede steder i ørkenen.

Kjærligheten trakk ham tilbake til hjemmet

Guds kjærlighet slutter ikke å lengte etter den som har valgt å skille seg fra ham, og han mobiliserer innflytelser av forskjellige slag for å bringe ham tilbake til farshuset. Den fortapte sønnen nådde et punkt i sin elendighet da han endelig «kom til seg selv». Den forførende trolldomsmakten Satan hadde øvet over ham, ble brutt. Gutten så at hans lidelse bare var et resultat av hans egen dårskap. Han sa: «Alle arbeidsfolkene hjemme hos min far har mat i overflod, men jeg går her og sulter i hjel! Jeg vil bryte opp og gå til min far!» Den fortapte sønnen var i en ynkelig forfatning, men han fant håp i overbevisningen om at faren ennå elsket ham. Det var denne kjærligheten som trakk ham tilbake til hjemmet. Slik er det også forsikringen om Guds kjærlighet som driver synderen tilbake til Gud. «Guds godhet driver deg til omvendelse.»⁸ En gyllen kjede er slynget om hver sjel i fare. Det er nåden og barmhjertigheten i den guddommelige kjærligheten. Herren erklærer: «Med evig kjærlighet har jeg elsket deg; derfor lar jeg min miskunn mot deg vare.»⁹

Sønnen bestemmer seg for å bekjenne sin skyld. Han vil gå til faren og si: «Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være din sønn.» Men så føyer han til noe som viser hvilken innskrenket forestilling han har om farens kjærlighet: «La meg få være som en av leiekarene dine.»¹⁰

Et speidende blikk

Den unge mannen vender svinehjorden og skolmene ryggen og retter fra nå av blikket mot hjemmet. Skjelvende av svakhet og segneferdig av sult sleper han seg framover. Han har ikke noe han kan skjule fillene sine med. Men elendigheten har overvunnet stoltheten, og han skynder seg av sted for å tigge om en tjenerjobb der han en gang var barn i familien. Lite hadde vel den lystige og lettsindige ungdommen som i sin tid gikk ut gjennom porten fra farsgården, tenkt på den lengselen og smerten han etterlot i farens hjerte. Mens han danset og festet sammen med villstyrige kamerater, bekymret han seg så visst ikke stort om skyggen som dermed var falt over hjemmet. Etter mange år borte i det fremmede trasker han igjen sin trette og smertefulle gang mot hjemmet. Og også nå er han uvitende om noe vesentlig. Han vet ikke at det er en som stadig speider mot det fjerne, en som venter for å se om gutten hans kanskje skulle være på vei hjemover. Lignelsen sier det enkelt, men klart: «Da han ennå var langt borte, fikk faren se ham.» Kjærligheten er utrolig skarpsynt. Ikke en gang de mange årene i synd, med den nedverdiggelse og vansiring som gjerne følger med, kan hindre faren i å skjelne sønnens skikkelse. «Og han syntes inderlig synd på ham. Han løp sønnen i møte, kastet seg om halsen på ham og kysset ham.» Det var en lang og ekte omfavnelse.

Faren vil ikke at noe hånlig blikk skal få se sønnens elendighet og usle filler. Han tar fra sine egne skuldrer den rike godseierens vide, praktfulle

kappe og kaster den omkring sønnens radmagre skikkelse. Nå hulker unggutten ut sin dyptfølte anger: «Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være din sønn.» Faren holder ham tett inn til seg og fører ham hjem. Gutten får overhodet ikke noen anledning til å sette fram sin planlagte bønn om en tjenerstilling. Han er sønn og skal æres med det aller beste som kan skaffes. Han er en som de oppvartende mennene og kvinnene skal respektere og tjene.

Faren sa til tjenerne: «'Finn fram de fineste klærne og ta dem på ham, gi ham ring på fingeren og sko på føttene. Og hent gjøkalven og slakt den, så vil vi spise og glede oss. For denne sønnen min var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.' Og så begynte festen og gleden.»

En far full av lengsel etter sin angrende sønn

I sin urolige ungdom hadde den bortkomne sønnen sett på faren som en stiv og streng herre. Hvor fullstendig annerledes oppfatningen av ham nå er blitt! Slik er det også med dem som er blitt ført bak lyset av Satan. De ser på Gud som en hard og fordringsfull herre. De ser i ham en som bare er på utkikk etter en anledning til å anklage og fordømme, en som er uvillig til å ta imot synderen så lenge det overhodet finnes noen lovlig unnskyldning for å nekte å hjelpe ham. Hans lov betrakter de som en klamp om foten, en regelrett hindring for menneskelig lykke, et trykkende åk som de er glade for å slippe unna. Men den som har fått øynene åpnet for Kristi kjærlighet, vil se på Gud som en person full av barmhjertighet. Han fortøner seg altså slett ikke som et tyrannisk, uforsonlig vesen, men som en far, full av lengsel etter å ta sin angrende sønn i armene. Synderen vil da utbryte med salmisten: «Som en far er barmhjertig mot sine barn, slik forbarmer Herren seg over dem som frykter ham.»¹¹

I lignelsen er det ikke noen hån eller forakt. Den bortkomne sønnen blir

ikke bebreidet for sin onde vei. Sønnen føler virkelig at fortiden er tilgitt og glemt, slettet ut for evig. Derfor sier Gud til synderen: «Jeg stryker dine overtredelser bort som en tåke og dine synder som en sky.»¹² «Jeg vil tilgi deres misgjerning og ikke komme i hu deres synd.»¹³ «Den ugudelige skal forlate sin vei og ugjerningsmannen oppgi sine tanker og vende om til Herren, så vil han vise barmhjertighet, til vår Gud, for han vil gjerne tilgi.»¹⁴ «I de dager, når den tid kommer, lyder ordet fra Herren, skal de lete etter Israels skyld, men forgjeves, etter Judas synd, men den finnes ikke.»¹⁵

For en inntrengende forsikring om Guds villighet til å ta imot den angrende synder! Har du, kjære leser, valgt din egen vei? Har du drevet langt bort fra Gud? Har du prøvd godgjøre deg med fruktene fra det forbudte treet bare for å finne at de ble forvandlet til bitterhet på leppene? Nå er kanskje midlene dine oppbrukt, planene for livet slått i stykker og håpet gjort til intet. Og så sitter du der ensom og forlatt tilbake. En stemme har sikkert lenge talt til ditt hjerte, men du ville ikke riktig høre på den. Nå kommer den til deg igjen klar og tydelig: «Stå opp og dra bort herfra! Dette er ikke noe hvilested, for her er urenhet som volder skade og forderv.»¹⁶ Vend om til din Fars hus. Han innbyr deg slik: «Vend om til meg, jeg løser deg ut.»¹⁷

Lytt ikke til fiendens forslag om å holde deg borte fra Kristus til du er blitt bedre, til du er blitt god nok til å komme til Gud. Om du skal vente så lenge, vil du aldri komme. Når Satan peker på dine skitne klær, så gjenta bare løftet fra Jesus: «Den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort.»¹⁸ Fortell fienden at Kristi blod renses fra all synd. Gjør Davids bønn til din egen: «Rens meg fra synd med isop, vask meg, så jeg blir hvitere enn snø.»¹⁹

Stå opp og gå til din Far

Stå opp og gå til din Far. Han vil møte deg mens du ennå er langt borte.

Om du tar et eneste skritt i retning av ham i anger, vil han skynde seg å ta deg i armene og slutte deg inne i sin uendelige kjærlighet. Hans øre er lydhørt overfor ropet fra det sønderknuste hjerte. Sjelens aller første orientering mot Gud blir øyeblikkelig registrert av ham. En bønn kan være aldri så famlende. En tåre kan felles i største hemmelighet. En oppriktig lengsel etter Gud kan være aldri så svak. Straks er Guds Ånd ute for å komme disse ufullkomne og ørsmå ytringene villig i møte., ja, selv før bønner er uttalt, før lengselen i hjertedypet er gjort kjent, er nåden fra Kristus i gang med sitt verk for å hjelpe fram disse ennå skjulte spirene i menneskesjelen, de svakeste spor av en orientering mot Gud.

Din himmelske Far vil ta fra deg dine klær som er tilsølt av synd. Sakarja har en profeti i form av en vakker lignelse: Øverstepresten Josva, kledd i skitne klær, står foran Herrens engel. Han representerer synderen. Da sier Herren disse ordene: «Ta de skitne klærne av ham!» Og til Josva selv sier han: «Se, jeg tar bort din syndeskyld og vil kle deg i høytidsklær!» ... «Og de satte en ren turban på hans hode og tok på ham klærne, mens Herrens engel sto der.»²⁰ Slik vil Herren også kle deg i «frelsens drakt» og svøpe deg i sin «rettferdighets kappe».²¹ «Når dere hviler mellom kveene, er det som en dues vinger, som er dekt med sølv, og hvis vingefjær har gulletts grønnlige glans.»²² [1930-oversettelsen]

Han vil føre deg til festhuset, og hans banner over deg er kjærlighet²³ [1930-oversettelsen] «Hvis du går på mine veier», sier han, vil jeg «gi deg adgang sammen med dem som gjør tjeneste hen» -- det vil si de hellige englene som omgir hans trone.²³

«Som en brudgom gleder seg over sin brud, skal din Gud ha sin glede i deg.»²⁴ «Herren din Gud er hos deg, en helt som har makt til å frelse. Han gleder og fryder seg over deg og gir deg på ny sin kjærlighet. Han jubler over deg med fryd som på en høytidsdag.»²⁵ Himmelen og jorden skal forene seg med Faderen i hans gledessang: «For denne sønnen min var død og er blitt

levende, han var kommet bort og er funnet igjen.»

Den eldre broren deler ikke farens glede

Så langt i Frelserens lignelse er det ingen dissonans til å skjemme harmonien i gledesscenen. Men så fører Kristus inn et nytt moment: Da den bortkomne sønnen kom hjem, hadde den eldste sønn vært «ute på marken». Og «da han gikk hjemover og nærmet seg gården, hørte han musikk og dans. Han ropte på en av tjenerne og spurte hva som var på ferde. 'Din bror er kommet hjem,' svarte han. 'og din far har slaktet gjøkalven fordi han har fått ham frisk hjem igjen.' Da ble han sint og ville ikke gå inn.» Den eldre broren har ikke delt farens engstelse eller lengtende, speidende blick ut i det fjerne etter ham som var blitt borte. Derfor deler han heller ikke farens glede når den villfarne virkelig vender tilbake. Lyden av jubel og munterhet finner ingen gjenklang hos ham. Han spør en tjener hva grunnen kan være til all denne festligheten. Svaret vekker sjalusi hos ham. Han vil ikke gå inn for å hilse på den tapte og gjenfunne broren velkommen. Velviljen som blir vist den bortkomne sønnen, føler han som en hån mot ham selv.

Idet faren kommer ut for å snakke ham til rette, kommer stoltheten og ondskapen i hans natur til syne. Han maler ut for faren hvor lenge og trofast han har tjent ham i huset uten å få noen lønn for strevet. I skarp motsetning til dette stiller han fram all den stas det nå blir gjort av den hjemkomne. Han gjør det altså klart for alle at hans egen tjeneste ikke så mye har vært sønnens, men snarere tjenerens. Egentlig burde han jo ha funnet en stadig glede i å være sammen med sin far. Men det tankene han har dvelt ved, er noe ganske annet, nemlig det personlige utbyttet han kunne få av sitt sømmelige og forsiktige liv. Hans ord viser tydelig at det er med denne beregningen han har holdt seg borte fra syndens forlysteiser. Hvis derfor nå broren også skal få del i farens gaver, regner han ut at han selv er blitt urettferdig behandlet. Han unner ikke broren den velviljen som er blitt vist ham. Han legger ikke skjul på hvordan han ville ha stilt seg om han hadde

vært i farens sted. Han ville simpelthen ha nektet å ta imot den bortkomne sønnen. Han anerkjenner ham ikke en gang som sin bror. Han snakker kaldt og hardt om ham som «denne sønnen din».

Men faren snakker fortsatt vennlig til ham. «Min sønn!» sier han. «Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt». Med andre ord: I alle disse årene mens din bror har levd et liv i hjemløshet og landflyktighet, har du hatt forretten å være min medarbeider.

Alt som på noen måte kunne tjene til barnas lykke, sto fritt til deres disposisjon. En sønn behøvde ikke plage seg med noe spørsmål om gave eller belønning. «Alt mitt er ditt.» Med andre ord: Du behøver bare å stole på min kjærlighet og fritt forsyne deg av alle gavene som er stilt til din rådighet. Dette ligger klart nok i farens ord.

Den ene sønnen hadde en tid avskåret seg fra fellesskapet med familien. Årsaken var den at han ikke hadde lagt merke til farens kjærlighet. Men nå var han altså kommet tilbake. Og dermed var alt fest og glede, en glede som feide alle forstyrrende tanker til side: «Han, din bror, var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.»

Lyktes det til slutt, mon tro, å gjøre det klart for den eldste broren hvor simpel og utakknemlig hans innstilling egentlig var? Visst hadde broren vært slem. Men bror var han da like fullt. Ble det omsider mulig for den sjalu broren å innse dette? Kom det så langt, skal tro, at han angret sin sjalusi og sin hardhjertethet? Om dette sier Kristus ingenting. For lignelsen illustrerte nemlig et skuespill som stadig var i full gang. Nå sto det faktisk til Kristi tilhørere å avgjøre hva utfallet skulle bli.

Den eldste sønnen representerte de uforsonlige jødene på Kristi tid, og likeså fariseere ned gjennom alle tider. De ser med forakt på alle de anser for

å være tollere og syndere. Selv har de ikke gått til noen synlige ytterligheter i et lastefullt liv. Derfor er de fylt med selvrettferdighet. Kristus møtte disse kritikerne på deres egen grunn. Liksom den eldste sønnen hadde også de nytt spesielle privilegier fra Guds hånd. De gjorde krav på å være rettmessige barn i Guds hus. men egentlig hadde også de leiekarens sinnelag. De arbeidet ikke av kjærlighet, men av begjærlighet etter belønning. I deres øyne var Gud en fordringsfull arbeidsherre. De så Kristus innby tollere og syndere til å ta imot hans nåde som en fri gave. Men rabbinerne forestilte seg at de måtte betale alt dette med mye strev og alvorlig bot. Derfor ble de nå fornærmet. Den bortkomne sønnens hjemkomst hadde fylt deres himmelske Fars hjerte med glede. men dem tirret den bare opp til skinnsyke.

Slik kan også du få det

I lignelsen var farens vennlige tilrettevisning til den eldste sønnen selve himmelens ømme appell til fariseerne. «Alt mitt er ditt.» Altså ikke en utbetaling av daglønn, men en fri gave. Den bortkomne sønnen fikk det alt sammen som en ufortjent ytelse på grunn av farens kjærlighet. Slik kan også du få det.

Selvrettferdighet leder menneskene til å stille Gud i et falskt lys. Ja, mer enn det: Den gjør dem også kalde og kritiske mot deres egne brødre. Den eldste sønnen var i sin selvskhet og sjalusi med en gang klar til å holde broren under oppsikt, kritisere hver minste handling hos ham og anklage ham ved det minste tegn til ufullkommenhet. Han ville sikkert oppdage hver eneste feilmanøver og gjøre et stort nummer av hver eneste gal handling. Slik ville han gjøre sitt beste for å rettferdiggjøre sin egen harde, uforsonlige holdning. Mange i dag gjør nøyaktig det samme. Kanskje en stakkars sjel står der i sin aller første kamp mot en flom av fristelser. Imens har de andre tatt oppstilling som kritiske iakttakere -- hardnakkede, tverre, anklagende. De gjør vel saktens krav på å være Guds barn, men egentlig el det Satans sinnelag de her slår et slag for. Ved sitt forhold til sine brødre stiller disse

anklagerne seg der hvor Gud umulig kan la, sitt ansikts milde lys skinne på dem.

Mange spør som profeten: «Hva skal jeg ha med når jeg trer fram for Herren og bøyer meg for Gud i det høye? Skal jeg komme til ham med brennoffer, bære fram årsgamle kalver? Bryr Herren seg om tusener av værer, titusener av oljebekker?» Svaret er: «Menneske, Herren har jo sagt deg hva godhet er, og hva han krever av deg: at du skal gjøre det som er rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med din Gud».26

Når egenkjærlighetens is er smeltet bort

«Slik er fasten som jeg vil ha,» sier Herren, nemlig «at du løslater dem som med urett er lenket, sprenger båndene i åket og setter de undertrykte fri, ja, bryter hvert åk i stykker. . . og ikke svikter dine egne».27

Kjære venner! Når dere ser dere selv som syndere, frelst bare ved deres himmelske Fars kjærlighet, da vil dere ha inderlig medynk med andre som lider under synden. Dere vil ikke lenger møte elendighet og anger med følelser av sjalusi og kritikksyke. Når egenkjærlighetens is er smeltet bort fra deres hjerter, vil dere være på bølgelengde med Gud. Dere vil dele hans glede over å frelse de fortapte.

Et alvorsord her til den enkelte kristne: Du gjør krav på å være et Guds barn, men hvis denne påstanden er riktig, da er det jo nettopp «din bror» som «var død og er blitt levende, ... var kommet bort og er funnet igjen». Han er knyttet til deg med de mest intime bånd. For Gud erkjenner ham som en sønn. Nekt, om du så synes, ditt slektskap med ham. Men husk at du dermed har bevist at du bare er en leiekar i huset og ikke et barn i Guds familie.

Det kan så være at du nekter å bli med inn i festsalen for å være med på

å hilse den tilbakevendte velkommen. Men festen og gleden vil gå videre uten deg. Den frelste synderen vil få sin plass ved sin himmelske Fars side og i sin Fars arbeid. Den som har fått mye tilgitt, elsker også mye. Men du vil være i mørket utenfor. «Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud; for Gud er kjærlighet.»²⁸

Kapittel 17

La det stå dette året også

Bygd over Luk 13,1-9

I sin undervisning knyttet Kristus sammen to forhold. På den ene siden var det advarselen om dommen, på den andre siden innbydelsen til nåden. «Menneskesønnen er ikke kommet for å ødelegge menneskeliv, men for å frelse.»¹ [1930-oversettelsen] «Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham.»² Hans nådemisjon har sin bestemte tilknytning til Guds rettferdighet og dom. Dette blir illustrert ved lignelsen om det ufruktbare fikentreet.

Kristus hadde gitt folket advarsler om at Guds rike var nær, og han hadde skarpt irettesatt dem for deres uvitenhet og likegyldighet. Tegnene på himmelen, som forutsa været, dem var de raske nok til å tyde. Men tidenes tegn, som så klart pekte fram mot hans misjon, dem skjelnet de ikke.

Menneskene den gangen var som mennesker nå. De var så snare til å trekke slutninger om seg selv som himmelens yndlinger: Refselsesbudskapet var ikke myntet på dem, men bare på de andre!

Tilhørerne fortalte Jesus om en hending som nylig hadde skaket opp sinnene. Noen av forholdsreglene satt i verk av Pontius Pilatus, landshøvdingen i Judea, hadde vakt anstøt blant folket. Det hadde funnet sted en folkeoppstand i Jerusalem, og Pilatus hadde prøvd å slå denne ned med makt. Ved en anledning hadde soldatene hans til og med trengt inn på tempelets enemerker. Her hadde de hogd ned noen galileiske pilegrimer nettopp som disse var i ferd med å slakte offerdyrene sine. Jødene betraktet

ulykker som en guds dom felt over enkeltindivider som følge av deres synd. De som fortalte om denne voldshandlingen, gjorde det med en hemmelig tilfredsstillelse. Dem selv var det jo gått mye bedre i livet. Dette ble tatt som bevis på at de var mye bedre mennesker. Det var derfor de nøt så mye større yndest hos Gud enn galileerne ved tempelet. De tvilte ikke på at de siste hadde fortjent sin straff. Nå ventet de også å høre fra Jesu munn fordømmende ord om mennene fra Galilea. Kristi disipler våget ikke riktig å uttale seg om dette før de hadde hørt hva Mesteren mente. Han hadde allerede gitt dem noen ganske spesielle lærdommer når det gjaldt å felle dom over andre folks karakterer og måle ut straff i samsvar med ens egen innskrenkede dømmekraft. Ikke desto mindre skulle de nå gjerne ha hørt Kristus fordømme vedkommende galileere som syndere framfor andre. Stor var derfor deres forbauselse da de hørte svaret.

Vendt mot mengden sa Frelseren: «Mener dere at de [galileerne] var større syndere enn alle andre galileere, siden det gikk så ille med dem? Nei, men jeg sier dere: Dersom dere ikke vender om, skal dere alle omkomme slik som de.»³ Disse oppsiktsvekkende ulykkene hadde ett mål: å lede dem til å ydmyke sine hjerter og angre sine synder. Et hevners uvær var ved å bryte løs over alle som ikke hadde funnet en tilflukt i Kristus.

Jesu profetiske blikk inn i framtiden

Under sin samtale med disiplene og folkemassen skuet så Jesus med profetisk blikk inn i framtiden. Han så Jerusalem beleiret av fiendtlige hærer. Han hørte soldatenes tramping idet de marsjerte framover mot Guds egen utvalgte by. Han så tusener og atter tusener omkomme under beleiringen. Ikke få jøder ble nøyaktig på samme måte som de nevnte galileerne slått i hjel i tempelforgården da de sto der og forrettet sine ofringer. De ulykkene som hittil hadde rammet enkeltmennesker, var et varselsrop fra Gud til en hel nasjon, et samlet folk, som var like skyldig. «Dersom dere ikke omvender dere, skal dere alle omkomme slik som de.»⁴ Ennå en liten stund hadde de

prøvetidens anledninger midt iblant seg. Det var ennå mulig for dem å få vite hva som tjente til deres fred.

Han fortsatte sin tale i lignelser: «En mann hadde et fikentre som var plantet i vingården sin. Da han kom for å se etter frukt på det, fant han ingen. Han sa til gartneren: Nå er det tredje året jeg kommer og leter etter frukt på dette fikentreet uten å finne noe. Hogg det ned! Hvorfor skal det stå der og suge ut jorden?»

Kristi tilhørere kunne ikke ta feil av hvem disse ordene var myntet på. David hadde sunget om vintreet som var brakt ut fra Egyptens land. Jesaja hadde sagt: «Vingården til Herren, Allhærs Gud, det er Israels hus, og folket i Juda er hagen, som var hans lyst og glede.»⁵ Den slekt som Frelseren var kommet til, ble fremstilt ved fikentreet i Herrens vingård. Den hadde vært innenfor kretsen av hans særskilte omsorg og hans helt spesielle velsignelse. Guds planer med sitt folk og de herlige mulighetene som vinket dem i møte, var blitt fremstilt i følgende vakre ordelag «De skal kalles rettferds mektige trær, som Herren selv har plantet for å vise sin herlighet.»⁶ Den døende Jakob hadde under Åndens inspirasjon sagt dette om sin kjæreste sønn: «Josef er et ungt frukttre, et ungt frukttre ved kilden; greinene klatrer opp etter muren.» Og om hans fars Gud sa han videre: «Han hjelpe deg, ... han signe deg med signing fra himmelen oventil, med signing fra havdypet der nede.»⁷ Slik hadde altså Gud plantet Israel som et godt vintre ved livets kilder. Han hadde anlagt vingården «i en fruktbar bakke». Han hadde «renset den for stein og plantet edle vintrær i den.»⁸

Og han «ventet ... å høste gode druer, men besk var frukten den bar».⁹ Folket på Kristi tid la an på et sterkere skinn av fromhet enn jødene i tidligere tider noen gang hadde gjort. Men samtidig var de i virkeligheten enda mer blottet enn noen gang før for de vakre dydene som er Åndens vesen. Kostelige karaktertrekk hadde en gang gjort Josefs liv til en herlig duft for hans omgivelser. Av dette kom det nå ingenting til syne i den jødiske

nasjonen.

Gud hadde lett etter frukt

Gud hadde ved sin Sønn lett etter frukt, men han hadde ingenting funnet. Israel var blitt av disse som bare «står der og suger ut jorden» til ingen nytte. Ved selve sin eksistens var folket blitt en forbannelse. Det opptok en plass i vingården som like gjerne et fruktbart tre kunne ha hatt. Det hadde unndratt verden velsignelsene Gud hadde hatt til hensikt å gi den. Israelittene hadde misrepresentert Gud blant nasjonene. De hadde ikke bare vært unyttige, men faktisk en direkte hindring. I stor utstrekning var deres religion blitt noe som førte folkene vill og ble dem til undergang snarere enn til frelse.

I lignelsen har gartneren ingen innvending mot eierens hovedtese: Dersom treet fortsetter å være uten frukt, må det hogges ned. Men han kjenner også eierens personlige interesse for det ufruktbare treet. Og denne interessen deler han fullt ut. Ingenting ville glede ham mer enn å se at det vokste og bar frukt. Det er eierens eget ønske som finner gjenklang i hans sinn, når han sier: «La det stå dette året også, så skal jeg grave omkring det og gjødsle det. Kanskje det da vil bære neste gang.»¹⁰

Gartneren nekter ikke å ofre arbeid på selv en så lite lovende plante som denne. Han står med en gang klar til å vie den enda større omsorg enn før. Han vil gjøre omgivelsene så gunstige som mulig og vil gi den all sin oppmerksomhet.

Eieren og gartneren er ett når det gjelder interesse for fikentreet. Slik var også Faderen og Sønnen ett i sin kjærlighet til det utvalgte folk. Kristus sa faktisk til tilhørerne sine at en enda større grad av anledninger ville bli gitt dem. Hvert middel som Gud i sin kjærlighet kunne uttenke, ville bli satt inn

for at de kunne bli «rettferds mektige trær», frambringe frukt til velsignelse for verden.

Åndens frukter i menneskelivet

I lignelsen fortalte ikke Jesus om det endelige utfallet av gartnerens arbeid. Her ble beretningen plutselig avbrutt. Konklusjonene måtte trekkes av den slekt som hørte hans ord. Til dem var det høytidelige varselet gitt: Hvis ikke, får du hogge det ned. Det sto til dem nå hvorvidt de ugjenkallelige ordene skulle bli uttalt over dem. Vredens dag var nær. Katastrofer hadde allerede rammet Israel. Gjennom disse ga gartneren dem allerede sitt barmhjertige forvarsel. Her kunne de få full opplysning om ødeleggelsen som truet det ufruktbare treet.

Advarselen lyder ned gjennom tiden helt fram til oss i vår slekt. Er du, sorgløse hjerte, et tørt tre i Herrens vingård? Vil dommen snart bli uttalt over deg? Hvor lenge har du alt tatt imot hans gaver? Hvor lenge har han måttet våke og vente for å se deg gjengjelde hans kjærlighet? Hvilken forrett har ikke du som er blitt plantet i hans vingård under gartnerens våkne omsorg! Hvor ofte har ikke evangeliets kjærlige budskap lydt for å glede ditt hjerte! Du har tatt kristenavnet. I det ytre er du medlem av menigheten, som er hans legeme. Og likevel merker du ingen levende forbindelse mellom ditt og hans hjerte, et hjerte så breddfullt av kjærlighet. Strømmen fra hans liv flyter ennå ikke gjennom deg. I ditt liv er det ikke stort å se av de fine dydene som er hans karaktertrekk -- Åndens frukter i et menneskeliv.

Det ufruktbare treet tar imot regnet og solskinnet og gartnerens pleie. Det trekker næring fra jordbunnen. Men de svære, uproduktive greinene brer seg bare som et formørkende dekke over jorden. Andre planter som virkelig ville bære frukt, kan ikke blomstre opp i skyggen av det ufruktbare. Slik er det kan. skje også med deg. Gud har overøst deg med sine gaver, men de går

ikke videre som noen velsignelse til verden. Du raner privilegier fra andre. For om du ikke var der, ville de kunne nyte gavene.

Du aner vel -- om enn ganske ufullkomment -- at din vesentlige funksjon for tiden begrenser seg til å «oppta jorden». Det er en forferdelig tilstand. Men i sin barmhjertighet har Gud likevel ikke hogd deg ned. Han ser ikke med kjølig saklighet på ditt tilfelle. Han vender seg ikke bort fra deg i likegyldighet. Han overlater deg ikke følelsesløst til din undergang. Idet han ser på deg, roper han med sorg i hjertet, akkurat som han for mange hundre år siden ropte til det jødiske folket: «Hvordan kan jeg oppgi deg, Efraim, og la deg fare, Israel? ... Jeg vil ikke følge min brennende vrede, vil ikke legge Efraim øde igjen. For jeg er Gud og ikke et menneske.»¹¹ Den medynksfulle Frelseren sier om deg: Spar det ufruktbare treet dette året også. Jeg vil grave omkring det og legge gjødning på.

Himmelen ga alt

Med en utrettelig kjærlighet gjorde Kristus sin tjeneste til fordel for Israel gjennom den perioden det fikk som et tillegg til sin prøvetid. På korset ba han: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»¹² Etter hans oppstandelse ble evangeliet først forkynt i Jerusalem. Det var der Den Hellige Ånd ble utgytt. Det var der den første evangeliske menigheten åpenbarte kraften fra den oppstandne Frelseren. Det var der Stefanus viste sine forfølgere et ansikt «som en engels ansikt»¹³ Der avla han sitt vitnesbyrd og ofret sitt liv. Alt det himmelen overhodet kunne gi, ble her gitt. «Hva var det mer å gjøre med hagen som jeg ikke alt hadde gjort?»¹⁴ Nei, hans arbeid for deg er så visst ikke blitt redusert. Det er heller økt. Det er om deg Kristus taler når han sier om vingården: «Det er jeg, Herren, som vokter den og stadig vannet den. Jeg vokter den både dag og natt for at ikke noen skal skade den.»¹⁵

Det er også deg han taler til når han taler om treet: «Kanskje det da vil bære neste gang. Hvis ikke...».

Det hjertet som ikke svarer på en appell gjennom Guds redskaper, blir forherdet. Til slutt er det ikke lenger mottagelig for noen innflytelse fra Den Hellige Ånd. Det er i det øyeblikket ordet blir uttalt: «Hogg det ned! Hvorfor skal det stå der og suge ut jorden?»¹⁶

I dag rekker han deg sin innbydelse: «Vend om, Israel, til Herren din Gud! ... Jeg vil lege deres frafall, og jeg vil elske dem av hjertet. Jeg vil være som dugg for Israel; han skal blomstre som en lilje og slå røtter som trærne på Libanon. ... De skal atter bo i min skygge, ... blomstre som et vintre ... [og] fra meg skal din frukt komme.»¹⁷

Kapittel 18

Innbydelsen

Bygd over Luk 14,1.12-24

Frelseren var innbudt til gjestebud hos en fariseer. Han tok r mot innbydelser både fra rike og fattige, og etter sin sedvane gjorde han scenen omkring seg til bakgrunn for sin forkynnelse av sannheten. Hos jødene knyttet det seg hellige festmåltider til alle religiøse og nasjonale høytider. Gjestebudet var for dem symbolet på det evige livs velsignelser. Det minte om den store festen da en skulle sitte til bords med Abraham, Isak og Jakob i Guds rike. Ved den anledning skulle hedningene bli sittende utenfor og bare betrakte det hele med lengselsfulle blikk. Dette var et emne jødene dvelte ved med stor forkjærlighet. Her ønsket Kristus å gi dem en advarende lærdom. Som illustrasjon brukte han lignelsen om det store gjestebudet. Velsignelsene fra Gud både i dette og i det framtidige liv var noe jødene gjerne tenkte på som et privilegium for dem selv og ingen andre. De benektet at Gud hadde noen barmhjertighet med hedningene. Med sin lignelse viste Kristus at de nettopp på denne tiden var i ferd med å avlyse sitt nådekall, innbydelsen til å få del i Guds rike. Han viste videre at den samme invitasjonen de selv hadde vraket, skulle sendes videre til dem de dypest foraktet. Det vil si mennesker de ikke kunne møte uten å trekke klærne godt opp om seg. Det var liksom det gjaldt å beskytte seg mot smitten fra disse uverdige. De var en slags spedalske som en måtte holde seg lengst mulig borte fra.

I valget av gjester til festen hadde fariseeren tenkt på egen. interessen. Kristus sa til rådsherren: «Når du skal ha gjester, enten til middag eller kvelds, skal du ikke be venner og brødre og slektninger og rike naboer. For de kommer til å be deg igjen. og dermed får du gjengjeld. Nei, når du skal

holde selskap, så innby fattige og vanføre, lamme og blinde. Da er du lykkelig; for de kan ikke gi deg noe igjen, men du skal få igjen for det når de rettfærdige oppstår.»¹

Kristus gjentok bare her de instruksene han hadde gitt til Israel gjennom Moses. Ved deres hellige festmåltider hadde Gud gitt anvisning om hvem som skulle tas med -- blant annet «innflytterne, de farløse og enkene i dine byer,» ... så de kan komme og «spise seg mette».² Disse sammenkomstene skulle være en anskuelsesundervisning for Israel. Gjennom dem lærte de å kjenne gleden ved sann gjestfrihet. Hele året gjennom skulle folket sørge for de hjelpeløse etterlatte og fattige. Men disse festmåltidene inneholdt en enda mer vidtgående lærdom: De åndelige velsignelsene som var gitt til Israel, skulle ikke være begrenset til dem alene. Gud hadde gitt dem livets brød for at de skulle bryte det for verden.

Pliktene i hverdagen

Denne oppgaven hadde de ikke fylt. Kristi ord var en bebreidelse mot deres selvskhet. For fariseerne var hans ord usmakelige. En av dem tenkte han skulle få ledet samtalen inn i andre baner. Han utbrøt med en skinnhellig mine, og meget salvesfullt: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike.» Denne mannen talte med stor selvsikkerhet, som om han selv var sikret en plass hos Gud. Hans holdning var den samme som vi finner hos en viss klasse mennesker: De gleder seg over at de er frelst ved Kristus. Men samtidig nekter de å innfri de elementære betingelsene som løftet om frelse grunner seg på. Hans sinnelag var som Bileams da denne ba: «Måtte jeg dø som de rettsindige dør, og til slutt få en lagnad som de!»³ Det fariseeren tenkte på, var ikke om han var skikket for himmelen, men hvilke gleder han skulle få nyte der. Hans innlegg var beregnet på å vende gjestenes oppmerksomhet bort fra tanken på deres plikter i den jevne hverdagen. Han var oppsatt på å lede deres tanker bort fra livet i dag for heller å dvele velbehagelig ved en begivenhet i en fjern framtid, nemlig de rettfærdiges

oppstandelse.

Kristus leste hjertet til denne hyklerin. Han festet derfor blikket på ham. Imens la han ut for selskapet om deres privilegier i nåtiden -- av hva art de var, og hvilken verdi de hadde. Han viste dem at hver enkelt hadde en gjerning å utføre nettopp i sin samtid. Dette var absolutt nødvendig for overhodet å kunne få del i den velsignede opplevelsen i framtiden.

«Det var en mann som ville holde et stort gjestebud, og han innbød mange.» Tiden kom da festen skulle avvikles. Da sendte verten tjeneren ut til de innbudte med en mer presis kunngjøring: «Kom, nå er alt ferdig!» Men det var en forbausende likegladhet som ble lagt for dagen. «De begynte å unnskyldte seg, den ene etter den andre. En sa: 'Jeg har kjøpt et jordstykke og må ut og se på det. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.' En annen sa: 'Jeg har kjøpt fem par okser og skal ut og prøve dem. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.' Og en tredje sa: 'Jeg har nettopp giftet meg, så jeg kan ikke komme. '»

Ikke en av disse unnskyldningene var grunnet på en virkelig nødvendighet. Mannen som «nødvendigvis» måtte gå ut for å se på åkeren, hadde jo allerede kjøpt den. Han hadde det travelt med å «gå ut og se på den» av en eneste grunn: Hele hans interesse var oppslukt av denne nyanskaffelsen. Med oksene var det på samme måten. Også de var allerede kjøpt. Dette med å «prøve» dem var helt og holdent et påskudd for å kunne dyrke sine egne interesser. Den tredjes unnskyldning hadde like lite av virkelig vektige grunner å bygge på. Den omstendigheten at vedkommende gjest hadde giftet seg, var så visst ingenting som behøvde å hindre ham fra å komme til gjestebudet. Han kunne da bare ha tatt hustruen med seg. Også hun ville ha vært meget velkommen. Men saken er den at han hadde sine egne planer. Han hadde sine egne former for underholdning. Og disse var mer etter hans smak enn det festmåltidet han hadde lovt å være med på. Han hadde lært seg til å finne glede i et helt annet selskap enn det verten kunne by

på. Denne gjesten ba forresten ikke en gang om unnskyldning for sitt forfall. Han hadde ikke så pass høflighet at han gadd å anføre et virkelig påskudd for sitt avslag. «Derfor kan jeg ikke komme,» sier han. Men dette «kan ikke» er kort og godt en lett omskrivning av den egentlige sannheten: «Jeg er likeglad» -- «Jeg gidder ikke».

Innbydelsen ble skjøvet til side

Alle utfluktene røper at de innbudte hadde forkjærlighet for helt andre ting. Og disse «andre ting» var blitt til et besettende hovedmoment i deres liv. De fortrengte alt annet. Til og med denne innbydelesn som de med et løfte hadde bundet seg til, ble vilkårlig skjøvet til side. En slik hensynsløs likegyldighet var ingenting mindre enn en blodig fornærmelse mot den sjenerøse vennen som hadde innbudt dem.

Ved den store festmiddagen fremstiller Kristus de velsigner, sene han byr menneskene gjennom sitt glade budskap. Han er faktisk selv den store festgaven som bys fram for gjestene. Han er det brødet som kommer ned fra himmelen. Fra hans egen person flyter det formelig ut strømmer av frelse. Herrens budbærere hadde tidlig kunngjort for jødene når og hvordan Kristus skulle komme. De hadde pekt på Kristus som det «Guds Lam, som bærer verdens synd».4 I det gjestebudet Gud arrangerte for dem, bød han dem den største gave himmelen overhodet kunne gi, en gave som overgår all menneskelig beregning. Det var Guds kjærlighet som hadde dekt det strålende festbordet. Det var den som hadde sørget for et bugnende vell av gode ting. «Den som spiser av dette brød,» sa Kristus, «skal leve til evig tid.»5

Men ett er nødvendig for virkelig å ta imot innbydelsen til evangeliets festmåltid. De innbudne må la alle verdslige interesser underordne seg dette ene, nemlig å anta Kristus og hans rettferdighet. Gud ga alt for menneskets

skyld. Til gjengjeld ber han mennesket om å tjene ham og å gi denne tjenesten forrang framfor alle jordiske og selviske interesser. Gud kan ikke ta imot et delt hjerte. Det hjertet som er fylt av kjærlighet til jordiske ting, kan ikke samtidig gi seg over til Gud.

Her er en lærdom med gyldighet for evige tider: Vi skal følge Lammet hvor det går. Kristi førerskap er det som må velges. Hans selskap må settes høyere enn selskapet med noen venner på jorden. «Den som elsker far eller mor mer enn meg, er meg ikke verd. Den som elsker sønn eller datter mer enn meg, er meg ikke verd.»⁶

Rundt familiebordet var det gjerne slik på Kristi tid at de som brøt det daglige brødet, gjentok disse ordene: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike.» Men Kristus viste hvor vanskelig det egentlig var å finne gjester til det bordet som var blitt dekt med gaver til en så uendelig høy pris. De som hørte hva han sa, visste at de hadde vraket innbydelsen til nådens bord. Hele deres lyst sto til verdslig eiendom, rikdom og fornøyelser av denne verden. Alle som en søkte de en utflukt.

Slik er det også i dag. Se igjen på de tomme unnskyldningene som ble ført i marken for å avvise innbydelsen. De dekker hele rekken av unnskyldninger som stadig tjener til å avslå evangeliets sjenerøse tilbud til menneskene. Folk er straks klare til å unnslå seg: De kan ikke ødelegge sine sjanser til verdslig vinning. Å føye seg etter evangeliets krav ville bety et alvorlig handikap for deres «lovende framtid». Saken er den at de regner sine timelige interesser som langt mer verdifulle enn de evige. Underlig nok: akkurat de velsignelsene de har fått av Gud, blir en hindring, en skillemur mellom dem og deres Skaper, deres Gjenløser. De kan ikke finne seg i å bli avbrutt i sine verdslige forretninger. Derfor sier de til nådens budbringer: «Det er nok for i dag. Gå, men når jeg får god tid, skal jeg tilkalle deg igjen.»⁷ Andre gjør stort vesen av de vanskelighetene det ville føre med seg i deres sosiale livsforhold om de skulle ta imot kallet fra Gud. De sier at de

ikke kan tåle å forstyrre sitt forhold til slekt og venner. Slik viser de at de er nøyaktig lik menneskene som beskrives i lignelsen. Festens Herre betrakter deres tomme unnskyldninger som et tegn på forakt for hans guddommelige innbydelse.

Så var det mannen som sa: «Jeg har nettopp giftet meg, så jeg kan ikke komme.» Han står for en stor gruppe mennesker. Det er nemlig slett ikke få som lar deres ektemake hindre dem i å akte på kallet fra Gud. Mannen sier: «Jeg kan da ikke følge min overbevisning om hva som er min plikt all den stund min kone er imot det. Hennes innflytelse ville gjøre det ytterst vanskelig for meg å gjennomføre en slik livsplan.» I et annet tilfelle er det hustruen som hører det nådige kallet: «Kom, for nå er det ferdig.» Men så er det hennes tur til å unnslå seg: «Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.» Det hun videre sier, kan uttrykkes omtrent slik: «Som du nok vet, har mannen min blankt avslått innbydelsen deres. Han sier at hans forretning gjør det absolutt umulig å akseptere den. Men jeg må jo følge min mann i alt. Derfor kan heller ikke jeg komme -- dessverre.»

I et annet tilfelle er det barnas hjerter som blir sterkest påvirket. De ønsker virkelig å si ja og komme. Men naturligvis holder de også av far og mor. Og siden nå disse ikke tar noe hensyn til kallet fra evangeliet, mener barna at heller ikke de kan komme. «En kan da ikke vente noe slikt av meg under slike forhold,» sier den pietetsfulle sønn eller datter. Og følgelig videre: «Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.»

De forkastet Kristi kjærlighet

Alle disse nekter å gi etter for Frelserens kall simpelthen fordi de frykter for splittelse i familiekretsen. De har fått denne underlige ideen: med å nekte å adlyde Gud sikrer de fred og timelig framgang i hjemmet. Dette er en sørgelig illusjon. De som sår selvishet, vil hørte selvishet. Ved å

forkaste Kristi kjærlighet forkaster de samtidig alt det som overhodet kan gi renhet og stabilitet i kjærlighetsforhold mellom mennesker. De vil derved ikke bare miste himmelen, men de vil heller ikke få noen sann nytelse av den verdslige gleden de ofret himmelen for å nyte en kort stund.

I lignelsen gikk det videre for seg på denne måten arrangøren av festen fikk snart vite hvordan hans innbydelse var blitt behandlet. Han ble harm og sa til tjeneren. «Gå straks ut på byens gater og streder, og hent inn de fattige og vanføre og blinde og lamme.»

Godseieren vendte seg altså bestemt bort fra dem som hadde ringeaktet hans gavmildhet. I stedet innbød han en klasse mennesker som ikke hadde overflod av alt, folk som ikke eide hus og mark. Han vendte seg til dem som var fattige og sultne og derfor ville sette virkelig pris på hans rike gaver. «Tollere og skjøger», sa Kristus, «kommer før inn i Guds rike enn dere.»⁸

Det finnes blant mennesker ynkelige vesener som alle andre vender seg bort fra med forakt. Men de er ikke for lavtstående eller elendige til at den guddommelige kjærlighet kan feste sin oppmerksomhet ved dem. Kristus lengter etter at trette, bekymrede og undertrykte mennesker skal komme til ham. Han lengter etter å gi dem et lys, en glede og en fred som ikke er å finne noe annet sted. Nettopp synderne er gjenstand for hans dype, alvorlige medynk og kjærlighet. Han sender ut sin Hellige Ånd for å omfatte dem med lengtende ømhet og for om mulig å dra dem til seg..

Tjeneren som brakte inn de fattige og blinde, rapporterte følgende til Sin herre: «Det er gjort som du sa, men det er ennå plass.» Da sa herren til tjeneren: «Gå ut på veiene og stiene og nød folk til å komme inn, så mitt hus kan bli fullt!»

Her pekte Kristus fram mot evangeliseringsverket utenfor

jødedommens snevre område, over gater og streder og ut i den vide verden.

I lydighet mot denne befalingen proklamerte Paulus og Barnabas til jødene: «'Det var nødvendig å forkynne Guds ord til dere først. Men siden dere avviser det og selv ikke finner dere verdige til det evige liv, så går vi nå til hedningene. For dette er Herrens befaling til oss: Jeg har satt deg til et lys for folkeslag, for at du skal bringe frelse helt til jordens ende.' Da hedningene hørte dette, gledet de seg og lovpriste Herrens ord, og all som var bestemt til evig liv, kom til troen.»⁹

Herren står for døren

Det evangeliske budskapet Kristi disipler forkynnte, gjaldt hans første komme til verden. Det brakte menneskene evangeliet om frelse ved troen på ham. Det pekte også fram til hans annet komme i herlighet for å forløse sitt folk. Og det stilte fram for menneskene et stort håp: Gjennom tro og lydighet skulle de dele de helliges arv i lysets rike. Dette glade budskapet forkynnes også i dag for verden. Og sammen med det går nå forkynnelsen om Kristi annet komme som en nær forestående begivenhet. Tegnene han selv ga på sitt komme, er gått i oppfyllelse. Og ut fra det Guds Ord lærer oss, kan vi vite at Herren står for døren. I Åpenbaringen forutsier Johannes at budskapet skal gå ut til verden like før Kristi annet komme. Han så en «engel som fløy høyt oppe under himmelhvelvet. Han hadde et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden, for alle nasjoner og stammer, tungemål og folk. Han ropte med høy røst: 'Frykt Gud og gi ham æren! For nå er timen kommet da han skal holde dom'». ¹⁰

I profetien går advarselen om dommen sammen med andre budskaper for den samme tid. Og umiddelbart etter dette følger Menneskesønnens komme i himmelens skyer. Forkynnelsen av dommen er selve forkynnelsen om Kristi annet komme som en umiddelbart forestående begivenhet. Og

denne forkynnelsen kalles det evige evangelium. Slik viser det seg at budskapet om Kristi annet komme, og forkynnelsen av at den står like for døren, utgjør en vesentlig del av evangeliet.

Bibelen uttaler at menneskene i de siste dager vil være helt oppslukt av verdslige foretagender, fornøyelser og jakt etter penger. De vil være blinde for evige virkeligheter. Kristus sier: «Som det var i Noahs dager, slik skal det være når Menneskesønnen kommer. For i tiden før storflommen spiste og drakk de, giftet seg og giftet bort, like til den dag da Noah gikk inn i arken, og de skjønnte ingenting før flommen kom og tok dem alle. Slik skal det også være når Menneskesønnen kommer.»¹¹

Slik er det nettopp i dag. Menneskene styrter av sted i sitt ville jag etter vinning. De gir seg over til selvet, som om det ikke skulle finnes noen Gud, noen himmel eller noe liv etter dette. I Noahs dager ble advarselen om flommen kunngjort for å få folk til å stanse opp i sin ondskap. Advarselsbudskapet skulle vekke dem opp til anger. Slik er det også meningen at budskapet om Kristi snare komme skal vekke våre samtlige opp fra deres søvndyssende fordypning i verdslige interesser. Det skal riste dem våkne, skake dem opp til erkjennelse av de åndelige realitetene og gjøre dem menneskelig følsomme overfor den store innbydelsen til Herrens festbord.

Evangeliets gledesbud skal gå ut til hele verden, til «alle nasjoner og stammer, tungemål og folk»¹² Det siste budskapet med advarsel om dom og tilbud om nåde skal lyse opp hele jorden med sin herlighet. Det skal nå alle klasser av mennesker -- rik og fattig, høy og lav. «Gå ut på veiene og stiene og nød folk til å komme inn, så mitt hus kan bli fullt.» Det er Kristi ord til budbærerene.

Verden går mot undergangen av mangel på evangeliet. Det eksisterer en hunger etter Guds Ord. Få er de som preker Ordet ublandet med

menneskelige tradisjoner. Riktignok har menneskene Bibelen i sine hender. Men de får ikke tak i velsignelsene som Gud har lagt ned i den til deres beste. Herren kaller sine tjenere til å gå til menneskene med hans budskap. Ordet om det evige liv må bringes til dem som er i ferd med å gå til grunne i sine synder.

Dagsordren fra Kristus

Befalingen om å gå ut på gater og strender er dagsordren fra Kristus til hver den som han kaller til å gjøre tjeneste i hans navn. Hele verden er virkefelt for Kristi tjenere. Hele den menneskelige familien er innbefattet i deres prestesogn. Herren ønsker at hans ord om nåden skal innprentes i hvert menneskes bevissthet.

Dette må i stor utstrekning skje ved personlig arbeid. Det var også Kristi egen metode. Hans arbeid besto vesentlig i personlige samtaler. Han hadde en usvikelig respekt for arbeidet fra mann til mann. Gjennom dette ene mennesket du har riktig kontakt med, kan du nå ut til tusener. Vi skal ikke vente til menneskene kommer til oss. Vi må gå til dem der hvor de er. Når Ordet er forkynt fra prekestolen, er arbeidet bare så vidt begynt. Det finnes skarer av mennesker som aldri vil bli nådd av evangeliet med mindre det bæres til dem individuelt og personlig.

Invitasjonen til gjestebudet ble først gitt til det jødiske folket. Dette folket var en gang selv blitt kalt til å stå som lærere og ledere blant menneskene. I deres hender var de profetiske bokrullene med forutsigelsene om Kristi komme til verden. Til dem hadde Gud betrodd den symbolske tjenesten som dannet forbildet på Kristi misjon. Hadde disse prestene og dette folket aktet på kallet, ville de nå ha slått følge med Kristi budbærere idet de gikk ut med evangelie-innbydelsen til verden. Sannheten var blitt sendt til dem for at de skulle sende den videre. Da de nektet å ta imot kallet,

ble det båret videre til de fattige, vanføre, blinde og halte. Tollere og syndere tok imot innbydelsen. Når så evangeliets kall gikk ut til hedningene, var det den samme arbeidsplanen som ble satt i verk. Og slik er det stadig. Budskapet skal først gis på «veiene». Det vil her si til mennesker som har en aktiv del i arbeidet i verden, nemlig folkets lærere og ledere.

«Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder»

La Herrens budbærere ha dette klart for øye. Til hyrdene for flokken, lærerne med guddommelig oppdrag, bør det komme som et ord vel verd å merke seg. De som hører til de høyere klassene i samfunnet, skal søkes ut med øm hengivenhet og broderlig aktelse. Dette gjelder mennesker i forretningslivet, mennesker med høye tillitsverv, mennesker med stor skapende evne, mennesker med vitenskapelig innsikt, med genial begavelse, evangeliske ledere som ennå ikke kjenner til de særlige sannhetene for vår tid -- disse bør være de første til å få høre kallet. Til dem må innbydelsen nå bli gitt.

Det er et arbeid å utføre for de rike- De trenger til å bli vekt opp til erkjennelse av sitt ansvar som et folk som er betrodd gaver fra himmelen. De må bli minnet om at de har et regnskap å avlegge overfor ham som skal dømme levende og døde. Den rike trenger til at du arbeider for ham i kjærlighet og gudsfrykt. Altfor ofte setter han sin lit til rikdommen, og han føler ikke sin fare. Hans indre syn bør vendes i retning av ting som har varig verdi. Han trenger å erkjenne den absolutte autoriteten som ligger hos den eneste virkelig Gode. Kristus sier: «Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile! Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er tålsom og ydmyk av hjertet; og dere skal finne hvile for deres sjeler. For mitt åk er godt, og min byrde lett.»¹³

De som står høyt i verden på grunn av utdannelse, rikdom eller yrke,

blir ofte forsømt. Det er sjelden noen snakker personlig med dem om det som angår frelsen. Mange kristne arbeidere betenker seg på å henvende seg til disse klassene i samfunnet. Men slik bør det ikke være. Om et menneske holdt på å drukne, ville vi ikke bare stå rolig og se på mens det gikk til grunne, simpelthen fordi det dreide seg om en advokat, forretningsmann eller dommer. Om vi så folk styrte framover mot et bokstavelig stup, ville vi ikke ha noen betenkeligheter med å drive dem tilbake, hva deres yrke eller samfunnsmessige stilling enn måtte være. Da burde vi like lite betenke oss på å rope et varsku til mennesker om farene som truer deres åndelige liv.

Ingen bør forsømmes som følge av den sterke tilknytningen de viser til verdslige ting. Mange i høye stillinger i samfunnet har sorg på hjertebunnen, og de er dødsens trette av tomheten i sitt liv. De lengter etter en fred som de ikke har. I de aller høyeste lag av samfunnslivet er det dem som hungrer og tørster etter frelse. Mange ville ta imot hjelp om bare Herrens arbeidere ville gjøre en personlig henvendelse til dem. Men det må altså foretas på en vennlig måte og med et hjerte som selv først er blitt bløtgjort ved Kristi kjærlighet.

«Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

Framgangen for evangeliets budskap avhenger ikke av lærde taler, veltalende vitnesbyrd eller dype argumenter. Den avhenger av enkelheten i budskapet og den grad av tilpasning det har til behovet hos menneskesjeler som hungrer etter livets brød.

«Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» Her roper sjelen ut sin lengsel etter Gud.

Tusener kan nås på den enkleste og mest likeframme måte. De intellektuelle -- disse som verden betrakter som sine mest begavede menn og

kvinner -- blir ofte oppmuntret ved noen enkle ord fra en som elsker Gud og kan tale om dette liksom naturlig som verdens mennesker snakker om noe som interesserer dem.

Ord som er vel gjennomtenkt og grundig studert, har ofte liten virkning. Men den enkle måten et sant Guds barn taler på, har makt til å åpne hjertedører som lenge har vært stengt.

La den som arbeider for Kristus, huske at det ikke skal skje i egen kraft. La ham trenge fram for Guds trone, fullt forvissnet om at han kan frelse. La ham kjempe med Gud i bønn og så benytte alle de midler Gud har gitt ham. Den Hellige Ånd står til hans rådighet. Tjenende engler vil stå ved hans side for å gjøre inntrykk på hjertene.

Hvis lederne og lærerne i Jerusalem hadde tatt imot sannheten Kristus brakte, for et nisjonscenter byen deres da ville ha blitt! Det frafalne Israel ville blitt omvendt. En veldig arme ville ha vært samlet for Kristus. Og hvor hurtig kunne de ikke ha brakt evangeliet til alle deler av verden! Slik også nå. Hvis mennesker med innflytelse og stor dugelighet kunne vinnes for Kristus, ville et stort arbeid bli utført. Falne ville bli reist opp, forstøtte samlet og frelsens budskap forkynt vidt og bredt. Raskt kunne innbydelsen gå ut og gjestene bli samlet omkring Herrens bord.

Men vi må ikke tenke så mye på de store og begavede menneskene at vi forsømmer de fattige. Kristus sier til sine sendebud at de også skal gå ut på veiene og ved gjerdene, dvs. til de fattige og laverestilte klasser. I smugene og bakgatene i storbyene og isolerte steder på landet bor det familier og enslige. Kanskje de er fremmede i et fremmed land, uten kontakt med noen menighet. De føler kan hende at Gud har glemt dem. De vet ikke hva de skal gjøre for å bli frelst. Mange er falt i synd. Mange er fortvilelsen nær. De er tynget ned av lidelse, mangel, vantro, håpløshet. De lengter etter å finne

lindring for alt det som plager dem, og Satan frister dem til å søke den i slike fornøyelser som fører til ruin og død. Han lokker dem med forbuden frukt, og resultatet blir enda bitrere erfaringer. De gir penger ut for det som ikke er brød og sin daglønn for det som ikke kan mette.

Vi må se på disse menneskene som en del av den eiendom Kristus har løskjøpt. Hans innbydelse lyder slik: «Hør, alle som tørster, kom hit og få vann! Kom, dere som ikke har penger! Kjøp korn, så dere kan spise, ja, kom og kjøp uten penger, uten betaling vin og melk! ... Hør, ja bare hør på meg, så skal dere få spise det som godt er, og fryde dere over fete retter. Vend øret hit og kom til meg, hør, så skal dere få leve.»¹⁴

Gud har befalt oss å ta oss av de fremmede, de forstøtte og slike som har liten moralsk kraft. Mange som virker helt likegyldige overfor religiøse spørsmål, lengter faktisk etter fred og hvile. Selv om de kan være sunket aldri så dypt, er det mulig å redde dem.

Fortell om den store Leges kjærlighet

Kristi tjenere må følge hans eksempel. På sin vandring fra sted til sted trøstet han de lidende og helbredet de syke. Deretter la han fram for dem de herlige sannhetene som hørte hans rike til. Slik skal også hans etterfølgere gjøre. Når du forsøker å lindre deres fysiske smerter, blir det banet en vei slik at du også får anledning til å gjøre noe for dem på det åndelige plan. Du kan peke på den korsfestede Frelseren og fortelle om den store Leges kjærlighet, han som alene har makt til å helbrede.

Fortell de motløse som har gått seg vill, at de ikke må fortvile. Selv om de har feilet og ikke vært som de skulle, vil Gud mer enn gjerne hjelpe dem. Ja, det blir til og med sagt at det er hans frelses fryd. Han gleder seg over å få noe ut av et materiale som ser håpløst ut -- disse som før var Satans

redskaper, men nå blir beviser på hva Guds nåde kan utrette. Fortell dem at alle kan bli helbredet og rensset. Det er en plass for dem ved Herrens bord. Han venter for å by dem velkommen.

De som går ut på veiene og ved gjerdene, vil finne andre -- med vidt forskjellig karakter -- som også trenger hjelp. Det er slike som lever opp til det lyset de har, og tjener Gud så langt de forstår. Men de er klar over at noe bør gjøres for dem selv og dem som bor omkring dem. De lengter etter å få bedre kjenn skap til Gud, for hittil er det bare små glimt av et større lyset som har nådd dem. Gråtende ber de Gud om å sende dem den velsignelsen de ved tro ser langt borte. Mange av disse bor i storbyene og er omgitt av ugudelighet på alle kanter. En del av dem lever i trange kår og blir knapt nok lagt merke til. Mange av dem har ingen kontakt verken med predikanter eller menigheter. Men der de lever i elendige boliger, vitner de for Gud. De har kanskje hatt lite lys og små anledninger til å få en kristelig oppdragelse, men tross fattigdom, hunger og kulde prøver de å hjelpe andre. La dem som forvalter Guds frie nåde, finne disse, besøke deres hjem og ved kraften fra Den Hellige Ånd hjelpe dem i deres nød. Studer Bibelen sammen med dem, og be enkelt og liketil, slik som Ånden dikterer. Kristus vil gi sine tjenere et budskap som vil være himmelbrød for sjelen. De dyrebare velsignelsene vil gå fra hjerte til hjerte, fra familie til familie.

Befalingen i lignelsen om å nøde «dem til å komme inn» er ofte blitt mistolket. Noen har ment det betyr at vi skal tvinge menneskene til å ta imot evangeliet. Men det viser heller at innbydelsen er av aller største betydning, ja, at faktisk alt står eller faller med dette ene: om vi tar imot den. Evangeliet bruker aldri tvang for å lede mennesker til Kristus. Budskapet lyder: «Alle som tørster, kom hit og få vann!»¹⁵ «Ånden og bruden sier: 'Kom!' ... og den som vil, skal få livets vann for intet.»¹⁶ Kraften i Guds kjærlighet og nåde tvinger oss til å komme.

Frelseren sier: «Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min

røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg.»¹⁷ Jesus lar seg ikke avvise med forakt eller blir skremt av trusler, men fortsetter å lete etter de fortapte. Han sier: «Hvordan kan jeg oppgi deg?»¹⁸ Selv om det ufølsomme hjertet kaster vrak på hans kjærlighet, kommer han tilbake og roper enda mer inntrengende: «Se, jeg står for døren og banker.» Den seirende kraft i hans kjærlighet kan de ikke stå seg mot, og de kommer. Og til Kristus sier de: «Du bøyer deg ned og gjør meg stor.»¹⁹

Kristus vil gi sine budbærere den samme ømme kjærligheten han selv har når han leter etter de tapte. Vi skal ikke bare si «kom». Noen hører kallet, men ørene deres er så tilstoppet at de ikke får tak i meningen. Øynene deres er for uklare til å se at det venter dem noe godt. Mange erkjenner sin skrøpelighet. De sier som så: Bry dere ikke om meg! La meg være i fred! Men arbeiderne må ikke gi opp. Med en øm, medlidende kjærlighet må de forsøke å oppmuntre de mismodige og hjelpeløse. Gi dem ditt mot, ditt håp, din styrke. Overtal dem til å komme. «Dem som tviler, skal dere ha barmhjertighet med. Andre skal dere redde ved å rive dem ut av ilden.»²⁰

Hvis Guds tjenere vil gå sammen med ham i tro, vil han gi budskapet kraft. De vil bli satt i stand til å tale om hans kjærlighet og faren ved å forkaste Guds nåde med slik kraft at menneskene blir nødt til å ta imot evangeliet. Hvis bare menneskene utfører den delen Gud har pålagt dem, vil Kristus gjøre underfulle mirakler. Det kan skje like store forvandlinger med menneskehjertene i dag som i noen tidligere generasjon. John Bunyan holdt opp med å banne og drikke, og John Newton ga opp slavehandelen for å forkynne Kristus og ham korsfestet. Det er også mulig å redde en Bunyan og en Newton blant menneskene i dag. Når menneskelige krefter arbeider sammen med de guddommelige, kan det skje store ting. Slike som selv har sunket dypt, kan bli reist opp og bli et redskap i Guds hånd til å redde andre. På denne måte blir gudsbildet preget i sjelen. Så er det de som har hatt meget små anledninger og er kommet inn på dårlige veier simpelthen fordi de ikke kjente til noe bedre. Også for dem skal lyset skinne. Liksom Kristi ord lød til

Sakkeus: «I dag vil jeg ta inn hos deg»²¹ slik vil Ordet også lyde for dem. Og disse som ble regnet for å være forherdede syndere, vil vise seg å ha et hjerte ømt som et barns, fordi Kristus ned lot seg til å legge merke til dem. Mange som har gjort seg skyldig i grove synder, vil ta deres plass som har hatt anledninger i fleng, men ikke satt pris på dem. De vil bli regnet for Guds utvalgte, dyrebare i hans øyne, og når Kristus overtar sitt rike, vil de stå nærmest hans trone.

Men «se til at dere ikke avviser ham som taler!»²² Jesus sa : «Ingen av dem som var innbudt, skal få være med i mitt gjestebud.»²³ De hadde avslått innbydelsen, og ingen av dem ville få noen ny. Ved å forkaste Kristus forherdet jødene sine hjerter og ga seg så fullstendig i den ondes vold at det ble umulig for dem å ta imot Guds nåde. Slik er det også nå. Hvis vi ikke setter pris på Guds kjærlighet og lar den bli den herskende kraft i vårt liv, slik at vårt hjerte blir bløtgjort og ydmyket, går vi fortapt. Herrer kan ikke gi noe større bevis på sin kjærlighet enn han allerede, har gjort. Hvis ikke Kristi kjærlighet seirer i vårt hjerte, finne, det ikke noe annet middel vi kan nås ved.

Hver gang du betenker deg på å lytte til Guds nådekall, styrk er du din vantro. Hver gang du ikke lukker opp hjertedøren for Kristus, blir du mer uvillig til å gi akt på hans røst som taler. Del blir vanskeligere for deg å gi etter for Åndens milde stemme når den appellerer for siste gang. La ikke det samme bli sagt om deg som om det gamle Israel: «Efraim er bundet til gudebilder -- 12 ham bare fare!»²⁴ La ikke Jesus gråte over deg som han gråt over Jerusalem da han sa: «Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn som en høne samler kyllingene under sine vinger. Men dere vill, ikke. Så hør: Huset deres blir forlatt.»²⁵

Vi lever i en tid da det siste nådebudskapet, den siste innby deisen, lyder for menneskenes barn. Befalingen: «Gå ut på vei ene og stiene», er like ved å bli oppfylt. Kristi innbydelse vil gå til alle. Budbærerene sier: «Kom, nå

er alt ferdig.» Himmelen engler samarbeider fremdeles med menneskelige redskaper. Den Hellige Ånd søker på alle mulige måter å overtale deg til å komme Kristus venter å se tegn som tyder på at slåene trekkes fra og hjertedøren åpnes, så han kan komme inn. Engler venter på å bringe budskapet til himmelen om at enda en synder er funnet Himmelen hærskarer venter, ferdige til å slå på harpene og stemme i gledessanger fordi enda en sjel har tatt imot innbydelsen til evangeliets fest.

Kapittel 19

Hvor ofte skal vi tilgi?

Bygd over Matt 18,21-35

Peter var kommet til Kristus med dette spørsmål: «Hvor mange ganger skal min bror kunne forgå seg mot meg, og jeg likevel tilgi ham? Så mange som sju?» Rabbinerne begrenset sin tilgivelse til tre forseelser. Men Peter mente han skulle sette Kristi undervisning ut i livet. Derfor fant han det nødvendig å utvide det til sju. Det var jo fullkommenheteih tall. Men Kristus lærte at vi aldri må bli trette av å tilgi. «Ikke sju ganger, men jeg sier deg: sytti ganger sju!» sa han.

Deretter viste han hvilket grunnlag all tilgivelse bør hvile på- Og han pekte på faren ved å nære et sinnelag som ikke tilgir sin neste. I en lignelse fortalte han hvordan en konge behandlet sine tjenere i statsforvaltningen. Noen av disse tjenerne hadde hånd om veldige summer som hørte staten til. Kongen foretok prøver for å finne ut hvordan de røktet dette tillitsvervet. Da ble det ført fram for ham en mann hvis regnskap viste en gjeld til arbeidsherren på den enorme summen av ti tusen talenter. Han hadde ingenting å betale med, og etter skikken i landet befalte så kongen at han skulle selges med alt det han eide, for at betaling kunne skje. Men den skrekkslagne mannen falt ned foran ham og tigde ham om henstand: «Vær tålmodig med meg, så skal jeg betale alt sammenn!» ba han. Da ble herren rørt til medynk. Han slapp tjeneren fri og etterga ham hele gjelden

Men «utenfor møtte tjeneren en av de andre tjenerne, en som skyldte ham hundre denarer. Han grep fatt i ham, tok strupetak på ham og sa: Betal det du skylder! Men den andre falt ned for ham og ba: Vær tålmodig med

meg, så skal jeg betale deg! Men han ville ikke. Han gikk av sted og fikk kastet ham i fengsel, der han skulle sitte til han betalte sin gjeld. Da de andre tjenerne så hva som skjedde, ble de bedrøvet, gikk til sin herre og fortalte alt sammen. Da kalte herren ham for seg igjen og sa: Du usle tjener! Hele gjelden etterga jeg deg fordi du ba meg om det. Burde ikke også du vært barmhjertig mot din medtjener, som jeg var det mot deg? Og herren ble harm og overlot tjeneren til harde fangevoktere, inntil han hadde betalte alt han skyldte.»

Denne lignelse byr på detaljer som er nødvendige for å gjøre bildet fullstendig, uten for øvrig å ha noen spesiell betydning for en åndelig tolking. Det er ikke disse som bør fange vår oppmerksomhet. På den annen side blir store sannheter forkynt i lignelsen, og det er omkring dem vår oppmerksomhet bør konsentrere seg.

Guddommelige tilgivelse av synd

Benådningen fra kongen representerer den guddommelige tilgivelsen av synd. Kongen selv representerer altså Kristus. For også han ble beveget til medlidenhet og etterga sin tjener gjelden. Mennesket var under fordømmelse som følge av lovbrudd. Det kunne ikke frelse seg selv. Derfor kom Kristus til verden. Han kledde sin guddommelighet i menneskelighet og ga sitt liv, en rettferdig for de urettferdige. Han ga seg selv for våre synder, og til hver eneste menneske sjel byr han fram sin frie tilgivelse kjøpt ved hans eget blod. «Hos Herren er miskunn, hos ham el full forløsning.»¹

Dette er grunnen til at vi selv bør være barmhjertige mot våre medsyndere. «Har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre.»² «For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det.»³

I lignelsen tryglet skyldneren om henstand, og til det knyttet han et

løfte: «Vær tålmodig med meg, så skal jeg betale alt sammen.» Da ble dommen fullstendig opphevet. Det ble satt en strek over hele gjelden. Snart fikk han til og med en anledning til selv å følge eksempelet hans herre hadde gitt ham da han tilga ham alt. Han gikk ut og traff en medtjener som skyldte ham en ubetydelig sum. Selv hadde han fått en gjeld på ti tusen talenter ettergitt. Men her var en som skyldte ham en bagatell av hundre denarer. Men han som var blitt ettergitt så mye, behandlet sin med tjener på en helt annen måte. Mannen som skyldte ham de hundre denarene, tryglet om utsettelse akkurat som han selv hadde gjort. Men resultatet var langt fra det samme. Han som selv for så kort tid siden hadde fått tilgivelse, var alt annet enn ømhjertet og medlidende. Den barmhjertigheten han selv hadde møtt, hadde ikke fått øve noen innflytelse på ham. Han lot ikke sin medtjener nyte godt av den. Han aktet slett ikke på medtjenerens bønn om tålmodighet. Den utakknemlige tjeneren hadde bare en ting i tankene, nemlig den lille summen den andre skyldte ham. Han krevde hver øre han mente han hadde rett på. Slik satte han i verk en dom av samme slaget som den han selv så sjenerøst var blitt løst fra.

Guds nåde er en fri gave

Hvor mange er det ikke i dag som legger for dagen det samme sinnelaget! Da skyldneren tryglet herren om nåde, hadde han sikkert ikke noen riktig følelse av hvor stor gjelden hans egentlig var. Han var slett ikke klar over sin fullstendige hjelpeløshet. Han håpet å være i stand til å fri seg selv ut av vanskeligheten. «Vær tålmodig med meg,» sa han, «så skal jeg betale alt sammen!» Slik er det mange som håper at de ved sine egne gjerninger skal kunne gjøre seg fortjent til Guds yndest. De har ikke noe begrep om sin egen hjelpeløshet. De tar ikke imot Guds nåde som en fri gave, men søker heller å oppbygge seg selv i egenrettferdighet. Deres hjerter er ikke blitt knust og ydmyket som følge av synden. Derfor blir de fordringsfulle overfor andre og eier ikke noe tilgivende sinnelag i sitt forhold til dem. Deres egne synder mot Gud, sammenlignet med nestens synder mot

dem, er som ti tusen talenter i forhold til hundre denarer, altså et forhold som en million til en. Og likevel våger de å nekte å tilgi sine medmennesker.

I lignelsen kalte kongen den ubarmhjertige skyldneren til seg og sa til ham: «Du usle tjener! Hele gjelden etterga jeg deg fordi du ba meg om det. Burde ikke også du vært barmhjertig mot din medtjener, som jeg var det mot deg? Og herren ble harm og overlot tjeneren til harde fangevoktere, inntil han hadde betalt alt han skyldte. Slik,» sa Jesus, «skal også min himmelske Far gjøre med hver og en av dere som ikke helhjertet tilgir sin bror.» Den som nekter å tilgi andre, kaster derved samtidig bort hvert håp om selv å få tilgivelse. Men undervisningen som er nedlagt i denne lignelsen, må ikke misforstås. Det at Gud tilgir oss, reduserer ikke i minste måte vår plikt til å være lydige mot ham. Slik kan ikke vårt tilgivende sinnelag overfor andre på noen måte gjøre Guds krav til oss mindre rettferdig eller mindre bindende. I den bønne Kristus lærte disiplene sine å be, sa han: «Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere.»⁴ Med dette mente han ikke at vi, for å få tilgivelse for våre synder, må unnlate å gjøre våre rettferdige krav gjeldende overfor våre egne skyldnere. Riktignok skal vi ikke kaste dem i fengsel om de er ute av stand til å betale. De skal heller ikke undertrykkes eller behandles ukjærlig på andre måter. Og det til og med i tilfeller hvor deres manglende evne til å betale tilbake kanskje skyldes deres egen ukloke måte å stille seg på. Men på den annen side sier ikke lignelsen noe om at vi skal oppmuntre folk til dovenskap. Guds ord sier klart at dersom et menneske ikke vil arbeide, da «skal han heller ikke spise».⁵ Herren krever ikke at den som selv må slite tungt, skal støtte andre i deres lediggang. Hos mange er det en slem tendens til å sløse bort tiden. De gjør ingen alvorlige anstrengelser. Resultatet blir nød og fattigdom. Disse feil må rettes på av dem som begår dem. Ellers hjelper det ikke hva en gjør for dem. Det blir som å legge verdier i en hullet pung. Men det finnes også en uunngåelig og uforskyldt fattigdom. Vi skal vise øm medlidenhet med de ulykkelige. Vi skal behandle andre nøyaktig på samme måten som vi selv gjerne ville bli behandlet under lignende forhold.

Gjennom sitt redskap, apostelen Paulus, sier Den Hellige Ånd: «Når det da er trøst i Kristus, oppmuntring i kjærligheten, fellesskap i Ånden, og så sant det finnes medfølelse og barmhjertighet, så gjør nå min glede fullkommen: Vis enighet, stå sammen i kjærlighet, vær ett i sjel og sinn. Gjør ikke noe av selvhevdelse og tom ærgjerrighet, men vær ydmyke og sett de andre høyere enn dere selv. Tenk ikke bare på deres eget beste, men på de andres. Vis det samme sinnelag som Kristus Jesus!»⁶

Men synden må ikke betraktes på lettsindig vis. Herren har befalt oss ikke å tåle noe ondt som vil ramme vår bror. Han sier: «Dersom din bror gjør en synd mot deg, så tal ham til rette.»⁷ Synden skal nevnes ved sitt rette navn, og den skal stilles klart fram for den som har begått den.

Under innflytelse av Den Hellige Ånd pålegger Paulus Timoteus følgende: «Forkynn Ordet, stå klar i tide og utide, overbevis, tal strengt, tal trøst! Gi ikke opp når du lærer dem!»⁸ Og til Titus skriver han: «For det er mange som ikke vil underordne seg. ... De farer med tomt snakk og fører folk vill. ... Derfor skal du refse dem strengt, så de kan bli sunne i troen.»⁹

Kristus sa: «Dersom din bror gjør en synd, så gå til han og tal ham til rette på tomannshånd. Hører han på deg, har du vunnet din bror. Men hører han ikke, så ta med deg en eller to andre, for etter to eller tre vitners utsagn skal enhver sak stå fast. Hører han heller ikke på dem, så si det til menigheten. Men vil han ikke engang høre på menigheten, skal han være for deg som en hedning eller en toller.»¹⁰

Gud tar vare på sine barns interesser

Kristus lærer at vanskeligheter kristne imellom skal ordnes opp innenfor menighetens eget område. De bør ikke gå videre og bli lagt fram for

slike som ikke frykter Gud. Dersom en kristen er blitt forurettet av en bror, så bør han ikke søke rettslig hjelp hos de vantro. Han skal følge det råd Kristus selv har gitt. I stedet for å søke å få hevn skal han prøve å redde sin bror. Gud vil ta vare på deres interesser som elsker og frykter ham, og med full tillit kan vi overlate vår sak til ham som dømmer rettferdig. Noen ganger blir urett begått gang på gang. Overtrederen bekjenner nok sin feil. Men den forurettede blir etter hvert trett av dette. Han mener kanskje at han har tilgitt lenge nok. Dette hender bare så altfor ofte. Men Frelseren har gitt oss klare instruksjoner om hvordan vi skal gå fram mot de villfarne. «Dersom din bror gjør en synd mot deg, så tal ham til rette, og hvis han angrer, skal du tilgi ham.»¹¹ Støt ham ikke bort som om han ikke fortjente din tillit lenger. «Pass deg selv, så ikke du også blir fristet»¹²

Dersom dine brødre gjør noe galt, skal du tilgi dem. Når de kommer til deg med sin bekjennelse, skal du ikke si: «Jeg tviler på at de er ydmyke nok. Jeg kan ikke tro at de virkelig mener noe med sin bekjennelse.» Hvilken rett har du til å dømme dem, Som om du var i stand til å lese hjertene? Guds Ord sier: «Hvis han angrer, skal du tilgi ham. Ja, om han forgår seg mot deg sju ganger på samme dag, og sju ganger kommer til deg og sier: Jeg angrer, så tilgi ham.»¹³ Ja, ikke bare sju ganger, men sytti ganger sju -- det vil si like mange ganger som Gud tilgir deg.

Vi har selv Guds frie nåde å takke for alt. Det var nåde som i pakten med Gud skaffet oss vårt barnekår. Nåden i Kristus brakte vår forløsning, vår gjenfødelse og løftet oss opp til å bli arvinger sammen med ham. La denne nåden bli åpenbart også for andre.

Medmenneskelig sympati i hjertet

Gi ikke de feilende noen anledning til motløshet. La ikke noen fariseisk hardhjertethet komme inn og såre din bror. La ingen bitter tanke av forakt

stige opp i ditt sinn og forgifte hjertet. La ikke den svakeste tone av hån komme fram i din stemme. Tal ikke et ord av ditt eget onde forråd. Innta ikke noen holdning av likegyldighet. Vis ikke en mine av mistanke eller mistillit. Den minste antydning av alle disse ting kan bety undergang for en menneskesjel. Det dreier seg om din «yngre bror», den bortkomne sønnen. Han trenger en «eldre bror» med et hjerte fylt av medlidenhet. For selv har han et hjerte preget av menneskelighet. La ham få føle det sterke håndtrykket fra et medmenneske med virkelig medmenneskelig sympati i hjertet. La ham få høre en mild stemme, fri for selvgodhet, si : «Skal vi ikke be, til Gud sammen?» Gud vil gi dere begge en rik erfaring. Bønnen forener oss med hverandre og med Gud. Bønnen bringer Jesus til vår side. Til den vaklende, nedtrykte sjel gir den styrke til å seire over verden, over kjødet, over selveste djvelen. Bønn støter Satans angrep tilbake med triumf.

Vend deg bort fra all menneskelig ufullkommenhet. Vend heller ditt blikk mot Kristus. Da vil en guddommelig forvandling finne sted i karakteren. Kristi Ånd arbeider med ditt hjerte og lar det få likhet med hans eget bilde. La det så være din iver og glede å løfte Kristus opp. La tankens indre øye være rettet mot det «Guds lam, som bærer verdens synd».14 Og mens du går helt inn for dette arbeidet, så husk at «den som får en synder til å vende om fra sin gale vei, han redder en sjel fra døden og dekker over en mengde synder».15

«Men om dere selv ikke tilgir, skal heller ikke han tilgi det dere har forbrutt.»16

Ingenting kan unnskyldde et utilgivende sinnelag. Den som er ubarmhjertig mot andre, viser derved at han selv ikke har fått del i Guds tilgivende nåde. I og med tilgivelsen fra Gud blir hjertet til det villfarne mennesket trukket nær til det store hjertet som en uendelig kjærlighet springer ut fra. En flom av guddommelig medlidenhet flyter inn i synderens sjel, og fra ham strømmes den videre til andre. Den ømhet og barmhjertighet

Kristus har åpenbart i sitt eget dyrebare liv, vil også bli sett i livet hos dem som får del i hans nåde. «Den som ikke har Kristi Ånd, hører ham ikke til.»¹⁷ Han er fremmed for Gud og er ikke skikket til annet enn en evig atskillelse fra ham. Riktignok kan han en gang ha tatt imot tilgivelse. Men nå viser han i hvert fall at han forkaster Guds tilgivende kjærlighet. Han har skilt seg fra Gud og er i den samme tilstand som før han ble tilgitt. Han har tatt avstand fra sin tidligere anger. Og så hviler de gamle syndene på ham som om han ikke hadde angret i det hele tatt.

Men den store lærdommen i lignelsen finner vi i motsetningen mellom Guds medlidenhet og menneskets hardhjertethet. Vi skal lære å sette opp Guds tilgivende barmhjertighet som et forbilde og et mål for vår egen. «Burde ikke også du vært barmhjertig mot din medtjener, som jeg var det mot deg?»

Vi får ikke tilgivelse fordi vi selv tilgir, men idet vil tilgir, eller i samme grad som vi tilgir. Kilden til all tilgivelse er å finne i den ufortjenete kjærligheten fra Gud. Men det er i vår holdning til andre mennesker vi viser om vi har gjort denne kjærligheten til vår egen. Derfor sier Kristus: «For dere skal selv dømmes etter den dom dere feller over andre, og det skal måles opp for dere i det målet dere selv bruker.»¹⁸

Kapittel 20

Vinning som blir tap

Bygd over Luk 12,13-21

Kristus var i ferd med å undervise, og som vanlig hadde også andre enn disiplene flokket seg omkring ham. Han hadde talt til disiplene om de scenene de snart skulle få en aktiv del i. De skulle kunngjøre for verden sannhetene han hadde betrodd dem. Derved ville de komme i konflikt med denne verdens herskere. For hans skyld ville de bli stevnet for retten. De ville måtte stå fram for rådsherrer og konger. Han hadde sikret dem en visdom som ingen kunne stå seg mot. Hans egne ord hadde ofte nok beveget tilhørernes hjerter. De hadde brakt hans slu motstandere i alvorlig forlegenhet. Disse ordene vitnet klart om kraften fra den iboende Hellige Ånd, som han også hadde lovt å gi sine etterfølgere.

Men det var mange som ønsket denne nåden fra himmelen bare for å tjene sine egne selviske formål. De erkjente Kristi vidunderlige evne til å sette fram sannheten i et klart lys. De hørte løftet til hans etterfølgere om visdom til å tale i nærvær av landshøvdinger og konger. Ville ikke han stille til disposisjon sin makt i deres favør rent verdslig sett?

«En i mengden sa til ham: 'Mester, si til min bror at han skal dele arven med meg!'» Gjennom Moses hadde Gud gitt retnings. linjer angående overføring av eiendom. Den eldste sønnen fikk en dobbelt del av farens eiendeler¹, mens de yngre brødrene skulle dele likt. Mannen i vår tekst mener nå at broren har snytt ham for den arven som rettmessig tilkom ham. Hans egne anstrengelser for å sikre seg det han ser på som sin andel, har ikke ført fram. Men om nå bare Kristus vil tre inn til hans fordel, så vil uten tvil

det ettertraktede målet være innenfor rekkevidde. Han har jo hørt Kristi virkningsfulle tale til folket og hans høytidelige fordømmelse av fariseerne og de skriftlærde. Tenk om ord med en slik kraft og bæreevne kunne rettes mot hans bror! Da ville vel denne neppe kunne nekte å gi den forurettede de par. ten hans rettmessige arvelodd.

Et skattkammer av guddommelig kjærlighet

Slik hadde altså mannen mistolket Kristi høytidelige undervisning til folket. Derved hadde han lagt for dagen sitt eget selviske sinnelag. Han var bare i stand til å sette pris på den delen av Herrens ord som eventuelt kunne fremme hans egen timelige velferd. De. åndelige sannhetene hadde ikke fått noen plass i sinn og hjerte. Å vinne tilbake arven var for ham det altoverskyggende tema. Jesus, herlighetens Konge -- han som var såuendelig rik, men for vår skyld var blitt fattig -- gjorde sitt beste for å åpne for ham et skattkammer av guddommelig kjærlighet. Den Hellige Ånd tryglet ham om å bli en arving til det arvegodset som «aldri forgår og ikke flekkes til eller visner.»² Han hadde sett beviser på Kristi kraft. Nå var anledningen der til å tale et personlig ord til den store Læreren, riktig gi uttrykk for det inderlige ønsket som måtte ligge øverst i hans tankeliv. Men det gikk ham som det gikk mannen med avfallsraken i John Bunyans allegori. øynene var festet til jorden der nede. Kronen som hang over hodet på ham, fikk han ikke øye på. Liksom trollmannen Simon vurderte han Guds gave bare som et middel til verdslig vinning.

Frelserens misjon på jorden lakk mot slutten. Bare noen få måneder var ennå igjen til å fullføre det verket han var kommet for å gjøre: å grunnfeste sitt nåderike. Og likevel unnså ikke den menneskelige griskheten seg for å vende hans oppmerksomhet bort fra dette verket til fordel for et strids tema om noen stykker åkerland. Men Jesus ville ikke ha noen slike avledende manøvrer. Hans svar var ganske enkelt: «Venn, hvem har satt meg til å dømme eller skifte mellom dere?»

Jesus kunne naturligvis ha fortalt mannen rett ut hva som var riktig. Han visste utmerket godt hva det var i det aktuelle tilfellet. Men saken er den at de to brødrene var kommet i krangel simpelthen fordi de begge var griske og begjærlige. Det Kristus egentlig sa, var da dette: Det er ikke min oppgave å ordne opp i stridigheter av dette slaget.

Han kom til jorden i et helt annet ærend, nemlig å preke evangeliet og slik vekke menneskene opp til en erkjennelse av de evige realitetene.

Evangeliet om Guds nåde

I Kristi måte å takle denne saken på ligger det en lekse for alle som gjør tjeneste i hans navn. Da han sendte ut de tolv, sa han: «Der dere kommer, skal dere forkynne: Himmelriket er nær! Helbred syke, vekke opp døde, gjør spedalske rene, driv ut onde ånder. For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det.»³ De skulle ikke rydde opp i folks timelige affærer. Deres misjon besto i å overtale menneskene til å la seg forsone med Gud. I dette arbeidet lå deres makt til å velsigne menneskeheten. De! eneste botemiddel mot synd og sorg blant menneskene er Kristus. Evangeliet om hans nåde -- og dette alene -- kan heve den forbannelsen som hviler over samfunnet. Uretten blant rikfolk overfor fattigfolk, hatet blant de fattige overfor de rike, begge disse ondene har sin rot i selviskhet. Og denne kan bare ryddes ut ved lydighet mot Kristus. Han alene kan la det nye hjertet -- fylt med kjærlighet -- tre i stedet for det selviske hjertet fylt av synd. La Kristi tjenere forkynne gledesbudskapet med kraft fra den Ånd som ble sendt ned fra himmelen, og slik virke som han virket -- til velsignelse for menneskene. Da vil forbausende resultater bli oppnådd i arbeid med å velsigne og høyne menneskeslekten, resultater som det er absolutt umulig å nå ved rent menneskelig makt.

Herren rammet selve roten av ondet som forstyrret spørsmålstillers sinn. Og det samme gjelder alle lignende stridigheter. Han sa: «Pass dere for pengebegjær! For det er ikke det en eier, som gir livet, selv om en har overflod.»

«Og han fortalte dem en lignelse: Det var en gang en rik mann. Jorden hans hadde båret godt; og han tenkte: Hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke plass til avlingen min. Jo, nå vet jeg det: Jeg river ned låvene og bygger dem større, og der samler jeg kornet og alt jeg ellers eier. Så vil jeg si til meg selv: Nå har du mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro, spis, drikk og vær glad! Men Gud sa til ham: Uforstandige menneske! I natt kreves ditt liv tilbake. Hvem skal så ha det du har samlet? Slik går det med den som samler skatter til seg selv og ikke er rik i Gud.»

Gjennom lignelsen om den uforstandige rike mannen viste Kristus dårskapen hos dem som gjør verden til sitt ett og alt. Denne mannen hadde mottatt alt fra Gud. Solen hadde fått lov til å skinne over jordene hans. For dens stråler faller på rettferdige og urettferdige. Regnet fra himmelen strømmer ut over både gode og onde. Herren hadde fått plantene på gården til å gro og trives og markene til å kaste av seg grøde i rikt monn. Den rike mannen hadde bare ett problem: Hva skulle han gjøre med alle produktene? Låvene var fylt til taket, og han hadde ikke noe sted å lagre overfloden av avlingen. Ikke et øyeblikk tenkte han på Gud, som alle disse strømmene av velsignelser egentlig kom fra. Han fattet ikke at Gud hadde gjort ham til en husholder for sine goder i den hensikt at han skulle hjelpe de trengende.

Han hadde en velsignet anledning til å fungere som Guds egen utdeler av almisser. Men han tenkte utelukkende på det som kunne tjene til hans eget velvære.

Guds velsignelser til den rike mannen

Denne rike mannen ble saktens minnet om de fattige, om enken og den faderløse, om alle som lider nød. Det var så visst ingen mangel på steder hvor hans overflødige goder kunne finne avsetning. Det hadde vært en smal sak for ham å lette seg for en god slump av overfloden i en håndvending. Mangfoldige hjem kunne ha blitt hjulpet i sin skrikende nød. Mange sultne munnener kunne ha blitt mett. Mange nakne stakkarer kunne ha fått klær på kroppen. Mange sorgtunge hjerter kunne ha blitt glade, mange bønner fra sultende og forfrosne mennesker kunne ha fått sitt svar. Tonene fra lovsang og takkesang ville derved ha kunnet stige opp mot himmelen. Herren hadde lenge hørt bønnene fra de nødlidende. Og i sin godhet hadde han lagt til rette en utvei for fattigfolk.⁴ Rikelige forsyninger til dekning av de trengendes behov var blitt lagt opp i form av Guds velsignelser til den rike mann. Men han lukket dessverre hjertet for skriket fra de trengende. Til sine tjenere sa han bare: «Nå vet jeg det: Jeg river ned låvene og bygger dem større, og der samler jeg kornet og alt jeg ellers eier. Så vil jeg si til meg selv: Nå har du mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro, spis, drikk og vær glad!»

Denne mannen hadde ikke noe høyere mål enn dyrene som en vakker dag går til grunne. Han levde som om det ikke fantes noen Gud eller noen himmel, eller noe liv etter dette. Han levde som om alt han eide helt og holdent var hans eget, slik at han ikke sto i gjeld til noen, verken Gud eller mennesker. Det var den samme rike mannen salmisten tegnet et bilde av da han skrev: «Dåren sier i sitt hjerte: 'Det finnes ingen Gud.'»⁵

Denne mannen har stadig levd sitt liv og lagt sine planer med selvet for øye. Han ser at det er sørget rikelig for framtiden. Nå er det bare en ting å gjøre: å skaffe lagerplass for arbeidets frukter og nyte dem i fred og velbehagelighet. Han ser seg selv som en livets yndling blant menneskene. Han gir seg selv æren for hvor klokt han har båret seg at. Hans bysbarn akter ham høyt som en mann med sunn dømmekraft og alminnelig velstand. For

folk priser den som gjør seg selv til gode.⁶

Et helt liv verdiløst på et øyeblikk

Men «denne verdens visdom er uforstand i Guds øyne».⁷ Mens den rike mannen fantaserer om et langt liv med rike nytelser, har Gud lagt ganske andre planer. Til den utro husholderen kommer budskapet: «Uforstandige menneske! I natt kreves ditt liv tilbake.» Her er et krav som ingen pengesum kan kjøpe ham fri fra. De rikdommene mannen har samlet, er ikke mye verd som pant eller depositum for den som ville kjøpslå med selveste døden om henstand en kort stund. På et øyeblikk er alt det han har strevd et helt liv for å sikre seg, blitt aldeles verdiløst for ham. «Hvem skal så ha det du har samlet?» Selv de mest vidstrakte åkrene og de mest velfylte kornmagasinene er plutselig utenfor hans viljes kontroll. «Som en skygge går de sin vei. . . . De samler, men vet ikke hvem som får det.»⁸

Det eneste som nå kunne ha vært av noen verdi for ham i det hele tatt, har han ikke sikret seg. Ved å leve for selvet har han vraket den guddommelige kjærligheten som skulle flyte ut som en elv av barmhjertighet til trengende medmennesker. Slik blir det selve livet han har kastet vrak på. For Gud er kjærlighet, og kjærligheten er livet. Dette mennesket har satset på det jordnære mer enn på det åndelige, og sammen med alt annet som er bundet til jorden, må han vandre bort, gå tilintetgjørelsen i møte. «Med all sin herlighet skjønner mennesket ingen ting, likesom dyrene må det dø.»⁹

«Slik går det med den som samler skatter til seg selv og ikke er rik i Gud.» Bildet er sant for alle tider. Du kan legge dine planer med utelukkende selviske goder for øye. Du kan legge deg opp rikdommer og bygge deg hus så høye som fjell. Det gjorde også tårnbyggerne i det gamle Babel. Men du kan aldri bygge en mur så høy eller en port så sterk at du greier å stenge ute budet som bringer din dødsdom med seg. Belsasar holdt gjestebud i slottet

sitt. Han drakk vin og «priste ... sine guder av gull og sølv, kobber og jern, tre og stein». Men snart kom Den usynliges hånd fram og skrev på veggen ord som var en dødsdom. Lyden av fiendtlige armeer hørtes ved inngangen til palasset. «Samme natten ble Belsasar, kaldeerkongen, drept.»¹⁰

Å leve bare for seg selv er uvegerlig å gå til grunne. Begjærligheten, griskheten etter personlig vinning, avskjærer sjelen fra livet. Det er Satans ånd som inspirerer til bare å karre til seg selv. Det er Kristi ånd som inspirerer til å gi, å ofre egne goder til fordel for andre. «Og dette er vitnesbyrdet: Gud har gitt oss evig liv, og dette liv er i hans Sønn. Den som har Sønnen, eier livet; men den som ikke har Guds Sønn, eier ikke livet.»¹¹

Derfor sier han: «Pass dere for pengebegjær! For det er ikke det en eier, som gir livet, selv om en har overflod.»

Kapittel 21

En dyp kløft

Bygd over Luk 6,19-31

I lignelsen om den rike mannen og Lasarus viser Kristus at menneskene i dette livet avgjør sin evige skjebne- Gjennom en prøvetid her blir Guds nåde tilbudt hver eneste sjel. Men menneskene kan kaste bort sine anledninger ved å behage seg selv. Derved avskjærer de seg fra det evige livet. Ingen ny prøvetid vil bli innrømmet dem. Ved sitt eget valg har de lagd en uoverstigelig kløft mellom seg og Gud.

Denne lignelsen tegner en kontrast mellom de rike som ikke har gjort Gud til sitt støttepunkt, og de fattige som har gjort det. Kristus viser at tiden snart kommer da de to klassenes stilling vil bli snudd om. De som er fattige på denne verdens gods, men likevel stoler på Gud og er tålmodige i lidelse, vil en vakker dag bli opphøyd over dem som nå innehar de høyeste stillinger verden kan gi, men ikke har overgitt sitt liv til Gud.

«Det var en rik mann,» sa Kristus, «som kledde seg i purpur og fineste lin og levde i fest og glede dag etter dag. Men utenfor porten hans lå det en fattig mann som hette Lasarus, full av verkende sår. Han ønsket bare å få mette seg med det som falt fra den rikes bord.»¹

Den rike mannen hørte ikke til samme klasse som den urett ferdige dommeren. For den siste uttalte åpent sin ringeakt for både Gud og mennesker. Den rike mannen derimot gjorde krav på å være et Abrahams barn. Han behandlet ikke tiggeren med noen voldsomhet. Han forlangte ikke at han skulle komme seg vekk fordi synet av ham var ubehagelig. Om bare

dette ynke tillige, plagsomme eksemplaret av et menneske kunne finne trøst i å betrakte den rike mannen idet han toget inn gjennom portene sine, hadde rikmannen ingenting imot at han ble der. Men han hadde det selviske menneskets likegyldighet overfor sin lidende bror. .

Det fantes på den tiden ingen hospitaler hvor den syke kunne få pleie. De lidende og trengende var overlatt til deres varetekt som Herren hadde betrodd rikdom, nettopp for at de fattige skulle finne hjelp og sympati et sted. Slik lå også saken an for tiggeren og den rike mannen. Lasarus hadde virkelig behov for hjelp, for han var uten venner, hjem, penger eller mat. Men han ble simpelthen overlatt i denne ynkelige tilværelsen dag etter dag, mens den rike stormannen fikk alle sine behov tilfredsstilt. . Den ene hadde rik anledning til å lindre sin arme medskapnings nød, men han levde utelukkende for seg selv, akkurat slik så mange gjør i dag.

Husholder over Guds midler

Like ved siden av oss er det fortsatt mange som går sultne, nakne og hjemløse. Om vi forsømmer å gi av våre midler til disse trengende stakkarene, hviler det på oss en byrde av skyld som vi en dag vil måtte se i øynene. All begjærighet fordømmes som avgudsdyrkelse. All selvnytelse er en syndig handling i Guds øyne. Gud hadde satt den rike mannen til husholder over sine midler. Og det var hans plikt å ta seg av nettopp slike tilfeller som tiggeren Lasarus. Budet var gitt: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din makt.»² Og videre: «Du skal elske din neste som deg selv.»³ Den rike mannen var jøde, og han var vel kjent med Guds bud. Men han glemte at han var ansvarlig for måten han brukte sine betrodde midler og evner på. Herrens velsignelser hvilte over ham i rikt: mål, men han brukte dem på egoistisk vis til å vinne ære for seg selv, ikke for sin Skaper. Like stor som hans overflod var, like stor ble hans forpliktelse til å bruke sin rikdom til hjelp for menneskeheten. Slik var Guds befaling. Men den rike mannen hadde ingen tanker for sine forpliktelser

overfor Gud. Han lånte ut pengene sine og tok renter for lånet. Men han betalte ikke noen renter for det Gud hadde lånt ham. Han hadde kunnskap og talenter, men han utnyttet dem ikke. Han glemte ansvaret han hadde overfor Gud. Derfor brukte han alle kreftene på å more seg. Alt han var omgitt av -- både de stadige forlysteisene og vennenes ros og smiger -- tjente bare til selvisk nytelse. Så opptatt var han i selskap med vennene at han mistet hver følelse av ansvar for å samarbeide med Gud i hans nådeverk. Han hadde god anledning til å få en riktig forståelse av Guds Ord og sette lærdommene derfra ut i livet. Men det forlystelsessyke selskapet han valgte seg, opptok tiden i den grad at han glemte evighetens Gud.

Det kom en tid da en forandring inntrådte i forholdet de to mennene imellom. Den fattige hadde lidd dag etter dag, men han hadde holdt ut i tålmodighet og stillhet. Omsider døde han og ble begravd. Det var ingen som sørget over hans død, men gjennom sin tålmodighet hadde han vitnet for Kristus. Han hadde stått sin tros prøve. Og ved sin død fremstilles han som en som bæres av englene inn i Abrahams skjød.

Lasarus er et bilde på de fattige og nødlidende som tror på Kristus. Når basunen lyder og alle som er i gravene, hører Kristi røst og kommer fram, vil de få sin lønn. For deres tro på Gud var ikke bare en teori, men en levende virkelighet.

«Den rike døde også og ble begravd. Da han slo øynene opp i dødsriket, hvor han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus ved hans side. Han ropte: Far Abraham, forbarm deg over meg og send Lasarus hit, så han kan dyppe fingertuppen i vann og svale tungen min. For jeg pines i denne flammen.»⁴

I denne lignelsen møtte Kristus folket på deres egen grunn. Læren om en bevisst tilstand mellom døden og oppstandelsen hadde mange tilhengere

blant dem som lyttet til Kristi ord. Frelseren kjente til deres ideer, og han formet lignelsen på en slik måte at han kunne innprente viktige sannheter gjennom disse forutfattede meningene. Han holdt opp for tilhørerne et speil hvor de kunne se seg selv i sitt sanne forhold til Gud. Han brukte den fremherskende oppfatning til å meddele den tanken han ønsket å utheve i alles sinn, nemlig at ikke noe menneske blir bedømt etter sine eiendeler, for alt han har tilhører ham bare som et lån fra Herren. Misbruk av disse gavene vil stille ham i en lavere klasse enn det fattigste og mest plageole menneske som likevel elsker Gud og setter sin lit til ham.

Det er umulig å sikre sin sjels frelse etter døden

Kristus ønsker at hans tilhørere skal forstå følgende: Det er umulig for mennesker å sikre sin sjels frelse etter døden. «Husk, mitt barn,» lar han i denne fremstilling Abraham svare, «at du fikk dine goder mens du levde, og da fikk Lasarus det som var vondt. Nå trøstes han her, mens du er i pine. Og dessuten er det en dyp kløft mellom oss og dere, slik at ingen kan komme herfra og over til dere, om de så ville, og ingen fra dere over til oss.»⁵

Slik fremstilte Kristus det håpløse i å se fram mot en ny prøvetid. Dette livet er det eneste som er gitt mennesker når det gjelder å forberede seg for evigheten.

Den rike mannen hadde ikke gitt opp tanken på at han var et Abrahams barn. Og i den billedlige fremstillingen lar Kristus ham rope til ham om hjelp. «Far Abraham,» ba han, «forbarm deg over meg.» Han ba altså ikke til Gud, men til Abraham. Dermed viste han at han satte Abraham over Gud, og at han stolte på sitt forhold til Abraham som en vei til frelse. Røveren på korset rettet sin bønn til Kristus: «Husk på meg når du kommer i ditt rike!» sa han.⁶ Og øyeblikkelig kom svaret: «Sannelig sier jeg deg i dag [dvs. mens jeg ennå henger her på korset i ydmykelse og smerte]: Du skal være med

meg i Paradis.» (Slik står det i visse oversettelser. [Oversettets anmerkning])

Men den rike mannen ba til Abraham, og hans bønn ble ikke innvilget. Kristus alene er blitt «opphøyd ... [til] frelser og høvding, for å gi Israel omvendelse og syndstilgivelse».7 For «det er ikke frelse i noen annen».8

Den rike mannen hadde tilbrakt livet med å behage seg selv. For sent oppdaget han at han ikke hadde lagt seg opp noe forråd for evigheten. Han erkjente sin dårskap og tenkte på sine brødre som antakelig ville fortsette i samme stil som han selv. De ville leve for å behage sitt eget jeg. For å avverge dette kom han med en ny bønn: «'Så ber jeg deg, far, at du sender ham [nemlig Lasarus] til mine fem brødre hjemme hos min far for å advare dem, så ikke de også skal komme til dette pinens sted.' Men Abraham sa: 'De har Moses og profetene; de får høre på dem.' Han svarte: 'Nei, far Abraham, men kommer det noen til dem fra de døde, vil de omvende seg.' Abraham sa: 'Hører de ikke på Moses og profetene, så lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.'»9

Den rike mannen tryglet altså om at brødrene hans måtte få ytterligere bevismateriale. Men han fikk grei og klar beskjed om de faktiske forhold: Om brødrene fikk et slikt tilleggs bevis, ville de så likevel ikke la seg overbevise. Denne siste anmodningen fra den rike mannen kastet en skygge over Gud. Det var som om mannen hadde sagt: Om du bare hadde gått litt grundigere til verks da du advarte meg, så ville jeg ikke ha vært her nå. Men i svaret på denne anmodningen sier Abraham, ifølge allegorien, omtrent følgende: Dine brødre er blitt tilstrekkelig advart. Lys har de fått, men de har nektet å se. Sannhet i rikelig mengde er blitt stilt fram for dem, men de har nektet å høre.

Guds stemme lyder i Ordet

«Hører de ikke på Moses og profetene, så lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.» Sannheten i disse ordene trådte klart fram i den jødiske nasjons historie. Kristi siste mirakel -- og liksom kronen på det hele -- var å vekke opp Lasarus i Betania som hadde vært død i fire dager. Jødene fikk dette vidunderlige beviset på Frelserens guddommelige natur, men forkastet det. Lasarus sto opp fra de døde og gikk som et levende vitnesbyrd blant dem. Men de forherdet hjertene mot alle bevisgrunner. De søkte til og med å ta mannens liv.¹⁰

Loven og profetene er redskaper utvalgt av Gud til frelse for menneskene. Kristus sa: La dem akte på disse vitnene. Om de ikke hører på Guds stemme slik den lyder i Ordet, vil heller ikke et vitne vekt opp fra de døde bli påaktet.

De som retter seg etter Moses og profetene, vil ikke kreve noe større lys enn det Gud her har gitt. Men dersom menneskene forkaster lyset og ikke verdsetter anledningene de får, vil de heller ikke høre om en død skulle komme til dem med et budskap. Selv en slik bevis grunn ville ikke vær sterk nok til å overbevise dem. Saken er nemlig den at de som forkaster loven og profetene, har derved allerede forherdet hjertene i den grad at de vil forkaste ethvert lys.

Samtalen mellom Abraham og den en gang så rike mannen er billedlig. Lærdommen vi kan trekke fra den er denne: Hvert menneske har fått tilstrekkelig lys til å kunne utføre de pliktene som kreves av det. Et individs ansvar står i nøye forhold til anledningene og fortrinnene det har fått. Gud gir altså hver enkelt av oss både lys og nåde nok til å fullføre oppgavene han har gitt oss. Dersom et menneske unnlater å gjøre det som er dets plikt ifølge den lille mengden av lys det først har fått, ville en større mengde lys bare legge

for dagen utroskap og forsømmelse i å akte på og nyttiggjøre seg velsignelsene som alt var gitt. «Den som er tro i smått, er også i tro i stort, og den som er uredelig i smått, er også uredelig i stort.»¹¹ De som nekter å la seg opplyse av Moses og profetene og bare krever at et eller annet vidunderlig mirakel skal utføres, vil slett ikke la seg overbevise om deres ønske skulle bli oppfylt.

Lignelsen om den rike mannen og Lasarus viser hvordan de to klassene som har fått sin billedlige fremstilling i form av disse to mennene, vurderes i den usynlige verden. Det er ingen synd å være rik, om rikdommen ikke er blitt tilegnet ved urett. En rik mann blir ikke fordømt -- ganske enkelt -- for sin rikdoms skyld. Nei, det er i det øyeblikk han misbruker de betrodde midlene til selviske formål, at fordømmelsen rammer ham. Det var langt bedre om en slik hadde vært klok nok til å legge seg opp penger i Guds bank, det vil si å bruke dem i det godes tjeneste. Døden kan ikke rane rikdommene fra et menneske som slik legger an på å søke evige verdier. Et menneske derimot som hopper opp skatter for selvets skyld, kan ikke få noe med seg over dødens kløft. Han har vist seg å være en utro husholder. Her i livet nøt han kanskje godt av sin rikdom, men han glemte sine forpliktelser overfor Gud. Han forsømte å legge seg opp en skatt i himmelen.

Den rike mannen hadde så mange privilegier. Jesu fremstilling viser en mann som skulle ha utnyttet sine fortrinn på en ganske annen måte. Hans anstrengelser ville derved ha rukket helt over til den evige verden. Og stadig nye velsignelser ville ha vært følgen. Formålet med forløsningen er ikke bare å viske ut synden. Det er også å gi tilbake til mennesket de åndelige kraftressursene som et liv i synd har forkrøplet. Penger kan ingen ta med seg inn i det kommende livet. De er verdiløse der. Men de gode gjerningene som gjøres ved å vinne sjeler for Kristus, bringes med helt inn i de himmelske salene. Hva så med dem Som egoistisk bruker Herrens gaver på seg selv, mens de lar sine trengende medskapninger stå der helt hjelpeløse? Hva med dem som ikke gjør det minste for å fremme Guds verk i denne verden? Jo, de

er en skam for sin Herre og Mester. «De ranet fra Gud,» står det ved siden av navnene deres i himmelens bøker.

Den rike mannen hadde alt det penger kan skaffe. Men han eide ikke rikdommen som ville ha brakt orden i hans regnskap hos Gud. Han hadde levd som om alt det han hadde, var hans eget. Han hadde unndradd seg Guds kall og kravet en fattig, lidende menneskehet hadde på hans tjeneste. Men så kommer det til slutt et kall til ham som han ikke kan skyve overlegent til side. Det dreier seg om en makt hvis suverene krav det ikke går an å tvile på eller sette seg opp mot. Han får kort og godt ordre om å forlate områdene der hans husholderskap er definitivt forbi. Den en gang så rike mannen er plutselig blitt redusert til den ytterste og mest håpløse fattigdom. Det finnes ingen mulighet mer for å dekke hans nakenhet med Kristi rettferdighetsdrakt, vevd i selve himmelens herlige vevstol. Han som nylig vanket omkring i sine kostelige orientalske gevanter av rikeste purpur og fineste lin, er nå blitt så naken som det går an for et menneske å bli. Hans prøvetid er forbi. Ingenting brakte han med seg inn i denne verden. Ingenting kan han ta med seg ut av den.

Kristus løftet her på det hemmelige sløret som er selve menneskelivet. Han viste fram sitt dramatiske bilde for prester og prelater, for skrift kloke og fariseere. Se på dette, du som er rik på denne verdens gods, men fattig i Gud. Vil du ikke dvele tankefullt ved denne scenen? Det som er så høyt aktet blant mennesker, er avskyelig i Guds øyne. Kristus sier: «Hva gagner det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?»¹²

Lignelsen anvendt på den jødiske nasjonen

Da Kristus la fram lignelsen om den rike mannen og Lasarus, var mange blant jødene akkurat i rikmannens ynkelige stilling. De brukte

Herrens gods og gull til å behage selvet. Slik la de alt til rette for den skjebnesvangre dommen: «Veid er du på vekten og funnet for lett»¹³ Den rike mannen var blitt begunstiget med all timelig og åndelig velsignelse. Men han nektet å samarbeide med Gud i å utnytte disse velsignelsene. Slik var det også med jødefolket. Gud hadde gjort jødene til betrodd forvaltere av evige sannheter. Han hadde utpekt dem til å forvalte sin nåde. Hvert åndelig og timelig fortrinn hadde han gitt dem. Han hadde kalt dem til å føre disse velsignelsene videre til andre. Særlig opplysning var blitt betrodd dem om hvordan de skulle behandle sine brødre i nød, den fremmede innenfor deres porter og de fattige blant dem. De skulle ikke søke egen vinning, men huske på de nødstedte og dele med dem. Gud lovte. å velsigne dem i samsvar med den kjærlighet og barmhjertighet de la for dagen. Men de lignet den rike mannen. De rakte ingen hjelpende hånd ut for å lindre den timelige og åndelige nød hos en lidende menneskehet. Fulle av stolthet gikk de omkring og roste seg av å være Guds utvalgte folk. Men de dyrket aldeles ikke Gud. De satte all sin lit til dette at de var Abrahams barn. «Vi er av Abrahams ætt,» sa de hovmodig.¹⁴ Da krisen kom, ble det åpenbart at de hadde skilt seg fra Gud. De hadde satt sin tiltro til Abraham, som om han var deres Gud.

Kristus lengtet etter å la sitt lys skinne inn i formørkede sinn i den jødiske nasjon. Han sa til dem: «Var dere Abrahams barn, gjorde dere som Abraham. Men dere vil drepe meg -- en mann som har sagt dere sannheten, som han har hørt av Gud. Det gjorde ikke Abraham.»¹⁵

Kristus mente at en ættetavle ikke hadde noen kraft i seg selv. Han lærte at et åndelig slektskapsbånd overgår hvert naturlig slektskapsbånd. Jødene gjorde gjeldende at de nedstammet fra Abraham. Men de kom til kort i å gjøre Abrahams gjerninger. Derved viste de at de ikke var hans virkelige barn. Det åndelige slektskapet med Abraham viser seg bare i lydighet mot Guds stemme. Uten dette kan det ikke være tale om noen sann avstamning. Tiggeren hørte riktignok til en klasse som menneskene anser for å være mindreverdige. Men Kristus så på ham som en som Abraham godt kunne ha

tatt inn i sin nærmeste vennekrets. Den rike mannen var omgitt av all mulig luksus. Men likevel var han så uvitende at han satte Abraham der Gud skulle være. Han skulle ha satt en ganske annen pris på sine opphøyde privilegier. Han skulle ha gitt Gud lov til å forme sinn og hjerte. Da ville hans stilling ha blitt fullstendig annerledes. Slik var det også med det folket han representerte. Om de hadde svart riktig på Guds kall, ville deres framtid ha artet seg på en helt annen måte. De ville ha vist sant åndelig klarsyn. De hadde midler til rådighet, og Gud ville ha økt disse midlene slik at de ville ha blitt tilstrekkelige til å gi velsignelse og lys til en hel verden. Men de hadde skilt seg fra Guds plan -- ja, i den grad at hele deres liv var blitt forventet. De sviktet på et vesentlig punkt: De brukte ikke gavene Gud hadde gitt dem som sine husholdere. i samsvar med sannhet og rettferdighet. Evigheten var ikke tatt med i deres beregninger. Følgen av deres troløshet var undergang for hele nasjonen.

Kristus visste at jødene ville huske hans advarsel når Jerusalems ødeleggelse ble et faktum. Dette slo ikke feil. Katastrofen måtte ramme Jerusalem. Hungersnød og lidelser av alle slag måtte komme over folket. Da husket de hva Kristus hadde sagt, og forsto lignelsen. Ved sin egen forsømmelse hadde de nedkalt lidelsen over sine hoder. Det de hadde forsømt, var å la lyset fra Gud skinne videre ut til verden.

I de siste dager

De avsluttende scenene av denne jordens historie rulles opp i den siste delen av historien om den rike mannen. Han gjorde krav på å være en Abrahams sønn. Men nå var han skilt fra Abraham ved en uoverstigelig kløft. Dette uoverstigelige var ganske enkelt en feilaktig utviklet karakter. Abraham tjente Gud og holdt seg til hans ord i tro og lydighet. Men den rike mannen tenkte slett ikke på Gud -- og heller ikke på en menneskehet i nød og lidelse. Den veldige avgrunnen mellom ham og Abraham var nettopp ulydighetens avgrunn. Mange i dag følger samme kurs. De er medlemmer av

menigheten, men de er uomvendt. De kan godt ta del i gudstjenesten. De kan også synge med i salmen: «Likesom hjorten stunder etter bekker med rennende vann, slik stunder også min sjel etter deg, min Gud.» [1930-oversettelsen: Som en hjort skriker etter rinnende bekker...]16 Men det de da vitner om, er en løgn. I Guds øyne er de ikke mer rettferdige enn en virkelig synder. Sjelen lengter bare etter det opphissende i verdslige forlysteiser. Sinnet er bare fylt av trangen til å stille fram sitt eget jeg. Slike kan naturligvis ikke tjene Gud. Liksom den rike mannen i lignelsen ønsker de simpelthen ikke å ta opp kampen mot kjødets lyst. De lengter etter å gi de naturlige lidenskapene fritt spillerom. De velger en atmosfære av synd. Når en av disse rykkes bort av døden, går han i graven med en karakter dannet gjennom et langt liv i kompaniskap med sataniske krefter. I graven har han ingen mulighet for å velge noe som helst, verken godt eller ondt. for på den dag et menneske dør, går også dets tankeliv til grunne.17

Når Guds stemme vekker den døde opp, vil han komme ut av graven med de samme lystene og lidenskapene. de samme sympatiene og antipatiene som han nærte da han levde. Gud gjør ikke noe mirakel for å omskape et menneske som ikke vil bli omskapt på et tidspunkt da anledningene står til full rådighet og alt ligger strålende gunstig til rette. Så lenge han levde, fant han ingen glede i Gud eller tjenesten for ham. Karakteren er simpelthen ikke i harmoni med Gud, og han kunne umulig finne lykke i den himmelske familien.

I dag er det en klasse mennesker i verden som er selvrettferdige. De er ikke nødvendigvis noen storetære. De er ikke drankere. De er ikke vantro. Men de ønsker å leve for selvet. ikke for Gud. Han kommer overhodet ikke opp i deres tanker. Derfor blir de stilt i klasse med de vantro. Om det hadde vært mulig for dem å trå inn gjennom portene i Guds stad, ville de ikke ha hatt noen rett til å nyte av frukten på livets tre. For den gangen Guds bud ble lagt fram for dem med alle sine bindende krav. sa de NEI. De har ikke tjent Gud her, Derfor ville de heller ikke tjene ham på den andre siden. De ville

ikke kunne leve i hans nærvær. og de ville føle at et hvilket som helst sted var å foretrekke framfor himmelen.

Virkelig å lære av Kristus betyr å ta imot hans nåde, som er selve hans karakter. Men noen setter slett ikke pris på, og forsømmer å utnytte, de kostelige anledningene de får til å la seg påvirke i retning av helliggjørelse. Da blir de heller ikke i stand til å ta del i den rene gudsdyrkelsen som hører himmelen til. Deres karakter er ikke blitt dannet etter det guddommelige mønster. Ved sin egen forsømmelse har de skapt en avgrunn som ingenting kan bygge bro over. Mellom dem og de rettferdige er det en stor kløft.

Kapittel 22

Å si og å gjøre er to forskjellige ting

Bygd over Matt 21,23-32

«'En mann hadde to sønner. Han gikk til den ene og sa: Min sønn, i dag skal du gå og arbeide i vingården! Nei, jeg vil ikke, svarte han. Men senere angret han og gikk. Faren gikk så til den andre og ba ham om det samme. Han svarte: Ja, herre. Men han gikk ikke. Hvem av disse to gjorde det faren ville?' Og ... de svarte: 'Den første. '»¹

I bergprekenen sa Kristus: «Ikke enhver som sier til meg: Herre, Herre! skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min himmelske Fars vilje.»² Beviset på oppriktighet ligger ikke i det en sier, men i det en gjør. Kristus sier ikke til noe menneske: Hva sier du mer enn de andre? Han sier: Hva gjør du mer enn de andre? Ordene i Matt 5,47 lyder: «Er det noe storartet?» Breddfulle av mening er de kjente ordene: «Nå vet dere dette. Om dere også gjør det, priser jeg dere lykkelige.»³ Ord er verdiløse med mindre de er fulgt av tilsvarende handlinger. Dette er lærdommen som innprentes i lignelsen om de to sønnene.

Denne lignelsen ble uttalt ved Kristi siste besøk i Jerusalem før sin død. Han hadde drevet kjøperne og selgerne ut av tempelet. Hans stemme hadde talt til deres hjerter med kraft fra Gud. Bestyrtet og skrekkslagne hadde de lystret ordren uten å unnskyldte seg eller yte motstand.

Omsider la verste skrekken seg. Prestene og de skriftlærde vendte tilbake til tempelet. Og der fant de Kristus i ferd med å helbrede syke og døende. De hadde hørt fryderopene og lovsangene. I selve tempelet sto barna

som hadde fått helsen tilbake, og viftet med palmegreiner mens de ropte sine hosiannahilsener til Davids Sønn. Småbarn bablet fram ord av lignende lovprisning til den mektige helbrederen. Men alt dette var langt fra nok til å overvinne fordommen og sjalusien hos prestene og de eldste.

Mens Kristus lærte i tempelet neste dag, kom overprestene og folkets eldste til ham og sa: «Med hvilken myndighet gjør du dette? Hvem har gitt deg en slik fullmakt?»⁴

Beviser på Kristi makt

Prestene og de eldste hadde fått umiskjennelige bevis på Kristi makt. Da han rensket tempelet, hadde de sett himmelens egen myndighet lyne ut fra ansiktet hans. De kunne ikke stå imot den kraften han talte med. Likeså hadde han svart på spørsmålene deres gjennom underfulle helbredelser. Han hadde levert bevis på sin autoritet, bevis som ikke tålte noen motsigelser. Men det var jo slett ikke bevis de var ute etter. Det var en åpen erklæring de ville ha fra Jesus om at han var Messias. Så ville de kunne fordreie ordene hans og oppvigle folket mot ham. Det de ønsket var å ødelegge hans innflytelse og slå ham i hjel.

Jesus kjente deres tilstand. De var ute av stand til å erkjenne Gud gjennom ham. De var ute av stand til å akseptere hans virke på jorden som bevis på hans guddommelige karakter. Men da ville de heller ikke tro på et vitnesbyrd direkte fra hans egen munn om at han var Kristus, den Salvede. I sitt svar unnviker han derfor det punktet de håper å kunne lokke fram, og han lar fordømmelsen ramme deres egne hoder.

«Jeg har også noe å spørre dere om. Svarer dere meg på det, skal jeg si dere hvilken fullmakt jeg har til å gjøre dette. Johannesdåpen, hvor var den fra? Fra himmelen eller fra mennesker?»⁵

Prestene og rådsherrene var ganske perplekse. «Dette drøftet de med hverandre: 'Om vi: svarer: Fra himmelen, vil han si: Hvorfor trodde dere ham da ikke? Men å si: Fra mennesker, det våger vi ikke på grunn av folket; siden alle ser på Johannes som en profet.' Derfor svarte de: 'Vi vet ikke.' Da sa han til dem: 'Så sier heller ikke jeg dere med hvilken myndighet jeg gjør dette.'»⁶

«Vi vet ikke.» Dette svaret var en løgn. Men prestene så sin stilling og forfalsket det hele for å gardere seg selv. Døperen Johannes var kommet for å bære vitnesbyrd nettopp om ham hvis autoritet de nå dro i tvil. Han hadde direkte pekt på ham og sagt: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd.»⁷ Han hadde døpt ham, og etter dåpen ble himmelen åpnet idet Kristus ba og Guds Ånd i en dueskikke lste hvilte over ham, mens en stemme fra himmelen hørtes: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i.»⁸ Prestene og de skriftlærde husket hvordan Johannes stadig hadde gjentatt profetiene om Messias. De husket scenen ved Jesu dåp. Derfor våget de ikke å si at Johannes' dåp var fra himmelen. De trodde at Johannes var en profet. Men om de vedkjente seg ham som sådan, hvordan kunne de så fornekte profetens vitnesbyrd om at Jesus fra Nasaret var Guds Sønn? De kunne heller ikke si at Johannes' dåp var av mennesker. For folkets skyld kunne de ikke det, for folket trodde at Johannes var en profet. Derfor sa de bare: Ni vet ikke.

«I dag skal du gå og arbeid i vingården»

Etter dette var det Kristus fortalte lignelsen om faren og de to sønnene. Da faren gikk til den første sønnen med oppfordringen: «I dag skal du gå og arbeide i vingården,» svarte sønnen i første omgang: «Nei, jeg vil ikke.» Han nektet å adlyde og ga seg over til syndige fornøyelser sammen med sine dårlige omgangsfeller. Men senere angret han og var lydlig mot kallet.⁹

Faren gikk til den andre sønnen og sa det samme til ham. Han svarte: «Ja, herre.' Men han gikk ikke.»

I denne lignelsen står faren for Gud og vingården for menigheten. De to sønnene forestiller to klasser mennesker. Han som først nektet å etterkomme ordren da han sa: «Jeg vil ikke», representerer dem som lever i åpen overtredelse. De bekjenner seg ikke til noen gudfryktighet. Tvert imot, helt åpent avslår de å legge seg inn under åket av selvbeherskelse og lydighet som loven pålegger. Men mange av disse angrer senere og blir lydige mot kallet fra Gud. Slike var de som reagerte positivt på budskapet fra døperen Johannes: «Vend om; for himmelriket er nær!» De omvendte seg virkelig og gikk til bekjennelse av sine synder.¹⁰

Så var det sønnen som sa: «Ja, herre», men gikk ikke. I ham ble fariseernes karakter åpenbart. De jødiske lederne lignet denne sønnen i det at de var ubotferdige og selvtilstrekkelige. Det religiøse livet blant jødefolket var blitt et tomt påskudd. Da loven i sin tid ble proklamert ved Sinai-fjellet fra Guds egen munn, forpliktet hele folket seg til å lyde den. De lovte: «Ja, herre», men oppfylte ikke løftet. Da Kristus kom i egen person for å legge ut for dem om lovens prinsipper, forkastet de ham. Kristus hadde gitt de jødiske lederne på den tiden rikelig vitnesbyrd om sin autoritet og sin guddommelige makt. Men skjønt de var overbevist, ville de ikke ta imot vitnesbyrdet. Kristus viste dem hvorfor de fortsatte å være vantro. Det var fordi de ikke hadde den ånd som leder til lydighet. Han hadde sagt rett ut til dem: «Altså har dere satt Guds ord ut av kraft av hensyn til de reglene dere har overtatt.» Og videre: «De dyrker meg forgjeves, for det de lærer, er menneskebud.»¹¹

I forsamlingen foran Kristus var det fariseere og skriftlærde og rådsherrer, og etter å ha fortalt lignelsen om de to sønnene rettet Kristus dette spørsmål til tilhørerne: «Hvem av disse to gjorde det faren ville?» Fariseerne glemte sin egen tilstand og svarte: «Den første.» Dette svaret ga de uten å være klar over at de dermed felte dommen over seg selv. Det var den

fordømmelsen som nå falt fra Kristi lepper «Sannelig, jeg sier dere: Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere. For da Johannes kom til dere på rettferds vei, trodde dere ham ikke. Men tollere og skjøger, de trodde ham. Dere så det, men likevel angret dere ikke, slik at dere trodde på ham.»¹²

Veien som fører til Guds paradisi

Døperen Johannes kom for å forkynne sannheten, og ved hans forkynnelse ble syndere overbevist og omvendte seg. Disse ville komme før inn i himmelen enn de selvrettferdige som sto imot den høytidelige advarselen. Tollerne og skjøgene var uvitende, men disse lærde mennene kjente sannhetens vei. Likevel nektet de å gå den veien som fører til Guds paradisi. Sannheten som for dem skulle ha vært en livets lukt til liv, ble nå en dødens lukt til død. Åpenbare syndere som virkelig følte avsky for seg selv, hadde tatt imot dåp av Johannes. Men disse lærerne var hyklere. En ting hindret dem i å ta imot sannheten, nemlig deres egne stridige hjerter. De nektet å la seg overbevise av Guds Ånd. De avslo blankt å være lydige mot Guds bud.

Kristus sa ikke til dem: Dere kan ikke komme inn i himmelriket. Han viste dem bare at stengslene som hindret dem i å komme inn, var av deres eget fabrikat. Døren sto ennå åpen for de jødiske lederne. Innbydelsen var fortsatt gyldig. Kristus lengtet etter at de skulle se seg selv som de virkelig var, og vende om fra sin onde vei.

Prestene og de eldste i Israel tilbrakte tiden med religiøse seremonier som de mente var altfor hellige til å kunne forenes med noen verdslige forretninger. Derfor var deres liv angivelig fullstendig oppslukt av det religiøse. Men de utførte disse seremonier for å bli sett av menneskene. Det var nemlig om å gjøre for dem at verden omkring dem skulle se hvor fromme

og gudhengivne de var. Men mens de simulerte lydighet, var de egentlig absolutt uvillige til å lyde Gud. De var ikke troens gjørere. De levde ikke den sannheten de lærte.

Kristus erklærte at døperen Johannes var en av de aller største profetene. Og han demonstrerte for tilhørerne at de hadde hatt bevis nok for den guddommelige opprinnelsen til hans budskap. Ordene fra forkynneren i ørkenen var båret av en guddommelig kraft. Fryktløst førte han fram budskapet, irettesatte prester og offentlige tjenestemenn for deres synder og påla dem å gjøre de gjerninger som hører himmelens rike til. Han pekte direkte på deres syndige ringeakt for vår himmelske Fars myndighet i og med at de nektet å utføre det verk Gud hadde satt dem til å gjøre. Han inngikk ikke noe som helst kompromiss med synden, og mange ble også virkelig omvendt fra sitt liv i urettferdighet.

Hadde de jødiske ledernes trosbekjennelse vært ekte, ville de ha tatt imot Johannes' vitnesbyrd og antatt Jesus som Messias. Men de viste ikke omvendeisens og rettferdighetens frukter. Nettopp de menneskene de foraktet dypest, trengte seg inn i Guds rike foran dem.

Kjernen i Guds forskrifter

I lignelsen spilte den ene sønnen den trofaste og lydige. Men framtiden viste at hans spill var uvirkelig. Han hadde ingen sann kjærlighet til sin far. Slik roste også fariseerne seg av sin hellighet. Men da den ble satt på prøve, viste den seg å være det rene spillfekteri. Når det var i deres interesse, gjorde de lovens krav pinlig trykkende. Men når det var lydighetskrav til dem selv dreide de seg om, hadde de listig uttenkte resonnementer som bortforklarte selve kjernen i Guds forskrifter. Kristus uttalte om dette: «Alt det de sier, skal dere derfor gjøre og holde. Men det de gjør, skal dere ikke rette dere etter. For de sier ett og gjør noe annet.»¹³ De hadde ingen sann kjærlighet

verken til Gud eller mennesker. Gud hadde kalt dem til å være medarbeidere med ham i å velsigne verden. I ytre bekjennelse tok de imot dette kallet. Men i realiteten nektet de å være lydige. De stolte på seg selv og roste seg av sin godhet, men de trosset kravene i Guds bud. De nektet å gjøre verket Gud hadde satt dem til, og som følge av deres overtredelse var Gud i ferd med å skille seg fra den ulydige nasjonen.

Selvrettferdighet er ingen sann rettferdighet. De som klynger seg til den, vil måtte ta følgene av et skjebnesvangert selvbedrag. Mange i dag gir seg ut for å være lydige mot Guds bud, men de har ikke Guds kjærlighet i hjertet og derfor ingenting å gi videre til andre. Kristus kaller dem til å forene seg med ham i arbeidet med å frelse verden. Men de slår seg til ro med å si: «Ja, herre.» Men til den virkelige handlingen sier de nei. De samarbeider slett ikke med dem som går Guds ærend. De er lediggjengere. Liksom den utro sønnen gir de Gud falske løfter. Egentlig har de inngått den høytidelige pakten som er menighetens pakt med Gud. Dermed har de forpliktet seg til å ta imot og adlyde Guds Ord, gi seg selv i tjeneste for Gud. Men de gjør ikke. dette. I ytre bekjennelse gjør de krav på å være Guds sønner, ;;; men i liv og karakter avsverger de helt dette slektskapsforholdet. De overgir ikke viljen til Gud. De lever i en løgn.

I ett tilfelle synes de å fylle lydighetskravet. Det er der hvor det ikke innebærer noe offer. Men så snart selvfornektelse og offer kreves og de ser korset bli løftet opp, trekker de seg hastig tilbake. Slik blir overbevisningen om plikt etter hvert visket bort, og bevisst overtredelse av Guds bud blir en vane. øret kan høre Guds Ord, men den åndelige fatteevnen er borte. Hjertet er blitt forherdet, samvittigheten er blitt sløv.

Et alvorlig selvbedrag

Tro ikke at du gjør tjeneste for Kristus fordi om du ikke legger åpent

for dagen en direkte fiendtlighet mot ham. Dette er et alvorlig selvbedrag. Det er nok å holde tilbake det som Gud har gitt oss å virke med i hans tjeneste, om det nå skulle være tid eller midler eller et hvilket som helst annet talent. Derved arbeider vi aktivt imot ham.

Satan bruker den giddeløse, søvnige tregheten hos bekjennende kristne til forsterkning av sine egne styrker og til å vinne tilhengere over på sin side. Mange innbiller seg følgende: «Vi utfører vel ikke noe direkte arbeid for Kristus, men vi er da tross alt på hans side.» Ved dette selvbedraget setter de fienden i stand til å vinne terreng uten kamp og til å nå fordelaktige posisjoner. De har nemlig forsømt å være flittige arbeidere for Mesteren. De har latt plikter stå ugjort og ord forbli uuttalt. Derved har de gitt Satan mulighet til å vinne kontroll over sjeler som kunne ha vært vunnet for Kristi sak.

Vi kan aldri bli frelst i en tilstand av dorskhet og uvirksomhet. Noe slikt som en virkelig omvendt kristen med et hjelpeløst, nytteløst liv eksisterer nemlig ikke. Det er ikke mulig for noen å drive tilfeldig inn i himmelens havn. Ingen dovenpels kan komme inn der. Vi må nok anstrenge oss kraftig for å få innpass i Guds rike. Vi må med iver og alvor søke kunnskap om himmelens lover, ellers blir vi aldri skikket til å få del i den. Saken er den: de som nekter å samarbeide med Gud her på jorden, ville ikke samarbeide med ham i himmelen heller. Det ville ikke være trygt å slippe dem inn der.

Det er mer håp for tollere og syndere enn for dem som kjenner Guds Ord; men nekter å følge det. Noen ser seg selv som virkelige syndere uten en tråd å dekke seg med. De vet at de bærer fordervelsen i seg både i kropp, sjel og ånd. Stilt nakne for Guds ansikt innser de da med redsel at de under slike forhold er evig atskilt fra himmelriket. Den som fatter sin sykelige tilstand, kan ennå søke helbredelse hos den store Lege som har sagt: «Den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort.» En slik sjel kan Gud bruke som en

arbeider i sin vingård.14

Avslå ikke innbydelsen

Sønnen som en tid nektet å være lydige mot farens bud, ble ikke fordømt av Kristus. Han ble riktignok heller ikke rost for dette. For naturligvis faller det ingen fortjeneste på folk som nekter å yte aktiv lydighetstjeneste. Deres åpne likeframhet må ikke ses som noen egentlig dyd, noen kraft i seg selv. Først i det øyeblikket den helliges i sannhet, vil den gjøre mennesket til et modig vitne for Kristus, men i den ubotferdige synderens sjel blir den til tross og frekkhet og nærmer seg det blasfemiske. Den omstendighet at en synder ikke er noen direkte hykler, hjelper ham ikke stort. Han er en fortapt synder like fullt. Når kallet fra Den Hellige Ånds stemme kommer til hjertet, ligger vår eneste trygghet i å svare ja på det uten å nøle. Appellen lyder: «I dag skal du gå og arbeide i vingården.» Avslå bare ikke denne innbydelsen. «I dag, om dere hører hans røst, så forherd ikke deres hjerter.» Det er ikke trygt å utsette å være lydige. Det er mulig at du aldri vil få høre kallet igjen.15

Og la ingen narre seg selv med den forræderske tanken at synder næret i en kortere tid så lett kan oppgis smått om senn. Det stemmer aldeles ikke. Hver liten synd som det kjæles for, svekker karakteren og styrker den onde vanen. Følgen er fysisk, mental og moralsk fordervelse. Du kan vel saktens angre det onde du har gjort og omsider sette din fot på den rette stien. Men formingen av ditt sinn er allerede et faktum, og din fortrolige omgang med synden vil gjøre det vanskelig for deg å skjelne mellom godt og ondt. Nettopp på dette punktet hvor feilaktige vaner er blitt dannet, vil Satan gå til angrep mot deg gang på gang. «I dag skal du gå og arbeide i vingården.» Ved denne befalingen blir den avgjørende prøven på oppriktighet brakt inn i hvert eneste menneskeliv. Svaret må ikke bare bli ord, men også handlinger. Den som slik blir prøvd, må mobilisere all sin oppsamlede kunnskap og arbeide trofast og uselvvisk til fordel for eieren av vingården.

Peter gir oss klare opplysninger om planen vi må arbeide etter: «Måtte dere få nåde og fred i rikt mål gjennom kunnskapen om Gud og vår Herre Jesus! Da vi lærte ham å kjene som kalte oss ved sin egen herlighet og kraft, ga hans guddommelige makt oss alt som tjener til liv og gudsfrykt. Derved har vi fått de dyrebareste og største løfter; ved dem skulle dere få del i guddommelig natur, etter at dere har sluppet bort fra forfallet i verden, det som kommer av begjæret. Derfor må dere sette alt inn på at troen viser seg i rett liv, og det rette liv i innsikt, innsikten i selvbeherskelse, selvbeherskelsen i utholdenhet, utholdenheten i gudsfrykt, gudsfrykten i brorskap, og brorskapen i kjærlighet.»¹⁶

Medarbeider i Herrens vingård

Dersom du trofast pleier din sjels vingård, vil Gud gjøre deg til sin medarbeider. Du vil derved få et verk å utføre, ikke bare for deg selv, men for andre. Kristus fremstiller menigheten som vingården. Med det lærer han oss å ikke begrense våre sympatier og bestrebelse til vår egen flokk. Herrens vingård må utvides. Han ønsker at den skal strekkes ut til alle kanter av verden. Som vi selv mottar opplæring og nåde fra Gud, skal vi også meddele de andre hvordan de kan pleie de kostelige plantene i vingården. Slik kan vi medvirke til å utvide Herrens vingård. Gud ser ivrig etter tegn på tro, kjærlighet og tålmodighet i vårt liv. Han er spent på om vi skal bruke hver eneste åndelig fordel vi har til å bli dugelige vingårdsmenn for ham på jorden. Etter det vil vi kunne gå inn i Guds paradisi, Eden-hjemmet som Adam og Eva ble lukket ute fra ved sin overtredelse.

Gud står i samme forhold til sitt folk som en far til barna sine. Dermed har han også farens krav på lydighet og tro tjeneste. Se bare på Kristi liv. I tjeneste hos sin far for menneskehetens skyld er han et mønster på hva hver sønn bør og kan være. Den lydigheten Kristus den gangen viste, forlanger

Gud også av menneskene i dag. Han tjente sin Far med kjærlighet, av et fritt og villig hjerte. Han sa: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.»¹⁷ Kristus regnet ikke noe offer for stort, ikke noen anstrengelse for tung, når det gjaldt den gerning han var kommet for å utføre. I en alder av tolv år sa han: «Skjønnte dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»¹⁸ Han hadde hørt kallet og tatt opp arbeidet. «Min mat,» sa lian, «er å gjøre det han vil som har sendt meg, og fullføre hans verk.»¹⁹

Slik skal vi tjene Gud. Bare den gjør virkelig tjeneste som handler i samsvar med den høyeste standard for lydighet. Alle som skal være Guds sønner og døtre, må vise seg som verdige medarbeidere med Gud og Kristus og de himmelske englene. Dette er prøven hver sjel må bestå. Om dem som trofast tjener ham, sier Herren: «Den dagen jeg gjør mitt verk ... skal de være min eiendom, og jeg vil være mild mot dem, liksom en mann er mild mot sin sønn som tjener ham.»²⁰

Karakteren prøves ved stadig nye anledninger på livsveien

Det store målet Gud arbeider fram mot gjennom sitt forsyns planer, er å utvikle deres karakter ved stadige prøver og stadig nye anledninger på livsveien. Slik etterforsker han om de er lydige eller ulydige mot hans bud. Gode gjerninger er ikke en betalingsverdi som kjøper Guds kjærlighet, men de har sitt verd som et vitnesbyrd. De åpenbarer at vi alt eier denne kjærligheten. Dersom vi overgir vår vilje til Gud, vil vi ikke arbeide i den hensikt å gjøre oss fortjent til Guds kjærlighet. Hans kjærlighet er en fri gave. Den vil opptas i sjelen, og i kraft av vår kjærlighet til ham vil vi kjenne det som en glede å være lydige mot hans bud.

Det fins bare to klasser mennesker i dag. Og det samme vil det være på dommens dag. Da vil det bare anerkjennes en inndeling i de samme to klassene. Det er de som krenker Guds lov og de som adlyder den. Kristus gir

oss kjennemerket. Ved det kan vi prøve vår lojalitet eller vår illojalitet: «Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud,» sier han. «Den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg. Og den som elsker meg, skal elskes av min Far. Også jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham.» ... «Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord. Og det ord dere hører, er ikke mitt, men Faderens, han som har sendt meg.» ... «Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, liksom jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet.»²¹

Kapittel 23

Herrens vingård

Bygd over Matt 21,33-44

Etter lignelsen om de to sønnene fulgte lignelsen om vingården. I den første hadde Kristus holdt fram for de jødiske lærerne betydningen av lydighet. I den andre pekte han på velsignelsene som var blitt øst ut over Israel. Han viste at Gud gjennom disse velsignelsene hadde krav på deres lydighet. Han rullet opp det herlige i Guds plan som de kunne ha brakt til fullbyrdeise ved sin lydighet. Han trakk en del av sløret bort fra framtiden og viste hvordan hele nasjonen, ved manglende vilje til å følge denne planen, forspilte velsignelsen og brakte ulykke over seg selv.

«En husbond plantet en vingård og satte opp et gjerde rundt den, gravde ut en vinpresse i den og bygde et vaktårn. Så forpaktet han vingården bort til noen vindyrkere og reiste ut av landet.»¹

En beskrivelse av denne vingården er allerede gitt av profeten Jesaja: «Jeg vil synge en sang om min venn, min kjære venns sang om hans vingård. En vingård hadde min venn i en fruktbar bakke. Han grov den om og rensset den for stein og plantet edle vintrær i den. Han bygde et vaktårn i hagen og hogg ut en vinpresse der. Nå ventet han å høste gode druer, men besk var frukten den bar.»²

Husbonden velger seg ut et stykke land i ørkenen. Han gjerder der det inn, rydder det og dyrker det. Så planter han utsøkte vinranker på det og venter en rik høst. Denne jordeiendom men danner en overlegen kontrast til det udyrkede villnisset. Han venter at den nå skal gjøre ære på hans navn ved

å oppvise håndgripelige resultater av all omsorg og alt strev han har hatt med å dyrke den. Slik hadde Gud valgt seg ut et folk blant verdens mange. Dette skulle nå øves opp og undervises av Kristus selv. Profeten sier: «For vingården til Herrens, Allhærs Gud, det er Israels hus, og folket i Juda er hagen.»³ Dette folket hadde Gud utstyrt med store privilegier. Han hadde øst velsignelser ut over dem, og han så fram til at de skulle ære ham for dette ved å bære frukt. De skulle legge for dagen hans rikes prinsipper. Midt i en fallen og fordervet verden skulle de representere Guds karakter.

Som Herrens vingård skulle de frambringe en frukt av et helt annet slag enn de hedenske rikene. De avgudsdyrkende folkeslagene hadde gitt seg over til ondskap. Vold og forbrytelse, griskhet og undertrykkelse og de mest forvendte og tøylesløse livsvaner var rådende. Urett, nedverdiggelse og elendighet var fruktene av fordervelsens tre. En markert kontrast til dette skulle dannes av frukten fra det vintreet Gud selv hadde plantet.

Det var jødefolkets store forrett å få lov til å fremstille Guds karakter slik den først var blitt åpenbart for Mose\;. Moses hadde i sin tid bedt denne bønne: «La meg få se din herlighet!»⁴ Gud ga ham da dette løftet: «Jeg vil gå forbi deg i all min godhet.»⁵ «Herren gikk forbi rett foran øynene på ham og ropte: 'Herren, Herren er en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet! Han lar sin miskunn vare i tusen slektedd; han tilgir synd og skyld og brott.'»⁶ Dette var frukten Gud ønsket at hans folk skulle vise. Gjennom renheten i sin karakter, gjennom helligheten i sitt liv, gjennom sin barmhjertighet, sin miskunnhet og sin medlidenhet skulle de vise at «Herrens lover fullkommen, den gir sjelen nye kreften».⁷

Guddommelige prinsipper

Gjennom jødefolket var det Guds plan å meddele rike velsignelser til alle nasjoner. Gjennom Israel skulle veien banes for en utstråling av hans lys

til hele verden. Verdens folkeslag hadde lagt seg til fordervelige vaner. Slik hadde de mistet kunnskapen om Gud. Men i sin nåde rykket ikke Gud dem bort fra livet. Han la planer for å gi dem nye anledninger til å bli kjent med ham gjennom hans menighet på jorden. Hans råd gikk ut på at guddommelige prinsipper, åpenbart gjennom hans eget folk, skulle være middelet til å gjenopprette det moralske bildet av Gud i mennesket.

Det var for å fullføre denne planen Gud kalte Abraham ut fra en avgudsdyrkende slekt og ba ham bo i Kanaans land. Han sa: «Jeg vil gjøre deg til et stort folk; jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort. Du skal bli til velsignelse!»⁸ Abrahams etterkommere, Jakob og sønnene hans, ble ført ned til Egypt. Her, midt blant en verdensmakt gjennomsyret av ondskap, var det hensikten at de skulle legge for dagen Guds rikes prinsipper. Josefs ubestikkelige rettskaffenhet og hans vidunderlige verk med å bevare livet til hele det egyptiske folket var en billedlig fremstilling av Kristi liv. Moses og mange andre var vitner for Gud.

Så førte Herren Israel opp fra Egypt. Her viste han igjen sin makt og sin barmhjertighet. Hans mirakuløse verk med å fri dem ut fra trelldomsåket og måten han ledet dem på under reisen gjennom ørkenen, skulle ikke gagne bare dem. Nei, det skulle også være en anskuelsesundervisning for de omliggende nasjonene. Herren åpenbarte seg som en Gud hevet over alle menneskelige autoriteter og uendelig større enn all menneskelig storhet. Tegnene og undrene han gjorde for sitt folks skyld, viste hans suverene makt over naturen og over de aller mektigste blant dem som ba til denne naturen. Gud gikk gjennom det stolte Egypt som han en gang vil gå gjennom jordens riker nå i historiens siste dager. Under ild og storm, jordskjelv og død, løskjøpte den store Jeg Er sitt folk. Han tok dem ut av trelldommens land. Han førte dem gjennom «den store, uhyggelige ørkenen, hvor det var giftslanger og skorpioner, gjennom et uttørret land hvor det ikke var vann.»⁹ Han lot vann velle fram for dem ut av selve klippen, og «lot det regne manna til føde for dem, ga dem korn fra himmelen».¹⁰ «Herrens del ble hans eget

folk, Jakob ble hans arvelodd. Herren fant ham i ødemarken, i den tomme ørken med ulende lyder. Han vern mot ham og sørget for ham og vokter ham som sin øyesten. Som en ørn får ungene til å fly fra redet og svever over dem, slik bredte han ut sine vingefjær, tok og bar ham på sine vinger. Herren alene førte ham, ingen fremmed gud var med ham.»¹¹ Slik førte han altså jødefolket til et sted hvor de kunne være i hans umiddelbare nærhet. De skulle riktig bo under den Høyestes skygge.

Kristus var lederen for Israels barn under vandringen gjennom ørkenen. Han førte og ledet dem, innhyllet i skystøtten om dagen og i ildstøtten om natten. Han skjermet dem mot ørkenens farer og førte dem til slutt inn til løftets land. Midt for ansiktet på folkeslag som ikke kjentes ved Gud, grunnfestet han Israel som sin egen eiendom, Herrens vingård.

Til dette folket ble også Guds Ord betrodd. De ble omhegnet av hans lov, de evige prinsippene for sannhet, rettferdighet og renhet. Lydighet mot disse prinsippene tjente til deres vern, for den frelste dem fra å ødelegge seg selv ved syndige livsvaner. og som tårnet i vingården satte Gud midt i landet sitt hellige tempel.

Kristus var deres Lærer. Som han hadde vært med dem i ørkenen, slik skulle han fortsatt være deres lærer og veiviser. I tabernaklet og i tempelet dvelte hans herlighet i den hellige shekina over nådestolen. I deres favør øste han stadig ut sin rikdom av kjærlighet og langmodighet.

Gud ønsket å gjøre sitt folk Israel til en lovsang og et æresmonument. Hvert åndelig fortrinn var deres. Gud holdt ingen ting tilbake som kunne tjene til å danne en karakter verdig til å representere ham selv.

Velstand og framgang i livet

Deres lydighet mot Guds lov ville gjøre dem til et under av velstand og framgang i livet midt for øynene på en forbauset verden. Han som kunne gi dem visdom og dyktighet i sinnrik skapende virksomhet, ville fortsette å være deres lærer, og han ville foredle dem og løfte dem opp på et stadig høyere plan, takket være lydigheten mot hans lover. Om de bare var lydige, ville de bli skjermet mot sykdommene som herjet i andre nasjoner. Og de ville bli velsignet med kraft og intelligens. Herrens herlighet, hans majestet og makt skulle åpenbares gjennom all deres framgang i livet. De skulle være et kongerike av prester og fyrster. Gud utstyrte dem med alle muligheter for å bli det mektigste folket på jorden.

På den mest bestemte måte hadde Kristus gjennom Moses lagt fram for dem Guds plan. Han hadde gjort det klart som dagen hva vilkårene var for lykke og hell i livet. Han hadde sagt: «For du er et hellig folk for Herren din Gud. Deg har Herren din Gud valgt ut blant alle folk på jorden til å være hans eiendomsfolk. ... Så vit da at Herren din Gud, han er Gud, den trofaste Gud som holder fast ved sin pakt og sin miskunn i tusen ledd mot dem som elsker ham og holder hans bud. ... Så hold da fast ved de bud, forskrifter og dommer som jeg gir deg i dag, så du _ lever etter dem. Dersom dere er lydige mot disse bud og legger vinn på å leve etter dem, vil Herren din Gud holde fast ved sin miskunn og den pakt som han sluttet med dine fedre og bekreftet ved ed. Han vil elske og velsigne deg og øke din ætt. Han vil velsigne dine barn og din grøde, ditt korn, din most og din olje. avkommet av ditt storfe og tilveksten til ditt småfe, i det landet som han med ed lovte dine fedre å gi deg. Velsignet skal du være framfor alle andre folk. ... Herren skal holde all sykdom borte fra deg. Han skal ikke sende over deg noen av de ondartede farsottene som du kjenner fra Egypt, men han villa dem ramme alle dine fiender.»¹²

Dersom de bare ville holde Guds bud, lovte han å gi dem det fineste av

hveten og hente honning ut av klippen til dem. Med et langt liv ville han tilfredsstille dem og la dem få se hans frelse.

Under Guds egen kontroll

Gjennom ulydighet mot Gud hadde Adam og Eva tapt Eden, og som følge av synden var hele jorden blitt forbannet. Men om nå Guds folk fulgte hans instruksjoner, ville deres land atter bli fruktbart og skjønt. Gud selv ga dem rettledning angående dyrkingen av jorden. De skulle samvirke med ham for å bringe den på fote igjen. Slik ville hele landet under Guds egen kontroll bli en anskuelsesundervisning til å tilegne seg åndelige sannheter. Det var i lydighet mot hans naturlover jorden skulle frambringe sine skatter. Slik var det også i lydighet mot hans moralske lover at folket skulle gjenspeile egenskap_e i den guddommelige karakter. Selv hedningene ville bli slått av hvor overlegen deres tilstand var som tjente og tilba den levende Gud.

Moses sa: «Se, jeg har lært dere forskrifter og bud, slik som Herren min Gud har pålagt meg, for at dere skal leve etter dem i det landet dere nå går inn i for å legge under dere. Dere skal legge vinn på å leve etter dem; da vil andre folk holde dere for å være kloke og forstandige. Når de hører alle disse forskriftene, vil de si: 'Så klokt og forstandig det er, dette store folket!' Hvor fins det et folk, om aldri så stort, som har en gud som er sitt folk så nær som Herren vår Gud er oss, hver gang vi kaller på ham? Og fins det noe stort folk som har så rettferdige forskrifter og bud som bele den loven jeg legger fram for dere i dag?»¹³

Israels barn skulle beslaglegge hele det landområdet som Gud hadde bestemt for dem. De nasjonene som nektet å dyrke og tjene den sanne Gud, skulle bli fratatt sin eiendom. Men Guds plan gikk ut på at mennesker også her skulle bli ledet til ham. Det skulle skje ved at Israels barn viste dem hans sanne karakter. Til hele verden skulle evangeliets innbydelse gå ut. Gjennom

undervisningen om offertjenesten skulle Kristus løftes opp for nasjonenes øyne, og alle de som ville se på ham, skulle leve. Liksom kanaaneeren Rahab og moabitten Rut skulle de vende seg bort fra avgudene og dyrke den sanne Gud. Og da skulle de slutte seg til det utvalgte folk. Etter som folketallet i Israel økte, skulle de utvide sine grenser inntil dåes rike omfattet hele verden.

Gud skapte mennesket til å være lykkelig

Gud ønsket å bringe alle folk inn under sitt nådige styre. Han ville at jorden skulle bli fylt av glede og fred. Han skapte mennesket til å være lykkelig, og han lengter etter å bringe himmelfreden inn i menneskehjertene. Han ønsker at familiene her nede skal være et bilde av den store familien der oppe.

Men jødene oppfylte ikke Guds plan. Herren erklærte: «Jeg, plantet deg som et edelt vintre, en helt igjennom ekte plante. Hvordan er du da blitt forvandlet til villskudd, et uekte vintre?»¹⁴

«Og nå, Jerusalems borgere og dere menn i Juda: Døm i denne saken mellom meg og min vingård! Hva var det mer å gjøre med hagen som jeg ikke alt hadde gjort? Hvorfor bar den så besk en frukt, når jeg ventet meg gode druer? Nå skal jeg la dere få vite hva jeg vil gjøre med vingården min. Jeg tar bort gjerdet, så den beites av; jeg river ned muren, så den tråkkes ned. Slik vil jeg legge den øde. Den skal ikke skjæres og hakkes mer, men torn og tistel skal gro. Og jeg vil befale skyene at de ikke skal sende regn over den. For vingården til Herren, Allhærs Gud, det er Israels hus, og folket i Juda er hagen som var hans lyst og glede. Han ventet rett -- men se, det ble blodig urett! Han ventet rettfærd -- men hør, det ble skrik!»¹⁵

Gjennom Moses hadde Herren gjort det klart for sitt folk hva følgen av

utroskap ville bli. Ved å nekte å holde hans pakt ville de avskjære seg fra Guds liv, og hans velsignelse ville ikke kunne hvile over dem. Moses sa: «Vokt deg vel for å glemme Herren din Gud, så du forsømmer å holde hans lover, bud og forskrifter, som jeg gir deg i dag. Når du kan spise deg mett, når du bygger fine hus og får bo i dem, når ditt storfe og småfe økes i tall, når du får mye gull og sølv, og hele din eiendom vokser, da vokt deg så du ikke blir hovmodig og glemmer Herren din Gud. ... Derfor skal du ikke tenke med deg selv at det er din egen kraft og din sterke hånd som har skaffet deg denne rikdommen. ... Men dersom du glemmer Herren din Gud og holder deg til andre guder, dyrker dem og bøyer deg og tilber dem, da vil dere gå til grunne, det sier jeg dere for visst. Liksom de folkeslagene som Herren gjør ende på for dere, slik skal dere selv gå til grunne, fordi dere , ikke ville adlyde Herren deres Gud.»¹⁶

Advarselen ble ikke påaktet av det jødiske folket. De glemte Gud og tapte av syne sitt høye privilegium som hans representanter. Velsignelsene de selv hadde mottatt, førte ikke med seg noen velsignelser for verden. Alle deres fordeler ble utnyttet på egoistisk vis til selvforherligelse. De ranet fra Gud den tjenesten han gjorde krav på fra deres side. Og fra sine medmennesker ranet de noe som disse hadde krav på, nemlig den religiøse veiledning og det hellige eksempel som jødene skulle ha vært for verden. Liksom befolkningen på jorden før syndfloden fulgte de bare sitt eget onde hjertes råd. Slik fikk de hellige ting til å se ut som et komediespill. De sa: «Her er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel!»¹⁷ Men på samme tid stilte de Guds karakter i et falskt lys. De førte vanære over hans navn og brakte urenheter inn i hans helligdom.

Vingårdsmennene som hadde fått ansvaret for Herrens vingård, var utro mot den tillit som ble vist dem. Prestene og de skrift kloke var ikke trofaste lærere for folket. De holdt ikke fram for folket Guds godhet og barmhjertighet og hans berettigede krav på deres kjærlighet og tjeneste. Disse vingårdsmenn søkte sin egen ære. De ønsket å tilvende seg vingårdens

frukter. De var stadig oppsatt på å bli hyllet og æret selv.

Skylden hos lederne i Israel var ikke den samme som skylden hos den vanlige synder. Disse mennene sto nemlig under den mest høytidelige forpliktelse overfor Gud. De hadde avlagt ed på at de ville preke bare et «Så sier Herren», og for sitt eget livs vedkommende praktisere den strengeste lydighet. I stedet forventet de Skriftens ord. De la tunge byrder på menneskene idet de på tvang dem seremonier som berørte hver minste detalj i deres liv. Folk levde i stadig uvisshet, for de maktet ikke å fylle alle kravene som ble stilt dem av rabbinerne. Siden de fant det _ umulig å overholde disse menneskebudene, ble de også likegyldige med Guds bud.

Herren hadde lært sitt folk at han var eieren av vingården. Alle deres eiendeler var gitt dem som en betroelse, noe de skulle bruke til hans ære og vinning. Men prestene og lærerne i Israel utførte så visst ikke det verk deres hellige embete påla dem, som om det var Guds egen eiendom de håndterte. Systematisk ranet de fra ham midlene og mulighetene de var blitt betrodd til fremme av hans verk. Deres griskhet framkalte forakt selv blant hedningene. Slik fikk hedningeverdenen anledning til å mistolke Guds karakter og lovene for hans rike.

Et ømt farshjerte

Med et ømt farshjerte bar Gud over med sitt folk. Han søkte å tale inntrengende til deres hjerter både ved å vise barmhjertighet og ved å trekke den tilbake. Tålmodig la han fram for dem deres synder, og med stor overbærenhet ventet han på at de skulle vedkjenne seg dem. Profeter og budbærere ble sendt for å innprente Guds krav til husholderne. Men i stedet for å bli hilst velkommen ble de behandlet som fiender. Vingårdsmennene forfulgte og drepte dem. Gud sendte nye bud, men de fikk den samme medfart som de første. Den eneste forskjellen var at vingårdsmennene nå

viste et enda mer innbitt hat.

Som en siste utvei sendte Gud sin egen Sønn. Han sa: «Min sønn vil de ha respekt for.» Men deres motstand hadde nå gjort dem riktig hevngjerrige, og de sa seg imellom: «Der har vi arvingen. Korn, la oss slå ham i hjel, så blir arven vår.»¹⁸ Vi vil dermed ha hele vingården for oss selv og kan gjøre med frukten som vi ønsker.

De jødiske herskerne elsket ikke Gud. Derfor skar de over forbindelsen med ham og vraket alle hans initiativer med henblikk på en rettferdig ordning. Kristus, Guds elskede Sønn, korn for å gjøre gjeldende kravene fra eieren av vingården. Men vingårdsmennene behandlet ham med tydelig forakt: Vi vil ikke ha denne mannen til å herske over oss, sa de. De misunte Kristus skjønnheten i hans karakter. Hans måte å undervise på var deres langt overlegen, og de fryktet hans framgang. Han satte dem til veggs og avslørte deres hykleri idet han viste dem den uunngåelige følgen av deres handlemåte. Dette gjorde dem ville av raseri. Det sved å få en tilrettevisning som det var vanskelig å vise tilbake. De hatet det høye rettferdighetsidealet Kristus stadig stilte opp. De så at hans undervisning plasserte dem i en stilling hvor deres selvskhet ville bli ubønhørlig avdekt. Så bestemte de seg for å drepe ham. De hatet hans eksempel på sannferdighet og gudsfrykt og den opphøyede åndelighet som trådte fram i alt han foretok seg. Hele hans liv var en anklage mot deres egoisme. Så kom den siste avgjørende prøven. Den betydde enten lydighet til evig liv eller ulydighet til evig død. De forkastet Israels Hellige. Da de ble oppfordret til å velge mellom Jesus og Barabbas, ropte de: «Gi Barabbas fri!»¹⁹ Pilatus spurte: «Hva skal jeg da gjøre med Jesus?» Da skrek de vilt: «Han skal korsfestes!»²⁰ Pilatus spurte: «Skal jeg korsfeste deres konge?» Overprestene og rådsherrene svarte: «Vi har ingen annen konge enn keiseren.»²¹ Pilatus vasket hendene og sa: «Jeg er uskyldig i denne manns blod.» Da stemte prestene i med den uvitende pøbelen: «La hans blod komme over oss og våre barn.»²²

Slik traff de jødiske lederne sitt valg. Deres avgjørelse blenedtegnet i boken Johannes så i hånden til ham som satt på , tronen, boken som ikke noe menneske kunne åpne. I all sin gru, kommer denne personlige avgjørelsen til å stige fram for deres bevissthet den dagen boken endelig får sitt segl revet over av Løven av Juda stamme. Jødefolket kjælte for tanken at de var himmelens yndlinger, og at de alltid skulle være opphøyd som Guds menighet på jorden. De var Abrahams barn, hevdet de. Og så urokkelig syntes de grunnvollen for deres lykke i livet var, at de utfordret både himmelen og jorden. Truende spurte de om de ville våge å ta fra dem deres hellige rett. Med et liv i utroskap la de grunnen for himmelens fordømmelse og en evig atskillelse fra Gud.

I lignelsen om vingården skildret Kristus først for prestene den atferd som satte kronen på deres ondskap. Deretter stilte han dem spørsmål: «Når nå vingårdens herre kommer, hva skal han da gjøre med disse vindyrkerne?»²³ Prestene hadde fulgt beretningen med spent interesse. Men de satte ikke et øyeblikk emnet i forbindelse med seg selv. Derfor sluttet de seg til folket i dette spontane svaret: «Disse onde menn skal han gi en ond død og forpakte vingården bort til andre, som gir ham frukten til rette tid.»²⁴

Jesus leste deres innerste hemmeligheter

Uten å vite det hadde de felt sin egen dom. Jesus så på dem. Og bak dette forskende blikket visste ide at hans tåhker leste deres hjertes innerste hemmeligheter. Hans guddommelighet lynte fram med umiskjennelig kraft. De så med ett i vingårdsmennene et bilde av seg selv. Og uvilkarlig brast det ut av dem: «Det må ikke skje!»²⁵

Med alvor og sorg i stemmen spurte Jesus: «Har dere aldri lest i skriftene: Den steinen bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein. Dette er Herrens eget verk, underfullt er det i våre øyne. Derfor sier jeg dere: Guds

rike skal bli tatt fra dere og gitt ii: til et folk som bærer dets frukter. Og den som faller mot denne steinen, skal skade seg, men den som steinen faller på, skal bli knust.»²⁶

Kristus ville ha avverget dommen over jødene om bare folket hadde tatt imot ham. Men misunnelse og skinnsyke gjorde dem uforsonlige. De satte seg fore at de ikke ville ta imot Jesus fra Nasaret som Messias. De forkastet verdens lys, og dermed ble deres liv omgitt av mørke. Dommen som var forutsagt, rammet virkelig den jødiske nasjonen. Det var deres egne ville, ukontrollerte lidenskaper som voldte deres ruin. I sitt blinde raseri ødela de hverandre. Deres opprørske, hardnakkede stolthet fikk sinnet hos deres romerske erobrere til å koke over. Jerusalem ble ødelagt, tempelet lagt i ruiner, og tomten der det hadde stått, ble pløyd som en åker. Judas barn gikk til grunne, og måtene de ble avlivet på, hørte til de mest forferdelige. Andre millioner ble solgt som slaver til hedenske land.

Som et folk hadde jødene sviktet i å fullbyrde Guds hensikt, og vingården ble tatt fra dem. De fortrinn de hadde misbrukt, det verk de hadde ringeaktet, ble betrodd andre.

Et ord til oss i dag

Lignelsen om vingården gjelder ikke bare jødefolket. Den har også et ord å si til oss. Menigheten i vårt slektledd er av Gud blitt velsignet med store privilegier, og han venter resultater som er i samsvar med dette. Vi er løskjøpt med en uendelig høy pris. Det er bare størrelsen på denne løsesummen som kan gi oss et helt dekkende bilde av resultatet en kan vente seg. Vår jord er blitt vætet av blodet fra Guds egen Sønn. På denne jorden er det paradises kostelige frukter skal høstes inn. Nettopp i livet til Guds eget folk skal sannhetene i hans Ord åpenbare sin herlighet og sin fremragende karakter. Gjennom sitt folk skal Kristus legge for dagen sin egenart og

prinsippene for sitt rike.

Satan søker å motarbeide Guds verk, og han øver stadig press mot menneskene for å få dem til å gå med på hans prinsipper. Han fremstiller Guds utvalgte folk som et bedratt folk. Han er brødrenes anklager, og hovedkraften i hans anklage rettes mot dem som øver rettferdighet. Herren ønsker å besvare Satans angrep gjennom sitt folk, nemlig ved å demonstrere resultatene av lydighet mot de rette prinsippene.

Disse prinsippene skal være åpenbare i den enkelte kristne, i familien, i menigheten og i hver institusjon grunnlagt til tjeneste for Gud. Hver enkelt kristen skal være et bevis på hva Gud kan utføre for verden. Han skal være et forbilde på den frelsende kraften i evangeliets sannhet. Alle er vi redskaper til fullbyrdelse av Guds store plan med menneskeslekten.

De jødiske lederne så med stolthet på sitt storslagne tempel og de imponerende ritualene i den religiøse tjenesten der. Men rettferd, barmhjertighet og kjærlighet manglet. Herligheten i templet og glansen ved tempeltjenesten var ikke nok til å gjøre dem fortjenstfulle i Guds øyne. For det eneste han finner virkelig verdifullt, la de ikke på alteret i det hele tatt: De ga ikke Gud det sanne offeret: en ydmyk og sønderknust ånd. Det er nettopp når de livsviktige prinsippene for Guds rike tapes av syne at de ytre seremoniene blir mest mangfoldige og overdådige. Det er når karakterdannelsen blir forsømt, når sjelens indre pryde mangler, at enkel gudsfrykt forsvinner. Da krever stoltheten og forfengeligheten storslagne kirkebygg å vise fram for verden, strålende utsmykninger og imponerende seremonier. Gjennom alt dette blir Gud ikke æret. En motereligion som består av seremonier, forfengelig ytre pomp og prakt, er ikke antagelig for ham. En slik gudskyndelse framkaller ikke den minste positive reaksjon hos de himmelske sendebud.

Skjønnheten i temperament og karakter

Menigheten er et kostelig klenodium i Guds øyne. Han verdsetter den ikke etter dens ytre fortrinn, men i forhold til den oppriktige gudsfrykt som stiller den i kontrast til verden. Han vurderer den etter medlemmenes vekst i kunnskap om Kristus, etter deres framgang i åndelig erfaring. Kristus lengter etter å få samle inn fra sin vingård frukten som hører et hellige og selvforglemmende liv til. Kunstens mest fremragende skjønnhet tåler ingen sammenligning med skjønnheten i temperament og karakter slik den kommer til syne hos Kristi sanne representanter. En egen atmosfære av gudbenådet ynde omgir den troende sjel. For her virker Den Hellige Ånd på både tanker og følelser. Denne guddommelige atmosfæren gjør mennesket til en livets lukt til liv og gjør det mulig for Gud å velsigne dets arbeid.

En menighets forsamling kan gjerne være den fattigste i hele landet. Den kan godt mangle alt tiltrekkende i retning av ytre glans. Men hvis medlemmene der eier prinsippene fra Kristi karakter, vil de også ha hans glede i hjertet. Engler vil forene seg med dem i tilbedelsen. Lovprisning og takksigelse fra takknemlige hjerter vil stige opp til Gud som et velluktende offer.

Herren ønsker at vi skal minne andre om hans godhet og fortelle om hans makt. Han blir æret ved at takk og pris finner uttrykk i ord og toner. Han sier: ... «Den som bringer takkoffer, ærer meg.»²⁷ Israels barn priste Gud i hellig sang der de marsjerte fram gjennom ørkenen. Det ble satt musikk til budene og løftene fra Herren, og gjennom hele reisen ble disse sunget av pilegrimstroppene. Siden møttes de til hellige fester i Kanaan, .. og stadig skulle beretningene om Guds undergjerninger gjen- OM fortelles. Hjertelige takkebønner skulle rettes til Gud. Ja, han ønsket at hans folks liv skulle være et liv fullt av lovprisning. Slik skulle man på jorden lære hans vei å kjenne, og blant alle hedningene hans frelse.²⁸

Slik burde det være også nå. Verdens folk dyrker falske guder. Men de skal vendes bort fra denne falske gudsyndskelsen. Hvordan? Ikke ved å høre en tordnende fordømmelse over deres guder, men ved å få øye på noe bedre. Guds godhet skal gjøres kjent blant de uvitende. «Dere er mine vitner, sier Herren. Jeg er Gud.»²⁹

Et høyt privilegium å være Guds barn

Herren vil at vi skal verdsette den store forløsningsplanen. Vi må endelig fatte hvilket høyt privilegium vi har som Guds barn. Og vi må vandre for hans ansikt i lydighet, med takke bønn i hjertet og på leppene. Han vil at vi skal tjene ham i et nytt liv fylt av hjertelig glede hver time på dagen. Han lengter etter å se takknemligheten velle opp i våre hjerter, takknemlighet over at våre navn står skrevet i Livets bok hos Lammet, takknemlighet over at vi kan kaste all vår bekymring på ham som har omsorg for oss. Han byr oss å glede oss over at vi er Herrens arv, over at rettferdigheten i Kristus er den hvite kledningen beredt for hans hellige, over at vi har det velsignede håpet om Frelserens snare komme.

Å prise Gud av et fullt og oppriktig hjerte er en plikt like hellig som bønner. Vi skal vise verden og alle intelligente vesener under himmelen at vi setter virkelig pris på Guds vidunderlige kjærlighet til en fallen menneskeslekt, at vi venter oss større og større velsignelser fra dag til dag av hans uendelige forråd. I langt større utstrekning enn vi nå gjør det, bør vi snakke ut om de kostelige hendingene i vår personlige erfaring. Vår glede i Herren og vår iver i hans tjeneste ville øke betraktelig om vi, etter en særskilt utgytelse av Den Hellige Ånd, talte enkelt og liketil om hva Gud har gjort for sine barn.

Slike vitnesbyrd kaster Satans styrker tilbake. De driver ut all knurr og

klage, så fristeren taper terreng. De utvikler de karakteregenskapene som vil gjøre jordboere skikket for de himmelske boligene.

Slike vitnesbyrd vil også øve virkning på andre. Det finnes ikke noe mer effektivt middel til å vinne sjeler for Kristus.

Gud beriker oss med sine gaver

Vi skal prise Gud gjennom håndgripelig tjeneste -- ved å gjøre alt som står i vår makt for å fremme hans navns ære. Gud beriker oss med sine gaver for at også vi skal gi og derved gjøre hans karakter kjent for verden. Under den jødiske husholdning utgjorde gaver og offer en vesentlig del av gudsdyrkelsen. Israelittene ble undervist om at de skulle gi en tidel av alle sine inntekter til tjenesten i helligdommen. I tillegg skulle de bringe inn syndoffer, frivillige gaver og takkoffer. Dette var midlene til å underholde evangelietjenesten på den tiden. Gud venter ikke noe mindre av oss enn han ventet av sitt folk i gammel tid. Det store verket til sjelers frelse må føres videre. Gjennom tienden og offergavene har han sørget for at arbeidet skal kunne gå sin gang. Slik er det hans hensikt at evangelietjenesten skal holdes ved like. Han krever tienden som sin egen eiendom, og denne må alltid betraktes som noe som er satt til side til hellig bruk. Den skal legges i hans skattkammer og tjene til hans saks fremme. Han ber også om våre frivillige ytelser og takknemlighetsgaver. Alle skal gjøre sitt for å bringe evangeliet ut til hele jorden.

Tjeneste for Gud innbefatter personlig evangelieforkynnelse. Ved individuelle anstrengelser skal vi samarbeide med ham i å frelse verden. Kristi oppdrag til sine etterfølgere var: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker!»³⁰ Dette er et oppdrag til den enkelte. Alle som er kalt til livet i Kristus, er også kalt til å arbeide for sine medmenneskers frelse. Deres hjerter vil slå i takt med Kristi hjerte. Den

samme kjærlighet som han følte, vil også bli åpenbar hos dem. Alle kan ikke fylle den samme plassen i verket, men det finnes en plass og et verk for hver enkelt.

I den gamle tiden finner vi Abraham, Isak og Jakob. Vi finner Moses med sin langmodighet og visdom og Josva med lignende individuelle evner og egenskaper. Disse var alle Guds tjenere. Miriams musikk, motet og fromheten hos Debora, datterkjærligheten hos Rut, lydigheten og troskapen hos Samuel, den urokkelige trofastheten hos Elia, den bløtgjørende, underkastende innflytelsen som utgikk fra Elisa -- alt dette var egenskaper som trengtes. Slik er det fortsatt med alle som i dag har fått Guds velsignelser tildelt: De bør svare med å gjøre en virkelig innsats. Hver eneste evne skal brukes til hans rikes fremme og til hans navns ære.

Evangeliet er en frelsende kraft i menneskelivet

Alle som tar imot Kristus som sin personlige Frelser, skal være et levende vitnesbyrd om at evangeliet er sant og eier en frelsende kraft i menneskelivet. Gud stiller ikke noe krav uten å ha sørget for at det kan fylles. Gjennom Kristi nåde kan vi oppfylle alt det Gud krever av oss. Alle himmelens rikdommer skal åpenbares gjennom Guds folk. «Når dere bærer mye frukt, blir min Far forherliget, og da er dere mine disipler.»³¹

Gud gjør krav på hele jorden som sin vingård. Riktignok er den ennå i hendene på maktraneren. Men den tilhører Gud. Den er hans, først fordi han har skapt den, og dernest -- noe som ikke er mindre -- fordi han har gjenløst den. Det var for denne verden Kristi offer ble brakt. «For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne.»³² Det er ved denne ene store gaven også alle andre gaver er blitt menneskene til del. Daglig tar hele verden imot velsignelser fra Guds hånd. Hver regudråpe og hver solstråle over vår utakknemlige slekt, hvert blad og hver frukt vitner om Guds

overbærenhet og hans store kjærlighet.

Og hva får så den store Giveren tilbake? Hvordan stiller menneskene seg til Guds krav? Hvem er det det store flertallet av mennesker vier sin tjeneste og sitt liv? De tjener mammon. Rikdom og forlysteiser i denne verden er deres mål. Rikdom vinnes ved ran, ikke bare ran fra mennesker, men ran fra Gud. Menneskene bruker hans gaver for å tilfredsstille sin egoisme. Alt de bare kan få tak i, utnytter de til fordel for sin griskhet og forlystelsessyke.

Synden i verden i dag er den samme som brakte ødeleggelse over Israel. Utakknemlighet mot Gud, ringeakt av anledninger og velsignelser, en egoistisk tilegnelse av Guds gaver -- alt dette var innbefattet i synden som ned kalte Guds vrede over Israel. Det samme er i ferd med å bringe død og undergang over verden i dag.

Tårene Kristus felte på Oljeberget da han sto og så ut over Jerusalem, gjaldt ikke bare denne byen. I Jerusalems skjebne så han en hel verdens tragedie.

«Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til din fred! Men nå er det skjult for dine øyne.»³³

«Om også du på denne dagen...» Dagen nærmer seg sin avslutning. Tiden for barmhjertighet og nådige privilegier er nesten utløpt. Hevnens skyer samler seg. De som forkaster Guds nåde, er like ved å bli innviklet i en hastig og ugjenkallelig ødeleggelse.

Og enda sover verden. Folket kjenner ikke sin besøkelsestid.

Hvor skal menigheten stå under denne krisen? Fyller dens medlemmer

Guds krav? Utfører de hans ærend? Representerer de hans karakter på en verdig måte overfor verden? Leder de med nidkjærhet sine medmenneskers oppmerksomhet mot det barmhjertige varselsbudskapet?

Mennesker er i den ytterste livsfare. Skarer er alt på vei mot undergangen. Men hvor få det er av Kristi bekjennende etterfølgere som føler noen byrde for disse sjelene! Verdens skjebne skjelver i vektskålen. Men dette gjør knapt noe inntrykk på dem som gir seg ut for å tro de mest vidtrekkende sannhetene gitt til mennesker. Det er en merkbar mangel på kjærligheten som drev Kristus til å forlate sitt himmelske hjem og ta på seg menneskelig natur for at menneskelighet kunne berøre guddommelighet og trekke det menneskelige opp mot det guddommelige. Det ligger en dorskhet over Guds folk, en formelig lammelse som hindrer dem i å fatte øyeblikkets krav og forpliktelser.

Da israelittene gikk inn i Kanaan, oppfylte de ikke Guds hensikt. De tok ikke hele landet i eie. De erobret bare en del av det, og så slo de seg ned for å nyte sin ro og frukten av sine seirer. I sin vantro og hang til makelighet flokket de seg sammen i de områdene som alt var erobret, i stedet for å gjøre videre framstøt og besette nye områder. Slik gikk det til at de begynte å falle fra Gud. De sviktet i å fullføre hans plan. Derved gjorde de det umulig for ham å oppfylle sitt løfte om velsignelse. Gjør Ikke menigheten i dag akkurat det samme? Foran den ligger det en hel verden som trenger evangeliet for å overleve. Men bekjennende kristne stimler sammen på steder hvor de selv kan nyte fordelene av evangeliet. De føler ikke nødvendigheten av å besette nye områder, bringe budskapet om frelse til steder lenger borte. De nekter rett og slett å etterkomme Kristi befaling. Hans store oppdrag til dem var jo: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker.»³⁴ Er de da mindre skyldige enn den jødiske menigheten var?

På en avgjørende prøve for et helt univers

De som bekjenner seg til å følge Kristus, er på en avgjørende prøve for et helt univers. Men de er så kalde i sin iver og så svake i sine anstrengelser i Guds tjeneste at de får dette stempellet over sitt liv: «Utros.» Det var en annen sak om det de nå gjør, var deres beste ytelse. Da ville ikke fordømmelsen hvile over dem. Men sannheten er den at de godt kunne yte langt mer om bare deres hjerte var helt med i arbeidet. De vet -- og verden vet det også -- at de i høy grad har mistet selvfornektelsens ånd, viljen til å ta sitt kors opp. Det er mange som vil få denne anmerkningen skrevet ved siden av navnet sitt i bøkene i himmelen: De produserte ingenting selv, bare brukte opp forråd produsert av andre. Mange bærer kristennavnet, men på en slik måte at glansen går av det. De formørker Kristi ære, skjuler hans skjønnhet, vanærer ham for verden.

Mange har sitt navn i menighetens protokoll uten på noen måte å være under Kristi ledelse. De bryr seg nemlig ikke om hans undervisning eller gjør hans arbeid. Derfor blir de under fiendens kontroll. De gjør ikke noe virkelig godt. Derfor gjør de tvert imot ubotelig skade. Deres innflytelse er ikke en livets lukt til liv. Derfor blir den en dødens lukt til død. Herren sier: «Skulle jeg ikke kreve dem til regnskap for dette?»³⁵ [1930 oversettelsen: Skulle jeg ikke straffe slikt?] Israels barn kom også til kort i å oppfylle Guds plan. Derfor ble de skjøvet til side, og Guds kall gikk videre til andre folkeslag. Om også disse viser seg troløse, skulle så ikke de på samme måte bli forkastet?

I lignelsen om vingården var det vingårdsmennene Kristus dømte skyldige. Det var de som hadde nektet å gi Herren frukten av hans jord. I jødefolket var det prestene og lærerne som førte folket vill og derved ranet fra Gud den tjeneste han krevde. Det var de som vendte folket bort fra Kristus.

Guds lov ublandet med menneskelige overleveringer ble holdt fram av Kristus som det store mønsteret for lydighet. Dette vakte rabbinernes fiendskap. De hadde nemlig satt menneskelige lærepunkter over Guds Ord. Slik hadde de vendt folket bort fra hans forskrifter. De ville ikke gi opp sine bud av menneskelig fabrikat til fordel for lydighet mot kravene fra Guds Ord. De ville ikke ofre sin stolthet over egen forstand og ros fra mennesker til fordel for sannheten. Og så kom altså Kristus. Han la fram for folket hva Gud krevde. Men da hevdet prestene og de eldste at han ikke hadde rett til å stille seg mellom dem og folket. De ville ikke ta imot hans refseiser og advarsler. De satte seg fore å hisse folket opp mot ham og ødelegge ham.

De var dermed ansvarlige for at Kristus ble forkastet -- med de følgene det hadde. En hel nasjons synd og undergang måtte delvis de religiøse lederne ta skylden for.

Men er ikke den samme innflytelsen virksom også i dag? Hvor mange av Herrens vingårdsmenn følger ikke i fotefarene etter de jødiske lederne? Ser vi ikke religiøse lærere som vender menneskene bort fra de klareste kravene i Guds Ord? I stedet for å lære dem lydighet mot Guds lov lærer de dem jo opp til overtredelse. Fra mange prekestoler blir menigheten rett og slett undervist om at Guds lov ikke er en bindende norm for dem. Menneskelige tradisjoner, forordninger og sedvaner blir opphøyd. Stolthet og selvtilfredshet næres med gavene fra Gud. Men kravene om lydighet, som også kommer fra Gud, blir ignorert.

Menneskene vet imidlertid slett ikke hva de gir seg ut på når de setter til side Guds lov. Guds lover en tro kopi av hans karakter. Den inneholder prinsippene for hans rike. Den som nekter å ta imot disse prinsippene, plasserer seg utenfor den kanalen Guds velsignelser flyter gjennom.

De herlige mulighetene som lå utbredt foran Israels barn, kunne simpelthen ikke gjennomføres uten ved lydighet mot Guds bud. Det er bare gjennom lydighet den samme høying av karakteren er mulig for oss. Bare gjennom den kan vi nå fram til en lignende fylde av velsignelser, velsignelse over hus og marker, velsignelse i dette livet og i det kommende. Både i den åndelige og den materielle verden er lydighet mot Guds lover vilkåret for å bære frukt. Altså, når noen lærer menneskene å ringeakte Guds bud, hindrer de dem simpelthen i å bære frukt til hans ære. De er skyldige i å holde tilbake fra Herren frukten fra hans vingård.

Guds budbærere kommer til oss etter Mesterens ordre. De kommer og krever, liksom Kristus, lydighet mot Guds Ord. De legger fram hans krav på fruktene fra vingården, frukter som kjærlighet, ydmykhet og selvforglemmende tjeneste. Og hvordan blir de så mottatt? Hender det ikke at mange av vingårdsmennene blir sinte akkurat som de jødiske lederne? Hva skjer når kravene fra Guds lov legges fram for folket? Kommer ikke da disse lærerne inn og gjør sin innflytelse gjeldende for å bortvise kravene? Slike lærere kaller Gud utro tjenere.

Ordene fra Gud til det gamle Israel har en høytidelig advarsel til menigheten og dens ledere i dag. Om Israel sa Herren: «En mengde lover har jeg skrevet for dem, men de regner dem ikke for sine.»³⁶ Og til prestene og de skriftlærde sa han: «Mitt folk skal gå til grunne fordi det ikke kjenner Gud. Siden du hal vraket kjennskapet til ham, slår jeg vrak på deg. ... Du glemte din Guds lov, derfor glemmer også jeg dine sønner.»³⁷

Skal advarslene fra Gud forbli upåaktet? Skal anledningene til tjeneste ligge unyttet? Skal Kristi angivelige etterfølgere holdes borte fra å tjene ham på grunn av hån fra verden, stolthet over menneskelig forstand og lysten til å rette seg etter folks sedvaner og tradisjoner? Vil de forkaste Guds Ord som de jødiske lederne forkastet Kristus? Følgen av Israels synd ligger klart for vårt blikk. Vil menigheten i dag ta lærdom av dette?

«Noen av grenene er brukket av, og du som var en vill oljekvist, er blitt podet inn blant grenene og har fått del i sevjen fra roten. Men innbill deg ikke at du er bedre enn grenene. ... de ble brukket av på grunn av vantro, og du blir stående på grunn av tro. Vær ikke overmodig, men frykt Gud! Sparte han ikke de naturlige grenene, skal han heller ikke spare deg.»³⁸

Kapittel 24

Uten bryllupsklærne

Bygd over Matt 22,1-14

Lignelsen om bryllupsklærne legger åpent for oss en lærdom som det er av den aller største viktighet å tilegne seg. Ekteskapet er blitt en billedlig fremstilling av foreningen mellom menneskelighet og guddommelighet. Bryllupsklærne fremstiller den karakter alle må eie om de skal regnes som skikket til å være gjester ved bryllupsfesten.

Denne lignelsen skildrer noe av det samme som den om gjestebudet. Det er evangeliets innbydelse som blir avslått av det jødiske folket, og nådekallet som dermed går videre til hedningene. Men den nye lignelsen gir et panorama over et mer fornærmende avslag og en tilsvarende mer forferdelig straff. Innbydelsen til festen er en appell fra en konge. Den går altså ut fra en som har både myndighet og makt. Dermed betyr den også en stor æresbevisning mot de innbudte. Men denne æren blir altså ikke vurdert etter fortjeneste. Kongens autoritet blir foraktet. Husholderens innbydelse ble mottatt med likegyldighet. Kongens derimot blir møtt med ukvemsord og til slutt med mord. De innbudte behandler de kongelige tjenerne med hån, de mishandler dem på nedverdiggende vis og slår dem til og med i hjel.

Husholderen i den tidligere lignelsen så vel også at hans innbydelse ble ringeaktet. Derfor erklærte han at ikke en eneste av de innbudte skulle få nyte godt av gjestebudet. Men hva så med dem som hadde trosset kongens ønske? Jo, de blir ikke bare utelukket fra å være til stede ved festbordet. En langt strengere reaksjon blir bestemt mot dem: «Da ble kongen harm og sendte _ ut sine tropper som drepte disse morderne og brente byene deres.»¹

I begge lignelsene blir det sørget for gjester til festen. Men den siste viser at det også må en forberedelse til fra gjestenes side. De som har forsømt denne forberedelsen, blir ganske enkelt kastet utenfor. «Men da kongen kom inn for å hilse på gjestene, fikk han øye på en som ikke hadde på seg bryllupsklær. Han spurte ham: Min venn! Hvordan er du kommet hit inn uten bryllupsklær? Men han tidde. Da sa kongen til tjenerne: Bind hender og føtter på ham og kast ham ut i mørket utenfor, der en gråter og skjærer tenner.»²

Gjestene kom ikke til festen

Kallet til bryllupsfesten var blitt gitt av Kristi disipler. Vår Herre hadde sendt ut de tolv og deretter de sytti. De hadde forkynt at Guds rike var nær. Kallet lød til menneskene om å omvende seg og tro på evangeliet. Men dette kallet ble ikke påaktet. Gjestene kom ikke til festen. Tjenerne ble så sendt ut for å si: «Festmåltidet har jeg gjort i stand, oksene og gjøfeet er slaktet, og alt er ferdig. Kom til bryllupet!»³ Dette var budet som gikk ut til jødefolket etter korsfestelsen av Jesus Kristus. Men denne nasjonen som ga seg ut for å være Guds utvalgte, forkastet budskapet som kom til dem med Den Hellige Ånds kraft. Mange understreket denne forkastelse på den mest hånlige måten. Andre var i den grad forbitret på tilbudet om frelse, tilbudet om tilgivelse for å ha avvist herlighetens Herre, at de gikk løs på dem som brakte budskapet. Det ble en «kraftig forfølgelse».⁴ Både kvinner og menn i mengdevis ble kastet i fengsel, og noen av Herrens budbringere, som Stefanus og Jakob, ble slått i hjel.

Slik beseglet jødefolket sin forkastelse av Guds barmhjertighet. Følgen var på forhånd blitt skildret av Kristus i lignelsen. Kongen «sendte ut sine tropper som drepte disse morderne og brente byene deres.» Dommen over jødene ble fullbyrdet ved Jerusalems ødeleggelse og nasjonenes spredning til

alle kanter.

Det tredje kallet til festen forestiller evangeliet brakt ut til hedningene. Kongen sa: «Festen er gjort i stand, men de innbudte var ikke verdige. Gå derfor ut på veikryssene, og innby til bryllupet alle dere treffer.»⁵

Kongens tjenere gikk «ut på veiene og samlet alle de møtte, både onde og gode».⁶ Dette var virkelig et blandet selskap. Noen av dem hadde ikke mer respekt for verten enn de som hadde avvist innbydelsen. Den første klassen innbudne hadde avslått med denne tanken: De kunne ikke la noen anledning til verdslig vinning gå fra seg og slik ofre noe for å være til stede ved kongens bryllupsmiddag. På den annen side: blant dem som nå tok imot, var det noen som bare tenkte på å gagne seg selv. De kom for å få sin del av godene ved festen, men de tenkte ikke på å vise kongen noen ære.

Bryllupsklærne en gave fra kongen

Da så kongen kom inn for å se på gjestene, ble den enkeltes karakter avslørt. Hver gjest ved festbordet var blitt forsynt med et sett bryllupsklær. Dette var en gave fra kongen. Ved å ta den på seg viste gjestene sin ærefrykt for verten. Men en av dem var kledd i helt alminnelige, borgerlige klær. Han hadde altså nektet å gjøre den lille forberedelse som kongen hadde forlangt. Disse klærne var blitt kjøpt inn for ham til en høy pris, men han brydde seg ikke om å gå med dem. Slik hånet han sin herre like opp i ansiktet. Kongens spørsmål lød: «Hvordan er du kommet hit inn uten bryllupsklær?» Til dette svarte han ikke et ord. ⁱⁱⁱ Hans egen taushet fordømte ham. Da sa kongen: «Bind hender og føtter på ham, og kast ham ut i mørket utenfor!»⁷

Kongens undersøkelse av gjestene ved festen representerer en rettshandling. Gjestene ved evangeliefesten er de som bekjenner seg til å tjene Gud, slike som har sitt navn skrevet i Livets bok. Men ikke alle som

bekjenner seg til å være kristne, er av den grunn sanne disipler. Før den endelige belønningen blir gitt, må det avgjøres hvem som er skikket til å få del i de rettferdiges arv. Denne avgjørelsen må falle før Kristi andre komme i himmelens skyer. For når han kommer, er hans lønn med ham, for «å gjengjelde enhver etter hans gjerning».8 Altså, forut for hans komme må det være fastslått hvordan det enkelte menneskes gjerninger er. Og til hver eneste Krsti etterfølger vil lønnen alt være utmålt i samsvar med hans gjerninger.

Det er mens menneskene ennå bor på jorden at dette undersøkende domsverk finner sted i himmelens rettssaler. Livet hos alle som gir seg ut for å være Kristi etterfølgere, passerer revy for Gud. Alle blir prøvd med det som er nedtegnet i himmelens bøker, og i samsvar med gjerningene i livet blir den enkeltes skjebne avgjort for evig tid.

Bryllupsklærne i lignelsen symboliserer den rene, plettfrie karakteren som Kristi sanne etterfølgere vil eie. Bare menigheten har fått «en drakt av skinnende rent lim». Dette skinnende rene «linet er de helliges rettferdige gjerningen».9 De er «uten flekk eller rynke eller noe slikt».10 Det er Kristi rettferdighet, hans helt uplettede karakter. Ved tro er den blitt meddelt alle som tar imot ham som sin personlige Frelser.

Uskyldighetens hvite drakt ble båret av våre første foreldre den gangen Gud satte dem i Edens hage. De levde i fullkommen harmoni med Guds vilje. All deres hengivenhet var rettet mot deres himmelske Far. Et vakkert, bløtt lys, Guds eget lys, innhyllet det hellige paret. Denne lysdrakten var et symbol på deres åndelige kledning av himmelsk uskyld. Var de blitt tro mot Gud, ville den stadig ha fortsatt å omhylle dem. Men da synden kom inn i verden, brøt de forbindelsen med Gud, og lyset som hadde omgitt dem, forsvant. Nakne og skamfulle søkte de å erstatte himmel drakten ved å sy sammen fikenblad for å dekke seg.

Det er forresten hva overtredene av Guds lov har fortsatt å gjøre hele tiden siden Adam og Eva først var ulydige. De har sydd sammen fikenblad for å dekke sin nakenhet, den nakenhet de pådro seg ved sin overtredelse. De har gått med klær av eget fabrikat. Det vil si: med sine egne gjerninger har de forsøkt å dekke sine synder og gjøre seg antagelige for Gud. Men dette kan de aldri greie. Ingenting av det mennesket kan uttenke, er i stand til å tre i stedet for de tapte uskyldsklærne. Ingen fikenbladdrakt, ikke noe «sivilantrekk» av det slag som preger borgere av denne verden, kan strekke til for dem som sitter til bords med Kristus og englene ved det store bryllupsmåltidet, Lammets nattverd.

Bare det dekket som Kristus selv har sørget for, kan sette oss i stand til å tre fram for ham. Dette dekket, Kristi rettferdighets klær, vil han hylle omkring hver eneste angrende, troende sjel på jord. Han sier: «Derfor gir jeg deg det råd at du kjøper gull av meg, lutret i ild, så du kan bli rik, og hvite klær som du kan kle deg med og skjule din nakenhets skam.»¹¹

Drakten fra himmelens vevstol

Denne drakten, vevd i himmelens egen vevstol, har ikke i seg en eneste tråd av menneskelig opphav. I sitt liv som menneske på jorden bygde Kristus en fullkommen karakter, og denne karakteren tilbyr han oss å få del i. «Selv våre rettferdige gjerninger var som skittent tøy.»¹² Alt vi selv kan gjøre, er tilsølt av synd. Men Guds Sønn «åpenbarte seg for å ta bort vår synd, han som selv er uten synd».¹³ Synden defineres som «lovbrudd»¹⁴ Men Kristus var lydig mot alle lovens krav. Om seg selv sa han: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.»¹⁵ Da han var på jorden, sa han til disiplene: «Jeg har holdt min Fars bud.»¹⁶ Ved sin fullkomne lydighet har han gjort det mulig for hvert menneske også å holde Guds bud. Når vi underkaster oss Kristus, blir våre hjerter forent med hans hjerte. Viljen

sm_ lter sammen med hans vilje. Sinnet blir ett med hans sinn. Tankene blir tatt til fange under lydighet mot han! Vi lever hans liv. Dette er meningen når det sies at vi blir ikledd hans rettferdighet. Når så Kristus ser på oss, ser han ikke fikenbladklærne, ikke nakenheten og vanskaptheten som hører synden til. Nei, han ser sin egen rettferdsdrakt, som er fullkommen lydighet mot Jehovas lov.

Gjestene ved bryllups festen ble inspisert av kongen. Bare de som hadde rettet seg etter hans krav og tatt på seg bryllupsklærne, ble godtatt. Slik er det også med gjestene ved evangeliets festmåltid. Alle må utsettes for den store Konges strenge inspeksjon. Og ingen andre enn de som har iført seg Kristi rettferdighets klær, kan bli godtatt.

Rettferdighet vil si rett handling. Det er etter sine handlinger alle vil bli vurdert. Vår karakter viser seg i det vi gjør. Gjeringene avgjør om troen er ekte.

Det er ikke nok for oss å tro at Kristus ikke er noen bedrager, eller at Bibelens religion ikke er noen kløktig uttenkte fabler. Vi kan godt tro at Kristi navn er det eneste under himmelen vi kan bli frelst ved, og likevel ikke gjennom tro gjøre ham til vår personlige Frelser. Det er ikke nok å tro sannheten rent teoretisk. Det er ikke nok å bekjenne at vi tror på Kristus. Det er ikke nok å ha våre navn oppført i menighetsprotokollen. «Den som holder hans bud, blir i Gud og Gud i ham. Og at han er i oss, det vet vi fordi han har gitt oss sin Ånd.»¹⁷ «Det som viser oss om vi har lært Gud å kjenne, er om vi holder hans bud.»¹⁸ Dette er altså det ekte beviset på omvendelse. Vår bekjennelse kan være så fin den være vil. Det monner ingenting med mindre Kristus blir åpenbart gjennom rettferdighetens gjerninger.

Guds Ord må praktiseres i hverdagen

Sannheten må plantes inn i hjertet. Den skal nemlig kontrollere sinnet og regulere følelseslivet. Hele karakteren må bære preg av guddommelige uttrykksmåter. Hver eneste tøndel av Guds Ord må praktiseres i hverdagen.

Den som blir delaktig i den guddommelige natur, vil være i harmoni med Guds store standard for rettferdighet, nemlig hans hellige lov. Dette er målesnoen Gud bruker for å måle menneskenes handlinger. Den vil bli prøvestenen for karakteren i dommen.

Det er mange som påstår at loven ble opphevet ved Kristi død. Men her motsier de Kristi egne ord. «Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle. ... Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøndel i loven forgå.»¹⁹ Det var for å sone overtredelse av loven at Kristus ga sitt liv. Hadde det vært mulig å forandre loven eller sette den til side, ville det ikke ha vært nødvendig for Kristus å dø. Ved sitt liv på jorden æret han Guds lov. Ved sin død stadfestet han den. Han ga sitt liv som et offer -- ikke for å avskaffe Guds lov, ikke for å senke dens standard, men for at rettferdigheten kunne holdes ved like, for at det kunne vises hvor uforanderlig loven var, for at den kunne stå fast til evig tid.

Satan hadde hevdet at det var umulig for mennesket å lyde Guds bud. Og det er sant nok at vi i egen kraft ikke makter å adlyde dem. Men Kristus kom i menneskelig skikkelse, og ved sin fullkomne lydighet beviste han at menneskelighet og guddommelighet i forening kan adlyde hvert eneste ett av lovens bud. «Alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn -- de som tror på hans navn.»²⁰ Denne kraften ligger ikke hos det menneskelige redskap selv. Nei, det er Guds kraft. Når en sjel tar imot Kristus, får vedkommende også kraft til å leve Kristi liv.

I Kristi rettferdighets herlige klær

Gud krever fullkommenhet av sine barn. Hans lover en kopi av hans egen karakter, og den er standarden som er satt for enhver karakter. Denne uendelig høye standard blir satt klart fram for alle. Hensikten er at det ikke skal være mulig å ta feil av hva slags mennesker Gud må ha for å bygge opp sitt rike. Kristi liv på jorden var et fullkomment uttrykk for Guds lov. Også de som gjør krav på å være Guds barn, må bli Kristus lik i karakter, og da vil de bli lydige mot Guds bud. Da vil Gud kunne betro dem å være blant dem som skal utgjøre himmelens familie. Kledd som de er i Kristi rettferdighets herlige klær, får de sin plass ved Kongens festbord. De har rett til å være med blant flokken som er blitt vasket rene i Kristi blod.

Mannen som kom til festen uten bryllupsdrakt, symboliserer tilstanden hos mange i verden i dag. De bekjenner seg til å være kristne. Derfor gjør de også krav på evangeliet; velsignelser og fortrinn. Men de tror de er gode nok i seg selv. Så setter de sin lit til egne fortjenester i stedet for å stole på Kristus. De hører på ; Ordet. Altså møter de fram tjl festmåltidet. Men de har ikke tatt på seg Kristi rettferdighetskappe.

Mange som kaller seg kristne, er egentlig ikke annet enn rene humanetikere, det vil si mennesker med en rent menneskelig morallære. De har nektet å ta imot den gaven som alene kunne sette dem i stand til å ære Kristus ved å være verdige representanter for ham overfor verden. Den Hellige Ånds verk er for dem et fremmedartet verk. De er ikke «Ordets gjørere». Det er jo visse himmelske prinsipper som kjennetegner mennesker når de er blitt ett med Kristus, i motsetning til dem som er ett med verden. Men hos representantene for den «gode», menneskelige moral er disse kjennetegnene blitt nesten utvisket. Mange som bekjenner seg til å være Kristi etterfølgere, er ikke lenger et særskilt og eiendommelig folk.

Skillelinjen er blitt utydelig. Menneskene gir seg inn under verden. De følger dens levevaner, dens egoisme. Kirken har gått over til verden i sin overtredelse av Guds lov. Men egentlig var det verden som skulle ha gått over til kirken i lydighet mot loven. For hver dag som går, skjer det en videre omvendelse fra kirken til verden.

Man venter å bli frelst ved Kristi død, mens man nekter å leve hans liv i selvfornektelse. Man lovpriser rikdommen i den frie nåden. Men samtidig forsøker man å dekke seg med et skinn av rettferdighet. Man håper ved dette å verge seg mot sine egne karaktermangler. Men slike anstrengelser vil vise seg å være nytteløse på Guds store dag.

Guds granskende blikk

Kristi rettferdighet kan ikke dekke over en eneste synd som man fortsatt kjæler for. Et menneske kan være en lovbrøyer i hjertet og likevel av verden bli ansett som meget rettskaffen, så lenge han ikke går til noen ytre form for lovbrudd. Men Guds lov nål med sitt granskende blikk helt inn til de hemmeligste krokene av hjertet. Hver handling blir her bedømt ut fra de motivene som tilskynder til den. Bare det som er helt i overensstemmelse med prinsippene i Guds lov, vil bli stående i dommen.

Gud er kjærlighet. Han har vist denne kjærligheten ved å gi Kristus til verden. Han «ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv».²¹ Ved den anledningen holdt han ingenting tilbake fra mennesket, sin dyrt kjøpte eiendom. Han ga alt det himmelen eide. Denne sannheten bør gi oss all mulig styrke og virkeevne, slik at vi ikke blir drevet tilbake eller overvunnet av vår store motstander. Men Guds kjærlighet leder ham ikke til å unnskyldte synden. Han unnskyldte den ikke hos Satan. Han unnskyldte den ikke hos Adam og Kain, og heller ikke hos noe annet menneske vil han unnskyldte den. Han vil ikke gå på

akkord med våre synder eller overse våre karaktermangler. Han venter at vi skal seire i hans navn.

De som forkaster Kristi rettferdighetsgave, forkaster derved karakteregenskapene som skulle gjøre dem til Guds sønner og døtre. De forkaster det som alene ville kunne gi dem kvalifikasjoner for en plass ved bryllupsfesten.

I lignelsen spurte kongen: «Hvordan er du kommet hit inn uten bryllups klær?» Mannen var målløs. Slik vil det også bli på dommens dag. I dag kan vel menneskene driste seg til å unnskyldte sine karakterdefekter, men på den dagen vil det ikke være en eneste unnskyldning i deres munn.

Bekjennende kristne i vårt slektledd er blitt beæret med de høyeste privilegier. Herren er blitt åpenbart for oss i et stadig klarere lys. Våre fortrinn er langt større enn noen fortrinn blant Guds folk før i tiden. Vi eier ikke bare det store lyset som ble betrodd Israel, men vi har også den økte beviskraften som ligger i den store frelsen stilt til rådighet gjennom Kristus. Det som var bare forbilde og symbol hos jødefolket, er blitt en virkelighet hos oss. De hadde historien i Det gamle testamente. Vi har også Det nye testamente. Vi har forvissningen om at Frelseren er kommet. Han er blitt korsfestet allerede. Han har stått opp fra de døde. Over den åpne graven til Josef av Arimatea har hans proklamasjon lydt: «Jeg er oppstandelsen og livet.» Vår kunnskap om Kristus og hans kjærlighet er denne håndgripelige: Guds rike er midt blant oss. Kristus er blitt åpenbart for oss gjennom prekener og lovsanger. Det åndelige festmåltidet er blitt disket opp for oss med sin bugnende overflod. Bryllupsdrakten er blitt tilbudt oss med uhyre omkostninger. Og nå bys den fram uten vederlag til hver eneste sjel. Gjennom Guds budbærere får vi lagt rett fram for oss Kristi rettferdighet, rettferdiggjøreisen ved tro, de overmåte store og kostelige løftene i Guds Ord, fri adgang til vår Far gjennom Kristus, trøst fra Den Hellige Ånd, en velfundert forsikring om evig liv i Guds rike. Hva kunne vel Gud gjøre for

oss som han ikke allerede har gjort, i og med at han har åpnet adgang for oss til det store nattverdsmåltid, den himmelske banketten?

I himmelen sier englene som står til vår tjeneste: Det verk vi hadde fått i oppdrag å utføre i deres favør, har vi trofast utført. Vi trengte tilbake hæren av onde engler. Vi sendte trøst og lys inn i menneskehjarter, stimulerte dem til å huske Guds kjærlighet uttrykt gjennom Kristus Jesus. Vi hjalp dem til å feste blikket på korset. Deres hjerter ble dypt beveget ved følelsen av den synd som korsfestet Guds Sønn. De ble overbevist om sin egen avgrunnsdype ondskap. De så hvilke skritt de måtte ta for å bli omvendt. De merket evangeliets kraft. Deres hjerter ble gjort myke idet de kjente Guds kjærlighets mildhet. De så skjønnheten i Kristi karakter. Men for det store flertalls vedkommende var alt forgjeves. De ville ikke gi opp sine egne vaner og sin egen karakter. De ville ikke ta av sin jordbundne drakt for å iføre seg himmel drakten. Deres hjerter var hengitt til verdslig begjær. De satte sitt selskap i denne verden høyere enn Gud.

Høytidelig vil dagen for den siste avgjørelsen bli. Apostelen Johannes beskriver den slik i et profetisk syn: «Jeg så en stor, hvit trone, og ham som satt på den. Jord og himmel svant bort for hans åsyn og var ikke lenger til. Og jeg så de døde, både store og små: De sto foran tronen, og bøker ble åpnet. Så ble en annen bok åpnet, livets bok. Og de døde ble dømt etter det som sto skrevet i bøkene, etter sine gjerninger.»²²

Sørgelig vil tilbakeblikket være på den dagen når menneskene står ansikt til ansikt med evigheten. Hele livet vil stå for bevisstheten akkurat slik som det var. Verdens fornøyelser, rikdom og ære vil da ikke lenger forekomme en så viktige. Menneskene vil endelig se at nettopp den rettferdigheten de stadig foraktet, den alene er nå av virkelig verdi. De vil se at de har formet sin karakter i pakt med Satans bedragerske forlokkeiser. De klærne de har valgt, er et symbol på deres troskapspakt med den første, store frafalne. Da vil de se følgene av sitt valg. De vil sitte inne med en erfaring

om hva det fullt ut vil si å overtre Guds bud.

Det vil ikke bli noen framtidig prøvetid da man kan berede seg for evigheten. Det er i dette livet vi må ta på oss Kristi rettferdighetsklær. Dette er vår eneste anledning til å bygge en karakter for hjemmet Kristus har gjort ferdig for dem som lyder hans bud.

Dagene som er avmålt til prøvetid for oss, er ved å ebbe u!. Enden nærmer seg med raske skritt!. Til oss er denne advarselen gitt: Vær på vakt, og la dere ikke sløve av svir og drikk eller av livets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere som en snare.²³ Pass på at dagen ikke finner deg uforberedt. Ta deg i vare at du ikke blir funnet uten bryllupsklær på Kongens bryllupsfes!.

«Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det.»²⁴ «Salig er den som våker, og som vokter sine klær, så han ikke må gå naken og vise sin skam.»²⁵

Kapittel 25

Talentene

Bygd over Matt 25,13-30

På Oljeberget hadde Kristus talt til disiplene om sitt andre komme til verden. Han hadde nevnt spesielle tegn som skulle vise når hans komme var nær. Og han hadde bedt disiplene våke og være rede. På ny advarte han: «Våk derfor, for dere vet ikke dagen eller timen.»¹ Så viste han dem hva det vil si å våke og være beredt til hans komme. Tiden skal ikke tilbringes med ørkesløs venting, men med flittig arbeid. Dette lærte han dem i lignelsen om talentene.

Han sa: «Det er som med en mann som skulle dra utenlands. Han kalte til seg sine tjenere og overlot dem alt han eide: En ga han fem talenter, en annen to og en tredje en talent etter det hver enkelt hadde evne til. Så reiste han.»²

Mannen som ville dra utenlands, fremstiller Kristus. Da han fortalte denne lignelsen, skulle han snart reise fra denne jorden til himmelen. Tjenerne -- eller slavene -- i lignelsen står for Kristi etterfølgere. Vi hører ikke oss selv til, for vi er «dyrt kjøpt!»³ [1930-oversettelsen] Vi ble løskjøpt «ikke ... med forgjengelige ting, med sølv eller gull», men «med Kristi dyrebare blod, blodet av et lam uten feil og lyte»,⁴ «for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som er død og sto opp for dem».⁵

Alle mennesker er kjøpt til denne uendelige pris. Gud har tømt hele himmelens skattkammer ut over denne verden. Med Kristus har han nemlig gitt oss hele himmelen. Slik har han kjøpt hvert eneste menneskes vilje,

følelsesliv og tankeliv. Alle mennesker, enten de er troende eller ikke, er Herrens eiendom. Alle er blitt kalt til å gjøre tjeneste for ham. Hvordan har de tatt dette kallet? Det vil den enkelte måtte avlegge regnskap for på dommens store dag.

Men Guds krav blir ikke anerkjent av alle. Mange bekjenner seg til å ha tatt imot Kristi tjeneste. Det er disse som i lignelsen fremstilles som hans tjenere.

Kristi etterfølgere er blitt løskjøpt for å tjene. Vår Herre lærer oss at livets sanne hensikt er nettopp tjeneste. Kristus selv var en arbeider, og til alle sine etterfølgere gir han budet omtjeneste -- tjeneste for Gud og tjeneste for deres medmennesker. Her presenterte Kristus for verden et høyere begrep om livet enn den noen gang før hadde kjent. Ved å leve for å tjene andre blir mennesket brakt i kontakt med Kristus. Tjenestens lov blir bindeleddet som knytter oss til Gud og til vår neste.

Til sine tjenere overlater Kristus sin eiendom. Den er noe de skal forvalte til hans fordel. Han gir hvert menneske en oppgave. Den enkelte har sin bestemte plass i himmelens evige plan. Hver og en skal samarbeide med Kristus til sjelers frelse. Det er sikkert nok at en plass er beredt for oss i de himmelske boligene. Men like sikkert er det at en særskilt plass er avsatt for oss på jorden, hvor vi har vårt bestemte arbeid å utføre for Gud.

Den Hellige Ånds gaver

Talentene Kristus betror menigheten, betyr i første rekke gavene og velsignelsene som gis den gjennom Den Hellige Ånd. «Ved Ånden blir det gitt den ene å forkynne visdom, en annen får ved den samme Ånd å meddele kunnskap. En får en særskilt trosgave ved den samme Ånd, en annen får den nådegaver å helbrede ved den ene og samme Ånd, og en får kraft til å gjøre

mektige gjerninger. En får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme åndsåpenbaringer, en får ulike slag av tungetale, en annen tydning av tungetale. Alt dette virker den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt, slik han vil.»⁶ Alle mennesker mottar ikke de samme gavene, men til hver eneste en av Mesterens tjenere blir det lovt en eller annen Åndens gave.

Før Kristus forlot disiplene sine, «åndet han på dem og sa: 'Ta imot Den Hellige Ånd.'»⁷ Atter sa han til dem: «Jeg sender over dere det som min Far har lovt.»⁸ Men det var først etter himmelfarten at gaven ble mottatt i fullt mål. Da ble i en særskilt forstand himmelens goder overgitt til Kristi etterfølgere. «Han steg opp i det høye og bortførte fanger, til menneskene ga han gaver.»⁹ «Nåden er gitt hver enkelt av oss alt etter som Kristi gave blir tilmålt.»¹⁰ Og det er Ånden det kommer fra, «som deler ut sine gaver til hver enkelt, slik han vil».¹¹

Gavene er allerede vår eiendom i Kristus Jesus, men om vi virkelig skal eie dem, avhenger av om vi tar imot Guds Ånd.

Løftet om Den Hellige Ånd blir ikke vurdert etter fortjeneste. Oppfyllelsen av dette løftet blir derfor heller ikke den virkelighet den kunne bli. Det er det manglende nærvær av Ånden som gjør evangelietjenesten så kraftløs. Lærdom, talenter, veltalenhet -- hver naturlig eller tilegnet evne -- kan være til stede, men uten at Guds Ånd er til stede, vil ikke et eneste hjerte bli rørt; ikke en eneste synder vil bli vunnet for Kristus. Det motsatte er tilfelle når evangeliets tjenere er virkelig forent med Kristus. Er Åndens gaver mottatt, vil den fattigste og mest uvitende av hans disipler ha en kraft som virker på hjertene. Gud gjør slike til kanaler for den høyeste innflytelsen i universet.

Andre talenter

Åndens spesielle gaver er ikke de eneste talentene det pekes; på i lignelsen. Talentene omfatter alle evner og muligheter, hva enten de er opprinnelige eller tilegnet, naturlige eller åndelige. Alle skal de brukes i Kristi tjeneste. Idet vi blir hans disipler, overgir vi oss til ham med alt det vi er og har. Disse gavene gir han så tilbake til oss i rensset og foredlet form, for at vi kan bruke dem til hans ære og til velsignelse for våre medmennesker.

Til hvert menneske har Gud gitt talenter «etter det hver enkelt hadde evne til.»¹² De er ikke blitt fordelt på tilfeldig eller lunefult vis. Den som er i stand til å bruke fem talenter, får fem talenter. Den som bare har evne til å forvalte to, får to. Den som ikke kan gjøre klok anvendelse av mer enn en, får en. Ingen behøver å beklage seg over at de ikke har fått rikeligere gaver. For han som har delt ut til alle mennesker, blir like mye æret ved en riktig anvendelse av de betrodde midlene, enten de er mange eller få. Den som har fått seg overlatt fem talenter, skal virke med disse fem og komme tilbake med utbyttet av denne virksomheten. Likeså den som har fått bare en talent, han må skaffe utbytte av en talent. Gud venter ytelser etter det man har, og ikke etter det man ikke har.¹³

I lignelsen går da også til å begynne med alt bra etter dette prinsippet: «Han som hadde fått fem talenter, gikk bort og drev handel med dem, og tjente fem til. Han som hadde fått to talenter; gjorde det samme og tjente to til.»

Det skal altså gjøres bruk av talentene, hvor få de enn måtte være. Spørsmålet som først og fremst burde oppta oss, er ikke: Hvor mye har jeg fått? men heller dette: Hva gjør jeg med det jeg har fått? Utviklingen av alle våre krefter og ressurser er vår første plikt overfor Gud og mennesker. Ingen som ikke daglig vokser j evner og brukbarhet, fyller livets mål. Og ved at vi

bekjenner oss til å tro på Kristus, forplikter vi oss til å nå så høyt som overhodet mulig som arbeidere for Mesteren. Og vi må pleie hver evne, utvikle den til den høyeste grad av fullkommenhet. For det gjelder å gjøre så mye godt som vi på noen måte er i stand til. Herren har et stort verk å utføre, og han vil testamentere de største godene i det framtidige liv til dem som i dette livet yter den mest trofaste og helhjertede tjeneste. Herren velger sine egne redskaper. Hver dag og under stadig skiftende forhold gir han dem en prøve å mestre som ledd i sin egen operasjonsplan. Hver trofast anstrengelse fra vår side for å følge hans plan blir for ham en anledning til å gjøre oss mer fullkomne. Han velger nemlig ikke sine redskaper fordi de alt er fullkomne, men snarere for at de gjennom forbindelsen med ham skal kunne nå fram til fullkommenhet.

Rettlinjede karakteregenskaper

Gud vil bare godkjenne dem som er bestemt på å sette seg et høyt mål. Han venter at hvert menneskelig redskap i hans tjeneste skal gjøre sitt aller ytterste. Moralsk fullkommenhet kreves av alle. Vi må aldri senke standarden for rett og rettferdighet for å tilpasse den etter våre egne nedarvede eller tilegnede tendenser til det onde. Vi må lære å betrakte karaktermessige ufullkommenheter som synd. Alle rettlinjede karakteregenskaper ligger gjemt hos Gud som et fullkomment og harmonisk hele, og hver den som tar imot Kristus som sin personlige Frelser, har det store fortrinn å kunne eie disse egenskapene.

Og de som gjerne vil være arbeidere sammen med Gud; må strebe mot fullkommenhet både når det gjelder den menneskelige organismen og ånds evnene. Sann utdanning eller sann oppdragelse vil si en forberedelse av de fysiske, sjelelige og moralske kreftene for utførelsen av hver eneste plikt. Det vil si å øve opp legeme, sinn og ånd til tjeneste for Gud. Dette er den opplæring og dannelse som vil ha varig verdi og føre til evig liv.

Av hver kristen krever Herren vekst i effektivitet og evner på alle områder. Kristus har ikke vært knuslete med daglønn til oss. Selveste sitt eget blod har han betalt, og lidelse uten grenser, for å sikre seg villig tjeneste fra oss. Han kom til vår verden for å gi et eksempel på hvordan vi skal arbeide, og hvilken ånd som skal drive oss i arbeidet. Han vil at vi skal tenke ut hvordan vi best kan fremme hans verk og herliggjøre hans navn i verden. For det passer seg å krone med heder og den sterkeste kjærlighetsglød den Far som på sin side har elsket verden i den grad «at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv».14

Kristus har imidlertid ikke gitt oss noen forsikring om at det å nå fram til fullkommenhet i karakteren er noen lettvin sak. En edel, allsidig karakter er ikke noe som arves. Den kommer ikke til oss ved et slumpetreff. Nei, en edel karakter er noe en tilkjemper seg ved hard, personlig innsats gjennom Kristi fortjenester og Kristi nåde. Gud gir talentene, sjelsevnene. Men det er vi som må danne karakteren. Den bygges opp gjennom harde kamper med selvet. Stadig kommer vi i konflikt med nedarvede tilbøyeligheter. Vi får øve nøye kritikk over oss selv og ikke tåle at et eneste ufordelaktig trekk blir stående uten å bli rettet på.

La ingen si som så: «Jeg kan ikke rå med mine karaktermanglen». Om du kommer til en slik slutning -- eller beslutning -- vil du sannelig gå glipp av det evige liv. Umuligheten ligger bare i din egen vilje. Hvis du ikke vil seire, da er det klart at du ikke kan seire. Den virkelige vanskeligheten skyldes fordervelsen på bunnen av et hjerte som ikke er blitt helliget, og uvilligheten til å underkaste seg Guds kontroll.

Gud har kvalifisert mange for et utmerket arbeid. Men de utfører kanskje svært lite. Hvorfor? Simpelthen fordi de tar initiativet til svært lite.

Tusenvis av mennesker går gjennom livet som om de ikke hadde noen bestemt sak å leve for, ikke noe mål å nå fram til. Slike vil få lønn i forhold til sine gjerninger.

Sett da målet høyt

Husk at du aldri når noen høyere standard enn den du setter for deg selv. Så sett da målet høyt, manøvrer deg oppover framskrittsstigen i hele dens lengde, skritt for skritt, om det så skal koste deg den mest smertefulle anstrengelse. La ikke noe hindre deg. Skjebnen har ikke snørt nettet så fast omkring noe menneske at det behøver å gi seg over til hjelpeløshet og uvisshet. Vanskelige forhold bør skape bare en desto fastere beslutning om å vinne seier. Straks den første barrieren er brukket ned, vil evnen og motet til å rykke lenger fram bare øke. Treng deg da besluttsomt videre i den riktige retningen, så vil forholdene bli dine hjelpere, ikke bare hindringer på veien.

Vær ærgjerrig på Mesterens vegne. For hans æres skyld skal du pleie hver skjønnhet i karakteren. Med hver eneste side av din karakterutvikling skal du være Gud til behag. Dette er absolutt mulig for deg. Enok behaget Gud, selv om han levde i en degenerert tidsalder. Og det finnes Enok'er den dag i dag.

Stå urokkelig som Daniel, den trofaste statsmannen, som ingen fristelse kunne bestikke. Skuff ikke ham som elsket deg så høyt at han ga sitt liv for å slette ut dine synder. Han sier: «Uten meg kan dere intet gjøre.»¹⁵ Husk det. Om du har gjort feil, så vil du ennå kunne vinne seier. Det er nødvendig at du ser feilene og tar dem som advarsler for framtiden. Derved kan du vende nederlag til seier, skuffe fienden og gi din Forløser ære.

En karakter dannet etter det guddommelige mønster er den eneste skatt vi kan ta med oss fra denne verden inn i den kommende. De som er under

innflytelse av Kristi lære i denne verden, vil kunne føre hver guddommelig erobring med seg til de himmelske boligene. Og i himmelen skal de stadig gjøre framskritt. Hvor viktig er det ikke da å utvikle karakteren allerede i dette livet.

De himmelske vesnene vil arbeide med det menneskelige redskapet som med besluttsom tro søker den fullkommenhet i karakteren som strekker seg ut mot en tilsvarende fullkommenhet i handling. Til alle som er engasjert i dette arbeidet, sier Kristus: Jeg står ved din høyre hånd for å hjelpe deg.

Når menneskets vilje samarbeider med Guds vilje, blir den allmektig. Alt det den pålegger oss å gjøre etter hans befaling, kan vi gjøre i hans kraft. Å motta et påbud fra ham er ensbetydende med å motta evnen til å utføre det.

Åndsevnene

Gud krever en oppøving av åndsevnene. Hans plan går ut på at hans tjenere skal ha større intelligens og en klarere dømmekraft enn det verdslige menneske, og han er meget misfornøyd med slike som er for skjødesløse eller for dorske til å bli effektive, velorienterte arbeidere. Herren ber oss elske ham av hele vårt hjerte, av all vår sjel, av all vår styrke og av all vår forstand. Dette legger på oss en forpliktelse til å utvikle intellektet til dets ytterste kapasitet, slik at vi «av all vår sjel» og «all vår forstand» kan kjenne og elske vår Skaper.

Det gjelder bare å bringe intellektet inn onder kontroll av hans Ånd. Da vil det kunne brukes i Guds tjeneste desto mer effektivt, jo mer grundig det blir pleiet. Mennesker uten utdanning er vel gudhengivne nok og lengter alvorlig etter å være til velsignelse for andre. Da kan de brukes -- og de blir brukt -- i Herrens tjeneste. Men hvorfor ikke kombinere de to tingene: på den ene siden en full helligelse, på den andre fordelene ved en grundig

utdannelse? En med begge disse egenskapene i forening kan gjøre et langt mer vidtomfattende arbeid for Kristus. Han står på en høyere grunn som gir ham en særlig slagkraft.

Gud ønsker at vi skal oppnå så mye utdannelse som mulig, men vel å merke med det mål for øye å gi vår kunnskap videre til andre. Ingen kan vite akkurat hvor eller hvordan de kan bli kalt til å virke eller tale for Gud. Vår himmelske Far alene ser hva han kan gjøre ut av et menneske. Foran oss ligger det muligheter som vår svake tro ikke forstår rekkevidden av. Våre sjelsevner burde være slik opplært at vi, om så skulle kreves, kunne legge fram sannheten i hans Ord for de høyeste jordiske autoritetene på en måte som ville kaste glans over Kristi navn. Vi bør ikke la den minste anledning gå fra oss til å kvalifisere oss også intellektuelt til å arbeide for Gud.

Vent ikke, skap selv anledningen

La ungdommen som trenger en utdannelse, gå løs på dette arbeidet med målbevissthet. Vent ikke til anledningen byr seg. Skap selv anledningen. Ta fatt der en aldri så beskjedne sjanse byr seg. Innøv sparsommelighet. Sløs ikke bort midlene på å tilfredsstille dine lyster eller jage etter fornøyelser. Vær fast bestemt på å være så nyttig og effektiv som Gud har kalt deg til å være. Vær grundig og trofast i alt du tar deg fore. Utnytt hver anledning innen rekkevidde til å styrke forstanden. La boklig studium gå hånd i hånd med kroppslig arbeid. Med trofast strev, under våking og bønn, må du sikre deg den visdom som er ovenfra. Dette vil gi deg en allsidig opplæring. Med den vil også din karakter nå høyere. Din innflytelse over andres tankeliv vil bli sterkere. Du vil virkelig bli i stand til å lede dem inn på de rette stier med kurs for hellige mål.

Langt mer kunne utføres i retning av selvstudium om vi bare var på vakt for å gripe anledningene og forstå våre fortrinn. Sann utdannelse er mer

enn det som høyere skoler kan gi. Et studium av naturvitenskapene må ikke forsømmes. Men det finnes en høyere opplæring å realisere gjennom en levende forbindelse med Gud. La hver elev ta sin bibel fatt og søke samkvem med Gud. La tankelivet bli veltrent og veldisiplinert i kampen med vanskelige problemer, mens det letes etter guddommelig sannhet.

De som tørster etter kunnskap med tanke på å velsigne sine medmennesker, vil selv høste uante velsignelser fra Gud. Gjennom gransking av Guds Ord vil deres intellektuelle krefter bli vekt til alvorlig virksomhet. Det vil finne sted en utfoldelse og utvidelse av evnene. Tanken vil bli kraftfull og effektiv.

Selvdisiplin må praktiseres av alle som vil være en arbeider for Gud. Dette vil utføre mer enn veltalenhet eller den mest strålende begavelse. Et ganske ordinært intellekt med god selvdisiplin vil yte et arbeid av høyere klasse enn et intellekt med den fineste utdannelse og de mest fremragende talenter, men uten selvkontroll.

Evnen til å tale er et talent som bør pleies flittig. Av alle gavene vi har mottatt fra Gud, er ingen i stand til å bli til større velsignelse enn denne. Med stemmen overtaler og overbeviser vi. Med den ber vi og priser Gud. Med den forteller vi andre om Frelserens kjærlighet. Hvor viktig må det ikke da være at den blir øvd opp til den blir virkelig god og effektiv.

Pleien av stemmen og den rette måten å bruke den på er sannelig et forsømt kapittel. Mange leser og taler så lavt og så hurtig at de ikke kan forstås med letthet. Noen uttaler ordene med en grøtet og uklar stemme. Andre taler i et høyt stemmeleie med skarpe, skingrende toner som er ubehagelige for folk å høre på. Bibeltekster, salmer, rapporter eller andre dokumenter blir lest opp for offentlige forsamlinger på en slik måte at det er uråd å forstå dem. I hvert fall blir mye av deres kraft og evne til å virke på

tilhørerne praktisk talt borte.

Dette er et onde som kan og bør rettes på. På det punktet har også Bibelen mye rettleiding å gi. Om levitten som leste skriftene for folket i Esras dager, fortelles det: «De leste opp av Guds lovbok, stykke for stykke, og tolket det som ble lest, så folket skjønnte det.»¹⁶

Ved flittig anstrengelse kan alle tilegne seg evnen til å lese på forståelig vis og tale med klar og klangfull tone -- altså med en stemme som bærer og gjør inntrykk. På denne måten kan vi i høy grad øke vår effektivitet som arbeidere for Kristus.

Hver kristen er kalt til å kunngjøre for andre hvilke uransakelige rikdommer det ligger gjemt hos Kristus. Derfor bør han strebe etter fullkommenhet i tale. Han bør legge fram Guds Ord på en måte som kan gjøre det attråverdige for tilhørerne. Det er ikke i samsvar med Guds plan at de menneskelige kanalene for hans sannhet skal være vanrøktet. Han ønsker ikke at menneskene skal forringe eller degradere den himmelske strømmen som flyter gjennom dem til verden.

Vi bør se på Kristus, det fullkomne mønsteret. La oss be om hjelp fra Den Hellige Ånd. Med kraft fra ham skal vi øve opp hvert organ til fullkommen virksomhet.

Særlig viktig er dette for dem som er blitt kalt til offentlig tjeneste. Hver eneste predikant og hver eneste lærer bør huske på at det han gir til folket, er et budskap av evig rekkevidde. Den sannhet som det her pekes på, vil dømme dem på den store regnskapsdagen. Og for noen sjelers vedkommende vil måten budbringeren leverer sitt budskap på, bli bestemmende for hvorvidt det skal mottas eller forkastes. Så la da Ordet bli talt på en slik måte at det kan appellere til forstanden og samtidig tale varmt

til hjertet. Langsamt, klart og høytidelig skal det klinge og med hele det alvor som dets avgjørende betydning krever.

Riktig pleie og bruk av taleferdigheten gjelder alle grener av kristent arbeid. Dens betydning strekker seg helt til livet i hjemmet og til alt vår samkvem med hverandre. Vi bør venne oss til å snakke i en beagelig tone, bruke et rent og korrekt språk, med ord som er vennlige og høflige. Sympatiske, hensynfulle ord er som dogg og milde regnskurer over et tørt landskap. Skriften sier at det over Kristi lepper kom milde ord, for at han skulle kunne «styrke den trette» med sitt Ord.¹⁷ Og Herren byr oss: «Tal alltid vennlige ord.»¹⁸ Hensikten er at talen skal være til «å bygge opp... til velsignelse for dem som hører på».¹⁹

Kjærlighetens olje fra himmelen

Når vi prøver å rette på og reformere andre mennesker, må vi være varsomme med våre ord. De vil bli en livets lukt til liv eller en dødens lukt til død. Mange som skal gi irettesettelser og råd, tillater seg å bruke skarpe, strenge ordelag med svært liten evne til å lege sårene i sjelen. En ubesindig måte å uttrykke seg på framkaller opphisselse. Den feilende blir drevet til direkte opprør. Alle de som virkelig har til hensikt å gjøre seg til talsmenn for sannhetens prinsipper, trenger alvorlig til å ta imot, kjærlighetens olje fra himmelen. Under alle omstendigheter bør refselse foretas med bruk av kjærlige ord. Da vil våre henvendelser ha mulighet for å skape en reform, ikke bare forbitrelse. Kristus vil med sin Hellige Ånd sørge for kraften. Dette er hans verk.

Ikke et eneste ord bør uttales i ubetenksomhet. Den som følger Kristus, vil ikke la noen ond tale, ikke et eneste lettsindig ord, komme over leppene. Nei, det vil ikke bli gitt uttrykk for noen misnøye eller den fjerneste antydning av en uren tanke. Apostelen Paulus sier under inspirasjon av Den

Hellige Ånd: «La ikke noe råttent snakk komme over leppene.»²⁰ «Råttent snakk» betyr ikke bare ord på et lavmål av nivå. Det betyr et hvilket som helst uttrykk som strir mot hellige prinsipper og mot en ren, ubesmittet religion. Det innbefatter urene hentydninger og hemmelige insinuasjoner i ond retning. Dette må en stå imot øyeblikkelig. Ellers fører det til stor synd.

På hver familie og hver enkelt kristen hviler det en plikt til å demme opp for alle tilløp til råttent tale. Når vi er i selskap med slike som hengir seg til tåpelig snakk, er det vår plikt å skifte over til et annet samtaleemne, om mulig. Med Guds nådige hjelp skal vi ganske stille la ord falle eller et nytt emne bli innført som vil dreie samtalen i mer positiv retning.

Daglige elever i Kristi skole

Det er foreldrenes arbeid å lære barna opp til passende talevaner. Den aller beste skolen til pleie av disse dydene er hjemmet og hverdagen. Fra sine første år bør barna lære å snakke med respekt og vennlighet til foreldrene og hverandre. En må få dem til å forstå at bare ord preget av høflighet, sannhet og renhet må gå over leppene deres. La foreldrene selv være daglige elever i Kristi skole. Da kan de både gjennom teori og praktisk, eksempel lære barna sine bruken av «en sunn og uangrikelig» tale. Ved den vil vår motstander bli «til skamme fordi han ikke har noe vondt å si om oss».²¹ Dette er et av foreldrenes største ansvar.

Som Kristi etterfølgere må vi bruke våre ord slik at vi med dem kan hjelpe og oppmuntre hverandre i kristenlivet. Langt mer enn hittil bør vi snakke om de dyrebare opplevelsene i vår kristne erfaring. Vi trenger til å tale om Guds barmhjertighet og miskunn, om de uendelige dybdene i Frelserens kjærlighet. Vi bør tale ord preget av lovprisning og takksigelse. Dersom sinnet og hjertet er fulle av kjærlighet til Gud, vil dette komme fram i samtalene. Det vil ikke være noen vanskelig sak å gi uttrykk for det som er

ett med vårt åndelige liv. Store tanker, edle lengsler, en klar oppfatning av sannheten, uselviske mål, trang til gudsfrykt og hellighet -- alt dette vil bli tolket i ord som åpenbarer hva skatten i hjertet er. Når Kristus slik kommer til syne i vår tale, vil den ha kraft til å vinne sjeler for hans rike.

Vi burde tale om Kristus til dem som ikke kjenner ham. Vi burde gjøre det Kristus gjorde. Det var det samme hvor han var: i synagogen, ute ved veikanten, i en båt skjøvet et lite stykke fra land, i gjestebud hos fariseeren eller til bords hos en tollar. Overalt talte han til menneskene om det som gjaldt det høyere liv. Forholdene i naturen, hendingene i dagliglivet, alt var for ham knyttet til sannhetens Ord. Tilhørernes hjerter ble dradd til ham. For han hadde helbredet deres syke, hadde trøstet deres sørgende og tatt deres barn i armene for å velsigne dem. Straks han åpnet munnen for å si noe, var deres oppmerksomhet spent rettet mot ham. Og hvert ord var for en eller annen sjel en livets lukt til liv.

Slik burde det også være med oss. Hvor vi enn måtte være, burde vi gripe hver anledning til å tale til andre om Frelseren. Om vi følger Kristi eksempel i å gjøre godt, vil hjertene åpne seg for oss, slik de gjorde for ham. Ikke brått, men med en finfølelse som springer ut fra den guddommelige kjærlighet, kan vi fortelle dem om ham som «skiller seg ut blant ti tusen menn», han om hvem det sies at «alt ved ham er tiltrekkende».22 Dette er det høyeste område hvor vi overhodet kan bruke talens talent. Det bli gitt oss for at vi skulle kunne presentere Kristus som den tilgivende Frelser.

Kristi liv var et grenseløst bølgende hav av innflytelse

Denne innflytelsen knyttet ham for evig til Gud på den ene siden og til den menneskelige familien på den andre. Gjennom Kristus har Gud også beriket menneskene med en innflytelse som gjør det umulig for dem å leve for selvet. Individuelt er vi knyttet til våre medmennesker som en del av

Guds store helhet, og vi har gjensidige forpliktelser. Ikke noe menneske kan være uavhengig av sine medmennesker. For den enes ve og vel er uten videre også den annens ve og vel. Det er Guds plan at den enkelte skal føle denne uomgjengelige solidariteten mellom mennesker. Han skal være klar over sin betydning for nestens liv og gjøre sitt beste for å fremme hans lykke.

Hver sjel er omgitt av en egen atmosfære. Det kan godt være en atmosfære ladet med livgivende kraft, tro, mot og håp, og gjennomstrømmet av en mild duft av kjærlighet. Men det kan også være en atmosfære fylt av misnøye og egoisme, gjennomtrengt av kulde og mørke, ja, helt forgiftet av synd som stadig næres. Hvert menneske vi kommer i kontakt med, blir -- bevisst eller ubevisst -- påvirket av atmosfæren som omgir oss.

Dette medfører et ansvar vi ikke kan rive oss løs fra. Våre ord, våre handlinger, vårt antrekk, vår oppførsel -- ja, selv ansiktsuttrykket -- øver sin bestemte innflytelse. Inntrykket av alt dette får avgjørende følger av godt eller ondt som ingen mennesker kan måle. Hver liten impuls vårt liv på denne måten gil til reaksjoner hos andre mennesker, betyr en utsæd som må frambringe sin høst. Den blir et ledd i den lange kjeden av menneskelige hendinger med en rekkevidde vi neppe aner. Om vi med vårt eksempel hjelper andre til å utvikle gode prinsipper, styrker vi samtidig deres evne til å gjøre det som er godt. Og de i sin tur øver en lignende innflytelse på andre, disse på atter andre, og så videre i det uendelige. Takket være vår ubevisste innflytelse kan altså tusener bli velsignet.

Vår innflytelse virker til velsignelse eller forbannelse

Kast en stein på vannet. En bølgering oppstår, og bortenfor denne en ny ring, osv. Og etter hvert som ringene blir større, øker deres rekkevidde inntil de når helt til stranden. Slik er det med vår innflytelse. Den virker på andre til velsignelse eller forbannelse, langt ut over det vår kunnskap eller vår

bevisste kontroll kan registrere.

Karakteren er en maktfaktor. Det stille vitnesbyrdet som går ut fra et sant, selvforglemmende, gudhengivent liv, blir bærer av en nesten uimotståelig innflytelse. Ved å åpenbare Kristus i vårt eget liv virker vi sammen med ham i å frelse sjeler. Ja, det finnes ikke noen annen måte å samarbeide med ham på enn å la hans karakter komme fram i vårt liv. Og jo videre våre innflytelsessfærer er, desto mer godt kan vi gjøre. Tenk om alle de som bekjenner seg til å tjene Gud, ville følge Kristi eksempel og sette lovens prinsipper ut i livet! Tenk om hver handling kunne bære vitnesbyrd om at de elsket Gud over alle ting og sin neste som seg selv! Da ville menigheten ha makt til å ryste verden.

Men det må ikke glemmes at innflytelsen også kan være en kraft i det ondes tjeneste. Å fortape sin egen sjel er en forferdelig ting. Men å være årsak til at andre gjør det, er enda verre. At vår innflytelse skulle være en dødens lukt til død, er en gyselig tanke. Og likevel er dette i høy grad mulig. Mange som gir seg ut for å være på Kristi side og samle inn til fordel for ham, er på den stikk motsatte side og sprer til alvorlig ulempe for ham. Det er grunnen til at menigheten er så svak. Mange gir fritt løp for sin kritikk og sin anklage. De gir uttrykk for mistanke, sjalusi og misnøye, og på den måten går de med på å være redskaper for Satan. Før de ennå riktig fatter hva de gjør, har motstanderen alt ved deres hjelp nådd sin hensikt. Et inntrykk i ond retning er blitt gjort. En skygge er blitt kastet. Satans piler har rammet midt i blinken. Misnøye, vantro, ja, rett og slett utroskap har snørt sitt faste nett omkring dem som ellers ville ha kunnet ta imot Kristus. Imens ser Satans medarbeidere med skadefryd på dem de slik har drevet til skeptisisme og gjort harde mot alle refseiser og alle inntrengende advarsler. Disse menneskene trøster seg med at sammenlignet med de andre er de da ganske dydige og rettferdige. De forstår ikke at disse karaktervrakene simpelthen er et verk av deres egne utemmede tunger og opprørske hjerter. Det er jo nettopp gjennom deres innflytelse de hardt fristede stakkarene har falt.

Slik blir mange sjeler drevet bort fra veien til frelse ved lettsindighet, selvdyrkelse og hard likegyldighet hos bekjennende kristne. Mange er de som vil skjelve den dagen de skal stilles for Guds domstol og stå ansikt til ansikt med følgene av sin dårlige innflytelse.

Det er utelukkende gjennom Kristi nåde vi kan gjøre riktig bruk av denne gaven. Det finnes ingenting i oss selv som kan hjelpe oss til å påvirke andre til det gode. Når vi fatter vår egen hjelpeløshet og vårt eget behov for guddommelig kraft, vil vi ikke lenger stole på oss selv. Vi aner ikke hvilke resultater en dag, en time eller et øyeblikk kan bære i sitt fang. Og aldri burde vi begynne dagen uten å overgi oss i vår himmelske Fars varetekt. Hans engler har fått i oppdrag å våke over oss. Vi ha! bare å overlate oss til deres beskyttelse. Da vil de være ved vår side hver gang faren melder seg. Noen ganger vil vi også ubevisst stå i fare for å øve en dårlig innflytelse. Da vil englene på samme måten være ved vår side. De vil tilskynde oss til å legge om kursen. De vil velge ut ord for oss og påvirke våre handlinger. Slik kan vår innflytelse bli en stille, ubevisst, men mektig kraft til å føre andre til Kristus og til den himmelske verden.

Tiden

Vår tid hører Gud til. Hvert øyeblikk er hans, og vi står under den mest høytidelige forpliktelse til å utnytte den til hans ære. Det finnes ikke noe talent han vil kreve oss til strengere regnskap for enn nettopp tiden.

Tidens verdi trosser alle beregninger og målinger. Kristus så på hvert øyeblikk som noe uvurderlig. Slik må også vi se det. Livet er for kort til at en kan leke med det, la det smuldre bort i bagateller. Vi har bare noen få dagers prøvetid til å forberede oss for evigheten. Det vil si: ikke et minutt å spille, ikke et sekund å vie til selvisk fornøyelse. Vi har ingen tid å ofre på et liv

hengitt til synd. Det er nå vi skal danne en karakter som kan stå for all framtid, gjøre oss skikket for udødelighet. Det er nå vi må gjøre oss rede til å møte den strenge dommerens forskende blikk.

Mennesket har bare så vidt begynt på livet når det også begynner på veien mot døden. Og verdens hvileløse strid og strev ender i ingenting med mindre en sann kunnskap _m det evige liv blir nådd. Det menneske som setter virkelig pris på tiden og i den ser sin tilmålte anledning til arbeid, vil kvalifisere seg for en bolig i evigheten og et liv som aldri tar slutt. Da er det mennesket ikke født forgjeves.

Vi er blitt formant til å kjøpe vår tid. Men den tiden som ødsles vekk, kan aldri vinnes tilbake. Vi kan ikke kalle tilbake selv et eneste øyeblikk av tapt tid. Det er bare en måte vi kan erstatte tapet på. Det er ved å gjøre mest mulig ut av den delen som ennå er tilbake, og gå virkelig inn som medarbeidere med Gud i hans store forløsningsplan, planen om å kjøpe oss fri fra synden og døden.

I den som slik stiller seg til Guds disposisjon, finner det sted en karakterforvandling. Han blir en sønn av Gud, et medlem av den kongelige familien, et barn av den himmelske Kongen. Han er blitt i stand til å ferdes blant engler.

Nå er tiden inne til å arbeide hardt for å frelse våre medmennesker. Det er noen som mener at bare de gir penger til fremme av Guds sak, så er dette alt som kreves av dem. Den kostelige tiden de kunne bruke til personlig tjeneste for Kristus, blir unyttet. Men det er en plikt og et privilegium for alle som har helse og styrke, å yte aktiv tjeneste for Gud. Alle bør gjøre en virkelig innsats for å vinne sjeler for Kristus. Pengegaver kan ikke på noen måte erstatte dette.

Flid i tjenesten en del av vår religion

Hvert øyeblikk bærer i seg en skjebnetung vekt av valg med evige konsekvenser. Vi skal stå som modige menn på vakt, klar til tjeneste på et øyeblikks varsel. Nå er anledningen til å tale et ord til en trengende sjel, et ord som kan bety livet. I morgen kan det være for sent. For Gud vil kanskje si til det mennesket de! gjelder: «I natt kreves ditt liv tilbake.»²³ Og så er han ikke ferdig. Som følge av vår forsømmelse er han ikke ferdig. Hvordan skal vi på dommens store dag kunne avlegge regnskap for Gud?

Livet er altfor alvorlig til å rives bort av utelukkende timelige og jordiske gjøremål -- i en tredemølle av bekymring for det som bare er et støvfnugg sammenlignet med evige interesser. Likevel har Gud kalt oss til tjeneste også i livets timelige forhold. Flid i denne tjenesten er like mye en del av vår religion som andaktsøvelser er det. Bibelen godkjenner ikke lediggang. Det er den største forbannelsen som har rammet verden. Hver mann og kvinne som er blitt virkelig omvendt, vil være en flittig arbeider.

Om vi skal greie å tilegne oss nødvendig kunnskap og pleie sinnets behov, avhenger av hvordan vi utnytter tiden vår. Pleien av de intellektuelle evnene behøver ikke å hindres av fattigdom, lav byrd eller ugunstige omgivelser. Ta bare vare på øyeblikkene som en kostelig skatt. Noen få minutter her og noen fåminutter der kan så lett som les vekk til nytteløst snakk. Morgentimene kan kastes bort i sengen. Tid i massevis under reiser med buss eller tog eller på stasjonenes venteværelser sløses bort til ingen nytte. Kostbare minutter ødsles ørkesløst mens en venter på måltider eller på folk som ikke møter til avtalt tid. Tenk om en i slike tilfelle hadde en bok i beredskap, og disse flyktende bruddstykker av tid ble brukt til noe positivt, til lesing eller omhyggelig ettertanke -- hva ville ikke da kunne nås av sanne verdier! En målbevisst planlegging, en utholdende flid, et omsorgsfullt regnskap med tiden -- dette vil sette mennesker i stand til å skaffe seg kunnskaper og en sjelelig disiplin som kan danne grunnlag for nesten hvilken

som helst innflytelsesrik og nyttig stilling.

Planlegging sparer tid

Det er en plikt for hver kristen å tilegne seg vaner preget av orden, grundighet og raskhet. Det finnes ikke noen unnskyldning for somling med arbeid av noe slag. Når en ruger over arbeidet konstant uten å få det unna, er det gjerne fordi en verken har tanken eller hjertet med i oppgaven. Den som er sen i sitt arbeid og lite effektiv, må forstå at dette er feil som bør rettes på. Han må bruke tankene for å få en plan i det hele. Det gjelder å utnytte minuttene og sikre seg et godt resultat. Med riktig metode i arbeidet kan ofte en gjøre like mye på fem timer som andre på ti. Ikke minst i husarbeid viser det seg at noen aldri blir ferdige. Det er ikke nødvendigvis fordi de har så mye å gjøre, men fordi de ikke planlegger arbeidet. Planlegging sparer nemlig tid. Ved sin langsomme, omstendelige arbeidsmåte greier de å få et relativt lite arbeid til å bli impoherende stort. Men alle som virkelig vil, kan godt komme bort fra slike forvirrede, langtekkelige arbeidsvaner. La dem sette seg bestemte mål i arbeidet. Det gjelder å gjøre et overslag først over hvor lang tid en gitt arbeidsoppgave vil ta, og så sette alle krefter inn på å få den unnagjort på den tiden. Det hjelper å øve disiplin over viljen. Det setter fart i fingrene.

Noen mangler besluttosomhet til å ta seg selv i nakken. Det gir naturligvis ingen reform. Man stivner bare til i gamle arbeidsvaner. Men ved å ta seg sammen og disiplinere kreftene kan man tilegne seg utrolig ferdighet i tjenesten. Da blir ens arbeid etterspurt overalt. En blir vurdert etter fortjeneste.

Blant barn og ungdom kastes det ofte bort en mengde tid o som kunne ha vært brukt til å hjelpe til hjemme og på den måten vise vennlighet mot far og mor. De unge kunne godt ta på sine sterke skuldrer mangt et ansvar som

ellers de gamle må bære.

Kristus er vårt forbilde

Kristi liv var fra de første barneårene et liv i alvorlig virksomhet. Han levde ikke for å gjøre seg selv til lags. Han var Sønn av den evige Gud. Likevel sto han flittig ved snekkerbenken sammen med sin far Josef. Yrket hans var betegnende. Han var kommet inn i verden som den store karakterbyggeren. I den egenskap utførte han arbeid som alt sammen var fullkomment. I sitt yrke førte han inn den samme fullkommenhet som i arbeidet med å forvandle menneskelige karakterer under sin mektige skaperhånd. Han er vårt forbilde.

Foreldrene bør lære barna å vurdere tiden og bruke den riktig. Innprent dem at det er umaken verd å gjøre noe som vil gi Gud ære og menneskeheten velsignelse, Allerede i sine tidlige barneår kan de bli misjonærer for Gud. Foreldre kan ikke gjøre noen større synd enn å la barna være uten noe å ta seg til. De unge lærer tidlig å bli glad i lediggang. De utvikler seg til å bli hjelpeløse og ubrukbare menn og kvinner. Når de blir så gamle at de må tjene til sitt livsopphold og kommer i en eller annens tjeneste, arbeider de på en doven, likeglad måte. Likevel venter de å få lønn for arbeidet som om de var flittige og trofaste. Det er en himmelvid forskjell på arbeidere av dette slaget og slike som virkelig forstår at de må være tro husholdere.

Dorske, likegyldige vaner som en tillater seg å pleie på arbeidsplassen, kommer gradvis inn i ens religiøse liv også. Dette vil gjøre en temmelig uskikket til noen effektiv arbeidsinnsats for Gud. Mange som ville ha kunnet bli til velsignelse for verden ved flittig arbeid, er blitt helt ødelagt av lediggang. Manglende aktivitet og målbevissthet åpner døren for tusen fristelser. Dår, lige kamerater og slette vaner forderver sjel og sinn. Følgen er ødeleggelse både for dette livet og det som skulle følge etter.

Det er det samme hvilket arbeid vi kommer i gang med Guds Ord lærer oss i alle tilfeller denne leveregelen: «Vær ivrige og bli ikke slappe; vær brennende i Ånden; tjen Herren!»²⁴ «Alt du kan gjøre med din hånd, skal du gjøre etter beste evne.»²⁵ «For dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Kristus skal være den herre dere tjener.»²⁶

Helsen

God helse er en velsignelse som de færreste forstår å verdsette. Det er imidlertid en virksom utfoldelse av våre fysiske og mentale krefter vår helse for en stor del avhenger av. Våre impulser og lidenskaper har sitt sete i kroppen, og den må holdes i den best mulige fysiske kondisjon og være under den best mulige åndelige innflytelse.

Alt som gjør den fysiske styrken mindre, svekker samtidig sinnet og gjør det mindre skikket til å skjelne mellom riktig og galt. Vi får på den måten redusert vår evne til å velge det gode. Det skal viljestyrke til for å følge det vi vet er riktig.

Misbruk av våre fysiske krefter innskrenker det spenn av tid da vårt liv kan være nyttig til å fremme Guds ære. Det gjør oss uskikket til å utføre oppgaven Gud har betrodd oss. Vi må ikke tillate oss å danne uriktige vaner. Vi må ikke sitte lenge oppe om kvelden. Vi må ikke gi etter for appetitten på bekostning av helsen. Ved alt dette legger vi nemlig grunnlaget for helsesvikt. På samme måten går det når vi forsømmer nødvendig mosjon, eller når vi går til overdrivelse, så både kropp og sjel blir tømt; for krefter. Ved uregelmessigheter av begge slag kommer nervesystemet ut av balanse. De som slik forkorter livet og gjør seg uskikket til tjeneste ved å ringeakte naturens lover, blir skyldige i å rane fra Gud. De raner noe fra sine medmennesker også. Å velsigne andre er jo nettopp det arbeidet Gud har kalt

dem til å gjøre i verden. Og så reduserer de anledningene til å utføre det ved sin egen feilaktige handlemåte. Selv i løpet av den korte tiden de lever, er de temmelig uskikket til å gjøre det de egentlig burde ha gjort. Herren holder oss ansvarlige når vi på den måten ved våre egne skadelige vaner berøver verden godene han hadde tiltenkt den gjennom vårt liv.

Å overtre de fysiske lovene er det samme som å overtre den moralske lov. For Gud er ikke bare opphavsmannen til den moralske loven. Han er like så sikkert opphavsmannen til de fysiske lovene. Hans lover risset inn med hans egen finger i hver nerve, hver eneste muskel, hver eneste evne som er blitt mennesket betrodd. Og hvert misbruk av en hvilken som helst del av vår organisme er en krenking av loven.

Lovene som kontrollerer det fysiske liv

Alle bør ha en fornuftig kunnskap om menneskekroppen. For det gjelder å holde den i en slik tilstand at det kan bli mulig å utføre Herrens verk. Kroppens helse må omhyggelig bevares og utvikles for at den guddommelige natur kan bli åpenbart fullt ut gjennom det menneskelige redskap. Forholdet mellom den fysiske organismen og det åndelige liv er et av de viktigste emner for opplæring. Det burde vies grundig oppmerksomhet både i hjem og skole. Alle burde bli gjort vel kjent med hvordan menneskekroppen er bygd opp, og hvordan lovene virker som kontrollerer det fysiske liv. Den som av fri vilje lever i uvitenhet om lovene for sin egen fysikk og overtrer disse lovene, gjør synd mot Gud. Alle må plassere seg der hvor liv og helse kan nyte størst mulige fordeler. Vanene må bli brakt inn under kontroll av tanken. Og denne igjen bør bringes inn under Guds kontroll.

«Vet dere ikke at deres legemer er et tempel for Den Hellige Ånd som er i dere, og som dere har fra Gud? Dere tilhører ikke lenger dere selv.»

Dette er Paulus' ord til korintermenigheten. Og han fortsetter: «Dere er kjøpt, og prisen betalt. Bruk da legemet til Guds ære.»²⁷

Styrke

Vi skal elske Gud, ikke bare av hele vårt hjerte, av hele vårt sinn og av «all vår forstand», men også av «all vår styrke». Dette omfatter den fulle bruken av både forstanden og våre fysiske krefter.

Kristus var en sann arbeider ikke bare i åndelige, men også i timelig forhold. Og i alt sitt arbeid hadde han en fast beslutning om å gjøre sin Fars vilje. Forholdene i himmelen og på jorden er mer intimt knyttet til hverandre og mer direkte under oppsyn av Kristus enn mange aner. Det var Kristus som planla anlegget av det første tabernakelet. Han ga også alle de spesifiserte instruks ene om hvordan Salomos tempel skulle bygges. Han som i sitt jordeliv virket som tømmermann i landsbyen Nasaret, var altså identisk med den himmelske arkitekten som la planene for byggingen av det hellige gudshuset hvor hans navn skulle æres.

Det var Kristus som ga bygningsmennene ved tempeltomten visdom til å realisere den skjønneste og yrkesmessig sett mest fremragende byggekunst. Han sa: «Jeg har kalt Besalel, sønn av Uri, Hurs sønn, av Juda stamme, og fylt ham med ånd fra Gud. med visdom, innsikt og kunnskap og med evne til alle slags håndverk, så han kan tenke ut og lage kunstferdige arbeider i gull, sølv og bronse, slipe steiner til innfatning, skjære ut i tre og utføre alle slags håndverksarbeid. Til medhjelper har jeg gitt ham Oholiab, Akisamaks sønn, av Dans stamme. Og alle som har slike anlegg, har jeg gitt evne, så de kan lage alt det jeg har befalt deg.»²⁸

Gud ønsker at hans arbeidere på alle områder skal se på ham som giveren av alt de eier. Alle virkelige oppfinnelser og forbedringer har sin

kilde i ham, som er vidunderlig i sitt råd og fremragende i sitt verk. Legens fine håndlag, hans beherskelse av nerver og muskler, hans fagkunnskap om den menneskelige organismen -- alt dette er evner og visdom av guddommelig opphav, en kunst som skal brukes til fordel for lidende mennesker. Den dyktighet snekkeren bruker hammeren med, den styrke smeden legger for dagen når han lar det klinge i ambolten, også dette kommer fra Gud. Han har utstyrt mennesker med talenter, og han venter at de skal søke ham for å få de riktige rådene til å fullbyrde verket. Hva vi enn gjør, hvilken sektor av arbeidslivet vi enn måtte være knyttet til, så ønsker han å kontrollere tankene og ferdighetene våre for at vi må kunne gjøre fullkommen tjeneste.

Religion og forretning er ikke, to atskilte områder. De er deler av et fullkomment hele. Bibelens religion må veves inn i alt vi sier og gjør. Guddommelige og menneskelige krefter må virke sammen for å yte noe virkelig stort både av timelige og åndelige prestasjoner. De må forenes til ett i alle menneskelige gjøremål, i mekanikk og gårdsbruk, i handel og vitenskap. Det skal samarbeid til i all virksomhet blant kristne mennesker.

Gud har kunngjort prinsippene som er grunnleggende for, at dette samvirket skal være mulig. Hans forherligelse må være motivet for alle hans medarbeidere. Alt vårt arbeid må gjøres av kjærlighet til Gud og i samsvar med hans vilje.

Det er like vesentlig å gjøre Guds vilje når en reiser et byggverk som når en tar del i en vanlig gudstjeneste. Og dersom arbeiderne har fulgt de rette prinsippene i sin egen karakterbygging, vil de vokse i nåde og kunnskap for hvert nytt bokstavelig byggverk de reiser.

Men Gud vil ikke godkjenne selv de største talentene eller den mest strålende tjeneste med mindre selvet blir lagt på alteret som et levende,

selvfortærende offer. Roten må være hellig, ellers kan ikke frukten være antagelig for Gud.

Herren gjorde Daniel og Josef til kloke administratorer. Han kunne arbeide gjennom dem. De levde nemlig ikke for å pleie sine egne tilbøyeligheter, men for å takke Gud.

Daniels liv har mye å lære oss. Det viser at en mann med timelige oppdrag i denne verden ikke nødvendigvis er en kald politiker. Han kan være lært og ledet av Gud for hvert skritt han tar. Mens Daniel var førsteminister i Det babylonske rike, var han også Guds profet og mottok himmelsk lys gjennom inspirasjon. Verdslige og ærgjerrige statsmenn blir i Guds Ord fremstilt som visnende gress og falmende blomster. Men Gud ønsker i sin tjeneste intelligente mennesker, mennesker med kvalifikasjoner for arbeid av de forskjelligste slag. Det trengs forretningsfolk som vil flette de store sannhetsprinsippene inn i alle sine transaksjoner. Og deres talenter burde være gjort fullkomne ved det grundigste studium, den mest samvittighetsfulle opplæring. Om mennesker på noe felt trenger til å bruke sine anledninger for å bli kloke og effektive, må det vel være slike som utnytter evnene til å bygge opp Guds rike i denne verden. Om Daniel hør er vi dette: Da hans måte å håndtere sakene på i statens styre og stell ble gått riktig grundig etter i sømmene, var det ikke en eneste feil å finne hos ham. Han er mønsteret for hva en offentlig tjenestemann kan gjøre det til. Hans historie viser tydelig hvilke prestasjoner et menneske kan nå om det konsentrerer all sin kraft -- både i kropp og i sjel, både i hjerne og i hjerte -- om tjenesten for Gud.

Penger

Gud betror også midler i menneskenes hender. Han gir dem evnen til å samle rikdom. Han vanner jorden med dogg fra himmelen og med skurer av

forfriskende regn. Han øser ut solskinnet som varmer opp jorden, og vekker til live kimene i naturen, slik at de blomstrer og bærer frukt. Og han ber om å få sitt tilbake med renter.

Pengene er ikke gitt oss for at vi skal kaste glans og ære over oss selv med dem. Som trofaste husholdere skal vi bruke dem til å forherlige Gud. Noen mener at bare en del av deres midler hører Herren til. Når de har satt en viss porsjon til side til religiøse og humanitære formål, betrakter de resten som sitt eget -- noe de selv kan bruke som det måtte falle dem inn. Men her tar de grundig feil. Alt vi eier hører egentlig Herren til, og vi er ansvarlige overfor ham for den bruk vi gjør av det. Måten vi benytter hver øre på, vil vise om vi elsker Gud over alle ting og vår neste som oss selv.

Penger har stor verdi, for det kan bli gjort mye godt med dem. I Guds barns hender er de mat til de sultne, drikke til de tørste og klær til de nakne. De er et forsvar for de undertrykte og et middel til helbredelse for de syke. Men pengene i seg selv er ikke mer verd enn sand. Bare i den grad de blir brukt til å sørge for livets nødvendigheter og til å bringe velsignelser til andre og fremme Kristi sak på jorden -- bare i den grad blir de i det hele tatt verdier.

Å hope opp rikdommer er ikke bare tomt og unyttig. Det er en virkelig forbannelse. Slik rikdom blir bare en snare for sjelen, for den trekker interessene og hjertelengslene bort fra de himmelske skattene. På Guds store dag vil rikdommen legge fram sitt harde vitneprov om ubrukte talenter og forsømte anledninger. Den vil derved fordømme eiermannen. Skriften sier: «Og nå, dere rike! Gråt og klag over all den ulykke som skal komme over dere! Rikdommen deres råtner, og klærne blir møllspist; gullet og sølvet ruster bort, og rusten skal vitne mot dere og fortære kroppen deres som ild. Dere har brukt endetiden til å samle rikdom. Men hør: Den lønn dere holdt igjen for arbeiderne som skar åkrene, roper høyt, og høstfolkenes nøddrop har nådd fram til Herren Sebaot.»²⁹

Men Kristus godkjenner heller ikke noen tankeløs sløsing av midlene. Han gir snarere en lekse i sparsommelighet: «Sank sammen de stykkene som er blitt til overs, slik at ingen ting går til spille.»³⁰ Og denne leksen gjelder alle hans etterfølgere. Alle som er blitt klar over at pengene er et talent fra Gud, vil bruke dem med forsiktighet. De vil kjenne det som en plikt å spare for å kunne gi.

Jo flere midler vi øser ut for å stille selvet i et flatterende lys for å tilfredsstille våre egoistiske tilbøyeligheter, desto mindre har vi igjen til å skaffe de sultne mat og de nakne klær. Hver øre som brukes til ingen nytte, berøver eieren en uvurderlig anledning til å gjøre noe godt. Det betyr at vi raner fra Gud æren som tilkommer ham. Det ville aldri skje om vi bare gjorde en riktig bruk av talentene han har betrodd oss.

Varme vennskapstanker, sjenerøse følelser og en rask oppfatning av åndelige ting er verdifulle talenter som legger en tung ansvarsbyrde på eieren. Alt dette må komme til nytte i tjenesten for Gud. Men her er det mange som gjør seg skyldig i en alvorlig feiltagelse. De er tilfreds med ganske enkelt å eie slike egenskaper og forsømmer å mobilisere dem til aktiv tjeneste for andres vel. De trøster seg selv med at dersom de bare hadde anledning, dersom bare forholdene lå gunstig an, ville de gjøre et stort og godt verk. Men foreløpig sitter de altså der og venter på denne anledningen. De forakter den knuslete stakkaren som har betenkeligheter med å yte så mye som en ussel skjerv til en trengende sjel. De ser at han lever for selvet og er ansvarlig for sine vanrøktede talenter. Med atskillig selvfølelse trekker de sammenligninger mellom sin egen person og slike gjerrige mennesker. De føler nemlig at de selv er så mye bedre enn deres smålige naboer. Men de bedrar seg selv. Det å eie unyttede egenskaper øker bare ansvaret. Slike som er i besittelse av stor følelsesdybde, har forpliktelse overfor Gud til å øse ut av sin overflod, ikke bare til sine venner, men til alle som trenger deres rike sympati. Sosiale fortrinn er talenter og bør utnyttes til fordel for alle som vår

innflytelse kan nå. Kjærlighet som ytrer seg i form av sympatifellesskap overfor bare et strengt begrenset mindretall, er ingen kjærlighet. Det er snarere egenkjærlighet. En slik innstilling vil aldri virkelig utfolde seg til velsignelse for menneskeslekten og ære for Gud. De som slik lar sin Mesters talenter ruste bort, er faktisk mer skyldige enn de andre som de føler forakt for. Til dem vil det bli sagt: Dere kjente deres Herres vilje, men gjorde den ikke.

Talentene blir mangfoldiggjort ved bruk

Talenter i flittig bruk betyr talenter i rivende utvikling. Hell i livet er ikke følgen av tilfeldigheter eller «skjebnen». Nei, det er den naturlige, praktiske utformingen av Guds forsyns prinsipper. Det er lønnen for tro og klok atferd, for dyd og utholdende anstrengelse. Gud ønsker at vi skal bruke hver evne vi eier. Og gjør vi det, skal vi få enda større evner og gaver å forvalte. Han utstyres oss ikke på overnaturlig vis med de kvalifikasjonene vi mangler. Men mens vi bruker det lille vi har, virker han sammen med oss til å øke og styrke hver evne vi eier. For hvert helhjertet, alvorlig offer vi gir i Mesterens tjeneste, vil våre krefter øke. Mens vi stiller oss selv til rådighet som redskaper for Den Hellige Ånds verk, blir Guds nåde virksom i vårt indre til å si nei til gamle vaner, vinne seier over sterke tilbøyeligheter og danne nye mønstre for vår atferd. Etter hvert som vi er lydige mot Åndens tilskyndelser, blir våre hjerter åpnet for mer og mer av hans kraft, og vi gjør et bedre og bedre arbeid. Skjulte energier vekkes til live, og slumrende evner får ny blomstring.

Den ydmyke arbeider som i lydighet svarer på Guds kall, kan være sikker på å motta guddommelig hjelp. Å ta på seg et så stort og hellig ansvar er i seg selv noe som høyner karakteren. Det kaller til virksomhet de høyeste intellektuelle og åndelige krefter. Det styrker og renser sinn og hjerte. Det er vidunderlig å se hvor sterkt et svakt menneske kan bli ved tro på Guds kraft. Hvor målbevisst i alle sine bevegelser! Hvor rikt på store resultater! Den som

begynner med et minimum av kunnskaper, men formidler det lille han vet på en ydmyk, beskjeden måte, mens han leter med flid etter videre kunnskap, vil finne at hele det himmelske skattkammeret står åpent for ham og bare venter på å fylle hans behov. Jo mer lys han formidler til andre, jo mer lys vil han få. Jo ivrigere en prøver å forklare Guds Ord, med kjærlyghet til sine medmennesker som det bærende motiv, jo klarere blir det for en selv. Jo mer vi bruker vår kunnskap og anstrenger våre krefter, jo mer kunnskap og krefter skal vi få.

Hver anspennelse som blir gjort for Kristi skyld, vil resultere i velsignelse for oss selv. Om vi bruker av våre midler til hans ære, vil han gi oss nye midler. Når vi søker å vinne andre for Kristus og våre bønner blir bærere av en virkelig byrde for sjelers frelse, vil våre egne hjerter slå med en livgivende flom av nåde fra Gud. Hele vårt kristenliv vil ha mer virkelighet over seg, mer alvor, mer bønn.

Verdien av et menneske blir i himmelen målt etter hjertets evne til å kjenne Gud. Denne kunnskapen er kilden som all kraft strømmer ut fra. Gud skapte mennesket for at det skulle være et redskap han kunne åpenbare sitt guddommelige sinn gjennom. Og han er stadig opptatt med å bringe det menneskelige tankeliv i levende forbindelse med det guddommelige. Han tilbyr oss den forrett å være medarbeidere med Kristus i å åpenbare hans nåde for verden, for at vi må kunne motta en økende kunnskap om himmelske ting.

Idet vi ser på Jesus, får vi herligere og mer konsise begreper om Gud, og ved beskuelse blir vi selv forvandlet. Godhet og kjærlyghet til menneskene blir vårt naturlige instinkt. Vi danner en karakter som blir et motstykke til den guddommelige karakter. Idet vi vokser opp til å bli ham lik, øker vi vår evne til å kjenne Gud. I stigende grad trer vi inn i fellesskapet med den himmelske verden. Derved får vi også en stadig økende kraft til å ta imot rikdommen i visdom og kunnskap om det evige.

Mannen som fikk den ene talenten, «gikk og gravde et hull i jorden og gjemte sin herres penger».31

Det var han med den minste gaven som lot sin talent ligge ubenyttet. Dette rommer en advarsel til alle dem som mener at det beskjedne omfanget av deres evner og muligheter unnskylder dem fra å gjøre tjeneste for Kristus. Kunne de bare gjøre noe riktig stort, hvor gladelig ville de ikke da ta fatt på det! Men siden de nå bare kan være til tjeneste i de små ting, mener de seg berettiget til å la være å gjøre noe som helst. Her tar de alvorlig feil. Herren bruker sin spesielle talentfordeling til å sette karakteren på prøve. Mannen som forsømte å bruke sin talent, stemplet seg selv som en utro tjener. Hadde han fått fem talenter, ville han ha gravd ned alle fem. Måten han brukte den ene talenten på, viste nemlig at han ringeaktet gavene fra himmelen.

«Den som er tro i smått, er også tro i stort.»32 Betydningen av de små tingene blir gjerne undervurdert. Det ytre skinnet bedrar. Men nettopp slike småting danner grunnlaget for livet. De gir det disiplin og ryggrad. Det finnes faktisk ikke noe slikt som «uvesentlige ting» i kristenlivet. Vår vei mot oppbyggingen av en karakter vil være strødd med farer så lenge vi undervurdere! vekten av de små ting.

Rette prinsipper i småting styrer hele livet inn i rett kurs

«Den som er uredelig i smått, er også uredelig i stor!»33 Ved utroskap i de minste pliktene unndrar mennesket sin Skaper den tjenesten som er hans selvfølgelige rett. Slik utroskap virker tilbake på mennesket selv. Det kommer til kort i å vinne nåden, kraften og stabiliteten i karakteren som bare kan nås gjennom en total overgivelse til Gud. Å leve atskilt fra Kristus er det samme som å være prisgitt Satans fristelser. Det kan da ikke bli annet enn fatale feilgrep i arbeidet for Mesteren. Det er de rette prinsippene i de små

ting som styrer hele livet inn i rett kurs. Når så hele denne styremekanismen svikter, er det klart at mennesket heller ikke kan være Gud lydige i større ting, som det anser for å være dets rette virkefelt. De samme karaktermanglene en kjæler for i sitt forhold til livets minste detaljer, glir umerkelig inn også i mer betydelige forhold. En handler jo gjerne i samsvar med prinsippene en har vent seg til. Stadig gjentatte handlinger danner vanene -- karakteren -- som bestemmer vår skjebne for tid og evighet.

Bare takket være trofasthet i de små ting kan sjelen øves opp til å handle med trofasthet under forhold med større ansvar. Gud satte Daniel og hans medbrødre i forbindelse med de store mennene i Babylon. Formålet var at disse hedenske menneskene skulle få anledning til å bli fortrolige med prinsippene i den sanne religion. Midt blant et folk av avgudsdyrkere skulle Daniel representere Guds karakter. Hvordan ble han skikket til en stilling som forutsatte en slik grad av tillit og heder? Det var nettopp hans troskap i småting som ga hele livet hans sin holdning og verdi. Han æret Gud gjennom de minste pliktene, og Herren samarbeidet med ham. Om Daniel og kameratene hans står det: «Gud ga disse fire gutter kunnskap og forstand på allslags skrift og visdom. Og Daniel skjønnte seg på alle slags syner og drømmer.»³⁴

Liksom Gud kalte Daniel til et vitne for seg i Babylon, slik kaller han også oss til å være hans vitner for verden i dag. Ikke bare i de største, men også i de minste forhold i livet ønsker han at vi skal åpenbare for menneskene prinsippene for hans rike.

I sitt liv på jorden lærte Kristus oss nødvendigheten av å akte nøye på de små ting. Det store forløsningsverket lå stadig som en byrde på ham. Der han gikk omkring og underviste eller helbredet, ble alle kreftene i sinnet og kroppen mobilisert til det ytterste. Likevel hadde han øye for de enkleste ting i livet. o Hans mest lærerrike undervisning var den som handlet om de enkleste forhold i naturen, brukt som illustrasjonsmateriale for de største

sannhetene om gudsriket. Han overså ikke behovene hos selv den ringeste av sine tjenere. Hans øre hørte hvert nødsrik. Han var følsom for den minste berøring fra en lidende kvinne i folkevrimmelen. Den svakeste antydning av tro utløste en bølge av reaksjoner hos Jesus. Da han vekke Jairus' datter opp fra de døde, glemte han ikke å minne foreldrene om at hun trengte noe å spise. Da han ved sin egen mektige kraft steg ut av graven, så han ikke på det som under sin verdighet å folde liksvøpet han var blitt gravlagt i, pent sammen og legge det omhyggelig på sin rette plass.

Hemmeligheten med framgang og lykke

Verket vi som kristne er kalt til, er å virke sammen med Kristus for å frelse sjeler. Denne oppgaven har vi inngått pakt med ham om å utføre. Å forsømme arbeidet er det samme som å vise seg illojal mot Kristus. Men for virkelig å utføre arbeidet må vi følge hans eksempel nøye: Vi må være like trofaste og samvittighetsfulle som han var når det gjelder bagatellene. Dette er hemmeligheten med framgang og lykke i alle grener av kristen virksomhet og kristen innflytelse.

Herren ønsker at hans folk skal nå det høyeste trinnet på stigen. Hensikten er at de skal kaste ære over hans navn ved å eie de evnene han er villig til å gi. Ved Guds rike nåde er hver foranstaltning truffet for at vi skal kunne vise verden hvor mye bedre den planen er som vi arbeider etter, enn den planen verden arbeider etter. Vi skal vise overlegen kvalitet i intelligens og forstand, i dyktighet og kunnskap. Og grunnen til vår overlegenhet er denne: Vi tror på Gud og hans makt til å virke på menneskehjertet.

Men de som ikke eier et stort register av begavelse, har ingen grunn til å være motløse. La dem bruke det de har. Samtidig skal de samvittighetsfullt holde øye med hvert eneste svakt punkt i sin karakter, og ved Guds nåde gjøre sitt for å styrke den. I hver eneste handling i livet må vi

veve inn trofasthet og lojalitet. Vi må dyrke de egenskapene som vil sette oss best i stand til å utføre vårt verk med verdighet.

Forsømmelige vaner må vi for all del vinne seier over. Mange mener øyensynlig at de har funnet en fullgod unnskyldning for de groveste feilgrep. De nevner glemsomhet. Men er da disse blottet for all intellektuell begavelse i motsetning til alle andre folk? De skal bare øve en helt annen kontroll over sinnet, øve det opp til å huske. Det er synd å glemme. Det er synd å være forsømmelig. Dersom du kommer riktig i vane med å forsømme og glemme ting, kan det en vakker dag bli noe vesentlig av ditt eget du forsømmer og glemmer, nemlig din egen sjels frelse. Denne forsømmelse -- eller forglemmelse -- vil til slutt etterlate deg i en tragisk tilstand: uforberedt for Guds evige rike.

Praktisk religion i dagliglivet

Store sannheter må flettes inn i bitte små ting. Praktisk religion må finne uttrykk gjennom beskjedne plikter i dagliglivet. Den største kvalifikasjonen noe menneske kan nå, består i å være lydige mot Herrens ord uten forbehold. Mange føler at deres liv er unyttig fordi de ikke er knyttet til noe direkte religiøst arbeid. De mener de ikke gjør noe til fremme av Guds rike. Men dette er også en villfarelse. Dersom arbeidet deres er noe som en eller annen nødvendigvis må utføre, bør de ikke beskyldes selv for å være unyttige tjenere i Guds store husholdning. De mest beskjedne oppgavene må ikke overses. Hvert hederlig arbeid er, en velsignelse, og trofast tjeneste i det kan vise seg å være en nødvendig opplæring med henblikk på høyere betroelser.

Et arbeid kan være så beskjedent det være vil. Det må bare skje med en total overgivelse av selvet. Da blir det like antagelig for Gud som den høyeste tjeneste. Ikke noe offer er lite, bare det blir gitt med et trofast hjerte

og et glad sinn.

Hvor vi enn befinner oss, ber Kristus oss om å ta fatt på plikten som melder seg i øyeblikket. Om det skulle være i hjemmet, så gå løs på saken med villighet og alvor. Da vil du gjøre hjemmet til et trivelig oppholdssted. Er du mor, så lær barna opp til å bli tjenere for Kristus. Dette er virkelig et arbeid for Gud, like så visst som presten på prekestolen er i arbeid for ham. Om ditt pliktarbeid skulle være på kjøkkenet, så gjør noe for å bli en fullkommen ekspert i matlaging. Lag mat som er sunn, nærende og appetittvekkende. Og mens du bruker de beste næringsemnene til å lage mat av, så husk også at du må gi ditt sinn den best mulige næringen. Ditt arbeid består kanskje i å dyrke jorden eller utføre et lignende praktisk yrke. Hva det enn er, så gjør øyeblikkets plikt til et vellykket foretagende. Legg din sjel i det du utfører. Representer Kristus i all din virksomhet. Gjør som han ville ha gjort i ditt sted. Hvor ringe din talent enn måtte være, så har Gud en plass for den. Denne ene talenten, fornuftig anvendt, vil utføre sitt tilsiktede verk. Med troskap i små plikter skal vi følge addisjonsprinsippet, føye stykke til stykke, legge sum til sum. Så vil Gud selv arbeide for oss. Og han følger multiplikasjonsprinsippet. Det vil si: han mangedobler det lille vi har. På denne måten blir de små ubetydelighet ene til de mest kostelige strømmer av innflytelse i hans verk.

La en levende tro løpe som tråder av gull gjennom utførelsen av selv de ringeste pliktene. Da vil alt arbeid i hverdagen fremme en sann kristen vekst. Blikket blir stadig rettet mot Jesus. Kjærlighet til ham vil bli en livgivende kraft i alt som foretas. Ved en riktig bruk av våre talenter kan vi da få vårt liv lenket med en gyllen kjede til den høyere verden. Dette er sann helliggjørelse. Den består nemlig i en glad utførelse av de daglige pliktene i fullkommen lydighet mot Guds vilje.

Men mange kristne venter på et eller annet storverk som skal bli utpekt for dem. Fordi de ikke kan finne en stilling stor nok til å tilfredsstille sine

ambisjoner, lar de være å utføre livets ordinære plikter med troskap. Disse forekommer dem lite spennende. Dag etter dag lar de anledningene gli fra seg til å vise troskap mot Gud. Mens de sitter der og venter på et eller annet stort arbeid, går livet forbi. Målet blir aldri nådd. Verket blir aldri fullført.

«Da lang tid var gått, kom tjenernes herre tilbake og ville holde regnskap med dem.»³⁵ Når Herren holder regnskap med sine tjenere, vil det bli gransket nøye hva hver enkelt talent har kastet av seg. Det utførte arbeidet avslører arbeiderens karakter.

De som har fått fem eller to talenter, gir tilbake til Herren de betrodde gavene med deres respektive avkastninger. Under dette regnskapsoppgjøret krever de ingen fortjeneste for seg selv. Talentene var noe som i sin tid ble levert dem. Med disse har de tjent nye talenter, men det kunne ikke ha vært noen fortjeneste uten en innsats. De innser at de bare har gjort sin plikt. Kapitalen var Herrens. Utbyttet er også hans. Hadde ikke Frelseren beriket dem med sin kjærlighet og sin nåde, ville de ha gått fallitt for evige tider.

Men når Mesteren får talentene utbetalt, roser og lønner han arbeiderne som Om fortjenesten helt og holdent var deres. Hans ansikt stråler av glede og tilfredshet. Han er fylt med fryd fordi han kan øse sine velsignelser ut over dem. For hver tjeneste og hvert offer gir han dem vederlag, ikke fordi det er en gjeld, noe han skylder dem, men simpelthen fordi hans hjerte strømmer over av kjærlighet og ømhet. «Det er bra, du gode og tro tjener,» sier han. «Du har vært tro i lite, jeg vil sette deg over mye. Kom inn til gleden hos din herre!»³⁶

Det er trofastheten, lojaliteten mot Gud, en tjeneste i kjærlighet, som vinner det guddommelige bifall. Hver impuls fra Den Hellige Ånd som leder menneskene til godhet og fører dem til Gud, blir notert i himmelens bøker, og på Guds dag vil de han har arbeidet gjennom, få sin ros.

Belønningen for å arbeide sammen med Kristus

De vil gå inn til sin Herres glede, mens de i hans rike ser dem som er blitt forløst som følge av deres tjeneste. Og de får den forrett å ta del i hans verk der oppe, fordi de er blitt gjort skikket til det ved å ta del i hans verk her nede. Det vi skal bli til i himmelen, er et gjenskinn av det vi nå er i karakter og hellig tjeneste. Kristus sa om seg selv: Menneskesønnen er ikke kommet «for å la seg tjene, men for selv å tjene».³⁷ Hans verk på jorden er også hans verk i himmelen. Og vår belønning for å arbeide sammen med Kristus i denne verden er den større kraft og det utvidede privilegium å få arbeide sammen med ham i den tilkommende verden.

«Til slutt kom han fram som hadde fått en talent, og sa: Herre, Jeg visste at du er en hard mann, som høster hvor du ikke har sodd, og sanker hvor du ikke har strødd. Derfor ble jeg redd og gikk og gjemte talenten din i jorden. Se, her har du ditt.»³⁸

Slik unnskylder menneskene sin vanrøkt av Guds gaver. De i ser på Gud som streng og tyrannisk, en som speider ivrig for å finne ut deres feilgrep og hjemsøke dem med sin dom. De beskylder ham for å kreve hvor han ikke ga og høste hvor han ikke sådde.

Det er mange som i sitt hjerte anklager Gud for å være en hard herre fordi han krever deres eiendom og deres tjeneste. Men vi kan jo ingenting gi ham som ikke allerede er hans. «Alt kommer fra deg;» sa kong David, «vi gir det vi har fått av deg.»³⁹ Alle ting hører Gud til, ikke bare i kraft av hans skapelse, men også i kraft av hans gjenskapeise, hans forløsningsplan. Alle velsignelsene i dette livet og i det framtidige kommer til oss stemplet med Golgatas kors. Derfor er beskyldningen falsk at Gud er en hard mester som høster hvor han ikke sådde.

Mesteren i lignelsen gjendriver forresten ikke anklagen fra den onde tjeneren, hvor urettferdig den enn måtte være. Han møter ham på hans eget felt og viser ham ganske enkelt at hans oppførsel er uten unnskyldning. Måter og midler var lagt fint til rette for at talenten kunne ha forrentet seg til eierens fordel. «Da burde du ha overlatt pengene mine til dem som driver med utlån, så jeg kunne få dem igjen med renter når jeg kommer tilbake.»⁴⁰

Gud holder oss ansvarlig for en riktig bruk av talentene våre

Vår himmelske Far krever verken mer eller mindre enn det han har gitt oss evne til å yte. Han legger ingen byrde på sine tjenere som de ikke er i stand til å bære. «For han vet hvordan vi er skapt, han kommer i hu at vi er støv.»⁴¹ Alt han krever av oss, kan vi ved den guddommelige nåde gjøre.

«Den som har fått mye, ventes det mye av.»⁴² Hver enkelt av oss vil bli holdt ansvarlig for å gjøre temmelig nøyaktig det vi har evne til å gjøre. Herren måler med nøyaktighet hver mulighet for tjeneste. De ubenyttede evnene blir like sikkert ført inn i regnskapet som de anvendte. Gud holder oss ansvarlig for alt det vi ville ha kunnet bli til gjennom en riktig bruk av talentene. Vi vil bli dømt etter det vi burde ha utrettet, men ikke gjorde, fordi vi unnlot å bruke kreftene til å forherlige Gud. Selv om vi ikke går fortapt, vil vi gjennom evigheten erkjenne følgen av våre ubrukte talenter. Kunnskapen og arbeidsevnene vi forsømte å tilegne oss, vil være et evig tap.

Men når vi gir oss selv helt til Gud og i vårt arbeid følger hans rettledning, tar han selv ansvaret for utfallet. Han ønsker ikke at vi skal foreta gjetninger angående utfallet av våre ærlige bestrebelser, hvorvidt de skal krones med hell. Vi bør overhodet ikke tenke på muligheten av en fiasko. Vi skal samarbeide med en som ikke kjenner til noe som heter fiasko.

Vi bør ikke tale om vår egen svakhet og manglende evne. Dette er åpenbar mistillit til Gud. Det er å fornekte hans Ord. Når vi knurrer over våre tunge byrder, eller nekter å ta på oss ansvaret han byr oss å bære, sier vi i virkeligheten til ham: Du er en hard herre som krever av oss noe du ikke har gitt oss kraft til å gjøre.

Sinnelaget hos den late tjeneren er vi ofte tilbøyelige til å kalle ydmykhet. Men sann ydmykhet er noe helt annet. Å være ikledd ydmykhet betyr ikke at vi skal være rene dverger i intelligens, uten lengsler mot noe høyt og herlig -- noen feige stakkarer som skyr alle byrder av angst for at vi kanskje ikke skal greie å bære dem med heldig resultat. Nei, virkelig ydmykhet fyller Guds mål ved å forlate seg helt og holdent på hans styrke.

Gud blir æret ved en helhjertet og glad tjeneste

Gud arbeider gjennom hvem han vil. Noen ganger velger han det mest beskjedne redskap til å utføre det største verk, for hans styrke blir åpenbart gjennom menneskers svakhet. Vi har vår egen standard, og etter den erklærer vi at den ene oppgaven er stor, den andre liten. Men Gud vurderer ikke etter vår standard. Vi må ikke gå ut fra at det som er stort for oss, nødvendigvis behøver å være stort for Gud også, eller at det som er smått for oss, også er smått for ham. Det blir ikke vår sak å dømme om våre talenter eller å velge vår gjerning. Vi skal ta opp byrdene Gud peker ut for oss. Vi skal bære dem for hans skyld og vende oss til ham for å finne hvile. Hva vårt arbeid enn måtte være, så blir Gud æret ved en helhjertet og glad tjeneste. Han blir fornøyd når vi tar på oss pliktene med takknemlighet, fordi det gleder oss å være aktet verdige til å være medarbeidere med ham.

Dommen over den late tjeneren lød: «Ta derfor talenten fra ham og gi den til ham som har de ti!»⁴³ Det er her som med belønningen til den trofaste arbeideren: Det som antydes er ikke bare menneskets lønn i den

endelige dommen, men den gradvise prosessen av en gjengjeldelse allerede her i livet. Det blir i den naturlige verden som i den åndelige: Hver evne som ligger unyttet, vil svekkes og forfalle. Virksomhet er livets lov. Uvirksomhet er selve døden. «Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det blir til gagn.»⁴⁴ Evner som brukes til å gagne andre, øker, men de som stenges inne i en tjeneste begrenset til selvet, er dømt til å avta, og til slutt blir de tatt fullstendig bort. Den som nekter å formidle videre det han har mottatt, vil en vakker dag finne at han simpelthen ikke har noe å formidle. Han har gått med på en prosess som uvegerlig forkrøpler og til slutt helt tilintetgjør evnene i sjelen.

La ingen innbille seg at de kan leve et liv i selviskhet, og så, etter å ha tjent sine egne interesser, gå inn til sin Herres glede. De kunne ganske enkelt ikke ta del i gleden ved en uselvisk kjærlighet. De ville ikke være skikket til å ferdes i himmelen. De ville være ute av stand til å sette pris på atmosfæren av kjærlighet som gjennomstrømmer himmelen. Englenes stemmer og musikken fra deres harper ville ikke tilfredsstille dem. For deres sinn ville himmelens vitenskap være en gåte.

På dommens store dag vil det være noen som ikke har arbeidet for Kristus. De har bare drevet med strømmen. De har ikke båret noe ansvar. De har bare tenkt på seg selv, føyd sine egne lyster. Nå blir de av dommeren over jorden satt i klasse med dem som gjorde ondt. De får samme dom som illgjerningsmenn.

Mange bærer kristenavnet, men de ringeakter Guds krav. Og så føler de ikke en gang at det er noe galt i dette. De vet at guds bespotteren, morderen og horkarlen fortjener straff. Men hører de til disse? Nei, det skjønner de ikke. For de holder jo av gudstjenester. De nyter å høre evangeliet forkynt. Så er de kommet til en bestemt slutning: De mener om seg selv at de er kristne. Riktignok har de levd sitt liv med tanke på seg selv. Likevel vil de bli like forbauset som den utro tjeneren i lignelsen ble, over å

høre dommen: «Ta derfor talenten fra ham.» Liksom jødene er de offer for en misforståelse. De blander sammen to ting: Å nyte velsignelser er en ting. Å bruke dem som de burde brukes, er en helt annen ting.

Mange unnskylder seg slik: De kan ikke ta del i kristen virksomhet. De har ikke fått noen evner til å utføre den. Men var det da Gud som skapte dem så evneveike? Slett ikke. De sviktende evnene er blitt frambrakt ved deres egen uvirksomhet. Og det er deres eget frie valg som gjør svikten permanent. Hos seg selv erfarer de allerede følgen av dommen: «Ta derfor talenten fra ham.» Et stadig misbruk av talentene de har, vil i siste instans slokke i deres indre Den Hellige Ånd, det eneste lyset i verden. Og så settes himmelens segl over valget de selv har gjort for tid og evighet: «Kast så denne unyttige tjeneren ut i mørket utenfor!»⁴⁵

Kapittel 26

Å gjøre seg venner ved den urettferdige Mammon

Bygd over Luk 16,1-9

Kristi komme fant sted på en tid med stor verdslighet. Menneskene var i ferd med å sette de timelige ting øverst og de evige nederst. Framtidskravene ble underordnet nåtidskravene. Folk tok uvirkelige skygger for virkelige kjensgjerninger og virkelige kjensgjerninger for uvirkelige skygger. De så ikke den usynlige verden, troens verden. Satan stilte fram for dem alt i dette livet som det eneste tiltrekkende, det eneste å fordype seg i. Og de ga akt på hans fristende fremstilling.

Kristus kom for å endre denne tilstanden. Han søkte å bryte fortryllelsen som trollbandt menneskene og førte dem bak lyset. I sin undervisning søkte han å sette himmelens og jordens krav riktig opp mot hverandre for å vende menneskenes tanker bort fra det nåværende til det framtidige. Tingene i tiden var det de jaget etter. Nå kalte han dem til å tenke på evigheten.

Han sa: «Det var en gang en rik mann som hadde en forvalter. Av andre fikk han vite at denne forvalteren sløste bort formuen hans.»¹ Den rike mannen hadde overlatt alle sine eiendeler i hendene på denne forvalteren. Men forvalteren var utro, og hans herre var overbevist om at det pågikk et systematisk ran av eiendommen hans. Han besluttet at han ikke lenger ville ha mannen i tjeneste. Så kalte han ham til regnskap. «Hva er dette jeg hører om deg?» sa han. «Legg fram regnskap over driften, for du kan ikke lenger være forvalter hos meg.»²

Stilt overfor utsikten til å få avskjed så forvalteren bare tre muligheter å velge mellom: Han måtte ta fatt på hardt arbeid, eller tigge, eller sulte i hjel. Da sa han til seg selv: «Hva skal jeg gjøre nå, når min herre tar stillingen fra meg? Jeg er ikke sterk nok til å grave, og jeg skammer meg for å tigge. Jo, nå vet jeg hva jeg vil gjøre for at folk skal ta imot meg i sine hjem når jeg blir avsatt' Han kalte til seg sin herres skyldnere, en etter en, og sa til den første: 'Hvor mye skylder du min herre?' 'Hundre fat olje,' svarte han. 'Her har du ditt gjeldsbrev;' sa forvalteren, 'set deg ned med en gang og skriv femti.' Så spurte han den neste: 'Og du, hvor mye skylder du?' 'Hundre tønner hvete,' svarte han. 'Her er ditt gjeldsbrev;' sa forvalteren, 'skriv åtti. '»3

Denne utro forvalteren gjorde andre medskyldige i sin uærlighet. Han bedro sin herre for å gi dem en fordel. Ved å ta imot denne fordelten forpliktet de seg til å anta ham som en venn i sine hjem.

«Herren ga den uærlige forvalteren lovord fordi han hadde stelt seg klokt.»4 Dette verdslige mennesket uttalte seg altså rosende om tjeneren som hadde bedradd ham. Men den rike mannens ros var ikke Guds ros.

Kristus roste ikke den urettferdige forvalteren, men han gjorde bruk av en kurant og velkjent hending for å illustrere lærdommen han ønsket å sette fram. Han sa: «Bruk pengene, som det hefter seg mye urett ved, til å vinne dere venner som kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt».5

Det første skrittet på syndens vei

Frelseren var blitt refset av fariseerne for å blande seg med tollere og syndere. Men hans interesse for dem ble ikke svakere for det. Heller ikke hans anstrengelser til deres beste ble noe mindre. Han så godt at deres beskjeftigelse førte dem i fristelse. . De var helt omgitt av forlokkeiser til å gjøre det onde. Det første skrittet på syndens gale vei var så snublende nær,

og bakken ned mot større uærlighet og økende forbrytelser var stupbratt. Kristus prøvde ved alle mulige midler å vinne dem for et høyere mål og edlere prinsipper. Dette var hans hensikt med historien om den troløse forvalteren. Blant tollerne hadde det vært nettopp et slikt tilfelle som det i lignelsen, og i Kristi beskrivelse kjente de igjen sin egen handlemåte. Deres oppmerksomhet ble vakt, og av dette bildet -- hentet fra deres egen hverdag og deres egen uhederlighet -- lærte mange av dem en lekse av åndelig sannhet.

Men egentlig var dette en lignelse som ble fortalt direkte til disiplene. Det var til dem troens surdeig først ble gitt. Gjennom dem skulle den siden nå andre. Mye av den undervisning Kristus ga, var disiplene ikke i stand til å fatte til å begynne med. Og ofte syntes lærdommene å gå rent i glemmeboken. Men under innflytelse av Den Hellige Ånd trådte siden disse sannhetene klart og levende fram i minnet. Og disiplene brakte dem fram for de nyomvendte som ble lagt til menigheten.

Frelseren talte også til fariseerne. Han ga ikke opp håpet om at de tross alt en gang ville fatte betydningen av det han sa til dem. Mange var blitt dypt overbevist om sin synd. Under Den Hellige Ånds påvirkning ville de få høre Ordet på ny, og da ville ikke så få av dem komme til troen på Kristus.

Fariseerne hadde forsøkt å bringe Kristus i vanry. De beskyldte ham jo for å omgås tollere og syndere. Nå byr det seg en anledning for ham til å vise dem til rette. Han visste at denne hendingen hadde funnet sted blant tollerne. Så framholdt han den nå for fariseerne. Det var for å kaste lys over deres framgangsmåte. Det var også for å vise dem den eneste muligheten for å gjenopprette det de hadde brutt ned ved sitt misgrep.

Misbruk av formuen Gud hadde betrodd ham

Den urettferdige forvalteren var blitt betrodd sin herres formue, Denne skulle brukes til godgjørenhet. Men han hadde brukt den til egen vinning. Slik var det også med Israel. Gud hadde valgt ut Abrahams slekt. Med utrakt arm hadde han befridd dem fra trelldommen i Egypt. Han hadde gjort dem til husholdere for sannhetens sak. Gjennom dem skulle verden bli velsignet. Han hadde betrodd dem sin hellige lov. Dens lys skulle de meddele videre til andre. Men tjenerne hadde benyttet disse gavene til å berike og opphøye seg selv.

Fariseerne var fylt av tanken på egen storhet og egen rettferdighet. Derfor misbrukte de det gods som Gud bare hadde gitt dem til låns. Det skulle ha vært brukt til hans navns ære.

Forvalteren i lignelsen hadde ikke lagt seg opp noe forråd for framtiden. Han hadde til og med brukt opp det som var gitt i hans varetekt for å tjene til forråd for andre. Bare øyeblikkets behov hadde han tenkt på. Nå skulle forvalterstillingen bli tatt fra ham. Dermed ville han stå uten noe han kunne kalle sitt eget. Men foreløpig var hans herres eiendom i hans hender. Han besluttet å bruke den til å sikre seg selv mot mangel i framtiden, I den hensikt måtte han nå gå fram etter en ny plan. Det nyttet ikke å tenke bare på seg selv. Han måtte gi noe til andre. På den måten kunne han sikre seg venner. Når han så måtte forlate stillingen, ville de ta imot ham. Slik var det med fariseerne også. Forvalterskapet ville snart bli tatt fra dem. Nå gjaldt det å legge seg opp noe for framtiden. Men bare ved å søke andres gagn kunne de gagne seg selv. Bare ved å sende gavene i dette liv videre kunne de legge seg opp en skatt for evigheten.

Vær rike på gode gjerninger

Etter å ha fortalt lignelsen sa Kristus: «Denne verdens barn er flinkere til å ordne seg med hverandre enn lysets barn.» Det vil si: Verdslige mennesker legger for dagen en større klokskap og et større alvor i å tjene sin egen sak enn bekjennende barn av Gud gjør i sin tjeneste for ham. Slik var det i Kristi dager. Slik er det også nå. Se på livet til mange som gjør krav på å være kristne. Herren har utstyrt dem med evner, makt og innflytelse. Han har betrodd dem penger for at de skulle være hans medarbeidere i frelsesverket. Alle hans gaver skulle brukes til velsignelse for menneskeheten, til lindring av lidelse og nød. Vi har plikt til å gi de sultne mat, kle de nakne, hjelpe enken og den farløse, støtte de nødlidende og undertrykte. Det har aldri vært Guds mening at det skulle herske slik nød overalt i verden. Det har aldri vært hans mening at det ene menneske skal sitte med en slik overflod av livets luksus, mens det andre har barn som går og gråter etter brød. Det som blir til overs etter at de nødvendige behov er tilfredsstilt, er betrodd menneskene for at de skal gjøre godt mot andre, være til velsignelse for menneskeslekten. Herren sier: «Seig det dere eier, og gi pengene til de fattige.»⁶ «De skal gjøre godt, så de kan være rike på gode gjerninger, være gavmilde og gjerne dele med andre.»⁷ «Når du skal holde selskap, så innby fattige og vanføre, lamme og blinde.»⁸ «Nei, slik er fasten jeg vil ha: at du løslater den som med urett er lenket, sprenger båndene i åket, og setter de undertrykte fri, ja, bryter hvert åk i stykker, at du deler ditt brød med dem som sulter, og lar hjemløse stakkarer komme i hus, at du sørger for klær når du ser en naken, og ikke svikter dine egne. ... når du deler ditt brød med den som sulter, og metter den som lider nød.»⁹ «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker.»¹⁰ Disse er Herrens kommandoord. Men er nå den store flokken av be kjennende kristne i ferd med å gjøre etter disse ordene?

Dessverre er det mange som heller bruker Guds gaver på seg selv. De legger hus til hus og land til land. De bruker pengene sine til fornøyer, til

å føye appetitten, til flotte boliger, møbler og klær. Medmennesker overlates til nød og elendighet, til forbrytelser, sykdom og død. Store skarer går fortapelsen i møte uten at det ofres dem et medlidende blikk, uten et eneste deltagende ord, for ikke å snakke om noen effektiv hjelp.

Menneskene har i sannhet gjort seg skyldige i bedrag mot Gud. Med sin egenkjærlige bruk av Guds midler raner de fra ham det som er hans. Med disse midlene kunne lidende mennesker ha blitt hjulpet. Sjeler ville ha kunnet bli frelst. Derved ville midlene ha blitt Gud til ære. Denne æren blir nå røvet fra ham. Det er svik mot Gud. Herren sier: «Jeg kommer til dere og holder dom. Jeg vil være rask til å vitne mot ... dem som holder tilbake dagarbeiderens lønn og undertrykker enker og farløse og fordreier innflytterens rett, men ikke frykter meg, sier Herren, Allhærs Gud. ... Kan et menneske røve noe fra Gud? Fot dere bedrar meg, men spør likevel: 'Hva er det vi har røvet fra deg?' Tienden og avgiftene! [1930-oversettelsen: de hellige gaver]. Forbannelse hviler over dere som bedrar meg, det gjelder hele folket!»¹¹

«Og nå, dere rike! Gråt og klag over all den ulykke som skal komme over dere! Rikdommen deres råtner, og klærne blir møllspist; gullet og sølvet ruster bort, og rusten skal vitne mot dere. Dere har brukt endetiden til å samle rikdom. ... Dere har levd i luksus og overflod på jorden og gjort hjertene fete til slaktedagen!» «Men hør: Den lønn dere holdt igjen for arbeiderne, som skar åkrene deres, roper høyt, og høstfolkenes nød er nådd fram til Herren Sebaot.»¹²

Det vil bli krevd at hver mann gir tilbake gavene som er blitt ham betrodde. På dagen for den siste dommen vil menneskenes oppdyngede rikdommer være verdiløse for dem. De har ingenting lenger som de kan kalle sitt eget.

Noen tilbringer livet med å legge seg opp jordiske skatter. I dette viser de mindre visdom, mindre omtenkksomhet og sunn sans for sitt evige vel enn den urettferdige husholderen viste for sitt timelige underhold. I sannhet, mindre kloke enn denne verdens barn er mot sin egen slekt, er de som bekjenner seg til å være lysets barn. Men det er de samme menneskene profeten beskriver i synet om dommens dag: «Den dagen skal menneskene kaste fra seg avgudene av sølv og gull, som de har lagd seg og tilber, kaste dem til moldvarp og flaggermus og komme seg inn i fjellhuler og gjemme seg i bergkløfter for Herren som vekker redsel, for hans storhet og velde, når han reiser seg og slår jorden med skrekk.»¹³

Kompaniskap med himmelske vesener

«Bruk pengene, som det hefter så mye urett ved» sær Kristus, «til å vinne dere venner som kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.»¹⁴ Gud og Kristus og engler gjør alle sammen tjeneste til fordel for herjede og lidende syndere. Gi deg selv til Gud for å få en del i denne tjenesten, du også. Bruk hans gaver til dette formålet. Dermed trer du i kompaniskap med himmelske vesener. Ditt hjerte vil slå i takt med deres. Du vil bli lik dem i karakter. For deg vil disse beboerne av det evige riket ikke lenger være fremmede.

Når de jordiske tingene snart har sviktet og er borte, vil vaktpostene ved himmelens porter by deg velkommen inn.

Og de midlene som er brukt til å velsigne andre, vil gi rikelig avkastning. Rikdommer brukt på rett måte er alltid en heldig plassering. Sjeler blir vunnet for Kristus. Den som følger Kristi plan i livet, vil en gang i himmelens forgårder møte dem han har arbeidet og ofret for her på jorden. Med takknemlighet vil de frelste minnes dem som har vært redskaper til å bringe dem frelsen. Et herlig sted vil himmelen bli for dem som har vært

trofaste i arbeidet med å vinne sjeler. Lærdommen i lignelsen er for alle mennesker. Hver enkelt vil være ansvarlig for nåden som er gitt ham gjennom Kristus. Livet er en altfor høytidelig sak til å bli oppslukt av utelukkende timelige og jordiske interesser. Herren ønsker at vi skal formidle videre til andre det som den evige og usette verden har formidlet oss.

Hvert år passerer millioner og atter millioner mennesker inn i evigheten uten advarsel og uten frelse. Fra time til time bys det i livets varierende forhold anledninger til å nå og frelse andre. Disse anledningene kommer og går hele tiden. Gud ønsker at vi skal gjøre mest mulig ut av dem. Dager, uker og måneder går. Hver gang betyr det en dag, en uke, en måned mindre å utføre arbeidet vårt i. I høyden noen få år til, og stemmen vi ikke kan nekte å gi et svar -- positivt eller negativt -- vil bli hørt. Den sier: «Legg fram regnskap over driften.»

Kristus kaller alle til å tenke seg om. Avlegg regnskapet ditt ærlig og oppriktig. Legg i den ene vektskålen Jesus. Det betyr en evig skatt, livet, sannheten, himmelen, og så hele gleden i Kristus over frelste sjeler. Legg i den andre vektskålen hver lyst som verden kan gi. Legg på den ene siden tapet av din egen sjel og av dem du kunne ha blitt et redskap til å frelse. Legg på den andre siden et liv -- for deg og for de andre -- som kan måle seg i lengden med Guds eget liv. Vei så for og imot -- i tid og evighet. Mens du engasjeres på denne måten, sier Kristus til deg: «Hva gagner det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel?»¹⁵

Gud ønsker at vi skal velge det himmelske og ikke det jordiske. Han åpner for oss muligheten av en himmelsk investering. Han vil gi oppmuntring til våre mest høytflyvende mål, trygghet for våre mest utsøkte skatter. Han erklærer: «Jeg gjør det slik at mennesker blir sjeldnere enn rent gull og folk blir mer sjeldne enn gull fra Oftr.»¹⁶ De rikdommene som møllen spiser opp og rusten fortærer, skal snart feies vekk i en fart. Men da skal fortsatt Kristi etterfølgere kunne glede seg over sin himmelske skatt, de

uforgjengelige rikdommene.

Eiendomsretten til de uutgrunnelige rikdommene i Kristus

Bedre enn all verdens vennskap er vennskapet med Kristus, Forløseren. Bedre enn eiendomsretten til det edleste palasset på jorden er eiendomsretten til de bostedene vår Herre er gått bort for å berede. Og bedre enn alle ord av jordisk bifall vil Frelserens ord være til hans tjenere: «Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta det rike i eie som er gjort i stand til dere fra verdens grunnvoll ble lagt.»¹⁷

Til dem som har ødslet bort Kristi eiendom, gir han enda en anledning til å sikre seg varige rikdommer. Han sier: «Gi, så skal dere få.»¹⁸ «Skaff dere punger som ikke slites ut, og en uforgjengelig skatt i himmelen, hvor tyver ikke kommer til, og møll ikke ødelegger.»¹⁹ «Du skal innskjerpe for dem som er rike i denne verden, at ... de skal gjøre godt, så de kan være rike på gode gjerninger, være gavmilde og gjerne dele med andre. På den måten samler de seg en skatt og legger en god grunnvoll for den kommende tid, slik at de kan gripe det virkelige liv.»²⁰

La så din eiendom gå foran deg til himmelen. Legg opp skattene dine ved siden av Guds trone. Sikre deg eiendomsretten til de uutgrunnelige rikdommene i Kristus. «Bruk pengene... til å vinne dere venner som kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.»²¹

Kapittel 27

Hvem er min neste?

Bygd over Luk 10,25-37

Det var en nesten endeløs strid som ble framkalt blant jødene av spørsmålet: «Hvem er min neste?» De næret ingen tvil når det gjaldt hedningene og samaritanene. Disse var avgjort fremmede og fiender. Men hvor skulle skillet gå mellom ens neste og ikke ens neste blant folk av deres egen nasjon og blant de forskjellige samfunnsklassene? Hvem skulle presten, rabbineren eller den eldste betrakte som sin rettmessige neste? Disse tilbrakte livet med å gå gjennom en rekke seremonier for å gjøre seg rene. Berøring med den uvitende og likegyldige massen lærte de -- ville medføre besmittelse. Og denne ville det videre koste alvorlig bry å fjerne. Skulle de nå betrakte de «Urene» som sin neste?

Dette spørsmålet svarte Kristus på i lignelsen om den barmhjertige samaritanen. Han viste at vår neste ikke bare betyr et medlem av menigheten eller trosbekjennelsen vi selv måtte sogne til. Begrepet har ingenting med rase, farge eller samfunnsklasse å gjøre. Vår neste er enhver person som måtte trenge vår hjelp. Vår neste er alle som er blitt såret eller herjet av motstanderen. Vår neste er hver enkelt som er Guds eiendom.

Lignelsen om den gode samaritanen ble fortalt som svar på et spørsmål en skriftlærd stilte Jesus. Mens Frelseren sto og underviste, kom «en lovkyndig fram og ville sette Jesus på prøve: 'Mester,' sa han, 'hva skal jeg gjøre for å få evig liv?'»¹ Fariseerne hadde foreslått for ham at han skulle stille dette spørsmålet til Jesus. De håpet at de med det kunne fange ham i hans egne ord. Derfor lyttet de spent til svaret. Men Frelseren lot seg ikke

innvikle i noen strid om dette. Han krevde svaret fra spørsmålsstillerens egen munn. «Hva står skrevet i loven?»² spurte han. Jødene anklaget stadig Jesus for å ringeakte loven som var gitt på Sinai. Men her snudde han spørsmålet om frelse slik at det avgjørende ble å overholde Guds bud.

Den skriftlærde sa: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv.» Kristus sa da: «Du svarte rett. Gjør det, så skal du leve.»³

Den lovkyndige var ikke fornøyd med fariseernes innstilling og handlemåte. Han hadde gransket Skriftene med et ønske om å lære deres sanne mening å kjenne. Han var levende interessert i emnet, og han spurte med oppriktighet: «Hva skal jeg gjøre?» I sitt svar på spørsmålet om hva loven krevde, gikk han forbi hele mengden av forskrifter om seremonier og ritualer. Dette tilla han ingen verdi. Han la bare fram de to store hovedprinsippene som hele loven og profetene hviler på. Frelseren roste ham for dette, og et slikt svar ga Jesus en fordelaktig Posisjon overfor rabbinerne. Nå kunne de ikke fordømme ham. Han hadde bare godkjent det som var blitt lagt fram av en av de lovkyndige.

Kraften og nåden i Kristus

«Gjør det, så skal du leve,» sa Kristus. I sin undervisning fremstilte han stadig loven som en guddommelig enhet. Han viste at det er umulig å holde ett bud og bryte de andre. For det er det samme prinsippet som går gjennom dem alle. Menneskets skjebne vil bli bestemt etter dets lydighet mot hele loven.

Kristus visste at ingen kan adlyde loven i egen styrke. Han ønsket å lede den lovkyndige til en klarere forståelse og en mer kritisk gransking, slik at han kunne finne sannheten. Bare ved å anta kraften og nåden i Kristus kan

vi holde loven. Troen på en soning for synd setter det falne menneske i stand til å elske Gud av hele sitt hjerte og sin neste som seg selv.

Den skriftlærde visste at han ikke hadde holdt verken de første fire eller de siste seks budene. Kristi gjennomtrengende ord overbeviste ham om synd. Men i stedet for å bekjenne sin synd prøvde han å unnskyldte den. Heller enn å erkjenne sannheten gjorde han seg flid med å vise hvor vanskelig det er å oppfylle budet. Slik håpet han både å kunne avparere sin egen overbevisning om synd og forsvare sin stilling i folkets øyne. Frelserens ord hadde imidlertid vist at hans spørsmål var overflødig, siden han selv var i stand til å svare på det. Likevel stilte han nå et nytt spørsmål: «Hvem er så min neste?»⁴

Igjen nektet Kristus å la seg trekke inn i en ordstrid. Han svarte på spørsmålet ved å fortelle om en hending som ennå var i friskt minne blant tilhørerne. «En mann gikk fra Jerusalem ned til Jeriko. Da falt han i hendene på røvere. De rev klærne av ham, skamslo ham og lot ham ligge der halvdød.»⁵

På en reise fra Jerusalem til Jeriko måtte den reisende dra gjennom en del av Judeas ørkenland. Veien gikk gjennom en vill fjellkløft som var herjet av røvere og ofte skueplassen for voldshandlinger. Det var her vår reisende også ble angrepet. Alt av verdi ble tatt fra ham. Han ble etterlatt halvdød ved veikanten. Mens han lå slik, kom det en prest forbi. Han så mannen ligge der såret og lemlestet og badet i sitt eget blod. Men han gikk fra ham uten å gi ham noen hjelp. Han «gikk rett forbi.» Så kom en levitt til syne. Nysgjerrig som han var etter å se hva som hadde hendt, stanset han og så på det lid ynde mennesket. I sin samvittighet var han overbevist om hva han burde gjøre. Men det var ingen behagelig plikt. Han ønsket at han ikke var kommet den veien. Da ville han ha sluppet å se den sårede mannen. Han overtalte seg selv til å mene at saken ikke vedkom ham, og «gikk rett forbi.»⁶

I harmoni med Gud i det praktiske liv

Men en samaritan som reiste samme veien, så den lidende, og han gjorde det arbeidet de andre hadde nektet å gjøre. Med mildhet og vennlighet pleiet han den sårede. «Da han fikk se ham, syntes han inderlig synd på ham. Han gikk bort til ham, helte olje og vin på sårene hans og forbandt dem, løftet ham opp på eselet sitt og tok ham ned til et herberge og pleiet ham. Neste morgen tok han fram to denarer, ga dem til verten og sa: 'Sørg godt for ham; og må du legge ut mer, skal jeg betale deg når jeg kommer tilbake.'»⁷ Presten og levitten bekjente seg til å være gudfryktige, men samaritanen viste at han var virkelig omvendt. Det var ikke mer behagelig for ham å gjøre arbeidet enn det var for presten og levitten, men i ånd og praktisk virke viste han seg å være i harmoni med Gud.

Da Kristus underviste om dette, la han fram prinsippene i loven på en likefram og inntrengende måte. Han viste tilhørerne at de hadde forsømt å sette disse prinsippene ut i livet. Hans ord var så presise og bestemte at ingen kunne finne noen anledning til å komme med spissfindige innvendinger. Den skriftlærde fant ingenting i undervisningen han kunne sette fingeren på. Fordommene mot Kristus var fjernet. Men han hadde ikke i tilstrekkelig grad overvunnet sine nasjonalistiske antipatier til virkelig å gi samaritanen lovord og nevne ham direkte ved navn. Kristus hadde jo spurt: «Hvem av disse tre synes du nå viste seg som en neste for ham som ble overfalt av røvere?» Til dette svarte han bare: «Den som viste barmhjertighet imot ham.»

«Da sa Jesus: Gå du bort og gjør likeså.»⁸ Med andre ord: Vis den samme ømme vennlighet mot dem som lider. Da vil du levere beviset for at du holder hele loven.

Stridsspørsmålet mellom jødene og samaritanene var et spørsmål om

religiøs tro, hva sann gudsdyrkelse består i. Fariseerne hadde ingenting godt å si om samaritanene. De øste tvert imot sine verste forbannelser over dem. Så bitter var faktisk antipatien mellom jøder og samaritanere at det forekom den samaritanske kvinnen som noe høyst underlig da Kristus ba henne om drikke. «Hvordan kan du som er jøde, be meg, en samaritansk kvinne, om å få drikke?» spurte hun. Og evangelisten føyer til: «Jødene omgås nemlig ikke samaritanene.»⁹ Og husk jødernes uttrykk ved en bestemt anledning: De var så fylt av mordlyst og hat at de reiste seg mot ham i tempelet og ville steine ham. Da kunne de ikke finne noen bedre betegnelse for å gi luft for hatet sitt enn denne: «Du er en samaritan og en besatt!»¹⁰ Men presten og levitten forsømte altså nettopp det arbeidet Herren hadde pålagt dem. De overlot til en forhatt og foraktet samaritan å pleie en av deres egne landsmenn.

Kristus tok vår sak på seg

Samaritanen hadde etterkommet ordren: «Du skal elske din neste som deg selv». Derved hadde han vist at han var mer rettferdig enn de som fordømte ham. Han hadde satt sitt eget liv på spill og behandlet den sårede mannen som sin egen bror. Samaritanen representerer Kristus. Vår Frelser la for dagen en kjærlighet som kjærligheten mellom mennesker aldri kan måle seg med. Da vi var sønderknust og døende, hadde han medynk med oss. Han gikk ikke «rett forbi». Han forlot oss ikke i en tilstand av hjelpeløshet og håpløshet, viet døden og undergangen. Han ble ikke værende i sitt hellige, lykkelige hjem, der han var elsket og æret av hele himmelens hærskere. Han så vår grenseløse nød. Han tok vår sak på seg. Han identifiserte sine interesser med menneskeslektens. Han døde for å frelse sine fiender. Han ba for sine mordere. Mens han peker på sitt eget eksempel, sier han til sine etterfølgere: «Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre.»¹¹ «Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.»¹²

Presten og levitten hadde vært i tempelet for å tilbe. Det var en

tempeltjeneste innsatt av Gud selv. Å ha del i denne tjenesten var et stort og opphøyd privilegium. Presten og levitten følte at når de var blitt beæret i den grad, måtte det være under deres verdighet å yte hjelp til et ukjent, lidende menneske ved veikanten. Slik ringeaktet de den spesielle anledningen Gud hadde gitt dem som hans representanter til å velsigne et medmenneske.

De store ting -- og de såkalte små ting

Mange i dag gjør et lignende skjebnesvangert feilgrep. De deler pliktene sine opp i to strengt atskilte klasser. Den ene består av store ting. Disse skal rette seg etter Guds lov. Den andre klassen består av såkalte små ting. På dette felt blir budet: «Du skal elske din neste som deg selv», satt helt utenfor. Her er alt overlatt til tilfeldighetene, til innfall og personlige tilbøyeligheter. Slik blir altså karakteren skjemt, og Kristi religion blir brakt j vanry.

Det finnes dem som ville anse det uforenelig med deres verdighet å gjøre tjeneste for en lidende menneskehet. Mange sel med likegyldighet og forakt på dem som har ødelagt sitt legeme, lagt sjelens tempel i ruiner. Andre forsømmer de trengende ut fra et annet motiv. Vi er engasjert i Kristi sak, tenker de. I hans navn bygger vi opp et verdig foretagende. Og i denne sublim følelsen av å være administratorer i et stort verk kan de da virkelig ikke nedlate seg til å ofre oppmerksomhet på slike detaljer som behovene hos trengende og nødstedte privatpersoner. Hovedsaken for dem er jo å fremme det store verket. For at dette skal gå uhindret, kan en til og med finne det nødvendig å undertrykke de fattige. En lar dem være under harde og prøvende livsforhold, berøver dem deres rettigheter og ignorerer deres nød. Alt dette finner en å være i sin orden. Og forsvaret er følgende: Det skjer for å fremme Kristi sak.

Mange kan la en bror eller søster eller en nabo kjempe en bitter kamp

mot de hardeste levevilkår uten tanke på å rekke vedkommende en hjelpende hånd. De nøytrale tilskuerne bekjenner seg til å være kristne. Dette kan forlede den kjempende stakkaren til å innbille seg at denne selviske nøytraliteten representerer Kristus. Et riktig vakkert representantskap! Slik kan Kristus komme fullstendig i vanry fordi hans bekjennende tjenere ikke har noe samarbeid med ham. Guds kjærlighet, som skulle flomme gjennom dem til deres medmennesker, blir helt stanset opp i sitt løp. Velsignelsene når ikke fram. Følgen er imidlertid i siste instans et ran fra Gud. Den store høsten av takksigelse og lovprisning som skulle strømme fra menneskelige hjerter tilbake til Gud, blir det simpelthen ingenting av. Hans hellige navn blir berøvet den ære som med rette tilkommer det. Noen har ranet fra ham dem som Kristus ved sin død kjøpte tilbake, sjeler han lengtet så inderlig etter å føre inn i sitt rike for at de skulle bo i hans nærhet gjennom endeløse tidsaldrer.

Når troen gjennomtrenger hverdagen og blir en del av selve livet

Guddommelig sannhet øver liten innflytelse på verden. Men egentlig skulle den gjennom vårt liv i vår praktiske hverdag øve en stor innflytelse. En rent ytre bekjennelse av religionen blir imidlertid det eneste vi produserer i rikelige mengder. Men dette har liten vekt og evne til å bevege verden. Vi kan saktens gjøre krav på å være etterfølgere av Kristus. Vi kan til og med foregi å tro på hver eneste sannhet i hele Guds Ord. Men dette vil ikke gjøre vår nabo det aller minste godt, med mindre vår tro gjennomtrenger hverdagen og blir en del av selve livet. Vår bekjennelse kan være så høy som himmelen, men den kan ikke frelse verken oss eller våre medmennesker. Det eneste som hjelper, er at vi er virkelige kristne. Et riktig eksempel vil gjøre mer for å gagne verden enn all vår bekjennelse.

Kristi sak kan ikke fremmes ved noen egoistisk atferd i livet. Hans sak er nettopp de undertryktes og fattiges sak. I hans etterfølgeres hjerter må det være den samme ømme medynk med de lidende som hos Jesus Kristus. Vi

må eie en dypere kjærlighet til dem han har vurdert så høyt at han har gitt sitt eget liv for å frelse dem. Disse sjelene er dyrebare, uendelig mer dyrebare enn noe annet offer vi kan legge fram for Gud. Å bruke all vår energi på et eller annet tilsynelatende stort verk, mens vi forsømmer de trengende eller fravrister den fremmede hans soleklare rett, er sannelig ikke noen tjeneste som vil vinne Guds bifall.

En helliggjørelse av sjelen gjennom Den Hellige Ånds innflytelse er det samme som å pode Kristi natur inn i et menneskeliv. Evangeliets religion er nemlig kort og godt Kristus livet, et levende og aktivt prinsipp. Det er Kristi nåde åpenbart i et menneskes karakter og praktisk omsatt i gode handlinger. Evangeliets prinsipper kan ikke løsrives fra noe område av det praktiske liv. Hver eneste fase av den kristne erfaring og det kristne arbeid må bli en legemliggjørelse av Kristi liv.

Kjærlighet er grunnlaget for gudfryktighet. Hvordan bekjennelsen enn måtte være, så kan ikke noe menneske eie ren kjærlighet til Gud uten at det også har en selvforglemmende kjærlighet til sin neste. Men husk at vi aldri kan komme i besittelse av den rette ånd ved å prøve å elske andre. Det primære som trengs, er Kristi kjærlighet i hjertet. Når selvet smelter sammen med Kristus, springer kjærligheten fram spontant. Fullstendigheten i den kristne karakter nås når tilskyndelsen til å hjelpe andre og være til velsignelse folder seg ut innenfra -- når solskinet fra himmelen fyller hjertet og stråler fram fra ansiktet.

Kjærlighetens bånd knytter oss sammen

Det er ikke mulig for det hjerte Kristus bor i, å være uten kjærlighet. Vi elsker Gud fordi han først elsket oss. Men da må vi elske alle dem som Kristus døde for. Vi kan ikke komme i berøring med det guddommelige uten å komme i berøring med det menneskelige. For i ham som sitter på

universets trone, er guddommelighet og menneskelighet forent til ett. log med at vi er knyttet til Kristus, er vi også knyttet til våre medmennesker. Og båndet som knytter oss sammen, er kjærlighetens bånd. Da vil den medynk og medlidenhet som er i Kristus, også bli åpenbar i vårt liv. Vi vil ikke vente til de trengende og ulykkelige blir ført til oss. Det blir ikke nødvendig å bønnfalle oss om å føle med andre i deres lidelser. Nei, det vil bli like naturlig for oss å ta oss av de nødlidende som det var for Kristus å gå omkring og gjøre godt.

Overalt hvor det er en impuls av kjærlighet og sympati, overalt hvor hjertet lar sine lengsler vende seg utad for å velsigne og oppbygge andre, blir Den Hellige Ånds virksomhet åpenbart. I hedenskapets dypeste mørke finnes det mennesker som ikke har fått noen kunnskap om Guds skrevne lov. Aldri har de hørt så mye som navnet Kristus. Men likevel har de vært vennlige mot hans tjenere. Ja, de har vernet dem med fare for sitt eget liv. Deres handlinger viser virkningen av en guddommelig kraft. Den Hellige Ånd har plantet Kristi nåde i hjertet på den usiviliserte, vakt til live hans sympatier på tvers av hans egentlige natur, på tvers av hans egentlige opplæring. Hva er det som skinner inn i hans sjel? Jo, det er «det sanne lys, som lyser for hvert menneske».13 Og om dette lyset blir påaktet, vil det lede hans føtter inn på veien til Guds rike.

Himmelens ære består i å løfte opp de falne og trøste de fortvilte. Og overalt hvor Kristus blir boende i menneskehjarter, vil han bli åpenbart på samme måten. Der Kristi religion er virksom, der vil den uvegerlig bringe velsignelse. Overalt hvor den overhodet fungerer, blir det lys.

Ut av Satans tryllesirkel

Gud anerkjenner ikke noe skille på grunnlag av nasjonalitet, rase eller kaste. Han skapte hele menneskeheten. Alle mennesker danner en stor

familie i kraft av skapelsen, og alle er ett i kraft av forløsningen. Kristus kom for å rive ned hver eneste skillemur, åpne på vid vegg hver eneste avdeling av templet, for at hver sjel skal kunne ha absolutt fri adgang til Gud. Hans kjærlighet er så dyp og full at den trenger gjennom overalt. Den løfter ut av Satans tryllesirkel de stakkars sjelene som er blitt narret av hans bedrag. Den stiller dem innen rekkevidden av Guds trone som løftets regnbue hvelver seg over.

Hos Kristus finnes det «ikke jøde eller greken», «ikke slave eller fri».14 Nei, nå er hver og en som før «var langt borte, ved Kristi blod kommet nær.»15

Hvor stor enn forskjellen i religiøs oppfatning måtte være, så må et kall fra den lidende menneskeheten høres og besvares. Nettopp der hvor bitre følelser rår på grunn av ulikheter i religion, kan mye godt gjøres ved personlig kjærlighetstjeneste.

Slik tjeneste vil bryte ned fordommer og vinne sjeler for Gud.

Vi bør på forhånd ane sorgene, vanskelighetene og anfektelsene hos andre mennesker. Vi bør ta del i gledene og sorgene hos både høy og lav, rik og fattig. «For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det,» sier Kristus.16 Overalt omkring oss er det stakkars forpinte mennesker som trenger medfølelse og hjelpende hender. Det finnes enker som har behov for sympati og aktiv støtte. Det finnes foreldreløse som Kristus har bedt sine etterfølgere ta imot som en betroelse fra Gud. Altfor ofte går en rett forbi slike uten å akte på dem. De kan riktignok være alt annet enn tiltrekkende, så fillete og uflidde som de gjerne er. Men de er ikke desto mindre Guds eiendom. De er blitt kjøpt for en høy pris, og i hans øyne er de like dyrebare som vi er. De er medlemmer av Guds store husstand, og kristne er som Guds husholdere ansvarlige for dem. «Deg vil jeg kreve til regnskap for hans

Guds bilde i sjelen visket ut

Synd er det verste av alle onder, og det er vår sak å ha medfølelse med synderen og hjelpe ham. Men alle kan ikke nås på samme måten. Mange skjuler godt sin sjeletørst. Disse ville kunne hjelpes ved medfølelse og vennlig oppmerksomhet. Andre er i den ytterste nød uten selv å vite det. De er ikke klar over sjelens skremmende fattigdom. Skarer av mennesker er så dypt nedsunket i synd at de har mistet all sans for evige realiteter. De har visket ut Guds bilde i sjelen. Ja, de vet knapt om de i trenger frelse i det hele tatt. De har verken tro på Gud eller tillit til noe menneske. Mange av disse kan bare nås ved handlinger som er gjennomtrengt av selvforglemmende vennlighet. Deres fysiske behov er det første en må sørge for. De må få mat. De må vaskes. Og de må få skikkelige klær. Etter hvert som de ser bevisene på din kjærlighet, vil det også bli lettere for dem å tro på Kristi kjærlighet.

Det er mange som går seg vill i verden, og som føler skam over sin forvillelse. De stirrer på sine feilgrep inntil de blir drevet til den rene desperasjon. Slike sjeler må vi ikke forsømme å hjelpe. Når en skal svømme opp mot strømmen, er det en mektig kraft som vil drive en tilbake. La en hjelpende hånd bli rakt ut til den kjempende akkurat som en Storebrors hånd ble rakt ut en gang til en synkende Peter. Tal til ham ord som kan gi håp, ord som kan etablere et tillitsforhold og vekke kjærlighet.

Din bror er trett og syk i sin innerste sjel. Derfor trenger han deg akkurat som du en gang trengte en bror med kjærlighet i hjertet. Han trenger erfaringen til en som har vært like svak og hjelpeløs som han er nå, en som kan ha medynk med ham og hjelpe ham. Kjennskapet til vår egen skrøpeligheit burde få oss til å hjelpe andre i deres bitre nød. Aldri må vi gå forbi en lidende sjel uten å prøve å gi noe av den trøst som vi selv er blitt

trøstet med av Gud.

Personlig kontakt med en levende Frelser

Det er fellesskapet med Kristus, den personlige kontakten med en levende Frelser, som setter sinn og hjerte i stand til å seire over den lavere natur. Fortell vandringsmannen om en allmektig hånd som vil holde ham oppe, om en uendelig menneskelighet hos Kristus, som ynkes inderlig over ham. Det er ikke, nok for ham å tro på lov og hard makt, ting som ikke eier noen medlidenhet, ting som ikke hører ropet om hjelp. Han trenger et håndtrykk som virkelig er varmt. Han trenger et hjerte fullt av ømhet som han kan sette sin lit til. La hans sinn få feste seg ved tanken på et guddommelig nærvær, noe som aldri viker fra ham, men stadig ser på ham med medfølende kjærlighet. By ham å tenke på et farshjerte som stadig sørger over hans synd, en farsarm som stadig strekker seg ut, en fars stemme som sier: «La ham gripe fatt i min styrke, for at han kan slutte fred med meg, da skal han få fred.»¹⁸ [King James-oversettelsen]

Når du går inn for dette arbeidet, har du ledsagere ved din side som ikke noe menneskelig øye kan se. Engler fra himmelen var ved siden av samaritanen som pleiet den sårede ukjente. Engler fra de himmelske salene hjelper alle som går Guds ærend og tjener sine medmennesker. Du får også samarbeide med Kristus selv. Han er Gjenoppretteren. Når du arbeider under hans våkende øye, vil du få se store resultater.

Av din trofasthet i dette arbeidet avhenger mye, nemlig ikke bare andres vel, men også din egen skjebne for tid og evighet. Kristus søker å løfte opp alle som vill seg løfte opp, til kompaniskap med ham, for at vi må være ett med ham liksom han er ett med sin Far. Han tillater oss å komme i berøring med lidelse og ulykke for å rykke oss ut av vår selvishet. Han søker å utvikle i oss egenskapene som finnes i hans egen karakter, nemlig

medlidenhet, ømhet og kjærlighet. Ved å godta tjenesten for ham plasserer vi oss i hans skole for å bli gjort skikket til å være i Guds forgårder. Ved å forkaste den forkaster vi hans opplæring og velger en evig atskillelse fra hans nærvær.

Herren sier: «Hvis du går på mine veier og retter deg etter det jeg har fastsatt [1930-oversettelsen: holder mine bud], skal du få styre mitt hus og vokte mine forgårder, og jeg vil gi deg adgang sammen med dem som gjør tjeneste her.»¹⁹ Det vil si englene som omgir hans trone. Ved å samarbeide med himmelske vesener j deres verk på jorden forbereder vi oss til å være i deres selskap i himmelen også. Englene er «ånder i Guds tjeneste, som sendes ut for å være til hjelp for dem som skal få frelsen».²⁰ Disse himmelske englene vil hilse dem velkommen som på denne jord har levd lik Kristus, ikke «for å la seg tjene, men for selv å tjene»²¹ I dette velsignede selskap skal vi lære til vår evige glede hva som virkelig rommes i spørsmålet: «Hvem er min neste?»

Kapittel 28

Nåden -- den store belønningen

Bygd over Matt 19,16.30; 20,1-16; Mark 10,11-31; Luk 18,18-30

Sannheten om Guds frie nåde var nesten blitt tapt av syne blant jødene. Rabbinerne lærte at Guds gunst var noe en måtte gjøre seg fortjent til. De rettferdiges belønning håpet de å kunne nå fram til ved sine egne gjerninger. Slik var deres gudskyrkelse preget av en egennyttig ånd. Ikke engang disiplene var helt fri for denne ånd, og Frelseren benytte hver anledning til å vise dem deres feil. Like før han fortalte lignelsen om arbeiderne, hendte det noe som ga ham en mulighet til å legge fram de riktige prinsippene på en virkningsfull måte.

Mens Jesus gikk bortover veien, kom det en rik ung mann løpende bort til ham. Han knelte ned for ham og hilste ærbødig på ham. «Gode Mester!» sa han, «hva skal jeg gjøre for å få det evig liv?»¹

Den fornemme unge mannen hadde henvendt seg til Kristus bare som til en ærverdig rabbiner. Han så ikke i ham Guds egen Sønn. Frelseren sa: «Hvorfor kaller du meg god? Bare en er god -- det er Gud.»² Altså: På hvilket grunnlag kaller du meg god? Gud er den eneste virkelig gode. Med andre ord: Dersom du i meg ser den Gode, da må du ta imot meg som sådan. Du må ta imot meg som Guds Sønn og representant.

«Vil du gå inn til livet, så hold budene!» føyde Jesus til.³ Altså: Guds karakter er uttrykt i hans lov. Skal du være i harmoni med ham, da må prinsippene for hans lov være drivfjæren i alle dine handlinger.

Kristus gjør ikke lovens krav mindre. I et språk som ikke er til å misforstå, anfører han lydighet mot den som betingelsen for evig liv. Det vil si den samme betingelse som ble satt for Adam før hans fall. Herren venter ikke noe mindre av et menneske nå enn han ventet av mennesket i Paradis. Han venter fullkommen lydighet, uplettet rettferdighet. Kravet under nådens pakt er like omfattende som kravet i Eden. I begge tilfeller spør det om harmoni med Guds lov, som er hellig, rettferdig og god.

Kristus hadde sagt: «Hold budene.» Til det stilte den unge mannen spørsmålet: «Hvilke?»⁴ Han gikk ut fra at det gjaldt visse seremonielle forskrifter. Men Kristus talte om loven gitt ved Sinai. Han nevnte flere bud fra den andre tavlen av tibudsloven. Siden sammenfattet han dem alle i budet: «Du skal elske din neste som deg selv.»⁵

En plettfri karakter etter menneskelig målestokk

Den unge mannen svarte uten å nøle: «Alt dette har jeg holdt. Hva står så igjen?»⁶ Hans oppfatning av loven var altså innskrenket og overfladisk. Vurdert etter en menneskelig målestokk hadde han bevart en plettfri karakter. I stor utstrekning hadde hans ytre liv vært fritt for skyld. Han trodde virkelig at hans liv hadde vært uten noen brist. Og likevel næret han en hemmelig frykt for at alt ikke var riktig fatt mellom ham og Gud. Det var dette som kalte fram spørsmålet: «Hva står så igjen?»

«Vil du være helhjertet,» sa Kristus, «gå da bort og seig det du eier, og gi alt til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!» «Men,» står det, «da den unge mannen hørte det, gikk han bedrøvet bort, for han var svært rik.»⁷

Den som elsker selvet, er en overtreder av Guds lov. Det Val . dette Jesus ønsket å åpenbare for den unge mannen, og han ga ham en prøve som

ville bringe for dagen selvisheten i hans hjerte. Han viste ham den pestbefengte flekken i hans karakter. Den unge mannen ønsket ingen videre opplysninger. Han hadde kjælt for en avgud i sjelen. Verden var hans gud. Han be. kjente seg til å ha holdt budene, men han var blottet for prinsippet som er selve ånden i dem alle, deres dypeste liv. Han hadde ikke sann kjærlighet til Gud eller mennesker. Denne mangelen var faktisk mangel på alt det som skulle kunne gjøre ham skikket til å gå inn i himmelriket. Med sin kjærlighet til selvet og verdslig vinning var han i uoverensstemmelse med himmelens prinsipper.

Da den rike mannen kom til Jesus, vant hans oppriktighet og alvor Frelserens hjerte. Han «så på ham», heter det, «og fikk ham kjær».8 I den unge rådsherren så han en som kunne gjøre tjeneste som forkynner av rettferdighet. Han ville ha tatt imot den begavede og rettlinjede unge mannen like villig som han tok imot de fattige fiskerne han fikk til disipler. Hadde gutten bare viet evnene sine til arbeidet med å frelse sjeler, ville han ha kunnet bli en flittig og framgangsrik arbeider for Kristus.

Men først måtte han jo ha godtatt vilkårene for disippelverdigheten. Han måtte ha gitt seg selv uten forbehold til Gud. Da Frelseren kalte Johannes, Peter, Matteus og medbrødrene deres, forlot de «alt og kom og fulgte ham»9 Den samme overgivelsen krevdes av den unge rådsherren. Og her forlangte ikke Kristus noe større offer enn det han selv hadde gitt. «Dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde. For deres skyld ble han fattig da han var rik, for at dere skulle bli rike ved flans fattigdom.»10 Den unge mannen hadde bare å følge etter der Kristus hadde gått foran.

Den uselviske kjærligheten er livet

Kristus så på mannen og lengtet etter å vinne hans sjel. Han lengtet etter å sende ham av sted med et velsignet budskap til menneskene. I stedet

for det Kristus bød ham å overgi, lovte han ham en stor forrett, nemlig å være i samarbeid med ham. «Følg meg!» sa han. Denne forrett hadde Peter, Jakob og Johannes hilst som en stor glede. Den unge rikmannen så vel også på Kristus med beundring. Hans hjerte kjente seg dradd mot Kristus. Men han var ikke rede til å anta Frelserens prinsipp om selvoppofrelse. Han valgte rikdommene sine framfor Jesus. Han ønsket seg evig liv, men han ville ikke motta i sjelen den uselviske kjærligheten som alene er livet. Med et sørgmodig sinn vendte han seg bort fra Kristus.

Da den rike unge mannen dro sin vei, sa Jesus til disiplene: «Det er vanskelig for en rik å komme inn i himmelriket.»¹¹

Disse ordene slo disiplene med forferdelse. De hadde lært å se på de rike som himmelens yndlinger. De håpet selv å oppnå verdslig makt og rikdom i Messiasriket. Men om nå de velstående virkelig ikke greide å komme inn i riket, hva håp kunne det så være for resten av menneskene? Da tok Jesus igjen til orde og sa: «Barn, hvor vanskelig det er å komme inn i Guds rike! Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike.»¹² «Da ble de enda mer forskrekket,» heter det videre.¹³ Nå forsto de at de selv var innbefattet i den høytidelige advarselen. I lyset av Frelserens ord ble deres egen hemmelige lengsel etter makt og rikdom avslørt. Med bange anelser for sitt eget vedkommende ropte de ut: «Hvem kan da bli frelst?»

«Jesus så på dem og sa: 'For mennesker er det umulig, men ikke for Gud. Alt er mulig for Gud.'»¹⁴

Kristi ufortjente nåde

En rik mann -- som sådan -- kan ikke komme inn i himmelen. Hans rikdom gir ham ingen rett til de helliges arv i lysets rike. Det er utelukkende

gjennom Kristi ufortjente nåde noe menneske kan få adgang til Guds stad.

Både til rike og fattige lyder disse ordene fra Den Hellige Ånd: «Vet dere ikke at ... dere tilhører ikke lenger dere selv: Dere er kjøpt, og prisen er betalt.»¹⁵ [1930-oversettelsen: Dere er dyrt kjøpt!] Når mennesker tror dette, vil de betrakte sine eiendeler som en betroelse, noe som skal brukes etter Guds anvisning til frelse for de fortapte og trøst for de fattige og lidende. For et menneske er dette umulig, for hjertet klynger seg til sin jordiske skatt. Den som er bundet i trelldom til mammon, er døv for skriket fra den menneskelige nød. Men for Gud er alt mulig. Ved å betrakte Kristi uforlignelige offer vil det selviske hjertet smelte og underkaste seg. Den rike mannen vil bli ledet til å si som Saulus, fariseeren: «Det som før var en vinning for meg, ser jeg nå som et tap på grunn av Kristus. Ja, jeg regner alt som tap, for det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd. For hans skyld har jeg tapt alt, og jeg ser det som skrap for at jeg kan vinne Kristus og være i ham.»¹⁶

Da vil de ikke se på noe som sitt eget. De vil finne glede i å betrakte seg selv som husholdere over Guds mangfoldige nåde og for hans skyld tjenere for alle mennesker.

Peter var den første til å slutte seg til Kristus ut fra en hemmelig overbevisning framkalt ved Frelserens ord. Han tenkte med tilfredshet på hva han og hans brødre hadde gitt opp for Kristi skyld. Han sa: «Vi har forlatt alt og fulgt deg.»¹⁷ Peter husket det betingede løftet til den unge rådsherren: «Da skal du fåen skatt i himmelen.» Derfor spør han nå hva han og hans medbrødre vil få som belønning for sitt offer.

En strøm av fryd gjennom hjertene

Svaret fra Frelseren sendte en strøm av fryd gjennom hjertene til disse

galileiske fiskerne. Det malte fram æresbevisninger som oppfylte deres høyeste drømmer: Da sa Jesus til dem: «Sannelig, jeg sier dere: Når verden skal fødes på ny, og Menneskesønnen sitter på tronen i sin herlighet, da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner og dømme Israels tolv stammer.»¹⁸ Og han føyde til: «Enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller mor eller far eller barn eller åkrer for min skyld og for evangeliets skyld, skal få hundre ganger så mye igjen: her i tiden hus, brødre, søstre, mødre, barn og åkrer -- men også forfølgelser -- og i den kommende verden evig liv.»¹⁹

Men Peters spørsmål «Hva skal da vi få?» hadde lagt for dagen en ånd som ville gjøre disiplene uskikket til å være Kristi budbærere om den ikke ble rettet på. Dette var nemlig «leiesvennens ånd». Riktignok var disiplene blitt tiltrukket av Kristi kjærlighet. Men helt fri for fariseisme var de ikke. De arbeidet ennå med tanke på å gjøre seg fortjent til en belønning i nøye samsvar med størrelsen av det utførte arbeidet. De næret en ånd preget av selvopphøyelse og selvtilfredshet, og de sammenlignet seg med hverandre. Når en av dem kom til kort på et eller annet punkt, ga de andre etter for overlegenhetsfølelser.

For at disiplene ikke skulle tape evangeliets prinsipper av syne, fortalte Kristus dem en lignelse som illustrerte måten Gud behandler sine tjenere på, og den ånd han ønsker at de skal arbeide i.

Han sa: «Himmelriket kan lignedes med en husbond som gikk ut tidlig om morgenen for å leie folk til å arbeide i vingården sin.»²⁰ Det var skikk og bruk at folk som søkte å få et oppdrag, ventet på torgplassen, og dit kom så arbeidsgiverne for å finne seg tjenere. Mannen i lignelsen gikk ut til forskjellige tider av døgnet for å hyre arbeidere. De som ble tidligst engasjert, hadde gått med på å arbeide for en bestemt sum. De som ble festet senere på dagen, overlot til husbonden å fastsette daglønnen slik han måtte finne det mest rimelig.

«Da kvelden kom, sa eieren av vingårdens til forvalteren: Kall på arbeiderne og gi dem lønn! Begynn med de siste og gå videre til de første! De som var leid ved den ellefte time, kom da og fikk sin denar hver. Da de første kom fram, ventet de å få mer; men også de fikk en denar.»²¹

Prinsippene i Kristi rike

Husbonden og den måten han behandler arbeiderne sine på, er et bilde på Gud og den måten han behandler den menneskelige familien på. I verdslig forretningsliv blir gjerne lønnen utmålt etter mengden arbeid som er blitt utført. Arbeideren venter ikke å få betaling for mer enn det arbeidet han har gjort. Men i lignelsen illustrerte Kristus prinsippene i hans rike, et rike som ikke er av denne verden. Han er ikke bundet av noen menneskelig standard. Herren sier: «Mine tanker er ikke deres tanker, og deres veier er ikke mine veier ... Som himmelen er høyere enn jorden, er mine veier høyere enn deres veier, og mine tanker høyere enn deres tanker.»²²

I lignelsen hadde de første arbeiderne gått med på å arbeide for en fastsatt sum, og de fikk det beløpet som var avtalt, ikke noe mer. De sist ansatte hadde tillit til arbeidsherrens løfte: «Jeg vil gi dere det som rett er.» De viste altså sin tiltro til ham ved ikke å stille noe spørsmål i det hele tatt angående daglønnen. De stolte fullt og fast på hans rettskaffenhet. De ble så lønnet ikke etter mengden av deres arbeid, men etter arbeidsherrens sjenerøse sinnelag.

Slik ønsker Gud at vi skal stole på ham som gjør rett mot den ugudelige. Lønnen fra hans hånd blir gitt -- ikke i forhold til vår fortjeneste, men i samsvar med hans personlige plan, nemlig «Guds forsett fra evighet, det han har fullførte i Kristus Jesus, vår Herre»²³ «ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig».²⁴ For dem som stoler

på ham, vil han gjøre «mer enn alt det vi ber om og forstå.25

Ikke mengden av det utførte arbeidet eller de synlige resultatene i det hele tatt, men den ånd det er blitt utført i, gjør det av virkelig verdi for Gud. De som kom til vingården ved den ellefte time, var takknemlige for å få arbeid. Hjertene deres flommet faktisk over av takk til ham som hadde tatt imot dem på en slik tid på dagen. Og da dagen var til ende og husholderen betalte dem for et fullt dagsverk, var de storlig forbauset. De visste at de ikke hadde gjort seg fortjent til en slik belønning. Og vennlighet en som strålte ut fra ansiktet til arbeidsherren deres, fylte dem med enda større glede. De kunne aldri glemme godheten hos denne arbeidsgiveren og det rundhåndede vederlaget de hadde fått for sin beskjedne virksomhet. Slik er det også med synderen som i erkjennelsen av sin uverdighet har gått inn i sin Herres vingård i den ellefte timen. Tjenestetiden hans synes å være så kort. Han føler at han ikke fortjener noen lønn. Han er fylt av glede over at Gud overhodet har tatt imot ham. Han arbeider med et ydmykt, tillitsfullt sinnelag, takknemlig for den forrett å få være en medarbeider med Kristus. Et slikt sinnelag er det en glede for Gud å ære og belønne.»

Herren ønsker at vi skal hvile i ham uten å bekymre oss om lønnens størrelse. Når Kristus får bo i hjertet, blir ikke spørsmålet om lønn det viktigste. Dette er ikke motivet som driver oss til tjeneste. Det er riktig nok at vi på en underordnet måte bør ta hensyn til belønningen. Gud ønsker at vi skal sette pris på de velsignelsene han har lovt. Men han ønsker ikke at vi skal være ivrige etter belønning. Han ønsker ikke å se hos oss den innstillingen at vi for hver plikt vi utfører, nødvendigvis må få noe igjen. Vår iver skal ikke være konsentrert om å vinne en belønning, men snarere å gjøre det rette uten tanke på vederlag. Kjærlighet til Gud og til våre medmennesker må være det store motivet.

Lønnens størrelse ikke motivet som driver til tjeneste

Denne lignelsen unnskylder ikke dem som hører det første kallet til arbeid, men da nekter å gå inn i Herrens vingård. Da husholderen gikk til torget i den ellefte time og fant noen arbeidsledige der, sa han: «Hvorfor står dere her hele dagen uten å arbeide?» Svaret var: «Fordi ingen har leid oss.»²⁶ Ingen av dem som ble kalt senere på dagen, hadde vært der allerede om morgenen. Det var altså ikke så at de tidligere hadde avslått kallet. De som avslår og siden angrer, gjør vel i å angre, men det er farlig å ta det første nådekallet lettvtint.

Da arbeiderne i vingården fikk hver sin denar, ble de som hadde begynt arbeidet tidlig på dagen, fornærmet. Hadde de kanskje ikke arbeidet sine tolv timer? Videre resonnererte de som så: Var det ikke riktig at de burde få noe mer i lønn enn de som bare hadde arbeidet i en eneste time, og det på den kjøligste tiden av dagen? «De som kom sist, har bare arbeidet en time,» sa de, «og du stiller dem likt med oss, vi som har båret dagens byrde og hete.»

Men han snudde seg til en av dem og sa: «Min venn, jeg gjør deg ikke urett. Ble du ikke enig med meg om en denar? Ta ditt og gå! Men jeg vil gi ham som kom sist, det samme som deg. Har jeg ikke lov til å gjøre med mitt som jeg selv vil? Eller ser du med onde øyne på at jeg er god?»

«Slik skal de siste bli de første, og de første de siste.»²⁷

De første arbeiderne i lignelsen representerer dem som på grunn av sine tjenester krever fortrinns berettigelse framfor andre. De tar fatt på arbeidet i en selvtilfreds ånd. De legger ikke noen selvfornektelse, ikke noe offer inn i arbeidet. De kan nok ha bekjent seg til å tjene Gud hele livet. Ja, de kan virkelig ha vært blant de fremste i å tåle prøvelser og forsakelser. Men derfor føler de seg også berettiget til en stor belønning. De tenker mer på lønnen

enn på privilegiet å få lov til å være tjenere for Kristus. Etter deres mening gjør deres arbeidsinnsats og deres ofre dem berettiget til å motta æresbevisninger framfor andre. Og fordi dette kravet ikke blir tatt til følge, blir de fornærmet. Hadde de bare utført arbeidet med et tillitsfullt og kjærlig sinnelag, ville de ha fortsatt å være blant de fremste. Men deres .klynkende, klagende innstilling er ulik Kristus. Den viser at de er upålitelige. Den avdekker deres lyst til å sette seg selv i forreste rekke, deres mistillit til Gud og deres tilbøyelighet til å knurre og klage. Slik viser de at det ikke er noen forbindelse mellom dem og Gud. De kjenner ikke gleden ved samarbeidet med Arbeideren over alle arbeidere.

Det trangsynte selviske sinnelaget

Det fins ikke noe mer anstøtelig for Gud enn dette trangsynte selviske sinnelaget. Han kan ikke arbeide sammen med noen som legger for dagen disse egenskapene. De er så ufølsomme i overfor påvirkning fra hans ånd.

Jødene var de som først ble kalt til Guds vingård. Derfor følte de seg stolte og selvrettferdige. De hadde alt vært så mange år i Herrens tjeneste. Derved mente de seg berettiget til å få en rikeligere lønn enn andre. Ingenting kunne gjøre dem mer forbitret enn den minste antydning om at hedningene skulle få samme forrett som de selv i ting som hørte Guds rike til.

Kristus advarte disiplene som først fikk kallet til å følge ham. Det var fare for at det samme onde skulle kunne næres blant dem. Han så at den store svakheten i menigheten, og forbannelsen over den, ville bli en ånd gjennomtrengt av selvrettferdighet. Menneskene ville innbille seg at de selv kunne gjøre noe i retning av å fortjene en plass i himmelens rike. Den bedrageriske tanken gikk ut på at når de selv hadde gjort visse framskritt, ville Herren tre inn og hjelpe dem. Slik ville det bli rikelig av selvet og

ubetydelig av Jesus. Mange som hadde gjort visse framskritt, ville bli oppblåst og mene at de var andre langt overlegne. De ville være ivrige etter smiger og misunnelse straks de ikke ble holdt for å være de fremste. Mot denne fare søker Kristus å verne disiplene.

Alt skryt av fortjenester vi eier i oss selv, er i høy grad malplassert. «Den vise skal ikke rose seg av sin visdom, den sterke ikke av sin styrke, og den rike ikke av sin rikdom! Men den som vil rose seg, skal rose seg av dette at han har forstand og kjenner meg, vet at jeg er Herren som viser miskunn og øver rett og rettferd på jorden. For det er slik jeg vil ha det, lyder ordet fra Herren.»²⁸

Belønningen er ikke en belønning for prestasjoner. Her må hver enkelt vokte seg så han ikke gjør seg til av egen storhet. For alt er av nåde. «Hva skal vi da si om Abraham, vår stamfar? Hva oppnådde han? Dersom han ble rettferdig for Gud på grunn av i sine gjerninger, da hadde han jo noe å rose seg av. Men for Gud hadde han ikke det. Hva sier Skriften? Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig. Den som gjør et arbeid, får lønn etter fortjeneste, ikke av nåde. Annerledes er det med den som ikke har gjerninger, men som tror på ham som erklærer den ugudelige rettferdig. Han får rettferdigheten tilregnet fordi han tror.»²⁹

Derfor er det ingen grunn for noen til å heve seg over de andre eller misunne dem. For ingen har noe egentlig fortrinn framfor den andre, og ingen kan gjøre krav på lønnen som noen egentlig rett.

De første og de siste skal begge få del i den store, evige lønnen, og de første burde med glede hilse de siste velkommen. Den som ser med misunnelse på lønnen som tilfaller en annen, glemmer at han selv er blitt frelst av nåde. Lignelsen om arbeiderne er en advarsel til alle arbeidere, hvor lang deres tjenestetid og hvor omfattende deres arbeid enn måtte ha vært.

Lærdommen er denne: Uten kjærlighet til våre brødre, og uten ydmykhet overfor Gud er vi absolutt ingenting. Det er ingen religion i å opphøye selvet. Den som gjør selvforherligelse til sitt mål i livet, vil en gang måtte konstatere at han er blottet for den nåde som alene kan gjøre ham til en kraft i Kristi tjeneste. Overalt hvor en gir etter for stolthet og selvtilfredshet, blir det til hindring i arbeidet.

Det er ikke lengden av den tiden vi har arbeidet i, men den villighet og trofasthet vi har virket med, som gjør arbeidet antagelig for Gud. I all vår tjeneste kreves det en full overgivelse av selvet. Den minste plikt utført med oppriktighet og selvforglemmelse er mer behagelig for Gud enn det største verk skjemt av egoisme. Han ser etter hvor mye av Kristi sinnelag vi har, og hvor mye vårt arbeid åpenbarer av likhet med Kristus. Han ser mer på den kjærlighet og troskap vi arbeider med enn mengden av arbeid vi utfører.

Bare når selviskheten er død, og når kampen for å være den fremste er bannlyst, når takknemlighet fyller hjertet og kjærligheten gjør livet til en vellukt, da -- og bare da -- kan Kristus bo i sjelen, og vi blir antatt som arbeidere sammen med Gud- Hvor prøvende arbeidet enn måtte bli, så vil ikke den sanne arbeider se på det som meningsløst slit. Han er villig til å anspenne seg til det ytterste, men arbeidet går med liv og lyst, for det blir utført med et glad hjerte. Glede i Gud kommer til uttrykk gjennom Jesus Kristus. Guds barns glede er den samme som var næring og drivkraft i Kristi liv: «Min mat er å gjøre det han vil som har sendt meg, og fullføre hans verk.»³⁰ Den sanne arbeider er i samklang med herlighetens Herre. Tanken på det mildner alt strev- Den gir viljen kraft. Den gjør sinnet hardført til å tåle hva som enn måtte hende. Å arbeide med et selvforglemmende hjerte, foredlet ved delaktighet i Kristi lidelser, og i bevisstheten om å dele sympatier og oppgaver med ham, får en bølge av hans glede til å løfte livet opp på et høyere plan og bringe hans navn pris og ære.

Her er drivkraften i all sann tjeneste for Gud. Mangler denne kraften,

vil de som syntes å være de første, likevel bli de siste. Men ved å eie den vil man bli blant de første, selv om man blir regnet blant de siste.

Å representere Kristi karakter i hverdagen

Mange har overgitt seg til Kristus uten å se noen anledning til å gjøre noe storverk eller yte noe virkelig stort offer i hans, tjeneste. Disse kan finne trøst I tanken at det ikke nødvendigvis er martyrens selvoppgivelse som er det mest antagelige for Gud. Det behøver ikke være misjonæren som daglig står ansikt til ansikt med døden, som står høyest ifølge himmelens bøker. Kanskje større enn den verdensberømte misjonær og martyr er den som i hverdagen hjemme representerer Kristi karakter. For det som virkelig betyr noe, er å være en hundre prosent kristen i sin private livsførsel, i sin daglige overgivelse av selvet til Gud. Det er å være en kristen i ærlighet og målbevissthet, i tankenes renhet, i saktmodighet under krenkelser og urett, i tro og gudsfrykt, i trofasthet i de minste ting.

Å, hvor uendelig forskjellige de målestokkene er som Gud og mennesker måler karakteren etter. Gud ser den motstand du yter mot fristelser der hvor verden og til og med dine nærmeste venner ikke aner noen ting. Det kan være fristelser i hjemmet og hverdagen, fristelser på dypet av hjertebunnen. Han ser sjelens ydmykhet der den stilles ansikt til ansikt med sin egen svakhet. Han ser den oppriktige angeren over selv den minste tanke som er ond. Han ser den helhjertede hengivenheten i hans tjeneste. Han har notert seg de timene som er blitt tilbrakt i hard kamp mot selvet, en kamp som ble kronet med seier. Alt dette er noe som bare Gud og englene kjenner. En minnebok blir skrevet for hans ansikt over dem som frykter Herren og tenker på hans navn.

Hemmeligheten med framgang i livet er ikke å finne i vår lærdom eller vår stilling i samfunnet, heller ikke i antallet talenter som er oss betrodd. Den

er ikke å finne i et menneskes vilje. Når vi føler vår egen utilstrekkelighet, må vi se på Kristus.

Gjennom ham vil den villige og lydige vinne seier. For han er vål , styrkes styrke og vår tankes tanke.

Om vår tjeneste er kort og vårt verk ubetydelig, skal vi likevel ikke bli skuffet over vår belønning bare vi følger Kristus i enkel tro. Det som selv de største og viseste blant menneske! ikke makter å tilegne seg, kan den svakeste blant de svake og den ringeste blant de ringe gjøre til sitt. Himmelenes gylne port åpner seg ikke for dem som er store i seg selv. Dens bomme! løfter seg ikke for de stolte av hjertet. Men de evige portalene vil springe opp ved den skjelvende berøring fra et lite barn. Velsignet vil nådens belønning bli for dem som har virket for Gud i all enkelhet, slik troens og kjærlighetens vesen er.

Kapittel 29

"Brudgommen kommer! Gå og møt ham!"

Bygd over Matt 25,1-13

Kristus sitter på Oljeberget sammen med disiplene sine. Solen er gått ned bak fjellene, og aftenens skygger brer seg over himmelen. Like ved dem ligger en bygning, strålende opplyst som om det var fest. Lyset strømmer ut fra alle åpningene. Omkring huset står en forventningsfull gruppe mennesker. De venter på et brudedefølge. I store deler av østerlandene holdes bryllupsfestlighetene om kvelden. Brudgommen går ut for å møte bruden og følge henne til sitt hjem. Ved fakkelskinn drar brudedefølget fra farens hus til brudgommens eget. Der er det stelt i stand til fest for de innbudte gjestene. I skaren Jesus betraktet, var det en gruppe som ventet på å slutte seg til brudedefølget så snart det nærmet seg.

Utenfor brudens hus står ti hvitkledde unge piker. Alle bærer en tent lampe og et lite kar til å ha oljen i. Alle venter spent på at brudgommen skal komme. Men det tar tid. Time etter time går, og de som venter, blir trette og faller i søvn. Ved midnatt høres ropet: «Brudgommen kommer! Gå og møt ham!»¹ De som var sovnet, våkner plutselig og farer opp. De ser prosesjonen komme med tente fakler og lystig musikk. De hører stemmene til brudgommens og bruden. De ti unge pikene griper lampene sine og begynner å stelle med dem for å skynde seg av sted. Men fem av dem har glemt å fylle kannene sine med olje. De hadde ikke tenkt over at de kanskje måtte vente, og var ikke forberedt på det. I sin nød vendte de seg til venninnene som hadde vært klokere, og sa: «La oss få litt av oljen deres, for lampene våre slokner.»² Men de andre fem, som ventet med klart lysende lamper, hadde nettopp tømt kannene sine. De hadde ingen olje til overs og svarte: «Nei; det blir ikke nok både til oss og dere; gå heller til kjøpmennene

og kjøp selv!»³

Mens de gikk bort for å kjøpe, kom brudfølget, og de ble tilbake. De fem som hadde strålende lamper, sluttet seg til skaren og gikk inn i huset. Så ble døren lukket. Da de uforstandige brudepikene nådde festlokalet, ble de til sin forbauselse nektet å komme inn. Festens herre sa: «Jeg kjenner dere ikke!» De ble igjen ute i den tomme gaten, alene i nattens mulm og mørke.

Mens Kristus satt og så på skaren som ventet på brudgommen, fortalte han disiplene om de ti brudepikene og brukte deres erfaring til å skildre menighetens erfaring før hans andre komme.

De to klassene som venter, fremstiller to klasser som bekjenner seg til å vente på sin herre. De er også blitt kalt jomfruer fordi de bekjenner seg til den sanne tro. Lampene er et bilde på Guds Ord. Vismannen sier: «For budet er en lykt og læren et lys.»⁴ Oljen fremstiller Den Hellige Ånd. Slik fremstilles den i Sakarja's profeti: «Engelen som talte med meg, vekket meg på nytt, som når en mann vekkes opp av søvnen. Han spurte meg: 'Hva ser du?' Jeg svarte: 'Jeg ser en lysestake som er av gull helt igjennom. På toppen har den en oljeskål og sju lamper og sju rør til hver av lampene, som sitter øverst på den. Ved siden av den står to oliventrær, ett til høyre for oljeskålen og ett til venstre.' Jeg tok til orde og spurte engelen som talte med meg: Hva betyr dette, herre? ... Da tok han til orde og sa til meg: 'Dette er Herrens ord til Serubabel: Ikke ved makt og ikke ved kraft, men ved min Ånd, sier Herren, Allhørs Gud.' ... Igjen tok jeg til orde og spurte ham: 'Hva betyr de to olivengrenene ved siden av de to gullrørene som leder den gyldne oljen ned fra dem?' ... Da sa han: 'Det er de to som er salvet med olje De står for ham som er herre over all jordens.'»⁵

Den Hellige Ånd gis til mennesker som er helliget til hans tjeneste

Den gylne oljen ble ledet fra de to oliventrærne gjennom to gullrør tillysestakens oljekar og derfra til gull lampene som opplyste helligdommen. Slik gis også Den Hellige Ånd av de hellige som står ved Guds side, til de mennesker som er helliget til hans tjeneste. Det er de to salvedes oppgave å gi Guds folk den himmelske nåden, det eneste som kan gjøre hans ord til en lykte for vår fot og et lys på vår sti. «Ikke ved makt og ikke ved kraft, men ved min Ånd, sier Herren, Allhærs Gud.»⁶

I lignelsen gikk alle ti brudepikene ut for å møte brudgommen. Alle hadde lamper og kanner til olje. En tid var det ingen forskjell å se på dem. Slik er det også med menigheten som lever like før Kristi andre komme. Alle kjenner Skriftene. Alle har hørt budskapet om Kristi snare gjenkomst og venter tillitsfullt på at han skal komme. Men, som det skjer i lignelsen, så også nå. En ventetid inntreffer. Troen blir satt på prøve. Så lyder ropet: «Se, brudgommen kommer! Gå og møt ham!» Men da er det mange som ikke er forberedt. De har ingen olje i lampene og kannene sine. De er blottet for Den Hellige Ånd. Uten Guds Ånd er kunnskapen om hans ord til ingen nytte. Bare et teoretisk kjennskap til sannheten, uten Guds Ånds opplysning, kan ikke gjøre sjelen levende eller hjertet rent. Vi kan kjenne Bibelens bud og løfter, men hvis ikke Guds Ånd gjør sannheten levende, vil karakteren forbli uforandret. Uten Åndens lys kan menneskene ikke skille sannhet fra villfarelse, og de vil falle for Satans mesterlige anslag og fristelser.

Det er ikke hyklere som fremstilles ved de uforstandige brudepikene. De har respekt for sannheten. De har selv forkynt den. De føler seg tiltrukket av slike som tror den. Men de har ikke falt på Klippen, Jesus Kristus. Deres gamle fordervede natur er ikke tilintetgjort. Sæden som falt på steingrunn, fremstiller også denne klassen mennesker. De tar med glede imot Ordet, men Ordets prinsipper får ikke innpass i hjertet. Dets innflytelse er bare av kort varighet. Guds Ånd virker på menneskehjertene i den grad de selv ønsker og tillater. Den prøver å innplante en ny natur. Den klassen som fremstilles ved de uforstandige brudepikene, har vært tilfreds med et overfladisk arbeid. De

kjenner ikke Gud. De forstår ikke hans karakter og har ikke hatt samfunn med ham. De vet ikke hva det vil si å se og leve. Deres gudstjeneste er bare en formsak. «Så går mitt folk til deg i flokk og følge, setter seg foran deg og lytter til dine ord; men de lever ikke etter dem. Det er løgn i deres munn, og de trår etter urett vinning.»⁷ Apostelen Paulus sier at slik vil menneskene være like før Kristus kommer igjen. Han sier: «Du skal vite at i de siste dager skal det komme vanskelige tider. For da vil menneskene være egoistiske ... De elsker lystene høyere enn Gud. I det ytre har de gudsfrykt, men de forneker dens kraft.»⁸

Dette er den klasse mennesker som i farens stund roper fred og ingen fare. De dysser seg inn i en tilstand av trygghet og aner ikke uråd. Når de en gang blir rystet ut av sin dødlignende søvn, fatter de endelig hvor hjelpeløse de er. Da trygler de andre om hjelp til å rå bot på deres mangler. Men i åndelige forhold kan ikke noe menneske oppveie et annet menneskes svikt Guds nåde er blitt sjenerøst bydd fram til hver eneste sjel. «Den som tørster, skal komme, og den som vil, skal få livets vann for Si intet»⁹

Men karakter er noe som ikke lar seg overføre fra den ene til den annen. Ett menneske kan ikke ta imot Ånden for et annet menneske. Ingen kan meddele til sin neste den karakter som er frukten av Den Hellige Ånds påvirkning. Om «Noah, Daniel og Job ... var der -- så sant jeg lever, sier Herren Gud -- [da kunne de] verken berge sønn eller datter. Ved sin rettfærd kunne de bare berge sitt eget liv».¹⁰

I krisens tid kommer karakteren klart til syne

Det er i krisens tid karakteren kommer klart til syne. Ved midnatt utbasunerte den alvorlige stemmen: «Se, brudgommen kommer! Gå og møt ham!» Da ble plutselig de sovende brudepikene revet ut av sin søvn. Og i dette øyeblikket ble det synlig hvem som hadde gjort seg klar til å møte

begivenheten. Begge gruppene ble overrasket Men den ene var forberedt på den kritiske hendingen. Den andre ble overrumplet i en uforberedt tilstand. Slik blir det også nå. En plutselig og uventet katastrofe, noe som stiller sjelen ansikt til ansikt med døden, vil vise om det er noen virkelig tro på Guds løfter, om sjelen holdes oppe av nåde. Den store avgjørende prøven kommer ved avslutningen av menneskenes prøvetid. Da vil det være for sent å supplere noe som måtte mangle i karakteren.

De ti brudepikene sitter og våker i vår histories aften time. Alle påberoper seg å være kristne. Alle har et kall, et navn, en lampe. Og alle bekjenner seg til å gjøre tjeneste for Gud. Tilsynelatende venter de også alle på Kristi komme. Men fem av dem er uforberedt Disse fem vil vise seg å bli igjen utenfor festsalen, overrumplet og fortvilet.

På den siste dag vil mange kreve adgang til Kristi rike med slike ord: «Vi har jo spist og drukket sammen med deg, og du har undervist på gatene våre.»¹¹ Og videre: «Herre! Herre! Har vi ikke profetert ved ditt navn, og drevet ut onde ånder ved ditt navn, og gjort mange mektige gjerninger ved ditt navn?» Men svaret blir bare: «Jeg har aldri kjent dere. Bort fra meg, dere som gjør urett!»¹² De har ikke i dette liv trådt inn i fellesskap med Kristus. Derfor kjenner de slett ikke himmelens språket De er fremmede for dens gleder. «Hvem vet hva som bor i et menneske, uten menneskets egen ånd? Slik vet heller ingen annen enn Guds Ånd hva som bor i Gud.»¹³

Uskikken til fellesskapet i himmelen

De sørgeligste ordene som Noah gang nådd_ et menneskeøre, er disse domsordene: «Jeg har aldri kjent eder.» Det Åndens fellesskap som dere har vraket, var det eneste som overhodet kunne gjøre dere til ett med den glade flokken rundt bryllupsbordet I det laget kan dere nå ikke lenger få del. Lyset fra scenen ville treffe blinde øyne, musikken fra den samme scenen ville

treffe døve ører. Kjærligheten og gleden der kunne ikke få noen gledesstreng til å vibrere i et hjerte gjort goldt og følelsesløst av verden. Dere er blitt stengt ute fra himmelen fordi dere var uskikket til fellesskapet der.

Vi ville nok gjerne være beredt til å møte Herren ved å våkne opp i det øyeblikk da ropet lyder: «Brudgommen kommer!», og så i den tolvte time gripe de tomme lampene våre for å få dem fylt med olje. Men dessverre, vi kan ikke holde Kristus på avstand fra vårt liv her og likevel være skikket til samfunn med ham i himmelen.

I lignelsen hadde de kloke brudepikene olje i kannene sine, og ikke bare tomme lamper. Derfor kunne lampene lyse videre med klar flamme gjennom våkenattens lange timer. Deres blafrende lamper gjorde sitt til å få lysskjæret riktig strålende til brudgommens ære. De skinte inn i mørket og hjalp til med å kaste glans over inntoget mot brudgommens hjem, hvor bryllupsfesten skulle feires.

Slik skal også Kristi etterfølgere kaste lysskjær inn i en mørk verden. Takket være Den Hellige Ånds ild blir Guds Ord et lys og en forvandlende kraft i livet hos den som tar imot det Den Hellige Ånd planter inn i hjertet Ordets prinsipper. Derved får den Guds egenskaper til å gro fram i menneskets indre. Hans herlighets lys -- den guddommelige karakter -- må stråle ut fra hans etterfølgere. Slik kan de gjøre Guds navn herlig og lyse opp stien fram til Brudgommens hjem, Guds egen stad, hvor Lammets bryllupsnattverd skal finne sted.

Gjennom det tette mørket vil Guds lys skinne

Det er betegnende at brudgommens komme var ved midnatt den mørkeste timen i døgnet. Slik vil også Kristi komme skje på det mørkeste tidspunktet av denne verdens historie. Noahs og Lots dager er bildet på

tilstanden i verden umiddelbart før Menneskesønnen kommer. Skriften peker fram mot denne tiden og erklærer at Satan da vil virke «med stor makt og med under og falske tegn. Med all slags urett forfører han dem som går fortapt.»¹⁴ Hans virksomhet blir tydelig åpenbart ved et raskt økende mørke, en mangfoldighet av villfarelser, vranglære og bedrag som hører de siste dager til. Ikke bare det at Satan fanger verden i sitt garn, men selv kirkesamfunn som bekjenner seg til den Herre Jesus Kristus, blir gjennomsyret av hans surdeig, det vil si hans onde forførelser. Det store frafallet vil utvikle seg til et mørke så dypt som midnattens, så ugjennomtrengelig som i en håarsekk. For Guds folk vil det være en prøvelsens natt, en natt fylt med gråt, en natt preget av forfølgelse for sannhetens skyld. Men gjennom det tette mørket i denne natten vil Guds lys skinne. For han som sa: «'Det bli lys i mørket', han har også latt lyset skinne i våre hjerten»¹⁵. Da «jorden var øde og tom, og mørke lå over havdypet», skjedde det også at «Guds Ånd svevet over vannet. Da sa Gud: 'Det bli lys!' Og det ble lys».¹⁶ Slik blir det også i den natt som betegner et åndelig mørke. Guds Ord trenger seg fram: «Det bli lys» Og til sitt folk sier han: «Reis deg i stråleglans! [1930-oversettelsen: Stå opp, bli lys!] For nå kommer ditt lys, Herrens herlighet går opp over deg.»¹⁷

Skriften sier videre: «Se, mørke dekker jorden, det er stummende mørkt over folkene. Men over deg stråler Herren fram, hans herlighet åpenbares over deg.»¹⁸

Det er en misoppfatning av Gud som formørker verden. Og dette mørket ligger som et tett, ugjennomtrengelig slør over menneskene. De har mistet kunnskapen om hans karakter. Den er blitt sørgelig misforstått og mistolket. Men på denne tiden skal et budskap fra Gud lyde for verden, et budskap av strålende virkning og med frelsende kraft. Hans karakter skal bli gjort kjent. Inn i verdens mørke skal det kastes et lyshav fra hans herlighet, et strålevell fra hans godhet, nåde og sannhet.

Dette er det verk Jesaja lar oss skimte konturene av i disse ordene: «Rop høyt med kraftig røst, Jerusalems gledesbud! Rop høyt, og vær ikke redd! Si til byene i Juda: 'Se, der er deres Gud!' Se, Herren din Gud kommer, full av kraft, hans arm gir ham herrevelde. De han fikk som lønn, er med ham, de han vant, går foran ham.»¹⁹ De som venter på at Brudgommen skal komme, skal si til folket: «Se, der er deres Gud» De siste strålene av barmhjertig lys, det siste budskapet om nåde til verden, blir en åpenbaring av hans ømme og kjærlige karakter. Det er Guds _ barn som skal åpenbare hans herlighet. Gjennom sitt eget liv og sin egen karakter skal de vitne om hva Gud har gjort for dem.

Lyset fra Rettferdighetens Sol skal skinne fram gjennom gode gjerninger -- gjennom sannhets ord og hellig handling.

Kristus, avglansen av Faderens herlighet, kom til verden som dens store lys. Han kom for å fremstille Gud for menneskene. Og om ham står det skrevet at han var salvet «med Hellige Ånd og med kraft» og han «gikk omkring overalt og gjorde godt.»²⁰ I synagogen i Nasaret sa han: «Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige. Han har sendt meg for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år fra Herren.»²¹

Dette var også arbeidet han ga disiplene i oppdrag å utføre. «Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules... Slik skal også deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerninger dere gjør, og prise deres Far i himmelen»²²

Dette er også det verk profeten Jesaja beskriver når han sier: «Slik er fasten som jeg vil ha: . . . at du deler ditt brød med dem som sulter, og lar hjemløse stakkarer komme i hus, at du sørger for klær når du ser en naken,

og ikke svikter dine egne. Da skal ditt lys bryte fram som når dagen gryr, dine sår skal snart leges og gro. Din rettferd skal gå foran deg og Herrens herlighet følge etter deg.»²³

Slik skal Guds herlighet skinne fram fra en natt med åndelig mørke. Og det skal skje gjennom hans menighet idet den løfter opp de nedbøyde og taler trøst til dem som sørger.

Overalt omkring oss høres jamringen fra en verden i sorg. På alle kanter er det folk i nød og fortvilelse. Det er vår sak å hjelpe til med å lindre en nødstedt verden i dens elendighet og dens uløselige livsproblemer.

Bare Kristi kjærlighet kan tilfredsstillere sjelens behov

Praktisk velferdsarbeid vil ha langt større virkning enn bare å preke for folk. Vi skal gi mat til de sultne, klær til de nakne og ly til de hjemløse. Ja, vi er kalt til å gjøre mer enn dette: Sjelens behov er det bare Kristi kjærlighet som kan tilfredsstillere. Hvis så Kristus bor i hjertene våre, vil de være fylt med guddommelig sympati. Forseglede brønner, fulle av alvorlig kristen kjærlighet, vil få sitt segl åpnet.

Gud ber ikke bare om gaver til de trengende. Han forlanger også at våre ansikter skal være glade, våre ord fulle av håp, vårt håndtrykk vennlig. Da Kristus helbredet de syke, la han hendene på dem. Slik skal også vi komme i nær kontakt med dem vi søker å gagne.

Mange har latt alt håp fare. Bring solskinet tilbake til dem. Mange har mistet motet. Si noen oppmuntrende ord til dem. Be for dem. Noen hungrer etter livets brød. Les for dem fra Guds Ord. Mange lider av en sykdom i sjelen som ingen jordisk balsam kan lindre, ingen alminnelig lege helbrede. Be for disse sjelene. Bring dem til Jesus. Fortell dem at det finnes en balsam

i Gilead. Det finnes en Lege i Israel.

Lyset er en velsignelse for hele universet. Det øser ut sine skatter til en utakknemlig, vanhellig, demoralisert verden. Slik er det også med Rettferdighetens Sol. Hele jorden er på en måte formelig innhyllet i mørke og synd, i sorg og smerte. Den skal opplyses igjen ved kunnskapen om Guds kjærlighet. Lyset som skinner fra himmelens trone, skal ikke stenges ute fra noen religiøs sekt eller sosial klasse.

Budskapet om håp og nåde til jordens ytterste grenser

Budskapet om håp og nåde skal bringes til jordens ytterste grenser. Alle som ønsker det, behøver bare å rekke hånden ut og gripe fatt i Guds styrke og slutte fred med ham. Gud på sin side er mer enn ivrig etter en slik fredsslutning. Hedningene skal ikke lenger innhylls i et egyptisk mørke. Det sorte og triste skal løse seg opp ved strålene fra Rettferdighetens Sol. Helvetes krefter er overvunnet.

Men ingen mennesker kan meddele videre det de selv ennå ikke har tatt imot. Det menneskelige kan ikke skape det aller minste innenfor rammen av Guds verk. Ikke en kan ved egne anstrengelser gjøre seg til en lysbærer for Gud. Det var den oljen som himmelske sendebud lot renne gjennom de gyldne rørene fra den gyldne beholderen og helt fram til lampene i helligdommen, som frembrakte et stadig skinnende lys. Det er Guds kjærlighet i en stadig strøm til mennesket som setter det i stand til å meddele lys til andre. I hjertene til alle som er forent med Gud ved tro, flyter kjærlighetens olje som et kontinuerlig kildespring. Der blir den så til et skinnende lys i form av gode gjerninger, en virkelig hjerteteneste for Gud.

I Den Hellige Ånds umåtelige gave ligger alle himmelens hjelpekilder åpne. Det er så visst ikke på grunn av noen restriksjoner fra Guds side at

hans nåde ikke flyter rikelig i retning av jorden og fram til menneskene. Om bare alle var villige til å ta imot, ville alle bli fylt med hans Ånd.

Det er hver eneste sjels forrett å være en levende kanal som Gud kan meddele sin nådes skatter til verden gjennom, skatter som er den uransakelige rikdommen i Kristus Jesus. Det er ingenting Kristus ønsker mer enn redskaper som er villige til å representere hans Ånd og karakter for verden. Det er ingenting verden trenger mer enn en åpenbaring av Frelserens kjærlighet gjennom menneskelige redskaper. Hele himmelen venter spent på at det skal by seg fram kanaler som den hellige oljen kan ledes gjennom til glede og velsignelse for menneskehjerter.

Kristus har truffet alle mulige foranstaltninger for at hans menighet skal bli et forvandlet legeme, gjennomstrålt av verdens lys. Det er lyset som eier Immanuels herlighet. Det er hans plan at hver kristen skal være omringet av en åndelig atmosfære fylt med lys og fred. Han ønsker at vi skal åpenbare hans glede gjennom vårt liv.

Det er den utflytende strømmen av himmelsk kjærlighet som skal vise om Ånden bor i oss. Den guddommelige fylde av liv vil da flyte gjennom menneskelige redskaper som har helliget seg, og virkelig nå fram til andre mennesker.

Rettferdighetens Sol går opp «med legedom under sine vinger».24 Fra hver sann disippel skal det derfor spre seg en innflytelse som bringer liv, hjelpsomhet og virkelig legedom.

Kristi religion betyr mer enn bare tilgivelse av synd. Den betyr at synden blir tatt bort og tomrommet fylt med Den Hellige Ånds nådegaver. Den betyr at hele mennesket blir gjennomstrålt av Gud og fryder seg i ham. Den betyr at hjertet blir tømt for selvet og velsignet med et varig nærvær av

Kristus.

Når Kristus hersker i sjelen, er den ren og fri for synd. Evangeliets plan finner sin fullbyrdeise i livet. Når vi antar Frelseren, bringes en glød av fullkommen fred, fullkommen kjærlighet og fullkommen visshet inn i det. Den skjønne duften av Kristi karakter, åpenbart i livet, bærer vitnesbyrd om at Gud virkelig har sendt sin Sønn inn i verden for å bli dens Frelser.

Kristus befaler ikke sine etterfølgere at de skal gjøre et krafttak for å skinne. Han sier at vi skalla våre lys skinne. Dersom du har tatt imot Guds nåde, er lyset i deg. Fjern bare hindringene, så vil Herrens herlighet bli åpenbart. Lyset vil skinne, trenge seg fram overalt og spre mørket. Du kan ikke la være å skinne innenfor det området hvor din innflytelse er virksom.

Åpenbaringen av Frelserens egen herlighet i menneskelig skikkelse vil bringe himmelen så nær til menneskene at skjønnheten fra det indre templet vil komme til syne i hver eneste sjel han bor i. Menneskene vil bli grepet av herligheten fra en iboende Kristus. Strømmer av lovprisning og takksigelse fra de mange sjelene som slik blir vunnet for Gud, vil flyte tilbake til den store Giveren og kaste ære over hans navn.

«Reis deg i stråleglans! For nå kommer ditt lys, Herrens herlighet går opp over deg.»²⁵ Til dem som går ut for å møte Brudgommen, blir dette budskapet gitt. Kristus kommer med kraft og stor herlighet. Han kommer med sin egen herlighet og med Faderens herlighet. Han kommer med alle de hellige englene i sitt følge. Mens hele verden er hyllet inn i mørke, vil det være lys i de helliges boliger. De vil fange inn det første lysglimt fra hans andre komme. Uinnskrenket vil hans lys skinne fram i sin glans. Kristus, Forløseren, vil bli beundret av alle som har tjent ham. Mens de onde flyr fra hans nærvær, vil hans etterfølgere fryde seg. Patriarken Job så fram til tiden for Kristi annet komme og sa: «Jeg skal se ham med egne øyne, jeg selv og

ikke en fremmed.»²⁶ For sine trofaste etterfølgere har Kristus vært en daglig ledsager og en fortrolig venn. De sanne kristne har alltid levd i nær kontakt og stadig samfunn med Gud. Over dem har Herrens herlighet gått opp. I dem har lyset fra kunnskapen om Guds herlighet, slik det først strålte ut fra Kristi ansikt, fått sitt gjenskinn. Nå kan de glede seg ved den fulle glansen av herligheten fra Kongen i hans majestet. De er beredt til å ta del i samfunnet med himmelen, for de har himmelen i sine hjerter.

Deres hoder er løftet. Klare stråler fra Rettferdighetens Sol skinner på deres panner. Det er jubel i deres hjerter over at deres forløsning er nær. Slik går de fram for å møte sin Brudgom, idet de roper: «Se, dette er vår Gud! Vi ventet på ham, og han frelste oss.»²⁷

«Da var det som jeg hørte et stort kor av stemmer, som et brus av veldige vannmasser og drønn av voldsomme tordenbrak. De ropte: Halleluja! For Herren er blitt konge, vår Gud, Den Allmektige. La oss glede oss og juble og gi ham æren. Tiden er kommet for Lammets bryllup! Hans brud har gjort seg i stand. ... Så sier han til meg: 'Skriv: Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid.'»²⁸ «Lammet er herrenes herre og kongenes konge, ... [han er] sammen med sine, de kalte og utvalgte og trofaste.»²⁹